

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023 - 2030

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023 - 2030 został opracowany przez firmę EuroCompass Sp. z o.o. na podstawie umowy z Gminą Łęczna z dnia 12 maja 2022 r.

Koordinacja prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji

Leszek Włodarski	Burmistrz Łęcznej
Jerzy Małek	Sekretarz Miasta

Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji Gminy Łęczna

Edyta Profic	Kierownik referatu IRG	Przewodniczący Zespołu
Justyna Wójcik	Zastępca Skarbnika Główny Księgowy Urzędu	członek zespołu
Zbigniew Kochański	pracownik referatu IRG	członek zespołu
Adam Tarka	pracownik referatu IRG	członek zespołu
Tomasz Błaszczuk	pracownik referatu IRG	członek zespołu
Mirosław Krzysiak	pracownik referatu IRG	członek zespołu
Anna Irla-Walenciuk	Kierownik referatu SO	członek zespołu
Paweł Wójcicki	Kierownik referatu GKIOŚ	członek zespołu
Agnieszka Ciołek	Kierownik referatu PGM	członek zespołu
Grzegorz Kuczyński	rzecznik prasowy Urzędu Miejskiego	członek zespołu

Opracowanie i redakcja Gminnego Programu Rewitalizacji

Adam Tarka	Urząd Miejski w Łęcznej Referat Inwestycji i Rozwoju Gminy
Edyta Profic	Urząd Miejski w Łęcznej Referat Inwestycji i Rozwoju Gminy
Monika Pietruczuk	Ekspert zewnętrzny EuroCompass Sp. z o.o.
Magdalena Kulczyńska	Ekspert zewnętrzny EuroCompass Sp. z o.o.
Beata Filipowicz	Ekspert zewnętrzny EuroCompass Sp. z o.o.
Ryszard Boguszewski	Ekspert zewnętrzny EuroCompass Sp. z o.o.

Niniejszy projekt dokumentu rozpoczyna realizację uchwały Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023 - 2030. Projekt będzie podstawą opiniowania przez uprawnione podmioty wymienione w ustawie, a następnie konsultacji społecznych. Po rozpatrzeniu uwag i wniosków złożonych podczas konsultacji i opiniowania zostanie sporządzony ostateczny dokument Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023 - 2030, który zostanie przedłożony Radzie Miejskiej w Łęcznej z wnioskiem o jego uchwalenie.

Szanowni Państwo,

W Państwa ręce oddajemy PROJEKT dokumentu, który po uzupełnieniu zgodnie z Państwa propozycjami, uwagami i wnioskami – zostanie skierowany przez Burmistrza Łęcznej do Rady Miejskiej z wnioskiem o uchwalenie go, jako Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023 – 2030. W Państwa ręce trafił projekt dość obszerny i stanowiący całość, lecz jest to całość nieodkryta w szczegółach. Przedmiotem Państwa wniosków i propozycji na tym etapie może być WSZYSTKO, od propozycji zmian celów Programu, przez zmianę lub uzupełnienie listy przedsięwzięć, po przeredagowanie fragmentu dokumentu. Czekamy na Państwa wnioski, Państwa zdanie się liczy! Udział społeczności lokalnej w tworzeniu niniejszego dokumentu jest niezwykle ważny.

1. Spis treści

1. Słowniczek.....	6
2. Wprowadzenie.....	7
2.1 Podstawy prawne.....	7
2.2 Podstawowe pojęcia.....	9
2.3 Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym	11
3. Metodyka.....	15
3.1 Podział na jednostki badawcze.....	17
3.2 Wybór obszaru rewitalizacji.....	18
4. Dotychczas osiągnięte efekty rewitalizacji.....	19
5. Uspołecznienie programu rewitalizacji.....	21
5.1 Interesariusze rewitalizacji.....	21
5.2 Partycypacja na etapie wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	23
5.3 Konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	24
5.4 Partycypacja w procesie tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji	26
5.5 Konsultacje społeczne dotyczące Gminnego Programu Rewitalizacji	30
5.6 Proces zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych	32
5.7 Uspołecznienie wdrażania dokumentu	34
5.8 Partycypacja w procesie oceny skuteczności działań	35
6. Diagnoza stanu Gminy, zjawisk kryzysowych oraz potrzeb rewitalizacyjnych.....	36
6.1 Położenie i historia	36
6.2 Sfera społeczna	38
6.3 Sfera przestrzenno-funkcjonalna	44
6.4 Sfera gospodarcza.....	47
6.5 Sfera techniczna.....	49
6.6 Sfera środowiskowa	50
6.7 Zidentyfikowane czynniki i zjawiska kryzysowe	52
6.8 Analiza SWOT.....	54
7. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji.....	56
7.1 Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	56
7.2 Potencjały rozwojowe obszaru rewitalizacji	62
7.3 Problemy zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji.....	66
7.4 Inwentaryzacja stanu zagospodarowania i zabudowy na obszarze rewitalizacji..	81
7.5 Wnioski i rekomendacje do części kierunkowej	93
8. Wizja stanu docelowego obszaru rewitalizacji oraz cele i kierunki działań	95
8.1 Wizja	95
8.2 Cele rewitalizacji i kierunki działań.....	98
9. Podstawowe i uzupełniające projekty rewitalizacyjne	106

9.1	Lista projektów rewitalizacyjnych	106
9.2	Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć	174
9.3	Powiązania pomiędzy poszczególnymi podstawowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi.....	187
9.4	Harmonogram realizacji projektów rewitalizacyjnych	188
9.5	Komplementarność oraz mechanizmy integrowania działań i projektów rewitalizacyjnych.....	191
9.6	Realizacja zasady partnerstwa i partycypacji	204
9.7	Szacunkowe ramy finansowe działań rewitalizacyjnych	204
10.	System wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji	208
10.1	Harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.....	208
10.2	System instytucjonalny i zarządzanie procesem rewitalizacji	208
10.2.1	Etap przygotowania GPR.....	209
10.2.2	Etap wdrażania GPR.....	211
10.2.3	Etap monitorowania i ewaluacji GPR	213
10.3	System budowania i wspierania partnerstw	214
10.4	Komitet rewitalizacji	215
10.5	System informacji i promocji.....	218
10.6	Koszty zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji.....	218
11.	System monitoringu, ewaluacji i aktualizacji programu.....	219
11.1	Zasady, tryb i metody prowadzenia ewaluacji	220
11.2	Monitorowanie efektów działań rewitalizacyjnych oraz zasady i tryb aktualizacji GPR	222
12.	Zmiany w politykach i dokumentach strategicznych	228
12.1	Niezbędne zmiany w polityce mieszkaniowej	228
12.2	Niezbędne zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	228
13.	Specjalna Strefa Rewitalizacji.....	230
14.	Opiniowanie Programu przez właściwe podmioty	230
15.	Strategiczna ocena oddziaływania Gminnego Programu Rewitalizacji na środowisko	233
16.	Spis rycin, tabel i załączników.....	234
16.1	Spis rycin:	234
16.2	Spis tabel:	234
16.3	Spis załączników.....	235

1. Słowniczek

Ustawa o rewitalizacji	ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2024 poz. 278)
Rozporządzenie UE 2021/1060	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej
Komitet Rewitalizacyjny (Komitet)	organ opiniodawczo-doradczy w procesie rewitalizacji, będący forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji, o którym mowa w art. 7 ust. 1 i dalej ustawy o rewitalizacji
Interesariusze	grupa osób i podmiotów, o której mowa w art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji.
Obszar rewitalizacji	obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację na podstawie programu rewitalizacji
Uchwała delimitacyjna	uchwała w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, o której mowa w art. 8 ustawy o rewitalizacji
Specjalna Strefa Rewitalizacji (SSR, strefa)	Specjalna Strefa Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy o rewitalizacji
Miejscowy plan rewitalizacji (MPR)	miejscowy plan rewitalizacji, o którym mowa w art. 37f ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

2. Wprowadzenie

Definicja rewitalizacji, zawarta w Ustawie z dnia 9 października 2015 r., określa ją, jako proces wyprowadzania obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego. Ów proces, co do zasady, powinien być prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane i skoncentrowane terytorialnie działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni oraz gospodarki. Główną ambicją jest bowiem doprowadzenie do niwelacji istniejących problemów i dysproporcji, nie zapominając przy tym o wyjątkowym charakterze, zasobach i potencjałach rewitalizowanego terenu.

Przygotowanie i koordynacja postępowania rewitalizacyjnego należą do zadań własnych gminy. Nie ma ono jednak charakteru obligatoryjnego, a jego realizacja zależna jest od woli samorządu lokalnego. Decydując się na przystąpienie do tego fakultatywnego zadania, gmina zobowiązuje się do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR), który stanowi swego rodzaju przewodnik dla całego procesu. Ów dokument pokazuje, w jaki sposób, w założonej perspektywie czasu, można rozwiązać problemy rewitalizowanego obszaru i społeczności lokalnej lub przynajmniej, jak zmniejszyć ich natężenie.

Dokument Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łączna opracowany został w oparciu o Ustawę z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji (Dz.U. 2024 poz. 278) oraz Ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094).

Dokument ten stworzono ze względu na potrzebę poprawy jakości życia mieszkańców na wyznaczonym obszarze rewitalizacji oraz postępujący proces degradacji tego terenu. Gminny Program Rewitalizacji został opracowany w celu wyprowadzenia wskazanego obszaru z sytuacji kryzysowej. Dokument jest zgodny z założeniami dokumentów strategicznych wyższego szczebla oraz uwzględnia założenia „Narodowego Planu Rewitalizacji”.

2.1 Podstawy prawne

Zagadnienia związane ze sporządzaniem Gminnych Programów Rewitalizacji, w tym wymagany zakres ich zawartości, wynikają bezpośrednio z Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2024 poz. 278), zwanej dalej „Ustawą”, art. 15. ust. 1.

Program taki obligatoryjnie zawiera:

1. szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji: zjawisk negatywnych i lokalnych potencjałów;
2. opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi, w tym Strategią Rozwoju Gminy, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego (SUiKZP) oraz Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych;
3. opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji;
4. cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań;
5. opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym:
  - a. listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wraz z ich opisami zawierającymi każdorazowo: nazwę i podmiot realizujący, zakres zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty i sposoby ich oceny;
  - b. charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
6. mechanizmy integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych;

7. przewidywane ramy finansowe GPR wraz z oszacowaniem środków publicznych i prywatnych;
8. opis struktury zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji, wskazanie kosztów tego zarządzania wraz z ramowym harmonogramem realizacji programu;
9. system monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji;
10. określenie niezbędnych zmian w uchwałach dotyczących gospodarki mieszkaniowej gminy;
11. określenie niezbędnych zmian w uchwale o Komitecie Rewitalizacji, o ile była podjęta;
12. wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji, wraz ze wskazaniem okresu jej obowiązywania;
13. wskazanie sposobu realizacji GPR w zakresie zagospodarowania przestrzennego, w tym:
  - a. wskazanie zakresu niezbędnych zmian w SUiKZP,
  - b. wskazanie miejscowych planów koniecznych do uchwalenia albo zmiany,
  - c. w przypadku wskazania konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, wskazanie granic obszarów, dla których plan ten będzie procedowany łącznie z procedurą scaleń i podziałów nieruchomości, a także wytyczne w zakresie jego ustaleń;
14. załącznik graficzny przedstawiający ustalenia GPR na mapie w skali co najmniej 1:5000.
Niniejszy dokument zachowuje w pełni strukturę wskazaną w Ustawie, jako zalecaną.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023 - 2030 został przygotowany w oparciu o zapisy dokumentu przygotowanego przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej „Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027”, zgodnie z którymi powinien cechować się jednocześnie kompleksowością, zintegrowaniem, skoncentrowaniem i komplementarnością.

W związku z powyższym GPR dla Gminy Łęczna cechuje się:

- kompletnością, czyli koniecznością dochowania spójności struktury rozdziałów;
- zintegrowaniem, czyli koncentracją wsparcia rozwoju przy ścisłej koordynacji działań w ramach danej polityki publicznej;
- kompleksowością, czyli obowiązkiem zaplanowania całościowych przedsięwzięć, uwzględniających wszystkie najpilniejsze potrzeby obszaru rewitalizacji w perspektywie długofalowej;
- koncentracją interwencji, czyli potrzebą zabezpieczenia na obszarze rewitalizacji realizacji zadań skoncentrowanych przestrzennie i zsynchronizowanych czasowo;
- komplementarnością przestrzenną, czyli koniecznością wzięcia pod uwagę wzajemnych powiązań między przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi, realizacji ich na całym obszarze rewitalizacji i zapewnienie im charakteru dopełniającego i synergii;
- komplementarnością problemową, czyli obowiązkiem zaplanowania działań dopełniających się tematycznie w ramach sfer: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, infrastrukturalnej i środowiskowej;
- komplementarnością proceduralno-instytucjonalną, czyli potrzebą osadzenia systemu zarządzania programem rewitalizacji w przyjętym systemie zarządzania gminą;
- komplementarnością międzyokresową, czyli obowiązkiem kontynuacji wcześniejszego procesu rewitalizacji poprzez wykorzystanie w ramach bieżących działań pozytywnych efektów zrealizowanych wcześniej projektów lub zniwelowanie ich niedociągnięć;

- komplementarnością źródeł finansowania, czyli zdolnością łączenia wsparcia z różnych źródeł finansowania, w tym publicznych i prywatnych.

Szczegółowe informacje znajdują się w dalszej części dokumentu GPR – podrozdziale 9.5 *Komplementarność oraz mechanizmy integrowania działań i projektów rewitalizacyjnych*.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023 - 2030 spełnia wymagania minimalne wynikające z art. 29 Rozporządzenia UE 2021/1060:

„Artykuł 29 Strategie terytorialne: Strategie terytorialne realizowane zgodnie z art. 28 lit. a) lub c) zawierają następujące elementy:

- a) obszar geograficzny, którego dotyczy dana strategia;
- b) analizę potrzeb rozwojowych i potencjału danego obszaru, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych;
- c) opis zintegrowanego podejścia służącego zaspokojeniu zidentyfikowanych potrzeb rozwojowych i wykorzystaniu potencjału danego obszaru;
- d) opis udziału partnerów zgodnie z art. 8 w przygotowaniu strategii i jej realizacji.

Strategie terytorialne mogą również zawierać wykaz operacji, które mają być wspierane.”

2.2 Podstawowe pojęcia

Rewitalizacja - Proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji.

Interesariuszami są w szczególności:

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
- mieszkańcy gminy nie wymienieni w pkt. 1;
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- organy władzy publicznej;
- podmioty, inne niż wymienione w pkt. 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa¹.

Stan kryzysowy – stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym) współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

---

¹ USTAWA O REWITALIZACJI. Praktyczny komentarz. Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa. Departament Polityki Przestrzennej, Warszawa 2016.

- gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stanowiących zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi bądź stanu środowiska)
- przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub do ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych),
- technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju w odniesieniu do wartości dla całej Gminy.

Obszar zdegradowany - Fragment terytorium gminy, który znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk. Podstawą wyznaczenia obszaru zdegradowanego jest stwierdzenie, że występują na nim negatywne zjawiska społeczne oraz negatywne zjawiska o innym charakterze np.: zjawiska gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne. Obszarem zdegradowanym są wszystkie tereny w gminie, na które nakłada się kilka negatywnych zjawisk społecznych oraz negatywne zjawiska przynajmniej w jednej z pozostałych sfer. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk².

Obszar rewitalizacji - Całość lub fragment obszaru zdegradowanego, w którym występuje szczególna koncentracja negatywnych zjawisk, wymienionych powyżej oraz równocześnie jest to obszar, który ma istotne znaczenie dla rozwoju gminy³.

Interesariusze rewitalizacji to w szczególności:

1. mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele,
2. użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
3. mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1;
4. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
5. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
6. jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
7. organy władzy publicznej;

---

² USTAWA O REWITALIZACJI. Praktyczny komentarz. Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa. Departament Polityki Przestrzennej, Warszawa 2016.

³ USTAWA O REWITALIZACJI. Praktyczny komentarz. Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa. Departament Polityki Przestrzennej, Warszawa 2016.

8. podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa⁴.

Gminny Program Rewitalizacji, zwany dalej Programem Rewitalizacji, programem lub GPR, to zasadniczy dokument służący zaplanowaniu i realizacji procesu rewitalizacji. Ma on charakter strategii, w której dokonuje się pogłębionej diagnozy stanu obszaru rewitalizacji oraz planuje i koordynuje działania służące osiągnięciu – opisanego w dokumencie – wizji stanu obszaru po rewitalizacji. Służy również koordynacji działań rewitalizacyjnych z szeregiem innych dokumentów gminnych, wywołując szerokie skutki. Dokument przyjmowany w drodze Uchwały Rady Miejskiej, służący prowadzeniu procesów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych⁵.

Komitet rewitalizacji to ugrupowanie tworzące forum współpracy i dialogu interesariuszy wymienionych powyżej z organami gminy w odniesieniu do przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji. Pełni również funkcję opiniodawczo-doradczą wójta, burmistrza albo prezydenta miasta. Powołanie i zasady jego funkcjonowania reguluje Ustawa o rewitalizacji.

2.3 Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030 określając cele i kierunki działań rewitalizacyjnych jest dokumentem operacyjnym, który z uwagi na interdyscyplinarny charakter procesu rewitalizacji dotyka wielu sfer życia. To oznacza, że dokument musi być spójny z uchwalonymi strategicznymi dokumentami na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym dokumentami planistycznymi i branżowymi Gminy. Dzięki temu program rewitalizacji staje się narzędziem zarządzania projektami, działaniami z różnych sektorów, które w sposób komplementarny wobec siebie i spójny w zakresie rozwiązywania problemów są jednocześnie realizowane na wyznaczonym obszarze. Problemy zdiagnozowane w GPR w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej zostały wskazane również w dokumentach strategicznych, planistycznych oraz programowych Gminy Łęczna.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030 ma bezpośrednie powiązania wdrożeniowe z następującymi dokumentami systemu planowania strategicznego:

- Strategicznym Planem Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030,
- Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego,
- Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku,
- Strategią Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2016-2025 (obecnie Gmina Łęczna jest w trakcie tworzenia nowego dokumentu Strategii na lata 2022- 2030),
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łęczna na lata 2019-2027,
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Łęczna.

Tabela 1. Uchwały zatwierdzające dokumenty strategiczne

Nazwa dokumentu	Podstawa prawna
Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do	Dokument przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 29.10.2013 r.

⁴ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2015 poz. 1777) Art 2 ust.2

⁵ USTAWA O REWITALIZACJI. Praktyczny komentarz. Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa. Departament Polityki Przestrzennej, Warszawa 2016.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

roku 2020 z perspektywą do roku 2030	
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego	Uchwała Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r.
Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku	Uchwała Nr XXIV/406/2021 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 29 marca 2021 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku
Strategia Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2016 - 2025	Uchwała Nr XXI/110/2016 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 25 maja 2016 r. w sprawie uchwalenia Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2016 - 2025
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łęczna na lata 2019-2027	Uchwała Nr XII/69/2019 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 18 września 2019 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łęczna na lata 2019 - 2027
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łęczna	Uchwała Nr XXIV/124/2016 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 31 sierpnia 2016 r. w sprawie uchwalenia Studium Uwarunkowań i kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łęczna

Źródło: Opracowanie własne

Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 stanowi pierwszy dokument strategiczny, który dotyczy kwestii adaptacji do zachodzących zmian klimatu. Głównym celem dokumentu jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Cel ten zostanie spełniony poprzez realizowanie celów szczegółowych oraz przypisanych im kierunków działań:

- Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska;
- Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich;
- Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu;
- Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu;
- Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu;
- Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.

Realizacji celu głównego oraz celów szczegółowych mają sprzyjać również założone działania o charakterze horyzontalnym: legislacyjne, organizacyjne, informacyjne oraz badania naukowe i tworzenie programów badawczych. Cele te i działania, ze względu na swoją kompleksowość, wdrażane będą poprzez wdrażanie przyjętych projektów rewitalizacyjnych, których realizacja powinna zakładać minimalizowanie negatywnego wpływu na klimat i środowisko przyrodnicze.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego to opracowanie, które ma charakter długookresowy i jest częścią krajowego systemu planowania przestrzennego. Dokument ten wskazuje zasady i kierunki kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej regionu oraz proponuje działania przyczyniające się do realizacji ponadlokalnych celów publicznych. W dokumencie określony został wiodący cel o następującym brzmieniu:

„zrównoważony rozwój przestrzenny regionu prowadzący do podniesienia konkurencyjności województwa i poprawy warunków życia”. Uszczegółowienie celu wiodącego stanowią cele główne:

- Osadnictwo i infrastruktura społeczna:
  1. Policentryczny rozwój sieci osadniczej.
- Środowisko przyrodnicze:
  1. Wzbogacanie i racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi uwzględniające potrzeby przyszłych pokoleń,
  2. Utrzymanie walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu,
  3. Zintegrowana ochrona jakości środowiska życia człowieka,
  4. Wzmocnienie stabilności środowiska przyrodniczego.
- Środowisko kulturowe:
  1. Wzmacnianie tożsamości kulturowej regionu przez ochronę i pielęgnację zasobów kulturowych oraz ich wzbogacanie walorami współczesnymi.
- Gospodarka:
  1. Zwiększenie konkurencyjności gospodarki województwa oraz poprawa jego atrakcyjności inwestycyjnej.
- Infrastruktura techniczna:

Transport: 1. Poprawa dostępności komunikacyjnej regionu.

Energetyka: 2. Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego województwa.

Teleinformatyka: 3. Powszechny dostęp do usług teleinformacyjnych.

Gospodarka wodno-ściekowa: 4. Wyposażenie jednostek osadniczych w kompleksowe systemy wodno-kanalizacyjne.

Gospodarka odpadami: 5. Wyposażenie obszaru województwa w niezbędną liczbę obiektów i instalacji do zagospodarowania odpadów komunalnych, przemysłowych i niebezpiecznych.
- Obronność i bezpieczeństwo publiczne:
  1. Zapewnienie warunków przestrzennych służących potrzebom obronnym państwa oraz ochronie ludności i jej mienia przed zagrożeniami naturalnymi i cywilizacyjnymi

Założenia dokumentu GPR wpisują się zwłaszcza w cele szczegółowe osadnictwa i infrastruktury społecznej oraz infrastruktury technicznej.

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku stanowi nie tylko podstawowy dokument kształtowania polityki regionalnej, ale jest również bazą do konstruowania prawa miejscowego na szczeblu lokalnym. Zidentyfikowane w niej długoterminowe cele i kierunki rozwoju umożliwiają racjonalne organizowanie działań i prowadzenie skoordynowanej polityki rozwoju. Pełnią ponadto funkcję informacyjną, merytoryczną i kontekstową, prezentując sytuację społeczno-gospodarczą i przestrzenną regionu.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

W dokumencie Strategii wskazano podstawowe obszary strategiczne o następującym brzmieniu:

- Sektor rolno-spożywczy: Kształtowanie strategicznych zasobów rolnych,
- Przestrzeń: Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych,
- Gospodarka: Innowacyjny rozwój gospodarki oparty o zasoby i potencjały regionu,
- Społeczeństwo: Wzmacnianie kapitału społecznego.

Cele te, ze względu na swoją uniwersalność, mogą być realizowane w ramach niniejszego Programu za pośrednictwem przyjętych projektów rewitalizacyjnych. Łęczna, jako ośrodek ponadlokalny w miejskiej sieci osadniczej, ośrodek o funkcji gospodarczej, zlokalizowany w obszarze problemowym podwyższonej aktywności gospodarczej (obsługi ruchu międzynarodowego) z niewielkim fragmentem (okolice jeziora Dratów) znajdującym się w obszarze najwyższej atrakcyjności turystycznej, doskonale wpisuje się w założenia polityki regionalnej.

Strategia Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2016-2025 jest kluczowym dokumentem, w ramach którego, została opracowana koncepcja rozwoju Gminy. W dokumencie zidentyfikowano zadania inwestycyjne oraz wypracowano założenia, prowadzące do wzmocnienia jej potencjału gospodarczego, kulturowego i społeczno-ekonomicznego. Strategia określa również elementy przewagi konkurencyjnej Gminy Łęczna w stosunku do innych jednostek. Strategia Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2016-2025 to dokument, który kładzie nacisk na zrównoważony rozwój gminy (bazujący na zintegrowaniu polityki środowiskowej, gospodarczej, przestrzennej i społeczno-kulturowej), prowadzący w efekcie do poprawy jakości życia mieszkańców i budowania jego trwałych podstaw ekonomicznych, a zintegrowane podejście jest podstawowym elementem do stworzenia kompleksowej oferty gospodarczej i inwestycyjnej.

Do podstawowych obszarów strategicznych zaliczono m.in.:

- Zwiększenie atrakcyjności i potencjału inwestycyjnego Gminy Łęczna poprzez rozwój infrastruktury technicznej;
- Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i funkcji turystycznych Gminy Łęczna;
- Podniesienie spójności przestrzennej i ochrona dziedzictwa kulturowego Gminy Łęczna, jako czynnik rozwoju integracji społecznej;
- Rozwój kapitału ludzkiego i podnoszenie aktywności mieszkańców.

Projekty rewitalizacyjne są wpisane w politykę rozwoju Gminy Łęczna. Zwraca się w niej szczególną uwagę na rewitalizację społeczną i infrastrukturalną. Istniejące na terenie Gminy obiekty wymagają przeprowadzenia prac konserwacyjnych i remontowych, a także rewitalizacji obiektów dziedzictwa kulturowego. Określona w Strategii misja wskazuje zaś na zrównoważony, kompleksowy rozwój Gminy Łęczna, poprzez wspieranie lokalnej przedsiębiorczości, zwiększenie atrakcyjności turystycznej, poprawę jakości życia mieszkańców oraz ochronę środowiska naturalnego. Realizacja założeń Gminnego Programu Rewitalizacji przyczyni się zatem (bezpośrednio lub pośrednio) do osiągnięcia wymienionych powyżej celów.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łęczna na lata 2019-2027 jako główne cele wskazuje:

- Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do rozwoju;
- Tworzenie warunków do skutecznej aktywizacji zawodowej oraz przeciwdziałanie marginalizacji społecznej;
- Zapobieganie i ograniczenie istniejących patologii społecznych;

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łączna na lata 2023-2030

- Promocja i rozwój włączenia społecznego oraz zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społeczności lokalnej;
- Tworzenie warunków służących zaspokajaniu potrzeb seniorów;
- Wzrost integracji i aktywizacji społecznej i gospodarczej.

Realizacja owych celów odbywać się może za pośrednictwem projektów rewitalizacyjnych GPR w sferze społecznej. Przedsięwzięcia tego typu zazwyczaj dotyczą bowiem wsparcia edukacji i stwarzania warunków do powrotu ludzi wykształconych do Gminy, zwiększenia dostępności usług, wzrostu aktywności zawodowej, zapobiegania szerzeniu się patologii społecznych czy ograniczaniu bezrobocia. Określone w GPR przedsięwzięcia w sposób integralny harmonizują z celami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Łączna.

W dokumencie *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łączna* określono obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji, rewaloryzacji, rewitalizacji. Zgodnie ze studium obszar rewitalizacji stanowi teren wskazany do przekształceń. Celem działań Gminy przyjętym w studium jest w szczególności:

- rozwój mieszkalnictwa, możliwie zgodnie z aspiracjami mieszkańców,
- zapewnienie dostępu do edukacji i nauki,
- wspieranie przedsiębiorczości, w szczególności tworzącej nowe miejsca pracy,
- wspieranie rodziny i organizacji pro-rodzinnych,
- uwzględnianie potrzeb osób młodych i wspieranie inicjatyw zwiększających szanse młodego pokolenia na harmonijny rozwój
- właściwy dostęp i poziom leczenia podstawowego i zamkniętego
- zapewnienie możliwości wypoczynku i aktywnego spędzania czasu wolnego

GPR wpisuje się w te cele i propaguje zawarte w nich postulaty poprzez realizację w szczególności działań mających na celu ograniczenie problemów społecznych na przedmiotowym obszarze i zwiększenie kompetencji społecznych. Ponadto w ramach przedstawionych kierunków GPR realizuje przedsięwzięcia, których wynikiem będzie poprawa jakości przestrzeni i atrakcyjności obszaru, modernizacja budynków zabytkowych w obszarze rewitalizacji i dostosowanie ich do nowych funkcji, poprawa jakości infrastruktury technicznej. W wyniku przedmiotowych działań obszar rewitalizacji stanie się miejscem atrakcyjnym zarówno do zamieszkania jak i do lokalizacji nowych działalności gospodarczych.

3. Metodyka

Zgodnie z art. 4 ust. 1 Ustawy o rewitalizacji, w celu opracowania diagnoz służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gmina prowadziła analizy, w których wykorzystano obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łączna na lata 2023 - 2030 oparty jest o wykorzystanie modelu ekspercko-partycypacyjnego, który polega na możliwie jak najszerszym udziale wszystkich interesariuszy w pracach nad dokumentem.

Partycypację społeczną w procesie rewitalizacji można podzielić na etap wyznaczenia granic obszaru zdegradowanego oraz na etap opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji.

Podczas partycypacji *Diagnozy i delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Łęczna* zastosowano następujące metody:

- analiza dokumentów strategicznych i programowych na szczeblu gminnym,
- metoda sondażowa: wywiady pogłębione z pracownikami samorządu, odpowiedzialnymi za przygotowanie GPR i jego wdrożenie oraz z właściwymi osobami ds. społecznych, planowania rozwoju (planowania strategicznego) i polityki informacyjnej Gminy,
- sondaż internetowy - poprzez zamieszczenie kwestionariusza wyboru na stronie internetowej Urzędu Miejskiego i forach społecznościowych oraz rozesłanie go do instytucji pożytku publicznego, działających na terenie Gminy,
- analiza wielokryterialna (wskaźnikowa), w której wykorzystano zestaw wskaźników dla 5 sfer, tj. społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej,
- konsultacje społeczne przygotowane w oparciu o zapisy art. 6 ust. 1 i ust. 2 oraz art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485 z późn. zm), które obejmowały:
  - Upublicznienie dokumentu,
  - Zbieranie uwag w postaci elektronicznej,
  - Zbieranie uwag w postaci papierowej,
  - Zbieranie uwag ustnych,
  - Otwarte spotkanie konsultacyjne dla mieszkańców ze szczególnym uwzględnieniem partnerów społeczno-gospodarczych,
  - Ankietę konsultacyjną.

Metoda analizy wielokryterialnej została zastosowana do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji na terenie Gminy Łęczna. Stanowiła ona etap delimitacji wraz z analizą jakościową, swoim zasięgiem obejmowała obszar całej Gminy w podziale na jednostki pomocnicze (sołectwa i osiedla w mieście). Podział ten pozwolił na prezentację poszczególnych wskaźników dla jednostek pomocniczych i przyrównanie ich do średniej wartości dla całej Gminy, dając dokładne i miarodajne wyniki. Dane podzielone zostały ponadto na 5 sfer wskazanych w Ustawie o rewitalizacji: społeczna, gospodarcza, techniczna, środowiskowa oraz przestrzenno-funkcjonalna.

Do zobrazowania lokalizacji problemów na obszarze Gminy wykorzystano narzędzia GIS (Geographic Information System). Każdy ze wskaźników przedstawiony został w formie kartogramu. Analiza wielokryterialna stanowi istotny element opracowania - Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Gminie Łęczna. Diagnoza obszarów o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, funkcjonalno-przestrzennych i technicznych.

W trakcie opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji zastosowano następujące metody badań:

- Analiza dokumentów strategicznych i programowych na szczeblu gminnym,
- Inwentaryzacja obszaru rewitalizacji,
- Metoda sondażowa: wywiady pogłębione z partnerami społeczno-gospodarczymi,
- Spotkania – kawiarenki obywatelskie,
- Spacer badawczy,
- Nabór kart przedsięwzięć rewitalizacyjnych,

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

- Konsultacje społeczne przygotowane w oparciu o zapisy art. 6 ust. 1 i ust. 2 oraz art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2024 poz. 278), które obejmowały:
  - Upublicznienie dokumentu,
  - Zbieranie uwag w postaci elektronicznej,
  - Zbieranie uwag w postaci papierowej,
  - Zbieranie uwag ustnych,
  - Otwarte spotkanie konsultacyjne dla mieszkańców ze szczególnym uwzględnieniem parterów społeczno-gospodarczych,
  - Ankietę konsultacyjną.

3.1 Podział na jednostki badawcze

Na etapie programowania rewitalizacji konieczne jest wyznaczenie obszarów zdegradowanych charakteryzujących się koncentracją negatywnych zjawisk Gminy w sferze społecznej i towarzyszących, tj. gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej i technicznej, a spośród nich konkretnego obszaru lub podobszaru o relatywnie najgorszej sytuacji, predestynowanego do objęcia kompleksową interwencją w zakresie rewitalizacji. Na początku badań przyjęto podział obszaru Gminy na mniejsze jednostki, w granicach których analizowano wartości poszczególnych wskaźników. W przypadku obszaru wiejskiego posłużono się jednostkami sołectwami (16 jednostek), natomiast obszar Miasta Łęczna przedstawiono w podziale na osiedla (6 jednostek). Takie podejście dało możliwość badania poszczególnych wskaźników dla konkretnych części Gminy i porównanie ich do średniej referencyjnej wartości danego wskaźnika dla całej samorządowej jednostki terytorialnej.

Tabela 2. Podział obszaru Gminy Łęczna na jednostki badawcze

Jednostki ewidencyjne Gminy Łęczna		Powierzchnia (ha)	% w powierzchni Gminy	Liczba mieszkańców	% w ludności Gminy
Obszar miasta	Osiedle Stare Miasto	122	1,62	1 369	6,09
	Osiedle Słoneczne	115	1,53	786	3,50
	Osiedle Kolonia Trębaczów	455	6,06	475	2,11
	Osiedle Samsonowicza	299	3,98	6 144	27,34
	Osiedle Niepodległości	660	8,78	5 024	22,36
	Osiedle Bobrowniki	249	3,31	4 284	19,07
Obszar wiejski	Sołectwo Ciechanki Krzesimowskie	336	4,47	350	1,56
	Sołectwo Ciechanki Łęczyńskie	184	2,45	110	0,49
	Sołectwo Karolin	248	3,30	121	0,54
	Sołectwo Leopoldów	91	1,21	61	0,27
	Sołectwo Łuszczów-Kolonia	438	5,83	292	1,30
	Sołectwo Nowogród	634	8,44	371	1,65
	Sołectwo Piotrówek Drugi	240	3,19	89	0,40
	Sołectwo Podzamcze	324	4,31	745	3,32
	Sołectwo Rossosz	130	1,73	89	0,40
	Sołectwo Stara Wieś	300	3,99	348	1,55
	Sołectwo Stara Wieś – Kolonia	623	8,29	173	0,77
	Sołectwo Stara Wieś – Stasin	238	3,17	293	1,30
	Sołectwo Trębaczów	340	4,52	296	1,32
	Sołectwo Witaniów	708	9,42	417	1,86
	Sołectwo Zakrzów	374	4,98	188	0,84

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

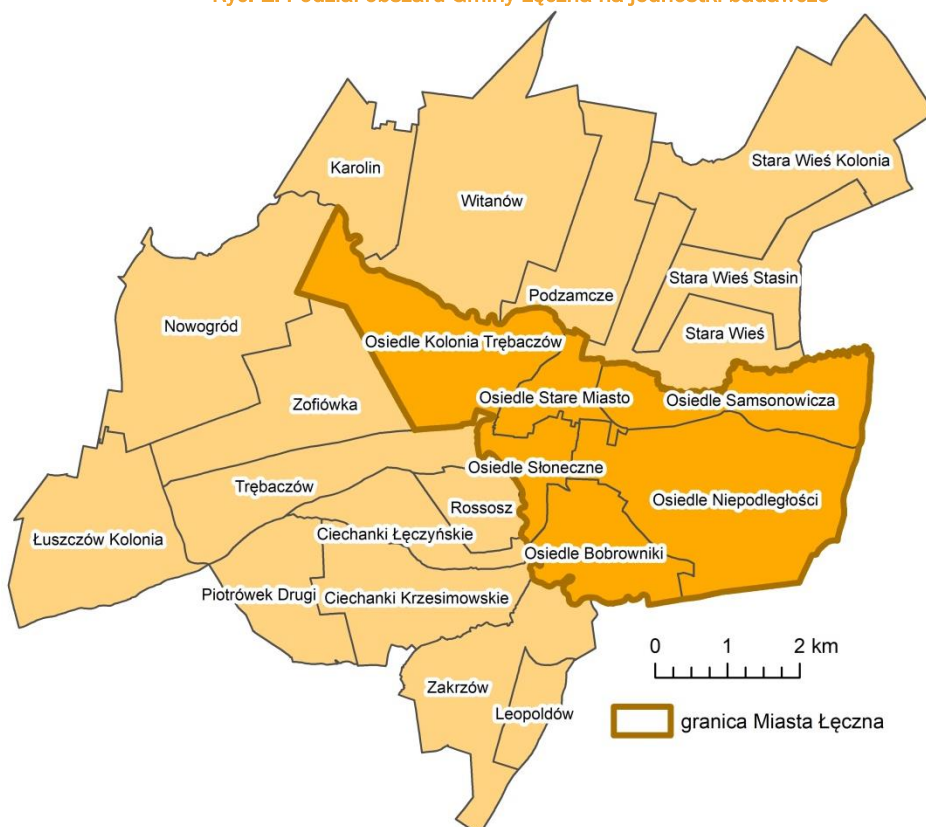
	Sołectwo Zofiówka	406	5,40	445	1,98
Razem		7514	100	22 470	100

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego w Łęcznej

Obszary zdegradowane w Gminie Łęczna zostały wyznaczone w procesie porównywania wewnątrzgminnego stopnia zróżnicowania poszczególnych wskaźników częściowych, określających poziom degradacji.

Każda z wydzielonych jednostek, zarówno na obszarze wiejskim, jak i miejskim, jest zamieszkała. Suma powierzchni wydzielonych jednostek strukturalnych jest równa powierzchni gminy, tym samym analizie porównawczej poddano całą Gminę.

Ryc. 1. Podział obszaru Gminy Łęczna na jednostki badawcze

Źródło: Opracowanie własne

3.2 Wybór obszaru rewitalizacji

W wyniku przeprowadzonych analiz oraz po przeprowadzeniu stosownej procedury, wyznaczono obszar zdegradowany na obszarze Gminy⁶: Osiedle Samsonowicza, Osiedle Stare Miasto, Osiedle Bobrowniki, Sołectwo Podzamcze oraz obszar rewitalizacji: 58,38 ha osiedla Samsonowicza, 8,60 ha Sołectwa Podzamcze i łącznie 53,27 ha osiedla Stare Miasto i zatwierdzono go Uchwałą Nr LLX/387/2023 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 26.04.2023 r. Sposób delimitacji oraz przyjęte wskaźniki dostępne są w dokumencie pn. „Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Gminie Łęczna”. Uchwałą Nr LXXI/398/2023 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 31.05.2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego

⁶ Dokładny opis znajduje się w podrozdziale 7.1 oraz w dokumencie pn. „Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Łęczna

Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030 została rozpoczęta procedura opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023 – 2030.

4. Dotychczas osiągnięte efekty rewitalizacji

Dotychczas, rewitalizacja na terenie Gminy przebiegała w oparciu o *Lokalny Program Rewitalizacji* przyjęty Uchwałą Nr XXXV/185/2017 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 31 maja 2017 r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2016 – 2023. Dokument ten sporządzono zgodnie z zapisami art. 18. ust. 2. pkt 6. ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446, z późn. zm.), a także bazując na wskazaniach „Wytycznych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” oraz „Zasadach delimitacji obszarów rewitalizacji i definiowania programów rewitalizacji na terenach wiejskich województwa lubelskiego”.

W Lokalnym Programie Rewitalizacji wyznaczono obszar zdegradowany, w którym występował stan kryzysowy, a następnie w jego ramach - obszar rewitalizacji. Teren obszaru zdegradowanego pokrywa się w całości z obszarem osiedla Stare Miasto. Do obszaru zdegradowanego dołączono dodatkowo niewielki fragment zespołu dworsko-parkowego leżący na terenie sołectwa Podzamcze. Dodany obszar rozciąga się na północ od granicy osiedla Stare Miasto i sołectwa Podzamcze - do drogi wojewódzkiej nr 813. Do obszaru o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk w ramach obszaru zdegradowanego, czyli obszaru rewitalizacji zaliczono północną część Starego Miasta oraz Park Podzamcze (fragment obrębu Podzamcze).

Ryc. 2. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w Gminie Łęczna wyznaczone w Lokalnym Programie Rozwoju

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2016 - 2023

Wizja stanu docelowego po przeprowadzeniu działań naprawczych otrzymała następujące brzmienie:

Obszar rewitalizacji w 2023 r.:

- czyste środowisko sprzyjające wypoczynkowi, rekreacji i turystyce
- wysoka jakość życia, ograniczone występowanie problemów społecznych
- konkurencyjny gospodarczo, przyjazny dla przedsiębiorców i turystów
- atrakcyjna i funkcjonalna przestrzeń publiczna
- wyposażony w niezbędną infrastrukturę techniczną i mieszkaniową

W Lokalnym Programie Rewitalizacji przewidziano realizację 19 przedsięwzięć rewitalizacyjnych, których realizacja przyczynić się miała do osiągnięcia założonych w dokumencie celów. Przedsięwzięcia rozplanowano w taki sposób by każde z nich realizowało przynajmniej jeden cel rewitalizacji.

Szczegółowe efekty dotychczas prowadzonych działań rewitalizacyjnych opisane zostały w Raporcie ewaluacyjnym z wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łączna na lata 2016 – 2023. W 100% zrealizowano 8 przedsięwzięć, co stanowi nieco ponad 41% założonych inwestycji. Częściowo zrealizowano 2 projekty podstawowe (jeden w 60% i jeden w 50%), które na dzień opracowania raportu były jeszcze w fazie realizacji zatem przyjąć należy, iż zostaną zrealizowane w pełnym założonym zakresie. Łącznie zrealizowano 10 projektów rewitalizacyjnych, co stanowi nieco ponad 45,5% założonych przedsięwzięć. Pogłębiona analiza wskaźnikowa pozwoliła wnioskować, iż stopień oddziaływania zrealizowanych projektów jest szerszy niż założono w LPR.

Gmina Łączna realizowała także projekty, które nie były bezpośrednio wpisane na listę przedsięwzięć Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łączna na lata 2016-2023, lecz swym oddziaływaniem przyczyniły się do realizacji celów rewitalizacji, założonych w dokumencie. Jednym z takich projektów jest inicjatywa pn. „Nowa jakość życia – rozwój usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej w Gminie Łączna”. Takie podejście Gminy do procesu rewitalizacji zasługuje na podkreślenie, bowiem pokazuje zrozumienie problemów lokalnej społeczności i zaangażowanie w ich rozwiązywanie.

Dokonane w ramach monitoringu analizy wskazują, iż ogólna sytuacja w Gminie uległa poprawie, osiągnięte efekty realizacji Programu są dobre, jednakże sam obszar rewitalizacji wciąż wymaga interwencji. Pozytywne efekty zauważalne są zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej, zwłaszcza w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej, podnoszenia kwalifikacji osób wykluczonych społecznie, czy w zakresie zmniejszania poziomu bezrobocia w Gminie. Gmina osiągnęła skuteczność w realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji na zadowalającym poziomie, zwłaszcza w obliczu zaistnienia okoliczności trudnych do przewidzenia (pandemia wirusa SARS-CoV-2).

Część przedsięwzięć nie została zrealizowana. Jedną z przyczyn bez wątpienia jest pandemia wirusa SARS-CoV-2, która uniemożliwiła realizację przedsięwzięć inwestycyjnych i w głównej mierze tzw. projektów „miękkich”. Opóźnienia w realizacji przedsięwzięć o charakterze inwestycyjnym zablokowały możliwość ubiegania się o dofinansowanie projektów społecznych, a Gmina nie była w stanie podźwignąć finansowania kolejnych przedsięwzięć wyłącznie ze środków własnych. Pozostałe do zrealizowania przedsięwzięcia, w pierwotnym lub zmodyfikowanym zgodnie z aktualnymi potrzebami lokalnej społeczności zakresie, Gmina planuje zrealizować w kolejnych latach w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji.

5. Uspołecznienie programu rewitalizacji

Proces uspołecznienia Gminnego Programu Rewitalizacji reguluje art. 6. Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Zgodnie z nim, co do zasady, rewitalizacja powinna być prowadzona w sposób jawny i przejrzysty, zapewniając możliwość aktywnego udziału różnych grup interesariuszy. Rozwój dialogu pomiędzy zainteresowanymi stronami pozwala bowiem inicjować i wspierać działania związane z kształtowaniem więzi społecznych. Ponadto wieloaspektowe spojrzenie na problemy i potencjały Gminy poprzez rozpoznanie potrzeb mieszkańców wzmacnia kapitał społeczny oraz pozwala na wypracowanie Programu obejmującego spójne, wielosektorowe działania. Społeczność lokalna stanowi bezpośrednio i najlepiej znające ten obszar źródło informacji. Jednocześnie partycypacja mieszkańców zapewnia zaangażowanie społeczności lokalnej w budowanie przyszłości Gminy, dając możliwość bezpośredniego wypowiedzenia się, a co za tym idzie – współdecydowania o rozwoju Gminy, którą zamieszkują.

Proces powstawania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna przebiegał w sposób uspołeczniiony. Interesariusze procesu mieli wpływ na jego treść. Prace związane z przygotowaniem szczegółowej diagnozy polegały między innymi na zdiagnozowaniu opinii publicznej na temat istniejącej sytuacji w obszarze rewitalizacji. Przeprowadzono szereg badań, w tym z udziałem społeczności.

Według ustawy, uspołecznienie Programu wymaga użycia form konsultacji wskazanych w art. 6 ust.3 pkt. 1 oraz co najmniej dwóch form wskazanych w art. 6 ust 3 pkt. 2. Obligatoryjną do zastosowania jest ankietyzacja, czyli zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej. Dodatkowo, wykorzystać należy jeszcze minimum dwie inne formy konsultacji, wybrane z ustawowego katalogu, tj.: spotkania, debaty, warsztaty, spacer studyjny, wywiady, wykorzystanie grup przedstawicielskich lub zbieranie uwag ustnych. Dwie pierwsze (spotkania i debaty) mogą być przeprowadzane również za pomocą środków porozumiewania się na odległość, zapewniających jednoczesną transmisję wizji i dźwięku.

W procesie uspołecznienia Gminnego Programu Rewitalizacji zapewniono możliwość udziału interesariuszy rewitalizacji w przygotowaniu i realizacji strategii, o którym mowa w art. 8 rozporządzenia ogólnego. Zastosowane metody umożliwiły zaangażowanie partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnościami, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem planu działań IIT, którego rolę niewątpliwie pełni przedmiotowy dokument.

5.1 Interesariusze rewitalizacji

Zgodnie z art. 2 ust. 2 Ustawy o rewitalizacji zaprezentowano wykaz interesariuszy rewitalizacji biorących udział na etapie tworzenia dokumentu.

Mieszkańcy i właściciele nieruchomości	Pierwszą grupą interesariuszy wskazaną w Ustawie o rewitalizacji są w szczególności mieszkańcy oraz właściciele i zarządcy nieruchomości obszaru rewitalizacji. W wielu kwestiach uwzględniani są również mieszkańcy całej gminy. Projekty rewitalizacyjne skierowane są do szerokich grup mieszkańców obszaru rewitalizacji a zwłaszcza grup, do których kierowane są konkretne działania ze względu na zdiagnozowane czynniki kryzysowe bądź
---	--

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

	<p>wskazane do uzyskania wsparcia w ramach celów określonych w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027.</p> <p>W procesie partycypacji obywatelskiej umożliwiono dostęp zgodnie z wymaganiami zasad równości szans i płci oraz zastosowano zasady zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne czy narodowe. Szczególnie istotne było spełnienie zasad dostępności przy organizacji działań partycypacyjnych i realizacji zadań rewitalizacyjnych.</p>
Organizacje pozarządowe i inne organizacje społeczne	<p>W procesie planowania działań jak również w ich realizacji ważny jest udział następnej grupy interesariuszy rewitalizacji tj. organizacji społecznych, w tym organizacji pozarządowych i grup nieformalnych. Potencjał trzeciego sektora umożliwia zaangażowanie go, jako partnerów przy planowaniu i realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.</p> <p>Podczas procesu opracowywania działań w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna zapewniono współpracę z podmiotami reprezentującymi społeczeństwo obywatelskie, aktywnie działającymi na rzecz ochrony środowiska oraz odpowiedzialnymi za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnością, równości płci i niedyskryminacji na etapie planowania, realizacji i monitoringu działań w zależności od typu działań i projektów.</p> <p>Kooperacja Gminy i podmiotów społecznych opierała się i będzie się opierać zwłaszcza na współdziałaniu przy planowaniu i realizacji działań rewitalizacyjnych, delegowaniu zadań do realizacji, współpracy merytorycznej i eksperckiej oraz powierzeniu społecznego nadzoru.</p>
Podmioty prowadzące działalność gospodarczą i potencjalni inwestorzy	<p>Ważną grupą interesariuszy rewitalizacji są ponadto przedsiębiorcy, którzy wskazani zostali w Ustawie o rewitalizacji. Sektor gospodarczy jest bezpośrednim wykonawcą albo współrealizatorem przedsięwzięć rewitalizacyjnych.</p> <p>Udział sektora gospodarczego poza bezpośrednią realizacją działań opierał się również na wsparciu doradczym i eksperckim.</p>
Szkoły i placówki wychowawcze	<p>Do równie istotnych partnerów zaliczyć należy placówki edukacyjne. Współdziałanie przebiegało i będzie przebiegać na kilku płaszczyznach np.: aktywizacji uczniów przy planowaniu i realizacji działań, wspólnej realizacji i wspieraniu projektów. Dodatkowo włączenie młodych mieszkańców Gminy w ten proces przyczyni się do poprawy ich kompetencji społecznych.</p>
Jednostki samorządu terytorialnego, ich jednostki organizacyjne, oraz organy doradcze i konsultacyjne gminy	<p>Potencjałem obszaru rewitalizacji, który może przyczynić się do osiągnięcia zakładanych celów procesu są instytucje kultury. Instytucje te będą odgrywać istotną rolę w zakresie zwiększania dostępu do kultury dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, ale również stanowią potencjał do podejmowania nowych inicjatyw ukierunkowanych na wykorzystywanie dostępnych instrumentów i zasobów w celu realizacji różnych form wspierania procesu budowania społeczności lokalnych.</p> <p>W ramach zaplanowanych przedsięwzięć realizowane będą zadania związane z modernizacją i dostosowaniem nowych przestrzeni m.in. do prowadzenia animacji społeczności lokalnych poprzez wykorzystanie narzędzi, jakie dają różne formy obcowania z kulturą.</p>
Organy władzy publicznej	
Inni	<p>Podmioty inne niż wymienione, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa</p>

Uszczegółowienie sposobu zaangażowania partnerów w procesie opracowania, wdrażania i monitorowania znajduje się w podrozdziałach: 5.4, 5.6-5.8, 10.2.

5.2 Partycypacja na etapie wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

---

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji należy umożliwić partycypację zarówno na etapie przygotowania, prowadzenia jak i oceny rewitalizacji. Z tego względu mieszkańcy mieli możliwość wziąć udział w badaniu ankietowym na etapie wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Badanie przeprowadzono za pomocą **ankiety** internetowej (dostępnej na stronie internetowej Gminy Łęczna). Takie podejście pozwoliło bowiem dotrzeć do jak największej liczby mieszkańców, będąc dla nich jednocześnie najwygodniejszą formą. Badanie rozpoczęło od krótkiego wstępu wyjaśniającego cel badania, a także kwestie merytoryczne i terminologię związaną z procesem delimitacji obszarów zdegradowanych i do rewitalizacji. Mieszkańcy wypowiadali się na temat zauważanych przez siebie problemów w sferach społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej na wskazanych przez siebie obszarach Gminy Łęczna.

Badanie przeprowadzono na przełomie października i listopada 2021 roku w momencie przystąpienia do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Łęczna. Szczegółowy opis i wyniki ankietyzacji zawarto w opracowaniu pt. *Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Łęczna. Diagnoza obszarów o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, funkcjonalno-przestrzennych i technicznych*.

Podczas tej ankietyzacji 96,8% ankietowanych wskazało potrzebę wdrożenia programu ożywienia społeczno-gospodarczego. Z przeprowadzonej ankietyzacji wynika, że wg społeczności lokalnej największym nagromadzeniem zjawisk kryzysowych charakteryzuje się obszar miejski, w szczególności osiedla: Stare Miasto, Samsonowicza, Bobrowniki i Niepodległości. Z obszaru wiejskiego mieszkańcy najczęściej wskazywali sołectwa: Podzamcze, Stara Wieś i Witanów. Według mieszkańców te obszary powinny w pierwszej kolejności zostać objęte Programem Rewitalizacji.

Według ankietowanych dominującymi problemami w Gminie są:

- w sferze społecznej: niski poziom aktywności społecznej, obywatelskiej czy integracji mieszkańców, niski poziom edukacji, migracja ludzi młodych;
- w sferze gospodarczej: niski poziom przedsiębiorczości, niewystarczająca liczba miejsc pracy;
- w sferze technicznej: niedostateczna dostępność chodników i brak wydzielonych ścieżek rowerowych;
- w sferze środowiskowej: zanieczyszczenie środowiska naturalnego i zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego;
- w sferze przestrzenno-funkcjonalnej: niezadowalająca jakość infrastruktury drogowej, zły stan budynków użyteczności publicznej.

Aby dokładniej zapoznać się z problemami dotyczącymi obszar Gminy Łęczna zostało przeprowadzone **badanie IDI** (pogłębiony wywiad indywidualny). Istotą badania IDI (z ang. *Individual In-Depth Interview*), jest pozyskanie przez badacza szczegółowych informacji podczas

wnikliwej rozmowy z respondentem bez ingerencji osób trzecich. Badanie zostało przeprowadzone w celu uzupełnienia informacji uzyskanych na bazie wcześniej wykorzystanych metod badawczych oraz pogłębienia wiedzy i poznania opinii mieszkańców o istotnych dla nich problemach/potencjałach jednostek pomocniczych Gminy. Wywiad został poprowadzony na podstawie scenariusza złożonego wyłącznie z pytań otwartych o charakterze eksploracyjnym, których celem stanowiło zidentyfikowanie problemu, wyjaśnienie interesujących zagadnień, zrozumienie istoty badanych zjawisk. Raport z indywidualnych wywiadów pogłębionych został opracowany na podstawie analizy rozmów przeprowadzonych w dniach 1 i 2 grudnia 2021 r. z mieszkańcami Gminy Łeczna: aktywnymi członkami lokalnej społeczności, przedstawicielami różnych środowisk społeczno-zawodowych, specjalistami z różnych dziedzin, którzy posiadali wiedzę na temat sytuacji Gminy, zwłaszcza w kontekście występowania koncentracji negatywnych zjawisk i problemów, które należy rozwiązać w pierwszej kolejności. Badanie zostało przeprowadzone na próbie 14 osób, wybranych ze względu na posiadaną wiedzę o problemach poszczególnych obszarów Gminy.

Analiza udzielonych odpowiedzi pozwala zauważyć, iż mieszkańcy, podobnie jak w badaniu ankietowym odnosili się głównie do obszaru miejskiego. Na pierwszy plan w wypowiedziach mieszkańców uczestniczących w badaniu wysunęły się obszary: Osiedle Stare Miasto, Osiedle Samsonowicza i Osiedle Bobrowniki. Z obszaru wiejskiego mieszkańcy odnosili się głównie do sołectwa Podzamcze.

Przeprowadzone wywiady pogłębione pozwoliły na poznanie opinii mieszkańców, co do sytuacji poszczególnych obszarów Gminy Łeczna oraz ich ocen w zakresie dalszych możliwości rozwojowych. Mieszkańcy najwięcej potrzeb w zakresie rewitalizacji, a także potencjału rozwojowego zauważają na obszarze miejskim. W gminach miejsko-wiejskich jest to często spotykanym zjawiskiem, bowiem obszar miejski stanowi naturalne centrum życia Gminy, z którego aktywnie korzystają mieszkańcy całego obszaru Gminy. Szczególnie istotnym dla mieszkańców miejscem zdaje się być Park Podzamcze – badani wymieniali go bardzo często, jako naturalne przedłużenie i funkcjonalny łącznik z osiedlem Stare Miasto i Samsonowicza, który wymaga ich zdaniem kontynuacji rozpoczętych prac rewitalizacyjnych. Jest to obszar, w którym upatrują również znaczny potencjał rozwojowy. Więcej szczegółów dotyczących przeprowadzonych wywiadów znajduje się w dokumencie Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Gminie Łeczna. Diagnoza obszarów o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, funkcjonalno-przestrzennych i technicznych⁷.

5.3 Konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

---

Celem zapewnienia aktywnego uczestnictwa mieszkańców Gminy w podejmowaniu kluczowych decyzji dotyczących ich najbliższego otoczenia oraz chcąc wypełnić obowiązki nakładane w tej kwestii przez ustawodawcę, Burmistrz Łecznej ogłosił konsultacje społeczne projektu uchwały wyznaczającej obszar zdegradowany i rewitalizacji w Gminie Łeczna.

Informacja o prowadzonych konsultacjach społecznych została podana do publicznej wiadomości w następujący sposób:

---

⁷ <https://leczna.pl/aktualnosci/obwieszczenie-burmistrza-lecznej-o-rozpozeciu-konsultacji-spoecznych-projektu-uchwaly-rady-miejskiej-w-lecznej-w-sprawie-wyznaczenia-obszaru-zdegradowanego-i-obszaru-rewitalizacji-gminy-leczna6049/>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

- obwieszczenie Burmistrza Łęcznej o konsultacjach społecznych,
- plakaty informujące o konsultacjach społecznych oraz spotkaniu z mieszkańcami,
- strony internetowe i media społecznościowe

W dniu 16.02.2023 r. na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Łęcznej opublikowano zaproszenie do udziału w konsultacjach oraz zaproszenie do udziału w otwartym spotkaniu z mieszkańcami zaplanowanym na dzień 23.02.2023 r., a także plakat informacyjny. Informacja z plakatem pojawiła się także na profilu FB Urzędu oraz opublikowano ją na profilach facebook i stronach internetowych powiązanych z działalnością Gminy Łęczna.

Aby dać jak najszerszej grupie mieszkańców możliwość zgłoszenia uwagi do dokumentu Diagnozy i delimitacji lub projektu uchwały Rady Miejskiej w Łęcznej, umożliwiono składanie uwag za pomocą następujących form:

1) Zbieranie uwag w postaci elektronicznej:

- za pomocą formularzy (Formularz zgłaszania uwag oraz Ankieta konsultacyjna) w formacie Microsoft Word dostępnych do pobrania na stronie leczna.pl oraz umleczna.bip.lubelskie.pl oraz przesłanie za pomocą:
  - poczty elektronicznej na adres e-mail: info@um.leczna.pl
  - skrytki ePUAP na adres: y5j80b3hn1@skrytka.
- za pomocą interaktywnych formularzy on-line: <https://forms.gle/KeETbqBmqifdac3XA>
- ankieta konsultacyjna – <https://forms.gle/uszWtbsRLugKx5cb7>

2) Zbieranie uwag w postaci papierowej za pomocą:

- Formularzy zamieszczonych do pobrania oraz wydrukowania ze strony umleczna.bip.lubelskie.pl oraz leczna.pl
- Formularzy w formie papierowej udostępnionych w siedzibie Urzędu Miejskiego w Łęcznej, Plac Kościuszki 5, 21-010 Łęczna, pokój nr 17 (1 piętro)

3) Zbieranie uwag ustnych w godzinach pracy Urzędu pod nr 81 535 86 60 lub osobiście w siedzibie Urzędu Miejskiego w Łęcznej, Plac Kościuszki 5, 21-010 Łęczna w pokoju nr 17.

4) Otwarte spotkanie konsultacyjne dla mieszkańców ze szczególnym uwzględnieniem partnerów społeczno-gospodarczych. Spotkanie odbyło się w dniu 23 lutego 2023 r. w sali konferencyjnej Urzędu Miejskiego w Łęcznej przy Placu Kościuszki 22. W spotkaniu uczestniczyło 18 osób, a także eksperci zewnętrzni. Skierowane one było do mieszkańców, przedstawicieli samorządu lokalnego oraz lokalnych partnerów społecznych i gospodarczych z terenu Gminy. Omówiono wówczas wyniki analizy wskaźnikowej i jakościowej, które umożliwiły wyznaczenie projektowanego obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. Spotkanie kończyła dyskusja oraz podsumowanie wniosków.

Formularz do składania uwag składał się z: wstępnej informacji wyjaśniającej, pytania otwartego dotyczącego treści projektu uchwały, pytania otwartego odnośnie granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, formularza danych kontaktowych oraz klauzuli informacyjnej o ochronie danych osobowych. Składanie uwag możliwe było w całym okresie trwania konsultacji społecznych.

Jednocześnie wraz z formularzem składania uwag udostępniona została ankieta konsultacyjna dotycząca projektu uchwały Rady Miejskiej w Łęcznej w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Łęczna. Celem ankiety konsultacyjnej było pozyskanie opinii na temat wyznaczonego w projekcie uchwały obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Łęczna. Ankieta składała się z: informacji wstępnych, dwóch pytań (jedno zamknięte i jedno otwarte) dotyczących projektowanego przebiegu granic obszaru zdegradowanego, dwóch pytań (jedno zamknięte i jedno otwarte) dotyczących projektowanego przebiegu granic obszaru do rewitalizacji, formularza danych kontaktowych oraz klauzuli informacyjnej o ochronie danych osobowych.

W czasie prowadzonych konsultacji wpłynęły uwagi zgłaszane przez interesariuszy. Wszystkie uwagi zgłoszone przez mieszkańców, które mogły zostać uwzględnione zostały naniesione w treści dokumentu i załącznikach.

Szczegółowe informacje dotyczące konsultacji znajdują się w dokumencie *Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Gminie Łęczna. Diagnoza obszarów o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, funkcjonalno-przestrzennych i technicznych*.

5.4 Partycypacja w procesie tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji

---

W dniu 1 czerwca 2023 r. na stronie Urzędu Miejskiego w Łęcznej www.leczna.pl umieszczono obwieszczenie i ogłoszenie Burmistrza Łęcznej o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030. W tym samym dniu obwieszczenie i ogłoszenie umieszczono na stronie BIP.

Jednocześnie obwieszczenia i ogłoszenia o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030 wywieszono na urzędowych tablicach ogłoszeń na terenie całej gminy Łęczna (miasto i obszar wiejski), tablicach przy Urzędzie Miejskim oraz Radzie Miejskiej w Łęcznej.

W dniu 6 czerwca 2023 r. w numerze nr 23 tytułu prasy lokalnej „Wspólnota Łęczyńska” ukazała się informacja Burmistrza Łęcznej o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030.

Kolejny etap partycypacji społecznej, w tym angażowania podmiotów społeczno-gospodarczych, polegał na otwartym naborze kart przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W dniu 02.06.2023 r. na oficjalnej stronie Gminy opublikowane zostało ogłoszenie o naborze kart przedsięwzięć wraz z wzorem karty projektu rewitalizacyjnego, który stanowi załącznik nr 2 do niniejszego dokumentu. Nabór trwał od 5.06.2023 do 09.07.2023 r. Jednakże data końca naboru nie stanowiła twardej granicy i projekty można było zgłaszać jeszcze w trakcie prac nad dokumentem GPR do dnia 20.11.2023 r. Możliwość zgłoszenia karty przedsięwzięcia mieli wszyscy interesariusze procesu rewitalizacji. Celem naboru było stworzenie listy podstawowych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Ryc. 3. Ogłoszenie o naborze kart przedsięwzięć rewitalizacyjnych umieszczone na oficjalnej stronie Gminy Łęczna

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne - nabór

Uchwałą Nr LXX/387/2023 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 26 kwietnia 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji został wyznaczony na terenie Gminy Łęczna obszar rewitalizacji. Wyznaczony obszar rewitalizacji obejmuje: 58,38 ha osiedla Samsonowicza, 8,60 ha Sołectwa Podzamcze i 53,27 ha osiedla Stare Miasto.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI NA LATA 2023 – 2030

nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Informacja o rozpoczęciu naboru kart przedsięwzięć rewitalizacyjnych została skierowana również drogą listowną do każdego radnego. Wysłano również informację do jednostek gminnych z prośbą o umieszczenie na stronie i na profilach w mediach społecznościowych informacji o trwającym naborze przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Informacja została umieszczona na stronie i profilach facebook MOPS, ŚDS oraz MGBP.

Karty przedsięwzięć rewitalizacyjnych można było składać:

- elektronicznie – przesłanie na adres e-mail: info@um.leczna.pl
- papierowo przez przesłanie pocztą na adres: Urząd Miejski w Łęcznej, Plac Kościuszki 5, 21-010 Łęczna (w kopercie opisanej „PRZEDSIĘWZIĘCIE - GPR”),
- papierowo poprzez złożenie w Urzędzie Miejskim w Łęcznej, Plac Kościuszki 5, 21-010 Łęczna, Biuro Obsługi Interesanta na parterze, w godzinach pracy Urzędu, w kopercie opisanej „PRZEDSIĘWZIĘCIE - GPR”.

W wyznaczonym terminie wpłynęło 26 kart przedsięwzięć rewitalizacyjnych: od przedstawicieli Urzędu Miejskiego, w partnerstwie Gminy Łęczna z innym podmiotem oraz zgłoszone przez inne podmioty. Zgłoszone przedsięwzięcia zlokalizowane są na obszarze rewitalizacji.

Wszystkie zgłoszone przedsięwzięcia zostały przyjęte do dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji. Zostały jednakże podzielone pomiędzy dwie kategorie:

- projekty rewitalizacyjne
- projekty uzupełniające

Kolejną zastosowaną formą partycypacji zorganizowaną na terenie rewitalizacji był **spacer badawczy**. W dniu 30 czerwca 2023 r. na stronie Urzędu Miejskiego w Łęcznej oraz na profilu FB Urzędu, umieszczono zaproszenie na spacer badawczy. Podano trasę spaceru oraz

przypuszczalny czas trwania. Także Burmistrz Łęcznej Leszek Włodarski umieścił na swoim profilu FB zaproszenie na spacer badawczy. Na terenie obszaru rewitalizacji na tablicach ogłoszeń, oraz na urzędowych tablicach ogłoszeń umieszczono plakaty z zaproszeniem na spacer. Wysłano także zaproszenia do lokalnych liderów oraz osób angażujących się w proces rewitalizacji. Wystosowano również pismo z zaproszeniem do udziału w spacerze badawczym skierowane do radnych. Równocześnie radni zostali poinformowani także za pomocą systemu e-sesja i drogą smsową.

W spacerze wzięło udział 15 osób. Spacer trwał 2 godziny i 15 minut. Przebiegał zaplanowaną wcześniej trasą (Rynek II – dolina Świnki (ul. Lubelska) – dolina Świnki (wzdłuż ścieżki pieszo-rowerowej) – wąwóz – skwer przy amfiteatrze). Uczestnicy spaceru przedstawili 6 wypełnionych formularzy z uwagami ze spaceru. Uczestnicy spaceru notowali dostrzeżone problemy i propozycje rozwiązań. Zauważono m.in.:

- Zły stan techniczny części nieruchomości prywatnych w pierzei zachodniej Rynku II;
- Niezabezpieczone pustostany stanowiące zagrożenie w pierzei północnej Rynku II;
- Brak zieleni na Rynku II – wyspa ciepła;
- Zaniedbana i zanieczyszczona skarpa staromiejska;
- Brak połączenia pieszo-rowerowego pomiędzy Starym Miastem i Parkiem Podzamcze;
- Brak zejścia do dolin rzecznych Wieprza i Świnki;
- Zaniedbana trasa rowerowa w dolinie Świnki;
- Brak infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej w dolinie rzeki (ujście Świnki do Wieprza);
- Ogólny brak zagospodarowania nieoświetlonego wąwozu, który sprawia wrażenie zaniedbanego i opuszczonego;
- Niewykorzystany potencjał terenu skweru przy amfiteatrze;
- Zdegradowany stan amfiteatru;
- Zdegradowane place zabaw (niedostosowana nawierzchnia, niesprawne urządzenia).

Ponadto, aby rozszerzyć proces partycypacji podczas tworzenia dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji zostały zorganizowane 2 spotkania w formie **kawiarenek obywatelskich**. W trakcie spotkania przedstawiono także kartę przedsięwzięcia rewitalizacyjnego oraz poproszono o zgłaszanie własnych pomysłów. Pierwsze spotkanie dedykowane było przedstawicielom organizacji pozarządowych. Spotkanie odbyło się 07.07.2023 r. o godz. 9.00 w Sali konferencyjnej Rady Miejskiej, Plac Kościuszki 22 w Łęcznej. W spotkaniu z przedstawicielami organizacji pozarządowych wzięło udział 7 osób – 3 osoby to pracownicy Urzędu Miejskiego w Łęcznej, pozostałe 4 osoby to przedstawiciele zaproszonych organizacji.

Obecni na spotkaniu zwrócili uwagę na potrzebę realizacji projektów w następującej tematyce:

Przedstawicielka Lubelskiego Klubu Karate Kyokushin

- zajęcia z samoobrony kobiet/dzieci i młodzieży z wykorzystaniem zrewitalizowanych/rewitalizowanych skwerów/parków,
- zajęcia terapeutyczne (terapia uzależnień), nauka dyscypliny,
- warsztaty profilaktyczne
- mobilizacja osób starszych,

Przedstawicielka RCT „Maksymilian” Łęczna

- tematyka bezpieczeństwa na drogach,

- szkolenia dotyczące bezpieczeństwa,
- profilaktyka antyalkoholowa – szczególnie wśród osób młodych,
- szkolenia dla przyszłych kierowców,
- organizowanie wydarzeń, np. zawodów wędkarskich dla osób uzależnionych i ich rodzin,

Organizacje stoją na stanowisku ścisłej współpracy z gminą, wykazują aktywne podejście do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, szczególnie w zakresie „miękkich” projektów, skierowanych na integrację środowiska, włączenie społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem seniorów i ludzi młodych. Uczestnicy spotkania zwrócili uwagę na problem słabej dostępności bazy lokalowej dla organizowania np. warsztatów albo zajęć w ramach projektów. Liczą na pomoc samorządu w zakresie udostępniania bazy lokalowej na prowadzenie zajęć.

Drugie spotkanie dedykowane przedstawicielom przedsiębiorców odbyło się 07.07.2023 r. o godz. 12.00 w Sali konferencyjnej Rady Miejskiej, Plac Kościuszki 22 w Łęcznej. W wyznaczonym terminie nie zgłosił się żaden przedstawiciel przedsiębiorców – na Sali spotkało się 2 przedstawiciele Urzędu Miejskiego w Łęcznej oraz Przewodniczący Rady Miejskiej w Łęcznej. Spotkanie miało rozpocząć się o godz.12.00. Po 40 minutowym oczekiwaniu zamknięto spotkanie.

Aby dokładniej zapoznać się z potencjałami i potrzebami obszaru rewitalizacji oraz aby zidentyfikować skuteczny i trwały zakres interwencji zostało przeprowadzone badanie IDI (pogłębiony wywiad indywidualny) w terminie od 22.06.2023 r. 07.07.2023 r. Zwrócono się do liderów lokalnej społeczności i osób zaangażowanych w proces rewitalizacji Starego Miasta z prośbą o wypełnienie formularza indywidualnego wywiadu pogłębionego. Prośbę o wzięcie udziału w badaniu skierowano do 22 osób. O możliwości wzięcia udziału w wywiadzie pogłębionym poinformowano również radnych Rady Miejskiej w Łęcznej. Również podczas spotkania z przedstawicielami organizacji pozarządowych poinformowano uczestników o możliwości wzięcia udziału w wywiadzie pogłębionym. W sumie wywiadu pogłębionego udzieliło 9 osób.

Wywiady przeprowadzono z mieszkańcami obszaru rewitalizacji lub osobami związanymi zawodowo z tym obszarem. W większości interlokutorzy postrzegają obszar rewitalizacji, jako miejsce przyjazne do życia, z którym są emocjonalnie związani. Zamieszkują ten obszar również najbliższe rodziny interlokutorów. Dla rozmówców istotne są także dobre relacje sąsiedzkie. Obszar rewitalizacji (szczególnie fragment Podzamcza oraz osiedla Samsonowicza) postrzegany jest jako okolica z dużą ilością elementów zieleni, przyjazna do mieszkania, z przestrzenią do wykorzystania na działania kulturowe, zacieśniające więzi społeczne. Obszar rewitalizacji postrzegany jest jako miejsce spokojne. Jednakże mieszkańcy często zwracają uwagę na niedostatecznie rozwiniętą sferę rekreacyjno-kulturową. Podkreślają brak ścieżek rowerowych, restauracji, kawiarni, sklepów (w szczególności Podzamcze). Interlokutorzy zwracają uwagę na konieczność poszerzenia oferty imprez, w tym imprez realizowanych na większą skalę i przyciągających turystów i działań na rzecz integracji społecznej oraz ekonomii społecznej. Jako duży potencjał obszaru rewitalizacji (w szczególności Stare Miasto) zauważają bogaty zasób zabytków oraz tradycję i wielokulturowość – miejsce spotkania kultur. Dużym potencjałem obszaru rewitalizacji jest infrastruktura, która po przejściu modernizacji może znowu pełnić nadane im funkcje bez potrzeby powstawania nowej infrastruktury i wykorzystywania zasobu nieodnawialnego jakim jest przestrzeń.

Przeprowadzone wywiady potwierdzają, iż mieszkańcy wyraźnie zauważają dotychczas prowadzone działania rewitalizacyjne, głównie w aspekcie działań dotyczących infrastruktury

drogowej oraz rewitalizacji Rynku na Starym Mieście. Przyszły rozwój proponują opierać na bogatym dziedzictwie kulturowym i historycznym obszaru rewitalizacji (głównie Stare Miasto i Podzamcze) oraz wydarzeniach kulturowych. Zdaniem mieszkańców niezwykle istotne jest prowadzenie promocji Gminy i obszaru rewitalizacji na szeroką skalę w środkach masowego przekazu i mediach społecznościowych. Brakuje punktu informacji turystycznej, muzeum, mediateki. Interlokutorzy zwracają uwagę na potrzebę podjęcia działań zmierzających do zmniejszenia bezrobocia (szczególnie wśród osób długotrwale bezrobotnych, modernizacji budynków i organizacji w nich zajęć, warsztatów, spotkań, wydarzeń z udziałem mieszkańców itp., poszerzenia oferty wydarzeń kulturowych skierowanych również do dzieci, młodzieży i osób starszych, działań modernizacyjnych obiektów zabytkowych).

Dla mieszkańców ważnym elementem w przestrzeni obszaru rewitalizacji jest dolina Świnki oraz Park Podzamcze. Mieszkańcy zauważają duże zainteresowanie Parkiem zarówno wśród społeczności lokalnej, jak i wśród przyjezdnych. Park jest postrzegany, jako piękne miejsce pełne zieleni i zabytków, przystosowane do wypoczynku i rekreacji, z dużym potencjałem do organizacji wydarzeń kulturalnych, ale z dostrzegalnym brakiem zaplecza sanitarnego oraz usług gastronomicznych. Według interlokutorów w dolinie Świnki brakuje pieszo-rowerowego połączenia pomiędzy Starym Miastem oraz Parkiem na Podzamczu (kładka). Mieszkańcy zwracają również uwagę na potrzebę zagospodarowania rekreacyjnego doliny – ścieżka rowerowa, mała infrastruktura.

5.5 Konsultacje społeczne dotyczące Gminnego Programu Rewitalizacji

---

Komitet Rewitalizacji

Podczas prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji równolegle przeprowadzono procedurę utworzenia Komitetu Rewitalizacji. W tym celu konieczne było opracowanie zasad wyznaczania składu oraz działania Komitetu Rewitalizacji. Zgodnie z art. 6 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji przeprowadzone zostały konsultacje społeczne projektu uchwały Rady Miejskiej w Łęcznej w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz działania Komitetu Rewitalizacji.

Konsultacje społeczne prowadzone były w okresie od 15.11.2023 r. do 21.12.2023 r. w następujących formach:

- ZBIERANIE UWAG W POSTACI ELEKTRONICZNEJ

1. Za pomocą formularza (Formularz konsultacyjny) w formacie Microsoft Word dostępnego do pobrania na stronie leczna.pl oraz umleczna.bip.lubelskie.pl oraz przesłanie za pomocą:

- poczty elektronicznej na adres e-mail: info@um.leczna.pl
- skrytki ePUAP na adres: [y5j80b3hn1/skrytka](https://pocztapudowa.gov.pl/5j80b3hn1/skrytka).

2. Za pomocą interaktywnego formularza on-line:

- formularz konsultacyjny – <https://forms.gle/rEpZB5PnTAdwxMYM8>

- ZBIERANIE UWAG W POSTACI PAPIEROWEJ

1. Za pomocą formularzy zamieszczonych do pobrania oraz wydrukowania ze strony umleczna.bip.lubelskie.pl oraz leczna.pl,

2. Za pomocą formularzy w formie papierowej udostępnionych w siedzibie Urzędu Miejskiego w Łęcznej, Plac Kościuszki 5, 21-010 Łęczna, pokój nr 17 (1 piętro)

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

Wypełnione formularze w formie papierowej można było złożyć:

- drogą korespondencyjną na adres Urzędu Miejskiego w Łęcznej, Plac Kościuszki 5, 21-010 Łęczna
- osobiście w siedzibie Urzędu Miejskiego w Łęcznej, Plac Kościuszki 5, 21-010 Łęczna w pokoju nr 17 (1 piętro) w godzinach 7.00 – 15.00 w poniedziałki, środy, czwartki i piątki oraz we wtorki w godzinach 8.00 – 16.00

- ZBIERANIE UWAG USTNYCH

Zbieranie uwag ustnych w godzinach pracy Urzędu Miejskiego w Łęcznej pod numerem telefonu (81) 535 86 60 lub osobiście w siedzibie Urzędu Miejskiego w Łęcznej, Plac Kościuszki 5, 21-010 Łęczna w pokoju nr 17 (I piętro).

- ANKIETYZACJA

1. Za pomocą formularza (Ankieta konsultacyjna) w formacie Microsoft Word dostępnego do pobrania na stronie leczna.pl oraz umleczna.bip.lubelskie.pl oraz przesłanie za pomocą:

- poczty elektronicznej na adres e-mail: info@um.leczna.pl
- skrytki ePUAP na adres: [y5j80b3hn1/skrytka](https://skrytka.ePUAP.pl/y5j80b3hn1/skrytka).

2. Za pomocą interaktywnego formularza on-line:

- ankieta konsultacyjna - <https://forms.gle/6cnnrSuzTSYpGZHob7>

- OTWARTE SPOTKANIE KONSULTACYJNE

Otwarte spotkanie konsultacyjne dla mieszkańców odbyło się w dniu 5 grudnia 2023 r. o godz. 16.00 w siedzibie Rady Miejskiej w Łęcznej, Plac Kościuszki 22, 21-010 Łęczna, sala konferencyjna/parter.

Informacja na temat spotkania została podana do publicznej wiadomości w następujących formach:

- Ogłoszenie i obwieszczenie na stronie internetowej: www.leczna.pl oraz umleczna.bip.lubelskie.pl jak również na profilu Facebook Urzędu Miejskiego w Łęcznej;
- Obwieszczenie Burmistrza Łęcznej rozwieszone na tablicach ogłoszeniowych na terenie gminy Łęczna i w Urzędzie Miejskim w Łęcznej,
- Ogłoszenie prasowe w tygodniku „Wspólnota Łęczyńska” nr 46 z dnia 14.11.2023 r.
- Informacji pisemnej skierowanej do radnych Rady Miejskiej w Łęcznej,
- Informacji na stronie internetowej Środowiskowego Domu Samopomocy - leczna.naszdsd.pl
- Informacji na stronie internetowej Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Łęcznej - mgbp.leczna.pl
- Na terenie Łęcznej rozwieszono na tablicach ogłoszeniowych plakaty z zaproszeniem na spotkanie,
- Plakat zapraszający na spotkanie został umieszczony także na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Łęcznej - leczna.pl

W spotkaniu wzięło udział 9 osób w tym Burmistrz Łęcznej Leszek Włodarski.

Interesariusze, którzy chcieli uczestniczyć w formach konsultacji, jakimi są: zbieranie uwag w postaci papierowej i elektronicznej, proszeni byli o skorzystanie z przygotowanych formularzy,

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

o których mowa w punktach Zbieranie uwag w postaci elektronicznej oraz Zbieranie uwag w postaci papierowej.

Obwieszczenie Burmistrza z informacją o konsultacjach społecznych opublikowano dnia 14.11.2023 roku.

Informacja o konsultacjach społecznych została podana do publicznej wiadomości:

- W Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem umleczna.bip.lubelskie.pl;
- Na stronie internetowej urzędu pod adresem leczna.pl;
- Na tablicach ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Łęcznej;
- W prasie w tygodniku „Wspólnota Łęczyńska” nr 46 z dnia 14.11.2023 r.

Materiał podlegający konsultacjom:

- Projekt uchwały Rady Miejskiej w Łęcznej w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji;
- Załącznik nr 1 do projektu uchwały;
- Załącznik nr 2 do projektu uchwały.

Uwagi zgłoszone podczas konsultacji społecznych oraz odniesienie się i sposób wykorzystania uwag przedstawione zostały w *„Raporcie podsumowującym przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Miejskiej w Łęcznej w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz działania Komitetu Rewitalizacji”.*

Opiniowanie projektu dokumentu GPR

Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o rewitalizacji Burmistrz Łęcznej wystąpił o zaopiniowanie projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023 – 2030 do wskazanych w/w ustawie instytucji w zakresie swojej właściwości rzeczowej lub miejscowej. Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023 – 2030 został przekazany do zaopiniowania 38 podmiotom. Na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji Burmistrz Łęcznej wyznaczył termin 21 dni na przedstawienia opinii, licząc od dnia doręczenia projektu Gminnego Programu Rewitalizacji. Nieprzedstawienie opinii w wyznaczonym terminie wiązało się z równoznacznym pozytywnym zaopiniowaniem projektu Gminnego Programu Rewitalizacji. Termin nadsyłania opinii minął 26.06.2024 roku. Opinie przesłało 14 podmiotów. Wszystkie opinie były pozytywne. Dokładny opis procesu opiniowania umieszczony został w rozdziale 14 Opiniowanie Programu przez właściwe podmioty.

Konsultacje społeczne projektu dokumentu GPR

Do uzupełnienia po konsultacjach

5.6 Proces zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych

Zgodnie z wytycznymi dla dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji, który może pełnić rolę strategii IIT (Innych Instrumentów Terytorialnych), należy uwzględnić opis procesu zaangażowania partnerów oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnościami, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

wdrażaniem planu działań IIT ⁸(interesariuszy rewitalizacji uczestniczących w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem programu).

Partnerami społeczno-gospodarczymi uczestniczącymi w trakcie tworzenia i realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna są m.in.:

- mieszkańcy wyznaczonego obszaru rewitalizacji i całej Gminy Łęczna;
- przedsiębiorcy i inwestorzy z wyznaczonego obszaru rewitalizacji i z terenu całej Gminy Łęczna;
- przedstawiciele organizacji pozarządowych prowadzących działalność zarówno na wyznaczonym terenie rewitalizacji jak i całej Gminy Łęczna.

Poniżej zaprezentowano metody zaangażowania powyżej wymienionych interesariuszy w proces rewitalizacji:

Tabela 3. Metody zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych

	METODY SKIEROWANE DO PARTNERÓW SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH
ETAP WYZNACZANIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI	Badania ankietowe skierowane głównie do mieszkańców Gminy Łęczna Badanie IDI – wywiad pogłębiony z aktywnymi członkami społeczności lokalnej i przedstawicielami różnych środowisk społeczno-zawodowych
ETAP KONSULTACJI UCHWAŁY O WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI	Zbiór uwag w postaci elektronicznej, papierowej i ustnej Otwarte spotkanie konsultacyjne Ankieta konsultacyjna (w formie elektronicznej i papierowej)
ETAP TWORZENIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	Ogłoszenie informacji o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania gminnego programu rewitalizacji w sposób określony w art. 6 ust. 2 ustawy o rewitalizacji Otwarty nabór kart przedsięwzięć - zgłoszone i realizowane przez inne podmioty. Zgłoszone m.in. przez stowarzyszenia z terenu Gminy. Spacer badawczy po obszarze rewitalizacji w którym uczestniczyło 15 osób. Spotkanie w formie kawiarenki obywatelskiej skierowane do przedstawicieli organizacji pozarządowych z obszaru rewitalizacji, w którym uczestniczyło 9 przedstawicieli. Spotkanie w formie kawiarenki obywatelskiej skierowane do przedsiębiorców z obszaru rewitalizacji, niestety nikt z przedstawicieli przedsiębiorców nie pojawił się na spotkaniu. Badanie IDI – wywiad pogłębiony z mieszkańcami obszaru rewitalizacji. Powołanie Komitetu Rewitalizacji,
ETAP KONSULTACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	Zbieranie uwag w postaci elektronicznej, papierowej i ustnej,

⁸ Wymogi wynikające ze Strategii IIT

	Otwarte spotkanie konsultacyjne, Ankieta konsultacyjna (w formie elektronicznej i papierowej)
ETAP WDRAŻANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	Współpraca z mieszkańcami, w szczególności z osobami narażonymi na wykluczenie społeczne, w sprawie dedykowanych im przedsięwzięć miękkich.
ETAP OCENY SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ	Ocena postępu wdrażania zapisów GPR realizowana poprzez monitoring i ewaluację.

W procesie partycypacji społecznej wykorzystane zostały środki komunikacji bezpośredniej i pośredniej: spotkania mieszkańców z urzędnikami, spotkania Burmistrza z mieszkańcami w trakcie przyjęć interesantów, poczta elektroniczna, rozmowy telefoniczne, strona internetowa. Istotnym kanałem komunikacji przy tworzeniu Gminnego Programu Rewitalizacji były metody nieformalne takie jak: bezpośrednie rozmowy pracowników UM z mieszkańcami, informowanie liderów lokalnych telefonicznie o planowanych spotkaniach i przekazywanie najważniejszych informacji o etapie prac przez media społecznościowe.

5.7 Uspołecznienie wdrażania dokumentu

Głównym celem procesu uspołeczniania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023 - 2030 jest trafienie do jak największej grupy interesantów i beneficjentów. Partycypacja społeczności lokalnej w procesie realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji odbywać się będzie za pomocą metod:

- Bezpośredniej – w trakcie spotkań z mieszkańcami, lokalnymi przedsiębiorcami, przedstawicielami lokalnych środowisk oraz przedstawicielami organizacji pozarządowych;
- Pośredniej – za pomocą przekazywania informacji poprzez oficjalną stronę internetową gminy, materiały promocyjne i informacyjne oraz lokalną prasę.

Do podstawowych interesariuszy procesu rewitalizacji, w kierunku do których zastosowane zostaną metody partycypacji należą:

- Mieszkańcy Gminy, zwłaszcza mieszkańcy obszaru rewitalizacji (w tym młodzież, seniorzy, osoby niepełnosprawne oraz inne grupy ze szczególnymi potrzebami, które określa ustawa o dostępności – Dz.U. 2019 poz. 1696);
- Lokalni przedsiębiorcy;
- Organizacje pozarządowe i grupy nieformalne.

W ramach upublicznienia informacji o Gminnym Programie Rewitalizacji podjęte zostaną m.in. działania, takie jak:

- umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miejskiego Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023 - 2030,
- publikowanie informacji na oficjalnej stronie internetowej Urzędu o realizowanych zadaniach w ramach GPR,
- współpraca z lokalnymi mediami (lokalną prasą i mediami internetowymi) mająca na celu informowanie opinii publicznej o przebiegu realizacji i wnioskach z monitorowania GPR.

Uspołecznienie wdrażania GPR będzie również realizowane z wykorzystaniem i wspieraniem rozwoju współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi poprzez:

- opracowanie ankiety internetowej skierowanej do mieszkańców i innych interesariuszy dotyczącej oceny Gminnego Programu Rewitalizacji, prowadzonego procesu rewitalizacji oraz możliwości zgłaszania nowych potrzeb rewitalizacyjnych wynikających ze zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej,
- powołanie Komitetu Rewitalizacji składającego się z przedstawicieli różnych grup interesariuszy rewitalizacji. Komitet stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy (NGO, przedsiębiorców, lokalnych liderów, mieszkańców) z przedstawicielami władz lokalnych w sprawach dotyczących prowadzenia i oceny rewitalizacji. Jego zadaniem jest również funkcja opiniotwórczo – doradcza,
- organizację jednego w roku otwartego spotkania konsultacyjnego, w trakcie, którego interesariusze oraz przedstawiciele instytucji lokalnych będą mogli uzyskać informacje na temat aktualnego zaawansowania prac nad wdrożeniem procesu rewitalizacji oraz zgłosić uwagi,
- włączenie organizacji pozarządowych poprzez umożliwienie realizacji inicjatyw oddolnych na obszarze rewitalizacji w ramach organizacji otwartych konkursów ofert.

Zaproponowane działania mają na celu wspieranie rozwoju współpracy pomiędzy sektorami: publicznym, prywatnym oraz organizacjami pozarządowymi. Mogą zostać poszerzone oraz przekształcone do aktualnych aktów prawnych.

5.8 Partycypacja w procesie oceny skuteczności działań

Głównym celem procesu oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łączna na lata 2023 – 2030 jest współpraca z jak największą grupą interesantów. Partycypacja społeczności lokalnej w procesie monitorowania efektów Gminnego Programu Rewitalizacji odbywać się będzie za pomocą:

- spotkań z mieszkańcami, lokalnymi przedsiębiorcami, przedstawicielami lokalnych środowisk oraz przedstawicielami organizacji pozarządowych;
- ankietyzacji interesariuszy z obszaru rewitalizacji i pozostałej części Gminy Łączna;
- regularnych spotkań członków Komitetu Rewitalizacyjnego.

Do interesariuszy procesu rewitalizacji, dla których zastosowane zostaną metody partycypacji należą:

- Mieszkańcy Gminy, zwłaszcza mieszkańcy obszaru rewitalizacji;
- Lokalni przedsiębiorcy;
- Organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- przedstawiciele lokalnych środowisk;
- przedstawiciele organizacji pozarządowych;
- członkowie Komitetu Rewitalizacyjnego.

6. Diagnoza stanu Gminy, zjawisk kryzysowych oraz potrzeb rewitalizacyjnych

Dokumentem szczególnie istotnym dla opracowania diagnozy była *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łęczna na lata 2019-2027*. Problemy w niej zidentyfikowane uwzględniono w przedmiotowym opracowaniu, a następnie przeanalizowano w skali poszczególnych jednostek pomocniczych (sołectw).

Równie ważny okazał się dokument pn. „Raport ewaluacyjny z wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2016-2023”. Na jej podstawie możliwe było określenie aktualnej sytuacji w Gminie, a także ogólna ocena zmian, jakie zaszły od 2016 roku. Sam dokument LPR także nie pozostał bez znaczenia dla niniejszej diagnozy – opisane w nim uwarunkowania geograficzne oraz rys historyczny Gminy Łęczna nie zmieniły się, w związku z czym mogły posłużyć jako rzetelne źródło wiedzy o Gminie.

6.1 Położenie i historia

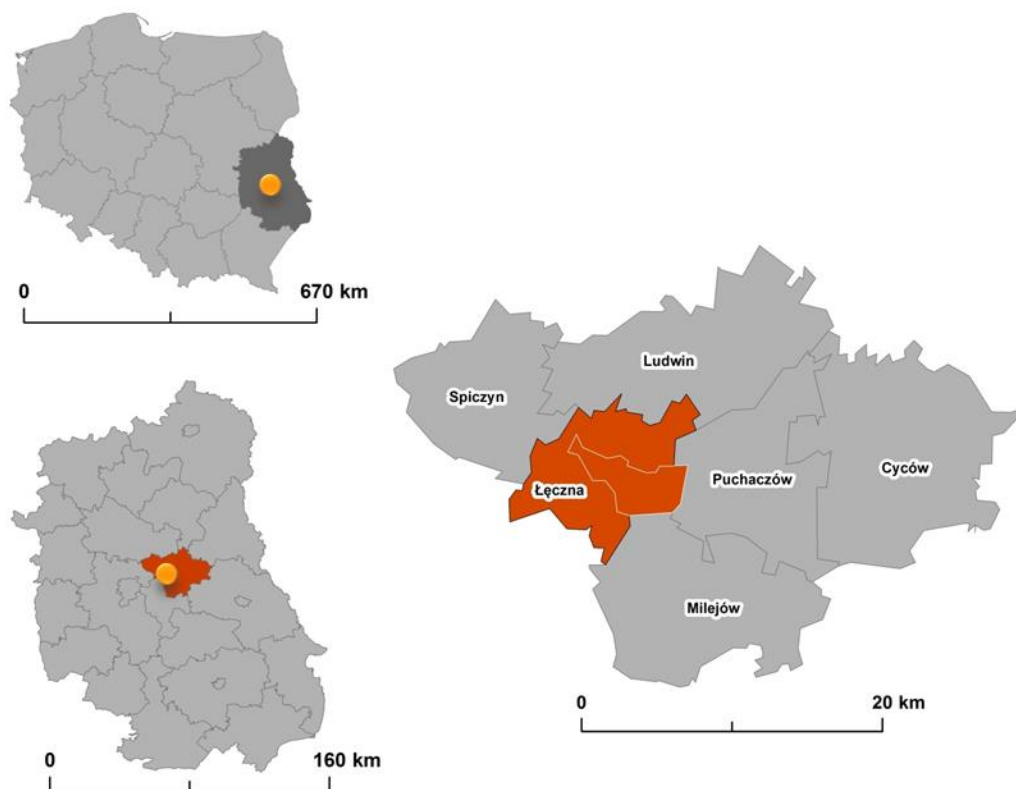
Gmina Łęczna to miejsko-wiejska jednostka samorządu terytorialnego. Położona jest w centralnej części województwa lubelskiego, w zachodniej części powiatu łęczyńskiego, około 25 km na wschód od miasta Lublin. Siedzibą gminy jest Miasto Łęczna. Od północy Gmina Łęczna sąsiaduje z gminami Spiczyn i Ludwin, od wschodu z gminą Puchaczów, od południa z gminą Milejów oraz od zachodu z gminami Wólka i Mełgiew. Od przejścia granicznego z Ukrainą w Dorohusku dzieli Gminę odległość 70 km. Ogólna powierzchnia Gminy wynosi 75 km².

Gmina zajmuje powierzchnię 7 514 ha, co stanowi 11,80% powierzchni powiatu łęczyńskiego i 0,30% województwa lubelskiego. Jako gmina miejsko-wiejska składa się z dwóch jednostek ewidencyjnych: Miasta Łęczna (25,29% powierzchni Gminy) i obszaru wiejskiego (74,71% powierzchni Gminy). Siedzibą gminy jest Miasto Łęczna.

Na obszar wiejski Gminy składa się z 16 sołectw: Ciechanki Krzesimowskie, Ciechanki Łęczyńskie, Karolin, Leopoldów, Łuszczów-Kolonia, Nowogród, Piotrówek Drugi, Podzamcze, Rossosz, Stara Wieś, Stara Wieś – Kolonia, Stara Wieś – Stasin, Trębaczów, Witaniów, Zakrzów, Zofiówka. Obszar miejski natomiast stanowi 6 osiedli: Stare Miasto, Słoneczne, Kolonia Trębaczów, Samsonowicza, Niepodległości, Bobrowniki.

Miasto Łęczna stanowi siedzibę nie tylko władz gminy, ale również władz powiatu łęczyńskiego. Miasto aktualnie pełni funkcje zaplecza mieszkaniowo-usługowego górnictwa w Lubelskim Zagłębiu Węglowym. Gmina Łęczna jest również bardzo istotnym punktem na szlaku komunikacyjnym między Lublinem a Pojezierzem Łęczyńsko - Włodawskim, stanowiącym ponadregionalną atrakcję turystyczno-rekreacyjną.

Ryc. 4. Położenie Gminy Łęczna na tle Polski, województwa lubelskiego i powiatu łużyńskiego

Źródło: opracowanie własne

Pierwsze wzmianki historyczne o miejscowości Łęczna pochodzą z 1252 r., jednak istotną datą w historii osadnictwa na tym obszarze był rok 1462, w którym to Zbigniew z Łęcznej sprzedał wieś rodzinie Tęczyńskich. W 1467 roku Jan z Tęczyna uzyskał od Kazimierza Jagiellończyka przywilej na lokację miasta na prawie magdeburskim. Wraz z aktem lokacyjnym miastu nadano królewski przywilej na organizowanie dwóch jarmarków.⁹ Kolejnymi właścicielami Łęcznej była rodzina Firlejów, która w 1582 r. uzyskała od króla Stefana Batorego przywilej na dwa następne jarmarki, na Boże Ciało w czerwcu i na św. Mikołaja w grudniu. Dzięki królewskim przywilejom oraz korzystnemu położeniu na ruchliwym szlaku handlowym w kierunku Rusi i Litwy nastąpił szybki rozwój miasta. Największy rozkwit miasta Łęczna miał miejsce w połowie XVII wieku, w tym czasie powstało wiele budowli murowanych istniejących do dziś (mansjonaria, kościół, synagoga). Właścicielem miasta był wówczas podkomorzy lubelski Adam Noskowski, który w 1647 r. u króla Władysława IV otrzymał przywilej na trzy nowe jarmarki.

Słynne wówczas łużyńskie targi przyciągały kupców i pośredników z różnych krain w tym z Rosji, Niemiec, Austrii oraz ziem Królestwa Polskiego. Rozwój przestrzenny miasta, okazałe budownictwo (zamek, ratusz, kamienice rynku), zwiększająca się stale liczba mieszkańców sprawiły, że miasto rozwinęło się w silny ośrodek miejsko-handlowo-rzemieślniczy i to na skalę krajową.

Regres w życiu miasta zapoczątkowały wojny nękające Rzeczpospolitą Polską od połowy XVII wieku, a także epidemie. W XIX w., na skutek upadku Rzeczypospolitej, walk niepodległościowych oraz wyznaczonych szlaków komunikacyjnych, które ominęły miasto Łęczna

⁹ <https://leczna.pl/leczna/historia/>

(jak również pożary, które dotknęły osadę w latach 1846 i 1881 i zniszczyły jej zabudowę) Łęczna straciła dawną pozycję ośrodka handlowego o randze międzynarodowej.

Szansą na rozwój miasta okazały się pokłady węgla kamiennego, pierwsza wzmianka o nich pochodzi z 1938 roku z publikacji profesora Jana Samsonowicza. Pokłady te odkryto w latach 60-tych w rejonie Łęcznej. W 1975 roku w Bogdance wybudowano kopalnię, a Łęczna stała się stolicą Lubelskiego Zagłębia Węglowego. Od 1999 Łęczna jest siedzibą powiatu łęczyńskiego.

6.2 Sfera społeczna

Gminę Łęczna zamieszkuje obecnie 22 470 osób (stan na 31 grudnia 2020 r. wg danych Urzędu Gminy Łęczna), co stanowi niecałe 40% ludności powiatu łęczyńskiego (wg. danych GUS, w grudniu 2020 powiat zamieszkiwało 57 218 osób). Gminę cechuje wysoki wskaźnik gęstości zaludnienia, który wynosi 308 osób/km². Dla porównania gęstość zaludnienia na obszarze województwa lubelskiego to 85 osób/km², natomiast w powiecie przypada średnio 90 osoby/km².

W ostatnich latach sytuacja demograficzna w Gminie Łęczna cechuje się trendem spadkowym - od 2016 roku liczba ludności zmalała o 1 030 osób. Zgodnie z danymi GUS na terenie Gminy występuje niewielka przewaga kobiet na mężczyznami. Współczynnik feminizacji w 2020 roku wyniósł 104. Obserwuje się jednocześnie ujemne saldo migracji (na poziomie -197), co oznacza większą liczbę wymeldowań, niż zameldowań w ciągu roku. Przyczyną takiego stanu rzeczy może być lokalizacja Gminy w Lubelskim Obszarze Funkcjonalnym i bliskość miasta wojewódzkiego - Lublina.

Zgodnie z danymi GUS w Gminie Łęczna najliczniejszą grupę mieszkańców stanowią osoby w wieku produkcyjnym – 63,3% ogółu ludności (dane na rok 2020). Drugą, co do wielkości grupą są mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym – 18,4% ogółu. Natomiast ludność zaliczana do grupy przedprodukcyjnej stanowi nieco niższy udział mieszkańców niż osoby w wieku poprodukcyjnym tj. 18,3%. W porównaniu do roku 2014 liczba ludności w wieku poprodukcyjnym wzrasta, od 2014 roku wzrosła o 7,2 pkt. procentowych. Zauważalny jest również spadek liczby osób w wieku produkcyjnym (o 7,7 pkt. procentowych).

Z punktu widzenia prognoz rozwoju Gminy niezwykle ważna jest struktura wiekowa jej mieszkańców. Większe perspektywy rozwojowe mają jednostki samorządu terytorialnego, w których przeważającą część tej struktury stanowią ludzie młodzi. Struktura wiekowa w Gminie Łęczna zdominowana jest przez osoby w wieku 25 - 49 lat. Dużym udziałem charakteryzują się również osoby w wieku w przedziałach 50-54 oraz 70-74 lat. Te dwa przedziały są szczególnie widoczne w strukturze wieku na obszarze miasta Łęczna. W przedziale wiekowym 25 - 49 lat wyraźnie widoczna jest przewaga liczby kobiet nad mężczyznami. Należy zwrócić uwagę na inną budowę piramidy wieku dla obszaru wiejskiego Gminy Łęczna, która charakteryzuje się zwiększoną liczbą mieszkańców w wieku 45 - 54 lat oraz osób w wieku 85 lat i więcej. Podstawa piramidy dla Gminy Łęczna wyraźnie się zwęża, co oznacza coraz mniejszy udział w populacji młodzieży poniżej 24 roku życia oraz dzieci. Obrazuje to proces starzenia się społeczeństwa, co przekłada się na wzrost współczynnika obciążenia demograficznego oraz wskaźnika starości. Problem starzejącego się społeczeństwa, występujący jako negatywny wskaźnik społeczno-gospodarczy, dotyczy nie tylko Gminy Łęczna, lecz obecnie całego kraju.

Według stanu na rok 2020, 5 084 mieszkańców Gminy Łęczna było w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata). Zgodnie z danymi własnymi Urzędu Miejskiego w Łęcznej, niespełna 30%

mieszkańców Gminy, będących w wieku potencjalnej nauki należy do przedziału 3-6 lat, czyli objęci są wychowaniem przedszkolnym. Niestety, na tysiąc dzieci z tej grupy do placówek wychowania przedszkolnego w 2020 roku uczęszczało zaledwie 497. Współczynnik skolaryzacji netto dla uczniów szkół podstawowych wynosi natomiast 100,98 i jest wyższy od współczynnika wojewódzkiego (94) oraz krajowego (95). Oznacza to, że do szkół w Gminie Łęczna uczęszczają dzieci spoza obszaru gminy.

W skład infrastruktury społecznej Gminy Łęczna wchodzi:

- obiekty edukacyjno-wychowawcze:
  - Przedszkole Publiczne nr 1 w Łęcznej,
  - Przedszkole Publiczne nr 2 w Łęcznej,
  - Przedszkole Publiczne nr 3 w Łęcznej,
  - Przedszkole Publiczne nr 4 w Łęcznej,
  - Przedszkole Niepubliczne „Aniołek”,
  - Przedszkole Prywatne „Casper”,
  - Przedszkole Niepubliczne „Mali odkrywcy”,
  - Szkoła Podstawowa Nr 2 w Łęcznej,
  - Szkoła Podstawowa Nr 4 w Łęcznej,
  - Szkoła Podstawowa w Zofiówce
  - Zespół Szkół Górniczych w Łęcznej
- instytucje kulturalne:
  - Centrum Kultury w Łęcznej,
  - Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta:
    - Filia nr 1, ul. Górnicza 12,
    - Filia nr 2, ul. Obrońców Pokoju 1,
    - Filia nr 3, ul. Jaśminowa 4,
- obiekty sportowe:
  - Stadion Górniczego Klubu Sportowego GÓRNIK ŁĘCZNA,
  - Kryta pływalnia przy Szkole Podstawowej Nr 2 w Łęcznej,
  - Hala widowiskowo-sportowa przy ul. Jaśminowej w Łęcznej,
  - Kompleks boisk „Moje Boisko Orlik 2012” w Łęcznej,
  - Boisko wielofunkcyjne przy ul. Piłsudskiego,
  - Boisko do lekkoatletyki przy ul. Piłsudskiego,
  - Kompleks sportowy przy ul. Szkolnej w Łęcznej,
  - Skatepark,
  - Siłownie napowietrzne,
  - Palce zabaw;
- placówki ochrony zdrowia:
  - SPZOZ w Łęcznej,
  - Centrum Medyczne LUXMED Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością,
  - Specjalistyczne Gabinety Lekarskie Spółka Jawna Kusy i Wspólnicy Centrum Diagnostyki Medycznej,
  - Spółka Cywilna "SALMED" w składzie: J.Kostecka, K.Sabarańska, B.Tetiurka, D.Winiarska;
  - "E.Krzysiak, Ż.Gut, A.Solecka, E.Wójtowicz - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej LEK-MED 2 - Spółka Partnerska Lekarzy",
  - TULMED Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością,
  - Spółka Cywilna "TRI-DENT": A. Paśnikowska, R. Żmuda, R. Piotrowska,

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

- D. Boruch, A. Łukasik B. Piotruk, H. Romanek- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej LEK- MED,
- NZOZ "Twój Lekarz" Emilia Łukowska - Izabela Jastrzębska-Jamrogiewicz Spółka Cywilna,
- Kubicka-Frączek Małgorzata NZOZ VITA-MED Centrum Medycyny Rodzinnej,
- NZOZ PIEL - MED S.C. Dorota Choina Ewa Radko Zofia Włoszek,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "B.D.M. UNI-MED" Urszula Bojarska, Sławomir Dzikowski, Jerzy Cezary Makolus Spółka Jawna,
- Joanna Mirowska-Wieczorek Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Poradnia Zdrowia Psychosomatycznego VIAMED,
- GABI-BIS Iwona Szymaniak-Rokita, Sławomir Rokita, Wojciech Dzioba i Piotr Bielecki Spółka Cywilna,
- SMULMED Lech Smulkowski,
- INAVITA Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością,
- Centrum Zdrowia G. Małaj, E. Wałęciuk-Warchocka Spółka Jawna,
- Opieka Medyczna "NADZIEJA" Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością
- MAKLAB Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością,
- MAKLAB BIS Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością,
- Lekarze Stomatolodzy: Blanka Mozgawa, Katarzyna Rędzia, Justyna Trumińska Spółka Partnerska "STOM-MED",
- Anna Matuszkiewicz – Stomatologia,
- Maks Med Stomatolog Dentysta Ortopeda Łączna Medycyna Estetyczna,
- MEDIDENT Gabinety Lekarsko Dentystyczne Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością,
- Pracownia RTG Stanisław Stręciwilk,
- Opieka Pielęgniarska i Hospicyjna Ewa Ogrodowczyk,
- Centrum Rehabilitacyjno-Sportowe SPORT-MED Marcin Lenart, Łukasz Pańko s.c.;
- służby bezpieczeństwa:
  - Komenda Powiatowa Policji w Łęcznej,
  - Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Łęcznej,
  - OSP Ciechanki Krzesimowskie,
  - OSP Karolin,
  - OSP Kolonia Łuszczów,
  - OSP Łęczna – włączona do KSRG,
  - OSP Nowogród,
  - OSP Stara Wieś,
  - OSP Witaniów,
  - OSP Zakrzów;
- ośrodki pomocy społecznej:
  - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęcznej.

W Gminie działają ponadto dziewięćdziesiąt cztery organizacje pozarządowe (stan na rok 2020, wg danych własnych Urzędu Gminy Łęczna). Do NGO-sów aktywnie współpracujących z Urzędem Gminy, wpisanych do *Mapy aktywności organizacji pozarządowych*, tworzonej przez Urząd należą:

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

Tabela 4. Organizacje pozarządowe w ramach Mapy aktywności organizacji pozarządowych

Organizacja pozarządowa	Adres	Zakres działalności
Fundacja Akademia Sportu Górnika Łęczna	al. Jana Pawła II 13, 21-010 Łęczna	Upowszechnianie i rozwój kultury fizycznej i sportu; wspieranie właściwego rozwoju dzieci i młodzieży poprzez promocję aktywnego i zdrowego trybu życia, w oparciu o pozytywne wartości stojące za społeczną rolą sportu oraz wychowania fizycznego; wspieranie młodych talentów z dziedziny sportu i dbanie o stworzenie im optymalnych warunków do dalszego doskonalenia; wszechstronne propagowanie idei sportu wśród dzieci i młodzieży; Prowadzenie działalności charytatywnej w zakresie poprawy warunków oraz jakości życia, w szczególności dzieci i młodzieży znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej lub życiowej; prowadzenie i wspieranie działalności edukacyjnej, oświatowej, głównie w zakresie szkół mistrzostwa sportowego, wyrównywanie szans w dostępie do edukacji, tworzenie nowoczesnych modeli i zasad zarządzania szkołami.
Górnictwo Klub Sportowy „Górnika” Łęczna	al. Jana Pawła II 13, 21-010 Łęczna	Klub realizuje cele i zadania w zakresie kultury fizycznej, polegające w szczególności na organizowaniu i propagowaniu działalności sportowej i wychowawczej, w tym wśród dzieci i młodzieży.
Katolickie Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów im. Jana Pawła II	ul. Królewska 10, 20-109 Lublin	Spotkania okazjonalne, odczyty, wyjazdy do kina, teatru, wycieczki, podnoszenie świadomości narodowo – patriotycznej, podnoszenie wiary katolickiej w środowisku.
Koło Gospodyń Wiejskich „Dworzanki” w Podzamczu	Podzamcze 239 B; 21-010 Łęczna	Koło m.in. zajmując się obsługą gastronomiczną, przygotowaniem stoiska wystawienniczego, udekorowaniem ołtarza/sceny dożynkowej oraz przygotowaniem kosza z darami ołtarza na wydarzeniach i imprezach kulturalnych Gminy. Koło aktywnie zaistniało w 3 wydarzeniach, z czego 2. o randze gminy i powiatu oraz 1. o randze wiejskiej lokalnej. Wśród ponadlokalnych działań trzeba wymienić Dożynki Powiatowo-Gminne 2019 oraz Święto Pieczonego Wiepra w Parku Podzamcze.
Lubelski Klub Karate Kyokushin	ul. Głowackiego 35, 20-060 Lublin	Tworzenie odpowiednich warunków do uprawiania sportu wyczynowego, amatorskiego i rekreacji przez jego członków. Uczestniczenie w imprezach sportowych organizowanych na obszarze działalności klubu i poza nim. Rozwój różnych dyscyplin, w tym karate kyokushinkai poprzez rozwój zainteresowania sportem oraz stałe podnoszenie poziomu sportowego. Współpraca z władzami rządowymi i samorządowymi, oświatowymi i szkołami istniejącymi na terenie działalności Klubu.
Łęczyńskie Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych	Podzamcze 2, 21-010 Łęczna	Celem stowarzyszenia jest min. tworzenie społeczności samopomocowej osób z zaburzeniami psychicznymi i osób zdrowych w celu wszechstronnej pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi, przystosowanej do szczególnych potrzeb tych osób, budowanie sieci oparcia społecznego, prowadzenie różnych form terapii i rehabilitacji, współpraca z partnerami z obszarów: pomoc społeczna, zdrowie, edukacja, bezpieczeństwo, zatrudnienie, kultura.
Łęczyńskie Stowarzyszenie Twórców Kultury i Sztuki „PLAMA”	ul. Górnicza 12, 21-010 Łęczna	Krzewienie wśród społeczeństwa zamiłowania do sztuk pięknych i kształtowanie kultury; organizowanie życia kulturalnego, wychodzenie naprzeciw potrzebom środowiska lokalnego w zakresie w/w spraw.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

Łęczyńskie Stowarzyszenie Wyrównywania Szans	ul. Jaśminowa 6, 21-010 Łęczna	Cele Stowarzyszenia: pomoc w wyrównywaniu szans dzieci w ich rozwoju i usamodzielnianiu. Działanie na rzecz integracji dzieci z różnych środowisk. Rozwijanie twórczości i kreatywności dzieci. Edukacja społeczna oparta na zasadach integracji. Działanie na rzecz swobodnego dostępu do informacji, niezbędnej dla rozwoju społeczeństwa. Wspieranie i edukacja rodzin dotkniętych niepełnosprawnością, zagrożonych patologią lub wykluczeniem społecznym. Prowadzenie różnych form terapii i rehabilitacji. Upowszechnianie działań wszechstronnego rozwoju, edukacji, wychowania i promocji oraz zagospodarowania czasu wolnego dzieci, młodzieży i dorosłych. Doskonalenie umiejętności osób pracujących z dziećmi i młodzieżą poprzez organizowanie szkoleń, dostarczanie materiałów metodycznych, pomoc w kształceniu zawodowym. Propagowanie idei wolontariatu. Podnoszenie poziomu wiedzy specjalistycznej swych członków niezbędnej dla prowadzonej działalności.
Miejsko – Górniczy Klub Sportowy „Gwarek”	ul. Gwarków 5 a, 21-010 Łęczna	Klub realizuje podstawowe cele i zadania w zakresie kultury fizycznej, polegające w szczególności na organizowaniu i propagowaniu działalności sportowej i wychowawczej. Klub jako działalność uzupełniającą może prowadzić zadania związane z prowadzeniem i propagowaniem kultury i oświaty.
Parafia P. W. Św. Barbary	Al. Jana Pawła II 97, 21-010 Łęczna	Parafia prowadzi świetlicę opiekuńczo – wychowawczą, jest to placówka wsparcia dziennego. Świetlica gwarantuje wszechstronny rozwój wychowanków zarówno w sferze fizycznej, psychicznej, intelektualnej, jak i duchowej. Program oparty jest o wartości „Bóg, Honor, Ojczyzna”. Od października 2012 roku w świetlicy realizowany jest program korony Polskiego Wychowania, polegający na zdobyciu przez grupę młodzieży trzech koron: brązowej – zdobycie umiejętności sprawnego działania, srebrnej – formacji społecznej i patriotycznej, złotej – formacji religijnej.
Parafia p.w. św. Marii Magdaleny w Łęcznej	ul. Świątoduska 2, 21-010 Łęczna	Działalność charytatywna i humanitarna w zakresie potrzeb duchowych i materialnych człowieka, wypływająca z ewangelicznego przykazania miłości i mająca na uwadze godność każdej osoby ludzkiej bez względu na jej wyznanie, światopogląd, narodowość, rasę i przekonania. Działania na rzecz dzieci pochodzących z rodzin wielodzietnych, dotkniętych patologią społeczną a także sprawiających trudności wychowawcze, utworzyła placówkę wsparcia dziennego świetlicę opiekuńczo – wychowawczą.
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną – Koło w Łęcznej	ul. Świątoduska 2, 21-010 Łęczna	Celem stowarzyszenia jest działanie na rzecz wyrównywania szans osób z niepełnosprawnością intelektualną, tworzenia warunków przestrzegania wobec nich praw człowieka, prowadzenia ich ku aktywnemu uczestnictwu w życiu społecznym, działanie na rzecz ochrony ich zdrowia, oraz wspieranie ich rodzin.
Polski Związek Działkowców – Rodzinny Ogród Działkowy „Relaks” w Łęcznej	ul. Cegielniana 24, 21-010 Łęczna	Działania wspomagające działkowców i społeczność lokalną. Promocja upraw ekologicznej żywności, organizacji lekcji przyrody, dożynek. Rolą Rodzinnych Ogródów Działkowych jest tworzenie odpowiednich warunków do zaspokojenia socjalnych, wypoczynkowych i rekreacyjnych potrzeb społeczności lokalnej, a zwłaszcza rodzin z dziećmi, emerytów, rencistów i niepełnosprawnych, poprzez kształtowanie warunków dla

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

		prowadzenia aktywnego i zdrowego trybu życia oraz ochronę środowiska i przyrody.
Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów	Pl. Kościuszki 22, 21-010 Łęczna,	Związek zrzesza emerytów, rencistów, inwalidów w celu poprawiania ich warunków socjalno-bytowych oraz uczestniczenia w życiu społecznym przez współdziałanie z organami władzy i administracji publicznej, samorządowej, ze związkami zawodowymi oraz innymi organizacjami społecznymi, gospodarczymi i spółdzielczymi; integrowania i aktywizowania emerytów, rencistów i inwalidów poprzez organizowanie różnych form życia kulturalnego, artystycznego, sportowego i turystycznego; reprezentowania ich interesów wobec organów władzy i administracji publicznej, samorządowej oraz popularyzowania ich problemów wśród społeczeństwa.
Regionalne Centrum Trzeźwości „Maksymilian”	ul. Jaśminowa 4, 21-010 Łęczna	Regionalne Centrum Trzeźwości w Łęcznej działa na rzecz ozdrowienia moralnego i psychicznego osób nadużywających alkoholu i ich rodzin oraz przeciwdziałania alkoholizmowi, jako zjawisku społecznemu. Działa na rzecz osób niepełnosprawnych, bezrobotnych, bezdomnych i innych niedających sobie rady w życiu codziennym z powodu ryzykownego, nadmiernego, bądź nałogowego picia alkoholu lub używania innych środków psychoaktywnych. Przeciwdziała wykluczeniu społecznemu, pracuje na rzecz integracji i reintegracji społecznej. Poprzez organizację i promocję alternatywnych form i metod spędzania wolnego czasu oraz upowszechnianie kultury fizycznej i sportu szczególnie wśród dzieci i młodzieży, propaguje w społeczeństwie zdrowy styl życia, jako sposób przeciwdziałania patologiom społecznym.
Stowarzyszenie Kobiet „Amazonki” w Łęcznej	ul. Krasnystawska 52, 21-010 Łęczna	Celem stowarzyszenia jest działalność w zakresie ochrony zdrowia, polegająca na szeroko rozumianej rehabilitacji psychofizycznej kobiet po leczeniu raka oraz reprezentowanie interesów tych kobiet, jak również na działaniu na rzecz promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej.
Stowarzyszenie Kobiet Powiatu Łęczyńskiego	al. Jana Pawła II 95 A, 21-010 Łęczna	Celem stowarzyszenia jest: ochrona praw kobiet i ich rodzin, reprezentowanie interesów i działań na rzecz poprawy sytuacji społeczno-zawodowej kobiet i ich rodzin, inicjowanie i podejmowanie różnorodnych działań na rzecz poprawy warunków życia i pracy kobiet na terenie powiatu łęczyńskiego, prowadzenie wśród kobiet działalności społeczno-wychowawczej, oświatowo-kulturalnej, uaktywnianie zawodowe kobiet, pielęgnowanie tradycji regionalnych oraz prowadzenie poradnictwa w zakresie profilaktyki zdrowotnej.
Stowarzyszenie MONAR	pl. Kościuszki 1/1, 21-010 Łęczna	Celem nadrzędnym stowarzyszenia MONAR jest prowadzenie działalności społecznie użytecznej, ochrona zdrowia społeczeństwa oraz wszechstronna pomoc świadczona na rzecz osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym i wykluczonych społecznie, zwłaszcza osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem, wykorzystywanych, nieprzystosowanych społecznie, bezdomnych, żyjących z HIV, dzieci z rodzin dysfunkcyjnych oraz środowisk społecznie zaniedbanych, osób chorych, uchodźców politycznych.
Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Rozwoju Dzieci i Młodzieży	ul. Górnicza 18/13, 21-010 Łęczna	Celem stowarzyszenia jest: wspieranie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, prowadzenie działalności: oświatowej, edukacyjnej, opiekuńczo - wychowawczej, kulturalnej, charytatywnej, terapeutycznej, rehabilitacyjnej, rewalidacyjnej w szczególności na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej,

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

„FORTITUDO”		z zaburzeniami psychicznymi i emocjonalnymi, zagrożonej patologia, wykluczeniem społecznym, z terenów wiejskich oraz ich rodzin. Wczesne wspomaganie rozwoju mającego na celu stymulowanie psychofizycznego rozwoju dziecka od chwili wykrycia niepełnosprawności do czasu podjęcia przez nie nauki w szkole, zgodnie z jego indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz predyspozycjami.
Stowarzyszenie Nauczycieli i Wychowawców „Przyjazna Szkoła”	Zofiówka 85, 21-010 Łęczna	Przejmowanie, prowadzenie i tworzenie placówek oświatowych takich jak: szkoły publiczne i placówki oświatowo -wychowawcze, świetlice środowiskowe. Wspieranie inicjatyw wychowawczych sprzyjających tworzeniu przyjaznego dla dziecka środowiska szkolnego i pozaszkolnego. Promowanie idei zdrowego stylu życia i zdrowia psychicznego, edukacja w zakresie: uzależnień od środków chemicznych i innych, profilaktyki aids, zjawiska przemocy w rodzinie, szkole i środowisku, rozwoju seksualnego, ochrony środowiska i ekologii. Pomoc w tworzeniu, finansowaniu i prowadzeniu świetlic środowiskowych. Opieka nad dziećmi z rodzin dysfunkcyjnych, wspomaganie placówek oświatowych i opiekuńczo - wychowawczych w działalności statutowej. Propagowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu, poszukiwanie pasji życiowych oraz dróg rozwoju osobistego, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju dzieci i młodzieży. Stowarzyszenie jest organem prowadzącym przedszkole, szkołę podstawową i gimnazjum.
Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Łęczyńskiej	ul. Tysiąclecia 10, 21-010 Łęczna	Celem Towarzystwa jest: upowszechnienie wiedzy o Ziemi Łęczyńskiej, pielęgnowanie tradycji, organizowanie życia kulturalnego. Towarzystwo realizuje swoje cele poprzez: popularyzację wiedzy, współudział w inicjowaniu i koordynacji badań historycznych i popularnonaukowych, organizowanie wystaw, pokazów, dyskusji, sympozjów, seminariów, odczytów itp., współdziałanie z władzami samorządowymi oraz organizacjami zainteresowanymi działalnością Towarzystwa.
Ochotnicze Straże Pożarne	OSP z terenu Gminy Łęczna	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i organizacjami społecznymi. Branie udziału w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów i innych klęsk. Uświadomienie ludności o konieczności i sposobach ochrony przed pożarami oraz przygotowywanie jej do udziału w ochronie przeciwpożarowej. Branie udziału w obronie cywilnej. Rozwijanie wśród członków OSP zainteresowań w dziedzinie kultury, oświaty i sportu. Wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej. OSP na terenie Gminy to: OSP w Ciechankach Krzesimowskich, OSP w Łuszczowie-Kolonii, OSP w Łęcznej, OSP w Karolinie, OSP w Nowogrodzie, OSP w Starej Wsi, OSP w Witaniowie, OSP w Zakrzowie.

6.3 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Dostępność komunikacyjna obszaru w sposób istotny wpływa na jego możliwości rozwojowe. Na układ komunikacyjny Gminy Łęczna składają się drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne. Istniejąca sieć dróg sprawia, że Gmina charakteryzuje się dobrą zewnętrzną dostępnością komunikacyjną.

Sieć dróg na obszarze Gminy Łęczna tworzą:

- Droga krajowa nr 82 Lublin – Włodawa o długości 12,85 km (w tym w obrębie miasta – 7,37 km) na której znajduje się jeden most, administrowana przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Lublinie.
- Drogi wojewódzkie o łącznej długości 20,45 km, na których zlokalizowane są trzy mosty, drogi administrowane są przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Lublinie :
  - droga Nr 813 Międzyrzec Podlaski – Łęczna;
  - droga Nr 820 Sosnowica – Łęczna;
  - droga Nr 829 Łęczna – Biskupice.

W obrębie miasta długość dróg wojewódzkich to 5,41 km (droga nr 829 – 4,54 km, droga nr 820 – 0,88 km).

- Drogi powiatowe o długości 24,41 km (w tym w obrębie miasta 2,31 km) administrowane przez Zarząd Dróg Powiatowych w Łęcznej.
- Drogi gminne o długości 129,28 km, w tym o nawierzchni twardej ulepszonej – 65,64 km, gruntowej – 31,35 km. Długość dróg publicznych na obszarze miasta to 31,83 km. Stosunek dróg gminnych o nawierzchni twardej ulepszonej do dróg gruntowych na obszarze miasta to 87,96%, natomiast na obszarach wiejskich stosunek ten wynosi 57,77%.

Najbliższa stacja kolejowa linii Lublin-Chełm, znajduje się w oddalonych o ok. 15 km Minkowicach położonych w sąsiedniej gminie Mełgiew. Od przejścia granicznego w Dorohusku dzieli Łęczną odległość ok. 70 km a od lotniska w Świdniku ok. 20 km.

Ład przestrzenny Gminy Łęczna reguluje Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Łęczna uchwalone przez Radę Miejską w Łęcznej z dnia 31 sierpnia 2016 r. nr XXIV/124/2016 zmieniony Uchwałą nr XXXVIII/250/2021 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 30.11.2021 r. w sprawie uchwalenia Zmiany nr 1 Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łęczna.

Gmina Łęczna w całości objęta jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Dla obszarów miasta Łęczna obowiązują następujące plany zatwierdzone uchwałami Rady Miejskiej w Łęcznej:

- Nr XL/217/2017 z dnia 15 listopada 2017 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Łęczna,
- LXI/354/2022 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 30 listopada 2022 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Łęczna (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 21 grudnia 2022 r., poz. 6894)

Aktualnie dla obszarów wiejskich obowiązują trzy podstawowe miejscowe plany zatwierdzone uchwałami Rady Miejskiej w Łęcznej:

- nr XLIX/271/2018 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 12 września 2018 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Łęczna – etap I dla napowietrznej linii elektroenergetycznej 400kV relacji Chełm – Lublin Systemowa (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 16 października 2018 r., poz. 4509)

- nr XVI/92/2019 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Łęczna - etap II (Dz.Urz.Woj.Lub. z 2019r. poz. 7506)
- nr LXI/355/2022 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 27 listopada 2022 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Łęczna - etap II (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 21 grudnia 2022 r., poz. 6895)

Z racji charakterystyki Gminy Łęczna, która obejmuje zarówno obszar miasta, jak i tereny wiejskie, w obrębie Gminy Miasto Łęczna stanowi wyraźnie dominujący ośrodek o znaczeniu lokalnym. Miejscowościami wspomagającymi względem miasta są wsie zlokalizowane w jego bezpośrednim sąsiedztwie, które zwyczajowo traktowane są wręcz jak części miasta - głównie Podzamcze, Trębaczów i Rossosz.

Największe miejscowości obszaru wiejskiego rozwinęły się wzdłuż dróg powiatowych i charakteryzuje je zwarta zabudowa mieszkaniowa. Miasto Łęczna natomiast składa się z dwóch genetycznie różnych części: położonego wysoko na wierzchołku w widłach Wieprza i Świnki Starego Miasta (przeważa tu budownictwo jednorodzinne), w którym zachował się dawny układ ulic i placów targowych oraz przylegających od wschodu i południowego wschodu nowych osiedli z typową zabudową wielorodzinną.

Na układ urbanistyczny miasta składa się zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i wielorodzinną, budynki i obiekty użyteczności publicznej oraz tereny zieleni. W centrum miasta Łęczna znajduje się historyczny układ urbanistyczny Starego Miasta z trzema rynkami, który kształtował się od XV do początku XIX wieku, natomiast na obszarze wiejskim przeważa typ zwartej zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej - domy mieszkalne jednorodzinne z towarzyszącymi im budynkami gospodarczymi, a miejscowości przyjmują układ ulicówek.

W strukturze użytkowania gruntów w Gminie Łęczna przeważają użytki rolne, stanowiące aż 84,3% powierzchni całkowitej gminy. Wysoki udział użytków rolnych świadczy o jej typowo rolniczym charakterze. W północnej, południowo-zachodniej i centralnej części gminy znajdują się zwarte kompleksy leśne. Centralną część gminy zajmuje dolina rzeki Wieprz, w obrębie której wykształciły się tereny podmokłe. W północno-wschodnim skraju gminy położone jest jezioro Dratów o powierzchni 168 ha.

Obszar Gminy Łęczna jest praktycznie w pełni zwodociągowany. Gmina dysponuje jednym ujęciem wody uruchomionym w 1979 r. Zaopatruje ono w wodę zarówno mieszkańców Miasta Łęczna jak i obszaru wiejskiego. Zadania Gminy Łęczna z zakresu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków realizuje Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łęczna Spółka z o.o. będące w 100% własnością Gminy Łęczna.

Gmina Łęczna jest zaopatrywana w energię elektryczną za pomocą napowietrznej linii wysokiego napięcia 110 kV relacji Lublin - Łęczna - Chełm. Podstawową infrastrukturą zaopatrzenia gminy w energię elektryczną jest system sieci średniego napięcia 15 kV. Zasilanie miasta i obszaru wiejskiego odbywa się ze słupowych stacji transformatorowych 15/0,4 kV.

W zakresie dostępności sieci gazowej, wg stanu na koniec 2020 roku łączna długość sieci gazowej na obszarze Gminy Łęczna wynosiła 127 031 m w tym 10 536 m to sieć przesyłowa, a 117 867 stanowi czynna sieć rozdzielcza. Ponad 60% sieci zlokalizowanej jest na obszarach wiejskich. Niemniej jednak gęstość sieci gazowej na terenie wiejskim jest zdecydowanie niższa aniżeli w mieście. Od 2014 roku długość czynnej sieci rozdzielczej wzrosła o 17,44%.

Dostępność infrastruktury teleinformatycznej na obszarze Gminy Łęczna można ocenić jako dobrą. Gmina Łęczna należy do strefy numeracyjnej Lublina. Łączność telefoniczna jest zautomatyzowana i wszystkie miejscowości w Gminie posiadają łączność telefoniczną w postaci sieci napowietrznych, doziemnych i światłowodowych w oparciu o kablowe i światłowodowe połączenia międzymiastowe. Ponadto, mieszkańcy Gminy korzystają z telefonii bezprzewodowej różnych operatorów sieciowych. W Gminie Łęczna swoje usługi świadczą prywatni operatorzy Internetu. Mieszkańcy mają dostęp do Internetu dzięki indywidualnym umowom z podmiotami świadczącymi tego typu usługi, możliwość skorzystania z Internetu istnieje również w bibliotece publicznej. W Gminie Łęczna nadal występują obszary oznaczone jako tzw. „białe plamy”. Są to tereny, na których nie występuje infrastruktura telekomunikacyjna umożliwiaющая świadczenie usług dostępu do internetu o przepustowości co najmniej 30 Mb/s. Na 4747 adresów referencyjnych w Gminie Łęczna 3437 to czarne plamy, więc miejsca, w których jest dostępny internet szerokopasmowy o prędkości powyżej 30 Mb/s.

6.4 Sfera gospodarcza

Analizując stan gospodarki danego obszaru warto zwrócić uwagę na takie kwestie jak: atrakcyjność inwestycyjna obszaru, przedsiębiorczość, struktura gospodarki, czy stan rynku pracy.

Pomocnym narzędziem obrazującym atrakcyjność inwestycyjną Gminy są cykliczne raporty nt. atrakcyjności inwestycyjnej jednostek samorządu terytorialnego w Polsce przygotowywane przez Szkołę Główną Handlową (SGH) oraz badania atrakcyjności inwestycyjnej regionów i subregionów opracowywane przez Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową (IBnGR) w Gdańsku.

W ostatnim dostępnym raporcie SGH Gmina Łęczna charakteryzuje się średnią potencjalną atrakcyjnością inwestycyjną w 6 stopniowej skali (od A do F) i została oceniona, jako kategoria D. Obszar Gminy wyróżnia się w ocenie jako ponadprzeciętny w sekcjach PKD : G – handel i naprawy oraz I – zakwaterowanie i gastronomia.

Gmina Łęczna w polityce rozwoju przestrzennego została sklasyfikowana, jako ośrodek ponadlokalny w miejskiej sieci osadniczej, ośrodek o funkcji gospodarczej, zlokalizowany w obszarze problemowym podwyższonej aktywności gospodarczej (obsługi ruchu międzynarodowego). Niewielka część gminy (okolice jeziora Dratów) znajduje się w obszarze najwyższej atrakcyjności turystycznej i jest to czynnik pozytywnie oddziałujący na atrakcyjność inwestycyjną Gminy.

Pod względem poziomu przedsiębiorczości, według stanu na koniec 2020 roku na terenie Gminy Łęczna zarejestrowanych w systemie REGON było 1597 podmiotów i od 2014 roku ich liczba rośnie, co jest korzystne z punktu widzenia rozwoju gospodarczego. W stosunku do roku 2014 był to wzrost o 5,9%. 95,3% wszystkich podmiotów stanowiły podmioty prywatne (1 522 podmioty), a tylko 4,7% podmioty publiczne (47 podmiotów). Przedsiębiorstwa zarejestrowane na terenie Gminy Łęczna stanowiły 43,72% wszystkich podmiotów zarejestrowanych w powiecie łęczyńskim i 0,83% w województwie lubelskim.

Głównym pracodawcą dla mieszkańców Gminy Łęczna jest kopalnia Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A., która leży jednak całkowicie poza terytorium Gminy. Kopalnia „Bogdanka” jest największym zakładem produkcyjnym oraz pełni rolę lidera w zakresie gospodarki na obszarze powiatu łęczyńskiego.

Gmina Łęczna dysponuje szeregiem wyznaczonych terenów inwestycyjnych. Jedynie 30% z nich posiada dostęp do sieci energetycznej i wodociągowej. Łączna powierzchnia terenów uzbrojonych to 54,27 ha, natomiast ogólna powierzchnia terenów inwestycyjnych to 182,68 ha. Większość terenów przeznaczona jest pod usługi oraz produkcję, składy i magazyny.

Ważnym aspektem z pogranicza sfery społecznej i gospodarczej, determinującym rozwój danego obszaru jest stan rynku pracy. W 2020 roku wg danych GUS na terenie Gminy Łęczna pracowało 4 864 osób i w porównaniu do roku 2019 nastąpił spory spadek osób zatrudnionych (943 osoby). Zmniejszenie się liczby osób pracujących odnosi się jedynie do obszaru miasta Łęczna. Na obszarze wiejskim zauważalny jest wzrost osób zatrudnionych poza rolnictwem (o 74,1%).

Wskaźnik liczby pracujących na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym na terenie Gminy Łęczna w 2020 roku wyniósł 332,2. Jest to wartość niższa niż dla powiatu łęczyńskiego (403,3 pracujących) jednak wyższa niż dla województwa lubelskiego (316,7 pracujących). Na tej podstawie stwierdzić można, iż rynek pracy w Gminie Łęczna jest w chwili obecnej stabilny, jednak nieuchronna transformacja i zamknięcie kopalni węgla kamiennego może wpłynąć na jego załamanie.

Analizując strukturę zatrudnienia w oparciu o dane dla powiatu łęczyńskiego należy przypuszczać że 35,4% osób zatrudnionych jest w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie, 41,8% to pracownicy sektora przemysłu i budownictwa, natomiast 7,5% to pracownicy handlu naprawy pojazdów samochodowych, transportu i gospodarki magazynowej, oraz sektora zakwaterowania, gastronomii, informacja i komunikacji. W pozostałych usługach pracuje 14,4% społeczeństwa, natomiast w działalności finansowej i ubezpieczeniowej oraz obsłudze rynku nieruchomości niecały 1% zatrudnionych.

Gmina Łęczna boryka się z problemami na rynku pracy związanymi z bezrobociem. W 2020 roku liczba bezrobotnych wynosiła 574 osoby (dane PUP na koniec roku). Zgodnie z danymi BDL GUS od 2014 roku zauważalny jest stały spadek liczby osób bezrobotnych, do roku 2020 liczba osób bezrobotnych zmniejszyła się o 284 osoby.

Struktura bezrobocia w Gminie Łęczna na koniec grudnia 2020 roku:

- Bezrobotne kobiety – 343 osoby,
- Uprawnieni do zasiłku – 73 osoby,
- Uprawnienie do zasiłku kobiety – 44 osoby,
- Bezrobotni zwolnieni z winy zakładu pracy – 8 osób,
- Osoby powyżej 50 roku życia – 89 osób,
- Osoby do 30 roku życia – 189 osób,
- Osoby do 25 roku życia – 89 osób,
- Staż bezrobocia 12-24 miesiące – 116 osób,
- Staż bezrobocia powyżej 24 miesięcy – 80 osób.

Obszary wiejskie Gminy Łęczna borykają się z problem ukrytego bezrobocia, zwanego również utajonym lub agrarnym. Niestety prezentowane przez urzędy statystyczne dane dotyczące liczby osób bezrobotnych opierają się głównie na osobach poszukujących pracy, zarejestrowanych w Powiatowych Urzędach Pracy, dlatego też trudno jest wykazać istniejący problem w oparciu o analizę danych zastanych. Trudno jest określić liczbę osób, które nie poszukują zatrudnienia i nie są zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy, jednocześnie trudno doszukiwać się powodów

braku aktywności na rynku pracy. Ukryte bezrobocie można wiązać z brakiem wiary w możliwość znalezienia pracy lub trudnością w znalezieniu pracy zgodnej ze swoim wykształceniem. Gospodarka lokalna nie zapewnia wystarczającej liczby atrakcyjnych miejsc pracy oraz nie pozwala generować wystarczających dochodów na potrzeby rozwoju gminy i jej społeczności lokalnej. Słabością lokalnej przedsiębiorczości jest wielkość i forma działających firm.

Wartość stopy bezrobocia (stosunek liczby osób bezrobotnych do liczby ludności aktywnej ekonomicznie) analizowana jest w podziale na powiaty - w powiecie łączyńskim w 2020 roku wyniosła 5,7%. Jest to wartość niższa niż średnia dla województwa (8,2%) oraz niższa niż wartość dla kraju (6,3%).

6.5 Sfera techniczna

Według danych GUS zasoby mieszkaniowe w 2020 roku wyniosły 2 517 budynków mieszkalnych, w których funkcjonowało łącznie 8 246 mieszkań. Przeciętna powierzchnia użytkowa pojedynczego lokum osiągała wówczas 72,2 m² (w 2014 r. było to 70,6 m²), przy czym powierzchnia użytkowa przypadająca na jedną osobę wynosiła 25,7 m². Jest to zdecydowanie mniej, niż średnia dla województwa lubelskiego z tego samego roku (29,4 m²). Stopień wyposażenia gospodarstw domowych w instalacje techniczno-sanitarne jest zadowalający – przykładowo, do wodociągu podłączonych jest 98,4% lokali mieszkalnych, centralne ogrzewanie posiada 92,9% mieszkań, natomiast łazienkę - 95% mieszkań w Gminie.

Stan wyposażenia mieszkań jest lepszy niż średnia dla powiatu łączyńskiego i województwa lubelskiego również na obszarach wiejskich, należy tu zauważyć szczególnie wyróżniający się udział mieszkań z dostępem do sieci gazowej - 53,2%. Przez Gminę Łęczna przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN 200. Na terenach sąsiadujących z gazociągiem wysokiego ciśnienia obowiązują warunki zagospodarowania terenu regulowane przez Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz. U. z 2013 r. poz. 640). Zakazuje się lokalizacji obiektów budowlanych, dla gazociągu o średnicy 200 w strefie kontrolowanej wynoszącej 6 m, po 3 m od osi gazociągu. Gazociąg wysokiego ciśnienia DN 200 nie przebiega przez obszar rewitalizacji.

Na obszarze Gminy Łęczna funkcjonuje rozdzielczy system kanalizacji sanitarnej przeznaczonej wyłącznie do odprowadzania ścieków socjalno-bytowych. Wykorzystywana technologia systemu to częściowo grawitacyjna, częściowo podciśnieniowa i ciśnieniowa. Zgodnie ze stanem na koniec 2020 roku skanalizowane są: miasto Łęczna, miejscowości Podzamcze, Stara Wieś oraz częściowo miejscowość Witanów. Ścieki systemu kanalizacji sanitarnej utylizowane są w oczyszczalni ścieków w miejscowości Stara Wieś.

Na terenie Gminy Łęczna występują liczne budowle zabytkowe, posiadające wysoką wartość historyczno-kulturową, które wyraźnie oddziałują na tożsamość społeczności lokalnej. Są one również swoistym świadectwem bogatej historii i różnorodności kulturowej obszaru. Wśród najbardziej imponujących obiektów architektury, wpisanych do rejestru Lubelskiego Konserwatora Zabytków w Lublinie¹⁰ znalazło się 7 zabytków z obszaru Gminy. Zlokalizowane są tu zarówno obiekty sakralne świadczące o wielokulturowej przeszłości miasta jak i zabytki architektury świeckiej oraz dolina rzeki Wieprz:

---

¹⁰ Zgodnie z obwieszczeniem nr 1/2021 Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie z dnia 12 stycznia 2021 r.

- Zespół urbanistyczny miasta Łęczna z trzema rynkami, siecią ulic, skalą zabudowy miejskiej, pozostałościami zamku, ogólną sylwetą miasta z dominantą kościoła i bożnicy;
- Obszar dawnego zespołu dworskiego Podzamcze;
- Dolina rzeki Wieprz na odcinku „Przełomu” od Ciechanek do Witaniowa, wraz ze skarpami i zboczami okalającymi oraz fragmentem płaskowyżu wsi Trębaczów;
- Dawna bożnica z wystrojem architektonicznym (w tym bima i szafa na rodąły), otaczający budynek niezabudowany teren;
- Część północna cmentarza parafialnego rzymskokatolickiego wraz z jej ogrodzeniem oraz 41 nagrobkami;
- Budynek dawnego ratusza;
- Kościół paraf. pw. św. Marii Magdaleny.

Na obszarze Gminy Łęczna zachowały się cenne zabytki o wysokich wartościach historycznych, architektonicznych, techniki czy estetycznych, posiadające istotne znaczenie dla krajobrazu, tradycji i pamięci narodowej. Zabytki te znalazły się w gminnej ewidencji zabytków i należą do nich budynki i budowle, np. spichlerz, młyn, dom zajezdny, gorzelnia w Starej Wsi, kapliczki drewniane.

Na obszarze Gminy zidentyfikowano również 202 stanowiska archeologiczne, w tym 87 na terenie miasta Łęczna. Stanowiska te grupują się bezpośrednio wokół istniejących miejscowości, co potwierdza, że tereny te stanowiły miejsca osadnicze i trakty komunikacyjne.

Stan zachowania większości zabytkowych obiektów będących w rejestrze zabytków oceniony jest jako niezadawalający. Dzięki działaniom rewitalizacyjnym w mieście udało się odrestaurować i ożywić zespół dworsko-parkowy Podzamcza i część Starego Miasta. Od 2009 r. obowiązuje Uchwała Rady Miejskiej nr XXIX/256/2009 pozwalająca na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i budowlanych obiektów wpisanych do rejestru zabytków, o które mogą aplikować właściciele nieruchomości.

6.6 Sfera środowiskowa

Środowisko przyrodnicze Gminy Łęczna i ukształtowanie jej powierzchni są bardzo urozmaicone i reprezentują duże walory przyrodniczo-krajobrazowe. Unikalnymi walorami krajobrazowymi charakteryzuje się przełomowa dolina Wieprza, tzw. Łęczyński Przełom Wieprza. Potwierdzeniem wysokiej rangi walorów tego obszaru jest jego obecność zarówno w krajowym, jak i w europejskim układzie przestrzennym. Siedliska doliny przesądzają o bardzo wysokiej randze przyrodniczej, co ma swoje przełożenie w objęciu tego obszaru siecią NATURA 2000.

Obszar północno-wschodniej części Gminy Łęczna wraz z doliną Świnki to Równina Łęczyńsko-Włodawska, charakteryzująca się występowaniem jezior (ponad 60 zbiorników), licznych form podmokłych, form krasowych oraz zatorfień. Południowo-wschodnia część miasta i Gminy pomiędzy doliną Wieprza a Świnki to Obniżenie Dorohuckie. Obniżenie to ma charakter kotliny nachylonej ku dolinie Wieprza, zbudowane z wapienno-marglistych warstw górnokredowych, na których zalegają piaski plejstoceny. Występują tu powszechnie zjawiska krasowe, wydmy, a zagłębienia bezodpływowe wypełnione torfami zwykle są podmokłe. Północna

i zachodnia część Gminy należy do Płaskowyżu Świdnickiego, który stanowi płaską równinę denudacyjną płaskowyżu, pozbawioną pokrywy lessowej¹¹.

Istotnym elementem rozwoju Gminy Łęczna są złoża surowców mineralnych. Na obszarze miasta Łęczna, nie występują udokumentowane złoża kopalin, natomiast na terenie gminy ich występowanie ściśle wiąże się z budową geologiczną terenu. Na obrzeżach północno-wschodniej części gminy znajdują się udokumentowane 2 złoża węgla kamiennego: „Bogdanka” oraz „Ostrów”. Węgiel kamienny eksploatowany jest ze złoża „Bogdanka”, który ma wyznaczony obszar i teren górniczy. Wydobywanie węgla ze złoża „Bogdanka” ma miejsce poza granicami Gminy Łęczna. W dolinie rzeki Wieprz i w jego dopływach oraz w zagłębieniach pojeziornych i krasowych występują piaski rzeczne tarasów zalewowych wyższych i niższych, piaski eoliczne, mady, namuły i torfy.

Na terenie Gminy Łęczna obszary o najwyższych walorach przyrodniczych i krajobrazowych zostały objęte ochroną. Według danych GUS za 2020 rok, na terenie Gminy znajdowało się 1 072,16 ha obszarów prawnie chronionych (Nadwieprzański Park Krajobrazowy wraz z jego otuliną oraz otulina Parku Krajobrazowego Pojezierze Łęczyńskie). Obszary chronione stanowią 14,27% powierzchni Gminy. Część Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego zajmuje obszar Natura 2000 Dolina Środkowego Wieprza (PLH 060005).

Dodatkowo na terenie Gminy znajdują się pomniki przyrody ożywionej. Na terenie miasta są to drzewa, (5 szt.) cenne z uwagi na wiek i rozmiary. Na obszarach wiejskich są to płaty roślinności kserotermicznej występujące na zboczu doliny rzeki Wieprz skumulowane w pobliżu miejscowości Ciechanki (8 szt.).

Ponadto, z przyrodniczego punktu widzenia, niezwykle istotna jest funkcja doliny rzeki Wieprz jako korytarza ekologicznego, wyznaczonego w Polskiej Sieci Ekologicznej (ECONET-PL). Jest to rzeka silnie meandrująca z licznymi starorzeczami. Strefa krawędziowa doliny rzeki cechuje się wyjątkowymi walorami widokowymi.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409 z późn. zm.) na terenie Gminy występują rośliny wymienione w Załączniku 1 (objęte ścisłą ochroną z wyszczególnieniem gatunków wymagających ochrony czynnej), Załączniku 2 (objęte ochroną częściową) i Załączniku 3 (objęte ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane, oraz sposoby ich pozyskiwania). W chwili obecnej brak jest pełnej inwentaryzacji przyrodniczej Miasta i Gminy, która umożliwiałaby charakterystykę wszystkich występujących tu siedlisk oraz gatunków roślin, zwierząt i grzybów. Na terenie Gminy zidentyfikowano pięć typów siedlisk:

- starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion,
- murawy kserotermiczne (Festuco-Brometea),
- zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion),
- niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion clatioris),
- łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Saliceum albo fragilis, Popeletum albae, Alnenion).

---

¹¹ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łęczna, Załącznik nr 1a do Uchwały nr XXIV/124/2016 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 31 sierpnia 2016 r.

Dla występujących na tym terenie roślin nie zostały wyznaczone strefy ochronne ich ostoi lub stanowisk. Na obszarze Miasta i Gminy nie ma stanowisk i ostoi dziko występujących grzybów (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów, Dz. U. z 2014 r., poz. 1408).

Obszar Gminy pod względem faunistycznym należy do przeciętnych w skali regionalnej, jednakże na terenie gminy występują także zwierzęta objęte ochroną ścisłą i częściową (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, Dz. U. z 2014 r., poz. 1348). Dwa obszary zdecydowanie się wyróżniają: rejon jeziora Dratów z przylegającymi torfowiskami oraz doliny Wieprza i Świnki. Dratów jest biotopem, gdzie występuje wiele stanowisk rzadkich gatunków ptaków, m.in.: perkoz dwuczuby, błotniak stawowy, remiz. Na torfowiskach, na południe od zbiornika gnieździ się m.in.: rycyk i kszyc. Spośród chronionych gatunków płazów występują tu: ropucha szara (*Bufo bufo*) i rzekotka (*Hyla arborea*) oraz pospolitsze żaby objęte ochroną częściową. W pobliżu Ciechanek stwierdzono występowanie kilku gatunków chronionych gadów: jaszczurka zwinka (*Lacerta agilis*), zaskroniec (*Natrix natrix*) oraz gatunek reliktowy - żółw błotny (*Emys orbicularis*). Przedstawicielami drobnych ssaków objętych ochroną gatunkową i występującymi w środowisku polnym są: chomik (*Cricetus cricetus*), łasica (*Mustella nivalis*), Grzesznica (*Muscardinus avellanarius*), ryjówka aksamitna (*Sorex araneus*), ryjówka malutka (*Sorex minutus*). Dla gatunków tych obowiązuje szereg zakazów mających na celu ich ochronę.

Na terenie Gminy (w tym na obszarze rewitalizacji) wyznaczone są obszary szczególnego zagrożenia powodzią, które sąsiadują z ciekami wodnymi. Zgodnie z zapisami art. 16 pkt 34 ustawy Prawo wodne takimi obszarami są:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat);
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat);

6.7 Zidentyfikowane czynniki i zjawiska kryzysowe

Z przeprowadzonej w powyższych podpunktach diagnozy stanu Gminy Łęczna w poszczególnych sferach, jak również z analizy ewaluacyjnej Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2016-2023 wynika, że przedmiotowa jednostka administracyjna w dalszym ciągu boryka się z wieloma problemami. Zjawiska negatywne odnotowuje się tak w wymiarze społecznym, jak i gospodarczym, technicznym, środowiskowym oraz przestrzennym. Poniższa tabela zawiera zestawienie wskaźników, które mogą stanowić o potencjalnym występowaniu sytuacji kryzysowej w granicach Gminy Łęczna z podziałem na sfery, których dotyczą. Owe wskaźniki na rok 2020 obrazują, jak bardzo sytuacja panująca w Gminie odbiega od wartości dla powiatu, województwa i kraju. Kolorem czerwonym wyróżnione zostały te zjawiska, które uznać należy za problemowe.

Tabela 5. Zjawiska kryzysowe w Gminie Łęczna

problem/ wskaźnik	Gmina Łęczna	powiat łęczyński	województwo lubelskie	Polska
Strefa społeczna				
Gęstość zaludnienia	308	90	83	122
Przyrost naturalny na 1000 osób	3,1	-0,82	-4,38	-3,18
Saldo migracji na 1000 osób	-8,49	-2,37	-2,06	0,12

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

Współczynnik feminizacji	104	104	106	107
Udział osób starszych w ogólnej liczbie ludności [%]	13,7	15	19,1	18,6
Udział osób z wykształceniem wyższym w ogólnej liczbie ludności* [%]	13,9	13,9	17	17,9
Udział osób z wykształceniem podstawowym nieukończonym ogólnej liczbie ludności*	1,8	1,8	2	1,4
Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym [%]	99	91	87,6	90,1
Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców*	13,35	13,35	13,81	19,96
Strefa przestrzenno-funkcjonalna				
Udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni	84,3	74,9	70,1	59,9
Udział powierzchni objętych obowiązującymi mpzp w ogólnej powierzchni [%]	100	99,9	57,1	31,4
Powierzchnia terenów wskazanych w studium wymagających zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze [ha]	10,6	1,3	1,1	1
Strefa gospodarcza				
Liczba osób pracujących na 1000 ludności	210	249	189	252
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	3,9	4,3	6,1	4,6
Poziom zatrudnienia w sektorze rolniczym*	35,4	35,4	43,7	19,6
Poziom zatrudnienia w sektorze przemysłowym*	41,8	41,8	16,9	27,1
Udział mikro-przedsiębiorstw w ogólnej liczbie przedsiębiorstw	95,8	96,11	96,63	96,43
Udział mikro- przedsiębiorstw na 1000 mieszkańców	66,2	61,4	88,9	117,5
Przeciętne wynagrodzenie brutto	6 391,65	3 691,65	4 914,95	5 523,32
Udział podmiotów wyrejestrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON	4,8	4,8	3,9	3,6
Podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności	69	64	92	122
Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 1000 ludności	5,34	5,36	7,48	8,58
Strefa techniczna				
Korzystający z instalacji gazowej w % ogółu ludności [%]	89,8	45,2	43,8	54,2
Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności [%]	99,3	97,3	87,4	92,2
Liczba mieszkań na 1000 mieszkańców	356,5	336,2	378,9	392,4

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

Udział mieszkań wyposażonych w łazienkę [%]	95	82,7	83	91,8
Udział budynków mieszkalnych korzystających z centralnego ogrzewania w ogólnej liczbie mieszkań [%]	92,9	76,5	76,3	83,1
Strefa środowiskowa				
Udział obszarów chronionych w ogólnej powierzchni [%]	14,3	29,8	22,7	32,3
Lesistość	4	13,9	23,4	29,6
Masa wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia na 1km ² powierzchni	62 175,3	46 611,6	43 378,6	22 457,0

Źródło: BDL GUS

6.8 Analiza SWOT

Synteza diagnozy stanu Gminy Łęczna jest analiza SWOT (skrót od ang.: Strengths – Weaknesses – Opportunities – Threats), która umożliwia identyfikację wewnętrznych i zewnętrznych barier oraz potencjałów rozwojowych ośrodka.

Analiza SWOT zestawia ze sobą mocne i słabe strony funkcjonowania Gminy, pozwalając tym samym na wstępne zidentyfikowanie ogólnogminnych potrzeb rewitalizacyjnych. Uwzględniane są w niej ponadto czynniki zewnętrzne, mogące w mniej lub bardziej istotny sposób oddziaływać na przekształcenia zachodzące w obrębie ośrodka.

Niniejsza analiza SWOT została opracowana w formie tabeli, opisującej:

- mocne strony Gminy – lokalne potencjały ośrodka, decydujące o jego atrakcyjności;
- słabe strony Gminy – wewnątrzgminne zjawiska kryzysowe, które stanowią wskazanie do podjęcia działań naprawczych;
- szanse dla Gminy – czynniki i procesy zewnętrzne, wywierające pozytywny wpływ na rozwój ośrodka;
- zagrożenia dla Gminy – czynniki zewnętrzne, mogące wywoływać niekorzystne zmiany w obrębie jednostki.

Tabela 6. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Różnorodne, prężnie działające organizacje społeczne • Funkcjonowanie miejsc spędzania wolnego czasu dla całych rodzin • Funkcjonowanie klas integracyjnych w szkołach • Dobrze funkcjonująca sieć szkół podstawowych i oddziałów przedszkolnych • Działalność Uniwersytetu Trzeciego Wieku, stowarzyszeń emerytów i rencistów • Działalność klubu sportowego Górnik Łęczna • Położenie w obrębie Miejskiego Ośrodka Funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego tj. Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego, co przełoży się na dodatkowe środki unijne przeznaczone na ZIT • Bogate dziedzictwo kulturowe i wysokie walory 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak kompleksowej oferty kulturalnej oraz innych sposobów i form spożytkowania czasu wolnego dzieci i dorosłych • Brak miejsca na organizację miejskich imprez masowych, brak sali widowiskowej • Brak bazy lokalowej dla działalności kulturalnej, brak muzeum, brak biblioteki dostosowanej powierzchnią, wielkością zasobu i bogactwem oferty kulturalnej do wielkości Gminy i liczności jej mieszkańców • Zły stan techniczny infrastruktury kultury • Brak rozwiniętej oferty zajęć dla zdolnej młodzieży • Bariery architektoniczne w przestrzeni publicznej - brak dostosowanej infrastruktury i przestrzeni publicznej do potrzeb osób

<p>krajobrazowe umożliwiają rozwój usług turystycznych, są również szansą na rozwój produktu turystycznego jakim jest Pojezierze Łęczyńsko-Włodawskie oraz rozwoju turystyki czynnej (pieszej, rowerowej, konnej)</p> <ul style="list-style-type: none"> • W miarę wysoka liczba organizacji pozarządowych w Gminie, mieszkańcy stosunkowo chętnie angażują się w działania prowadzone przez instytucje pozarządowe • Wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe • Występowanie różnego rodzaju form ochrony przyrody • Wysoka jakość środowiska przyrodniczego, mało skażone środowisko • Dobrze rozwinięta sieć gazowa – coroczny wzrost liczby przyłączy • Wysoki stopień zelektryfikowania i zwodociągowania Gminy • Obecność złóż kopalnych węgla kamiennego „Bogdanka” oraz „Ostrów” • Bardzo dobre gleby stanowiące podstawę do rozwoju rolnictwa i lokalnej bazy surowcowej • Dobra dostępność komunikacyjna, rozwinięta sieć dróg różnej kategorii • Zadawalający poziom bezpieczeństwa publicznego • Dodatnia wartości przyrostu naturalnego • Wyznaczone tereny inwestycyjne z dostępem do sieci energetycznej i wodociągowej 	<p>z niepełnosprawnością</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak mieszkań chronionych • Brak kompleksowego wsparcia społecznego obejmującego wsparcie emocjonalne, informacyjne, instrumentalne i rzeczowe oraz dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin • Niski stopień bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów, związany z brakiem dostosowania infrastruktury do potrzeb użytkowników – niewystarczająca ilość chodników i ścieżek rowerowych • Brak systemu zbiorowego zaopatrzenia w energię ciepłą, system grzewczy indywidualny oparty głównie na paliwach stałych • Niezadawalająca dostępność oraz poziom usług placówek opieki zdrowotnej i społecznej • Negatywne trendy demograficzne: spadek liczby ludności, w tym ludności w wieku produkcyjnym oraz wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym mających wpływ na sytuację społeczno-gospodarczą • Postępujący proces starzenia się społeczeństwa, niewystarczająca liczba form integracji i aktywizacji osób starszych • Uzależnienie rynku pracy od spółek wydobywających węgiel kamienny • Brak atrakcyjnych ofert pracy poza górnictwem, niedostateczna liczba podmiotów gospodarki narodowej oferujących miejsca pracy • Bariery w rozwoju rolnictwa i budowania bazy surowcowej spowodowane brakiem podmiotów otoczenia rolnictwa i przetwórstwa oraz niskim poziomem innowacyjności gospodarstw • Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura noclegowa i gastronomiczna mająca wpływ na ograniczenie rozwoju produktu turystycznego
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Pozyskiwanie środków gminnych i zewnętrznych i korzystanie z projektów unijnych • Możliwości wsparcia przez państwo i UE inwestycji przyjaznych środowisku w tym: OZE, efektywność energetyczna, bezpieczeństwo energetyczne, gospodarka o obiegu zamkniętym zgodnie z założeniami planu działania Europejski Zielony Ład, dofinansowania do przydomowych oczyszczalni ścieków • Działania środowiskowe MOPS • Współpraca różnych instytucji na rzecz integracji społecznej • Powstawanie miejsc dziennego pobytu osób starszych • Moda na zdrowy styl życia i żywność ekologiczną • Rozwój produktu turystycznego oraz branży turystycznej w oparciu o bogate dziedzictwo kulturowe • Możliwość rozszerzenia działalności rolniczej w kierunku agroturystyki 	<ul style="list-style-type: none"> • Odpływ ludzi młodych, wykształconych do większych aglomeracji, starzenie się społeczeństwa • Wzrost znaczenia konsumpcjonizmu (spadek znaczenia wartości rodziny, więzi społecznych) • Niskie emerytury, trudna sytuacja materialna osób starszych • Utrzymujący się trend wzrostu zużycia energii • Wywoływanie konfliktów między wartościami dziedzictwa kulturowego, krajobrazem kulturowym a współczesnymi procesami urbanistycznymi • Niepewność w zakresie prowadzenia polityki fiskalnej samorządów, wynikająca ze zmieniających się regulacji prawnych • Sąsiedztwo gmin o zbliżonych warunkach naturalnych i potencjale, co wpływa na dużą konkurencyjność np. w przyciąganiu turystów; • Pogłębiająca się ekspansja chorób cywilizacyjnych wśród społeczności powodująca

<ul style="list-style-type: none"> • Duży potencjał do rozwoju turystyki w oparciu o atrakcje Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego • Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych dzięki interwencjom w kierunku wprowadzenia technologii niskoemisyjnych oraz przeciwdziałania ubóstwu energetycznemu • Wykorzystanie w rozwoju społeczno-gospodarczym nowych koncepcji, trendów i praktyk rozwoju gospodarki lokalnej, w tym z wykorzystaniem ekonomii społecznej, srebrnej ekonomii, energetyki odnawialnej, itp.	<ul style="list-style-type: none"> • znaczne obciążenie systemu opieki zdrowotnej i pomocy społecznej; • Niska opłacalność produkcji rolniczej i konkurencja dla lokalnych rolników ze strony zagranicznych producentów żywności; • Utrzymujące się niekorzystne uwarunkowania globalne związane z pogłębiającą się recesją na świecie i długotrwałym kryzysem gospodarczym wywołanym pandemią koronawirusa, które w odniesieniu do rozwoju Gminy mogą prowadzić do zmniejszenia się liczby działających przedsiębiorstw oraz większej presji na system pomocy społecznej • Ogólna stagnacja w rozwoju Gminy i brak realnych szans na jej rozwój w najbliższych latach w związku kryzysem i trudną sytuacją gospodarczą w kraju i za granicą • Konflikty wojenne na wschodzie Europy mające wpływ na recesję gospodarczą oraz napływ emigrantów
--	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy oraz „Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Łęczna (2021 rok)”

7. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

Niniejszy rozdział poświęcony jest szczegółowej diagnozie obszaru rewitalizacji, której obowiązek przeprowadzenia wynika z art. 15. ust. 1. pkt 1. ustawy o rewitalizacji. Analizą objęte zostało pięć sfer funkcjonowania i rozwoju Gminy Łęczna, tj.: wymiar społeczny, gospodarczy, środowiskowy, techniczny oraz przestrzenno-funkcjonalny. W rezultacie zidentyfikowano najważniejsze potencjały rewitalizowanego obszaru, główne problemy w nim występujące oraz sformułowano rekomendacje do części projektowej przedmiotowego Programu.

Bazą do przeprowadzenia niniejszej diagnozy było opracowanie pt. *Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Łęczna – Diagnoza obszarów o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, funkcjonalno-przestrzennych i technicznych*, za pomocą którego został przyjęty Uchwałą Nr LLX/387/2023 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 26.04.2023 r. obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji. Prace te stanowiły pierwszy etap prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji. Zawarte w nim analizy i wnioski, na potrzeby niniejszego rozdziału zawężone zostały do obszaru rewitalizacji, skupiając się wyłącznie na aspektach kluczowych z punktu widzenia procesu rewitalizacji.

7.1 Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Łęczna został szczegółowo omówiony w dokumencie pt. *Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Łęczna – Diagnoza obszarów o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, funkcjonalno-przestrzennych i technicznych*, Wyznaczony obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji zatwierdzono Uchwałą Nr LLX/387/2023 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 26.04.2023 r.

Wyznaczenie obszarów, o których mowa, odbyło się przy pomocy analizy wielokryterialnej (uzupełnionej następnie analizą jakościową). Stanowiła ona kluczową metodę diagnozy sytuacji

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łeczna na lata 2023-2030

panującej w Gminie, umożliwiając dokładne zidentyfikowanie problemów w podziale na jednostki pomocnicze. Weryfikacji poddano pięć wymiarów funkcjonowania ośrodka, tj. sferę społeczną, gospodarczą, techniczną, środowiskową oraz przestrzenno-funkcjonalną. Poniżej przedstawiono wyniki analizy wielokryterialnej dla obszaru rewitalizacji:

Tabela 7. Wartości wskaźników delimitacyjnych dla obszaru rewitalizacji

Kolorem zaznaczono wartości wskaźników gorsze od średniej wartości wskaźnika dla Gminy.

Sfera	Wskaźnik delimitacyjny	Wartość wskaźnika w 2020 roku	Jednostka badawcza
SPOŁECZNA	Zmiana liczby ludności w latach 2015-2020 (%)	-2,98%	Osiedle Stare Miasto
		-9,70%	Osiedle Samsonowicza
		10,86%	Podzamcze
	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym na 1000 ludności osiedla/sołectwa w 2020r.	158,51	Osiedle Stare Miasto
		163,25	Osiedle Samsonowicza
		210,74	Podzamcze
	Zmiana liczby ludności w wieku produkcyjnym w latach 2015-2020 (%)	-4,85%	Osiedle Stare Miasto
		-13,64%	Osiedle Samsonowicza
		5,18%	Podzamcze
	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 1000 ludności osiedla/sołectwa w 2020 r.	211,10	Osiedle Stare Miasto
		233,89	Osiedle Samsonowicza
		162,42	Podzamcze
	Liczba osób w grupie wiekowej 60+ na 1000 ludności osiedla/sołectwa w 2020 r.	242,51	Osiedle Stare Miasto
		261,39	Osiedle Samsonowicza
		193,29	Podzamcze
	Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy MOPS na 1000 ludności osiedla/sołectwa w 2020 r.	37,98	Osiedle Stare Miasto
		30,92	Osiedle Samsonowicza
		26,85	Podzamcze
	Osoby korzystające z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - rodzina niepełna na 1000 ludności osiedla/sołectwa w 2020 r.	29,95	Osiedle Stare Miasto
		8,14	Osiedle Samsonowicza
		12,08	Podzamcze
	Liczba dzieci na które otrzymano zasiłek rodzinny na 1000 ludności osiedla/sołectwa w 2020 r.	56,25	Osiedle Stare Miasto
		26,20	Osiedle Samsonowicza
		37,58	Podzamcze
	Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców osiedla/sołectwa w 2020 r.	13,15	Osiedle Stare Miasto
		2,12	Osiedle Samsonowicza
		2,68	Podzamcze
	Liczba niebieskich kart na 1000 ludności osiedla/sołectwa w 2020 r.	4,38	Osiedle Stare Miasto
		2,93	Osiedle Samsonowicza
		5,37	Podzamcze
	Średnie wyniki z egzaminu ósmoklasisty rok szkolny 2019/2020 Język polski	59,99	Osiedle Stare Miasto
		64,92	Osiedle Samsonowicza
		70,40	Podzamcze
	Średnie wyniki z egzaminu ósmoklasisty rok szkolny 2019/2020 Matematyka	40,76	Osiedle Stare Miasto
		49,79	Osiedle Samsonowicza
		44,60	Podzamcze
	Średnie wyniki z egzaminu ósmoklasisty rok szkolny 2019/2020 Język angielski	55,42	Osiedle Stare Miasto
		60,29	Osiedle Samsonowicza
		66,40	Podzamcze
	Liczba czytelników korzystających z bibliotek na 1000 mieszkańców osiedla/sołectwa w 2020 r.	229,36	Osiedle Stare Miasto
		194,01	Osiedle Samsonowicza
		259,06	Podzamcze
	Liczba uczestników zajęć w Centrum Kultury na 1000 mieszkańców osiedla/sołectwa sezon 2019/2020	12,42	Osiedle Stare Miasto
		10,74	Osiedle Samsonowicza
		8,05	Podzamcze
	Liczba bezrobotnych na 1000 mieszkańców osiedla/sołectwa w 2020 r.	59,90	Osiedle Stare Miasto
		27,18	Osiedle Samsonowicza

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

			33,56	Podzamcze
		Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym osiedla/sołectwa w 2020 r. (%)	9,50%	Osiedle Stare Miasto
			4,51%	Osiedle Samsonowicza
			5,35%	Podzamcze
		Udział bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia w ogólnej liczbie ludności osiedla/sołectwa w 2020 r. (%)	1,46%	Osiedle Stare Miasto
			0,42%	Osiedle Samsonowicza
			0,40%	Podzamcze
			16,07	Osiedle Stare Miasto
		Liczba interwencji domowych na 1000 mieszkańców osiedla/sołectwa w 2020 r.	14,49	Osiedle Samsonowicza
			5,37	Podzamcze
	GOSPODARCZA	Liczba zarejestrowanych działających podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców osiedla/sołectwa w 2020 r.	146,82	Osiedle Stare Miasto
			52,57	Osiedle Samsonowicza
			16,11	Podzamcze
			7,73%	Osiedle Stare Miasto
		Udział powierzchni terenów inwestycyjnych w powierzchni osiedla/sołectwa 2020 r. (%)	3,47%	Osiedle Samsonowicza
			0,82%	Podzamcze
ŚRODOWISKO WA	Udział powierzchni obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem osiedla/sołectwa w 2020 r. (%)		94,26%	Osiedle Stare Miasto
			20,07%	Osiedle Samsonowicza
			33,95%	Podzamcze
			1,35%	Osiedle Stare Miasto
	Udział powierzchni pokrytych wyrobami zawierającymi azbest w powierzchni osiedla/sołectwa w 2020 r. (%)		0,05%	Osiedle Samsonowicza
			0,58%	Podzamcze
PRZESTRZENNO- FUNKCJONALNA	Wskaźnik intensywności zabudowy (liczba budynków na 1 km ²) w 2020 r.		818,85	Osiedle Stare Miasto
			82,81	Osiedle Samsonowicza
			100,31	Podzamcze
			0,48	Osiedle Stare Miasto
	Długość dróg nieutwardzonych w powierzchni sołectwa w 2020 r. (km/km ²)		0,00	Osiedle Samsonowicza
			0,00	Podzamcze
			2,19	Osiedle Stare Miasto
	Liczba miejsc z infrastrukturą społeczną dostosowanych do potrzeb osób o szczególnych potrzebach na 1000 mieszkańców osiedla/sołectwa w 2020 r.		0,00	Osiedle Samsonowicza
			1,34	Podzamcze
TECHNICZNA	Udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed rokiem 1989 w liczbie budynków w danym osiedlu/sołectwie w 2020 r. (%)		35,54%	Osiedle Stare Miasto
			27,46%	Osiedle Samsonowicza
			14,46%	Podzamcze
	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w budynkach mieszkalnych osiedla/sołectwa w 2020 r. (%)		76,79	Osiedle Stare Miasto
			84,51	Osiedle Samsonowicza
			91,16	Podzamcze
	Liczba budynków użyteczności publicznej niedostosowanych do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami na 1000 mieszkańców osiedla/sołectwa w 2020 r.		5,11	Osiedle Stare Miasto
			0,81	Osiedle Samsonowicza
			0,00	Podzamcze

Źródło: Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Gminie Łęczna

Przeprowadzone analizy pozwoliły zidentyfikować jednostki pomocnicze, w których występuje kumulacja negatywnych zjawisk wskazująca na stan kryzysowy.

Tabela 8. Koncentracja negatywnych zjawisk w poszczególnych sferach

	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna
Osiedle Stare Miasto	24	2	3	7	5
Osiedle Słoneczne	0	0	0	3	1
Osiedle	7	2	0	3	0

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

Kolonia Trębaczów					
Osiedle Samsonowicza	26	2	3	7	4
Osiedle Niepodległości	9	2	0	1	0
Osiedle Bobrowniki	11	4	1	3	0
Ciechanki Krzesimowskie	9	2	2	2	2
Ciechanki Łęczyńskie	10	2	1	1	2
Karolin	6	2	1	1	2
Leopoldów	8	2	1	1	0
Łuszczów-Kolonia	8	2	2	2	1
Nowogród	8	2	1	2	1
Piotrówek Drugi	9	2	1	1	1
Podzamcze	12	3	2	2	0
Rossosz	4	2	2	1	0
Stara Wieś	8	1	0	1	1
Stara Wieś – Kolonia	7	2	0	1	2
Stara Wieś – Stasin	7	1	2	1	0
Trębaczów	8	2	2	1	1
Witaniów	6	2	1	2	2
Zakrzów	8	2	1	2	3
Zofiówka	4	2	2	1	2

Źródło: Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Gminie Łęczna

Zważywszy na fakt, iż dane statystyczne często nie oddają w pełni sytuacji badanego obszaru (obarczone są marginesem błędu), w trakcie prac nad wyznaczeniem obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji analizę wielokryterialną pogłębiono o badanie jakościowe, w postaci ankiety skierowanej do mieszkańców Gminy. Skrótowy opis wyników ankietyzacji został zawarty w podrozdziale 5.1 dokumentu *Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Gminie Łęczna*.

W oparciu o przeprowadzone analizy wyznaczono jednostki, w których następuje kumulacja negatywnych zjawisk, wskazująca na stan kryzysowy. Tereny te uznano za **obszar zdegradowany Gminy Łęczna**, który swoim zasięgiem obejmuje łącznie 4 jednostki pomocnicze Gminy Łęczna i zajmuje łącznie 944 ha, co stanowi 13,23% powierzchni Gminy oraz jest zamieszkały przez 12 542 osoby tj. 55,82% mieszkańców Gminy. Są to następujące jednostki:

- Osiedle Samsonowicza
- Osiedle Stare Miasto
- Osiedle Bobrowniki
- Sołectwo Podzamcze

Ryc. 5. Obszar zdegradowany - Obszary największej koncentracji negatywnych zjawisk

Źródło: Opracowanie własne

Po przeprowadzeniu szczegółowych analiz obszaru, na podstawie informacji dotyczących rozwoju gminy oraz wyników analizy jakościowej, która pozwoliła na wyodrębnienie obszarów szczególnie istotnych dla mieszkańców z punktu widzenia rozwoju całej gminy, jako obszar rewitalizacji, na którym gmina zamierza prowadzić rewitalizację wybrano 3 jednostki pomocnicze charakteryzujące się kumulacją negatywnych zjawisk (najwyższa ocena stanu kryzysowego). W rezultacie przeprowadzonych działań wyznaczony obszar rewitalizacji będzie stanowić silny impuls dla rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy przyciągając inwestycje, poprawiając jakość życia mieszkańców oraz budując pozytywny wizerunek społeczności.

Z uwagi na ograniczenia ustawowe, zgodnie z którymi obszar rewitalizacji nie może zajmować więcej niż 20% powierzchni Gminy oraz być zamieszkiwany przez więcej niż 30% jej ludności, z tego obszaru koniecznym było wydzielenie części obszarów, które wymagają najpilniejszej interwencji, stanowiąc jednocześnie obszary szczególnie istotne z punktu widzenia rozwoju Gminy. W rezultacie, po przeprowadzeniu szczegółowych analiz, na podstawie informacji dotyczących rozwoju Gminy oraz wyników ankiety jako **obszar rewitalizacji** wyznaczono teren w granicach trzech jednostek pomocniczych o najwyższej ocenie stanu kryzysowego.

Wyznaczony obszar rewitalizacji w Gminie Łęczna obejmuje 1,6% powierzchni Gminy (120,25 ha) i zamieszkuje go 26,61% mieszkańców Gminy (5289 osób). Do obszaru rewitalizacji włączono 58,38 ha osiedla Samsonowicza, 8,60 ha Sołectwa Podzamcze i łącznie 53,27 ha osiedla Stare Miasto.

Ryc. 6. Obszar rewitalizacji Gminy Łęczna

Źródło: Opracowanie własne

Zachodnia granica obszaru rewitalizacji przebiega po zachodnim brzegu rzeki Wieprz (dz. Nr 1) od tzw. mostu lubelskiego w ciągu drogi krajowej nr 82 w kierunku północnym do styku rzeki Wieprz z przedłużeniem zachodniej granicy działki nr 272 w m. Podzamcze aż do południowej krawędzi drogi wojewódzkiej nr 813 po północnej granicy działek 265 i 255 w Podzamczu.

Południowa granica obszaru rewitalizacji rozpoczyna się w miejscu styku południowej krawędzi drogi krajowej nr 82 (dz. 2242) z zachodnim brzegiem rzeki Wieprz (dz. nr 1) i biegnie w kierunku wschodnim południową krawędzią DK nr 82, gdzie biegnie po granicy obiektów sportowych Górnika Łęczna (działka nr 2285/8, 2285/14, 2274/1, 2286, 2268/8, 2285/5) następnie zachodnią krawędzią ulicy Stadionowej (dz. 2255/5) aż do skrzyżowania z ulicą Pasternik (dz. 2255/7). Następnie granica przebiega zachodnią krawędzią ulicy Pasternik dz. 2255/5 do skrzyżowania z DK nr 82 (Aleją Jana Pawła II). Dalej granica przebiega północną krawędzią DK nr 82 (dz. 2242) aż do wysokości ulicy 3-go Maja (dz. 1993/3 i 1994) na północ do skrzyżowania z ulicą Pańską (dz. 2023). Następnie w kierunku wschodnim wzdłuż południowej krawędzi ulicy Pańskiej (dz. 2023), Placu Kościuszki (dz. 2013), obejmując w całości działkę Urzędu Miejskiego w Łęcznej nr 2104, dalej ulicą Piłsudskiego w kierunku wschodnim do wysokości działki nr 2169/2 i w kierunku północnym po granicy działki nr 2170 oraz w kierunku południowym obejmując w całości działkę nr 2176. W dalszej części w kierunku południowym po zachodniej granicy działki 2940/8 i 3089 do ulicy Piłsudskiego po jej południowej granicy działka 2181/1, aż do ulicy Targowej (dz. 2237/7 i 2237/6). Obszar

rewitalizacji obejmuje również teren po byłym targowisku (dz. 2237/5, 2238/2, 2239), biegnie po granicy gospodarstwa (dz. 2240) przy Alei Jana Pawła II (działki nr 2241/9 oraz 2240), obejmuje teren po byłym dworcu autobusowym (dz. 2581/82) i obejmuje teren zielony na dz. 2581/99, 2581/97, 2581/96, 2581/98 a stąd ciągiem pieszo-jezdnym przed budynek po byłej przychodni (dz. 2581/6). Od byłej przychodni granica biegnie w kierunku wschodnim ciągiem pieszo-jezdnym za blokiem Staszica 11 (dz. 3127), aż do skrzyżowania z ulicą Staszica (dz. 2581/101). Następnie po zachodniej krawędzi ulicy Staszica (dz. 2581/101) w kierunku południowym do wysokości działki nr 2963/1 obejmując całą działkę 2963/1 oraz po wschodniej granicy działki 2962/2 i dalej w kierunku wschodnim po północnej granicy dz. 2581/89, 2581/90, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657/1 obejmując w całości dz. 2587 i 2588/2. Granica przebiega dalej wschodnim skrajem dz. 2588/2 i 2583 do rzeki Świnki (dz. 393/1).

Następnie granica obszaru rewitalizacji przebiega w kierunku zachodnim do DW nr 820 (ulicy Litewskiej), a następnie na północ do skrzyżowania dróg wojewódzkich nr 820 i 813. Północna granica obszaru przebiega południową krawędzią drogi wojewódzkiej nr 813 (wzdłuż muru w Podzamczu dz. 255 w m. Podzamcze) do budynku spichlerza na (dz. 265 i 270).

7.2 Potencjały rozwojowe obszaru rewitalizacji

Wyznaczony na podstawie analizy wielokryterialnej (patrz *Diagnoza i delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Łęczna*) i przywołany w niniejszym rozdziale obszar rewitalizacji Gminy Łęczna stanowi szczególnie istotny rejon z punktu widzenia rozwoju ośrodka. Teren ten posiada wyjątkowe predyspozycje rozwojowe, które umiejętnie wykorzystane mogą przełożyć się na wzrost atrakcyjności całej Gminy.

Dzięki bogatemu zasobowi zabytków oraz elementów przyrodniczych obszar rewitalizacji charakteryzuje się potencjałem do rozwoju turystyki. Na zasób ten składają się zarówno zabytki, jak również bogata historia i wyjątkowo ważne wydarzenia historyczne. Problemem niewątpliwie jest stan techniczny części zasobu (czego główną przyczyną jest brak środków finansowych lub nieuregulowany stan prawny nieruchomości) oraz niedostateczna ochrona krajobrazu kulturowego. Jednakże dużym potencjałem jest istnienie budynków zabytkowych świadczących o dziedzictwie historyczno-kulturowym, budujących ducha miejsca i poczucie dumy wśród mieszkańców. Obiekty te po przejściu modernizacji i dostosowaniu do obecnych standardów, mniejszym kosztem ze względu na brak konieczności tworzenia nowej infrastruktury, mogą pełnić np. funkcje integracji społecznej, czy stanowić miejsce przeprowadzenia wszelkich spotkań, warsztatów czy szkoleń i kursów. Gmina Łęczna dysponuje takim zasobem budynków na obszarze rewitalizacji.

Wyróżnikiem Łęcznej i obszaru rewitalizacji są 3 rynki na terenie Starego Miasta oraz ciekawa małomiasteczkowa architektura z licznymi zabytkami. Podstawowym i zdecydowanie największym potencjałem rozwojowym omawianego obszaru jest teren Starego Miasta i nagromadzenie najcenniejszych obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa lubelskiego. Obiekty te posiadają wysoką wartość historyczno-kulturową i wyraźnie oddziałują na tożsamość społeczności lokalnej. Stanowią również świadectwo bogatej historii i różnorodności kulturowej obszaru.

Zabytki Gminy Łęczna wpisane do rejestru „A” zabytków nieruchomych województwa lubelskiego na dzień 31 grudnia 2020 r. na terenie obszaru rewitalizacji:

- Kościół paraf. pw. św. Marii Magdaleny z wyposażeniem w zabytki ruchome, dzwonnica, ogrodzenie, drzewostan, dawna plebania z klombem, pompą żeliwną, pozostałością ogrodzenia od strony placu kościelnego i drzewostanem przed budynkiem, dawna mansjonaria. (nr rejestru A/94),
- Budynek dawnego ratusza (nr rejestru A/406),
- Zespół urbanistyczny miasta Łęczna z trzema rynkami, siecią ulic, skalą zabudowy miejskiej, pozostałościami zamku, ogólną sylwetą miasta z dominantą kościoła i bożnicy (nr rejestru A/637),
- Dawna bożnica z wystrojem architektonicznym (w tym bima i szafa na rodąły), otaczający budynek niezabudowany teren (nr rejestru A/444),
- Obszar dawnego zespołu dworskiego Podzamcze (nr rejestru A/637).

Zespół dworsko-parkowy w świadomości mieszkańców Łęcznej funkcjonuje jako nierozłączna część Starego Miasta. Należący do obszaru zdegradowanego zespół dworsko-parkowy Podzamcze jest oddzielony od większości terenów sołectwa Podzamcze drogą wojewódzką nr 813, która stanowi naturalną granicę. Jednocześnie jest to granica wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Dokładny przebieg granicy obszaru rewitalizacji został opisany w podrozdziale powyżej nr 7.1. Znacząca większość parku została zrewitalizowana. Pozostały do rewitalizacji tereny nadrzeczne nad Świnką i Wieprzem. Inwestycji wymagają także części Parku oraz część parku po byłym boisku, które nie zostały objęte działaniami rewitalizacyjnymi. W oczach mieszkańców park jest ważnym miejscem na mapie Łęcznej, stanowi duży potencjał, jest to zielona przestrzeń dobrze dostosowana do pełnienia funkcji rekreacji, sportu i wypoczynku, ale również miejsce dogodne do zacieśnienia więzi społecznych czy organizacji wydarzeń kulturowych. Na terenie parku znajdują się również obiekty zabytkowe.

Zespół dworsko-parkowy odgrywa także znaczącą rolę dla rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy Łęczna oraz powiatu łęczyńskiego. Na jego terenie funkcjonuje Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy, który jest placówką oświatową dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, a także dzieci i młodzieży upośledzonych umysłowo ze sprzężonymi niepełnosprawnościami. Ośrodek realizuje obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki.

Dodatkowo na obszarze rewitalizacji funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy w Łęcznej. Pomoc świadczona przez ŚDS jest skierowana do osób niepełnosprawnych intelektualnie lub z zaburzeniami psychicznymi. Misją ŚDS jest przywracanie osobom z zaburzeniami psychicznymi umiejętności radzenia sobie w sytuacjach życiowych na najwyższym z możliwych poziomie, stwarzanie możliwości do rozwoju ruchu samopomocowego oraz rozwój sieci oparcia społecznego we współpracy z najbliższym i dalszym otoczeniem społecznym.

Osiedle Samsonowicza również postrzegane jest przez mieszkańców jako miejsce pełne zieleni, z dużymi przestrzeniami pomiędzy blokami i bardzo atrakcyjne pod względem zamieszkania. Osiedle posiada dobre zaplecze handlowo-usługowe. Na terenie osiedla funkcjonuje biblioteka, Osiedlowy Dom Kultury oraz amfiteatr (zły stan techniczny obiektów).

W nieznaczej części granica obszaru rewitalizacji przebiega po śladzie ulicy Piłsudskiego łączącej centrum Starego Miasta z cmentarzem parafialnym. Ulica od dawna pełni ważną rolę w rozwoju miasta. W dawnych czasach m.in. śladem ulicy Piłsudskiego przebiegał ważny szlak handlowy łączący wybrzeża Morza Czarnego z Bałtykiem, a od 1795 r. ulica Piłsudskiego stała się głównym traktem prowadzącym ze Starego Miasta na cmentarz parafialny. Na całej długości ulica przebiega przez teren osiedla Stare Miasto, w tym w znacznej części wchodzi w skład układu

urbanistycznego Miasta Łęczna wpisanego do rejestru zabytków. Prowadzi do wpisanej do rejestru zabytków północnej części cmentarza parafialnego (A/944) oraz wpisanej do Gminnej Ewidencji Zabytków kapliczki domkowej przy cmentarzu parafialnym. Obecnie ulica także pełni funkcję miastotwórczą. Jest naturalnym i najkrótszym szlakiem łączącym osiedla Samsonowicza, Niepodległości i Bobrowniki ze Starym Miastem.

Kolejny obiekt ważny dla mieszkańców, zlokalizowany na obszarze rewitalizacji i stanowiący duży potencjał to boisko treningowe Stowarzyszenia GSK Górnik Łęczna. Gmina Łęczna słynie ze swoich tradycji piłkarskich, które są pieczołowicie kultywowane. Z boiska korzystają głównie dzieci i młodzież z Akademii Górnika Łęczna w wieku od 6-20 lat. Boisko jest wykorzystywane głównie do treningów zawodników i zawodniczek Akademii Górnika Łęczna, a także piłkarzy I zespołu Górnika. W weekendy na boisku odbywają się mecze. Obiekt jest wykorzystywany codziennie, a co tydzień z boiska korzysta ponad 400 osób – wszyscy członkowie Akademii Górnika Łęczna. Jest to zatem obiekt o szczególnym znaczeniu społecznym dla mieszkańców Gminy, stanowiąc swoiste centrum spotkań, aktywności społecznej mieszkańców i kultywowania pasji od najmłodszych lat.

Gmina Łęczna to obszar o bogatym dziedzictwie niematerialnym i wielokulturowej tradycji. Dziedzictwo niematerialne to rodzaj dziedzictwa, który jest przekazywany z pokolenia na pokolenie i ustawicznie odtwarzany przez wspólnoty i grupy w relacji z ich środowiskiem, historią i stosunkiem do przyrody. To niematerialne dziedzictwo kulturowe, przekazywane z pokolenia na pokolenie, jest stale odtwarzane przez wspólnoty i grupy w relacji z ich otoczeniem, oddziaływaniem przyrody i ich historią oraz zapewnia im poczucie tożsamości i ciągłości, przyczyniając się w ten sposób do wzrostu poszanowania dla różnorodności kulturowej oraz ludzkiej kreatywności. W Gminie żywe dziedzictwo promuje Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Łęczyńskiej oraz koła gospodyń wiejskich. Na terenie rewitalizacji przy ul. Tysiąclecia 10 znajduje się siedziba Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Łęczyńskiej oraz Izba Regionalna prowadzona przez Towarzystwo. W izbie prezentowane są zbiory eksponatów związanych z Ziemią Łęczyńską.

Przez obszar rewitalizacji przebiega regionalny Szlak Pamiątek Kultury Żydowskiej, na którym znajduje się Synagoga w Łęcznej oraz ponadregionalny szlak turystyczny Szlak Chasydzki.

Lubelska Regionalna Organizacja Turystyczna w celu promocji dziedzictwa architektury regionu lubelskiego utworzyła Szlak Renesansu Lubelskiego prezentujący ponad 40 zabytkowych obiektów. Szlak przebiega również przez obszar rewitalizacji, a prezentowanym zabytkiem jest Kościół pw. św. Marii Magdaleny w Łęcznej.

W granicach obszaru rewitalizacji zlokalizowana jest Biblioteka Główna Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej, w której prowadzone są różne formy działalności kulturalnej. Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta w Łęcznej (MGBP) służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych i informacyjnych mieszkańców Gminy Łęczna.

Fragment wyznaczonego obszaru rewitalizacji znajduje się w granicach Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego. Park Krajobrazowy został utworzony w 1990 roku. Charakteryzuje się wyraźnym zróżnicowaniem typów krajobrazu. Najcenniejszym elementem objętym ochroną jest naturalna dolina rzeki Wieprz z meandrami, zakolami i starorzeczami oraz licznie położone w jej obrębie rozległe obszary podmokłe. Na nasłonecznionych zboczach doliny występują murawy kserotermiczne z rzadkimi zbiorowiskami roślinnymi.

W granicach obszaru rewitalizacji mieszczą się fragmenty dwóch dolin rzecznych: Wieprza i Świnki. Zagospodarowanie i odpowiednie wykorzystanie tych elementów przyrodniczych przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz rozwoju funkcji rekreacyjnej i turystycznej.

O bogatym dziedzictwie środowiskowym w granicach obszaru rewitalizacji świadczy 5 pomników przyrody:

- Strączyn żółty, na terenie zabytkowego zespołu dworsko-parkowego „Podzamcze” w Łęcznej,
- Dwie Sosny amerykańskie Wejmutki, na terenie zabytkowego zespołu dworsko-parkowego „Podzamcze” w Łęcznej
- Kasztanowiec biały na terenie prywatnej posesji przy ulicy Świętoduskiej,
- Jesion wyniosły na działce o numerze ewidencyjnym 2181/1.

Podsumowując zdiagnozowano:

P.1.	Miejsca pamięci stanowiące o tożsamości miejsca obszaru rewitalizacji (miejsca spotkań, potencjał turystyczny, potencjał służący budowaniu wizerunku obszaru rewitalizacji)
P.2.	Miejsca rekreacji nośnikami działań animacyjnych w zakresie rekreacji na obszarze rewitalizacji, mogą działać na rzecz ożywienia społecznego. Aby w pełni wykorzystać ich potencjał konieczne jest podjęcie działań i inwestycji (w tym modernizacyjnych), które przyczynią się do rozszerzenia oferty
P.3.	Duża liczba potencjalnych odbiorców oferty kulturalnej i edukacyjnej na obszarze rewitalizacji
P.4.	Istniejąca infrastruktura do zagospodarowania - miejsca o charakterze i potencjale rozwoju usług kulturalnych, rekreacyjnych i społecznych, które poprzez działania modernizacyjne mogą przyczynić się do rozwoju obszaru oraz aktywizacji społecznej, a także dzięki odpowiedniemu zagospodarowaniu rozwiązywać problemy funkcjonalno-przestrzenne
P.5.	Duża liczba potencjalnych użytkowników obiektów na obszarze rewitalizacji
P.6.	Duże zaplecze dla ludności w zakresie opieki społecznej
P.7.	Prężnie działające organizacje pozarządowe
P.8.	Instytucje kultury mogą być nośnikami działań animacyjnych w zakresie edukacji kulturalnej na obszarze rewitalizacji, mogą działać na rzecz ożywienia społecznego. Aby w pełni wykorzystać ich potencjał konieczne jest podjęcie działań i inwestycji (w tym modernizacyjnych), które przyczynią się do rozszerzenia oferty tych instytucji
P.9.	Obiekty handlu
P.10.	Lokalizacja obszaru rewitalizacji i dobre skomunikowanie obszaru
P.11.	Wysoki kapitał ludzki

P.12.	Funkcje centrotwórcze obszaru rewitalizacji
P.13	Obiekty kultury stanowiące o tożsamości miejsca obszaru rewitalizacji (miejsca spotkań, potencjał turystyczny, potencjał służący budowaniu wizerunku obszaru rewitalizacji)
P.14	Wysoki potencjał historyczno-architektoniczny obszaru rewitalizacji
P.15	Atrakcyjność turystyczna i rekreacyjna terenów dolin rzecznych
P.16	Rozwój turystyki i rekreacji w oparciu o zasoby przyrody
P.17	Występowanie terenów i obiektów cennych przyrodniczo
P.18	Zespół dworsko-parkowy stanowiący o tożsamości miejsca obszaru rewitalizacji („płuca miasta”, miejsc spotkań i rekreacji, wzrost aktywności fizycznej mieszkańców, potencjał turystyczny, potencjał służący budowaniu wizerunku obszaru rewitalizacji)
P.19	Występowanie infrastruktury rekreacyjnej
P.20.	Historyczny układ przestrzenny trzech rynków na obszarze rewitalizacji świadczący o tożsamości i historii miasta (potencjał turystyczny)
P.21.	Zmodernizowany Rynek II (możliwość prowadzenia działań animacyjnych na Rynku, które wzmocnią potencjał gospodarczy, możliwość wykorzystania pustostanów wokół rynku na działania kulturalne, społeczne bądź pro gospodarcze)
P.22.	Obiekty sportowe na obszarze rewitalizacji (miejsce działań aktywizacji mieszkańców, imprezy sportowe integrujące mieszkańców, promocja zdrowego i aktywnego trybu życia)
P.23.	Szlak Pamiątek Kultury Żydowskiej (potencjał turystyczny, potencjał służący budowaniu wizerunku obszaru rewitalizacji)
P.24	Przestrzenie mogące służyć budowie dróg rowerowych i ciągów spacerowych (wzmocnienie powiązań funkcjonalno-przestrzennych na obszarze rewitalizacji, rozwój aktywnego trybu życia mieszkańców)
P.25.	Podwórza miejskie (miejsca integracji i aktywizacji mieszkańców)

7.3 Problemy zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji

Mimo licznych potencjałów rozwojowych obszar rewitalizacji zmagają się z wieloma problemami. Szczególne zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania tego obszaru, a w związku z tym całej Gminy Łączna, stanowią negatywne zjawiska w sferze społecznej. Poza strefą społeczną obszar boryka się również z koncentracją negatywnych zjawisk w strefie gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

Obszar Starego Miasta charakteryzuje się najniższą, dla obszaru miejskiego Gminy, liczbą osób w wieku przedprodukcyjnym, przy jednocześnie wysokiej wartości wskaźnika *Liczba osób*

w wieku poprodukcyjnym na 1000 ludności osiedla/sołectwa w 2020. Analiza wskaźnikowa pozwoliła na unaocznienie znacznego problemu uzależnienia od pomocy społecznej, zwłaszcza w kwestiach bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych mieszkańców osiedla Stare Miasto i Sołectwa Podzamcze. Na Starym Mieście odnotowano bowiem jedną z najwyższych wartości wskaźnika wśród jednostek pomocniczych Gminy Łęczna. Problemem jest również przemoc w rodzinie, o czym świadczy znaczna liczba „Niebieskich kart” zakładanych rodzinom zamieszkującym Stare Miasto i sołectwo Podzamcze. Jest to sytuacja sygnalizująca występowanie problemów społecznych na tym obszarze, bowiem świadczyć może o występowaniu problemów towarzyszących, czy wręcz patologii społecznych. Wyniki analizy wskaźnikowej potwierdziła analiza jakościowa, w której mieszkańcy jako problemy o najwyższym natężeniu wskazywali właśnie uzależnienie od wsparcia z pomocy społecznej, starzenie się społeczeństwa i alkoholizm. Dodatkowo, ankietowani zwracali uwagę na takie problemy jak niska aktywność społeczna i obywatelska mieszkańców osiedla Stare Miasto. Analiza wskaźnikowa wykazała również występowanie problemów w zakresie edukacji wśród dzieci i młodzieży zamieszkującej osiedle Stare Miasto, a także w obszarze uczestnictwa w kulturze, co potwierdzać może wnioski wyciągane przez respondentów, co do problemów w zakresie niskiej aktywności społecznej mieszkańców tego osiedla.

Poważnym problemem osiedla Stare Miasto i sołectwa Podzamcze jest wysoki poziom bezrobocia, w tym znaczna liczba osób po 50 roku życia borykających się z tym problemem. Może być to jedną z przyczyn niskiej atrakcyjności osiedleńczej obszaru i dość wysokiego natężenia problemu emigracji ludzi młodych i wykształconych, wskazywanego przez mieszkańców w badaniu ankietowym i wywiadach pogłębionych na etapie delimitacji. Są to poważne problemy z pogranicza sfery społecznej i gospodarczej, które rzutować będą na możliwości rozwojowe Gminy Łęczna.

Stare Miasto i Park Podzamcze borykają się także z problemami w sferze technicznej, przestrzennej i środowiskowej. Na tym obszarze znajduje się największa liczba budynków wybudowanych przed 1989 r. Mieszkańcy w badaniu jakościowym także wskazywali zły stan budynków, w tym użyteczności publicznej i zabytkowych, jako problem występujący na tym obszarze w wysokim i średnim natężeniu. Badani bardzo mocno podkreślali problemy w zakresie skomunikowania obszaru Starego Miasta i Parku Podzamcze, które przez mieszkańców traktowane są niemal jako jeden, spójny obszar. Mieszkańcom brakuje pieszo-rowerowego połączenia (kładki) pomiędzy Starym Miastem a Podzamczem.

Kolejnym problemem obszaru rewitalizacji jest niska jakość i dostępność infrastruktury drogowej (głównie chodników i ścieżek rowerowych). W sferze środowiskowej na obszarze Starego Miasta odnotowano wysoką wartość wskaźnika *Udział powierzchni pokrytych wyrobami zawierającymi azbest w powierzchni osiedla/sołectwa w 2020 r. (%)*. Dodatkowo respondenci w badaniu ankietowym wskazywali na wysoki stopień zanieczyszczenia środowiska i niedostateczną ilość terenów zieleni urządzonej na obszarze osiedla. Boisko Stowarzyszenia GSK Górnik Łęczna wymaga pilnych prac rewitalizacyjnych - nawierzchnia jest w fatalnym stanie technicznym, wpływając negatywnie na bezpieczeństwo użytkowników. Konieczna jest wymiana nawierzchni, wymiana oświetlenia na energooszczędne, zainstalowanie systemu nawadniania boiska. Zadaszenie obiektu również znacząco wpłynęłoby na komfort jego użytkowania.

Na terenie rewitalizacji znajduje się zaniedbany cmentarz żydowski. Teren w większości jest zachowany, porośnięty częściowo dawnymi nasadzeniami oraz dziko krzewiącą się roślinnością. Obecnie obszar stanowi ciemną enklawę potencjalnie niebezpieczną dla

mieszkańców. Przy cmentarzu znajdują się 2 budynki socjalne, w których mieszkają ludzie w trudnej sytuacji społecznej i ekonomicznej.

Osiedle Samsonowicza boryka się z problemem odpływu ludności – jednostka ta osiągnęła najwyższą ujemną wartość wskaźnika *Zmiana liczby ludności w latach 2015-2020 (%)*, przy jednocześnie niskiej liczbie osób w wieku przedprodukcyjnym, znacznym odpływie osób w wieku produkcyjnym i wysokiej liczbie osób w wieku poprodukcyjnym oraz 60+. Świadczyć to może z jednej strony o niskiej atrakcyjności osiedleńczej jednostki pomocniczej, a także występowaniu problemu starzejącego się społeczeństwa, który respondenci wskazywali w badaniu jakościowym, jako występujący w wysokim natężeniu na obszarze rewitalizacji.

Na obszarze osiedla odnotowano niską wartość wskaźnika *Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców osiedla/sołectwa w 2020 r.*, co może potwierdzać problem niskiej aktywności społecznej i integracji mieszkańców, wskazywany jako zjawisko o znacznym natężeniu przez ankietowanych w ramach analizy jakościowej. Analiza wskaźnikowa wykazała również występowanie problemów w obszarze uczestnictwa w kulturze, co potwierdzać może wnioski wyciągane przez respondentów, co do problemów w zakresie niskiej aktywności społecznej mieszkańców tego osiedla. Baza kulturowa obiektów dla usług kultury jest niewystarczająca. Najczęściej skupia się w adaptowanych, starych, wynajmowanych pomieszczeniach o niewystarczającej powierzchni, złym stanie technicznym i niewystarczającym wyposażeniu (podobnie wygląda kwestia na terenie Starego Miasta). Obiekty publiczne – biblioteka, amfiteatr, Osiedlowy Dom Kultury są w złym stanie i wymagają prac modernizacyjnych.

Podobnie jak w przypadku Starego Miasta, osiedle Samsonowicza boryka się z problemem znacznego poziomu bezrobocia. Dotyka on w szczególności osoby po 50 roku życia, którym szczególnie trudno znaleźć zatrudnienie. Przy wspomnianym wcześniej problemie znacznego odpływu osób w wieku produkcyjnym z obszaru osiedla, odnotowano tu przewyższającą średnią dla Gminy wartość wskaźnika *Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym osiedla/sołectwa w 2020 r. (%)*.

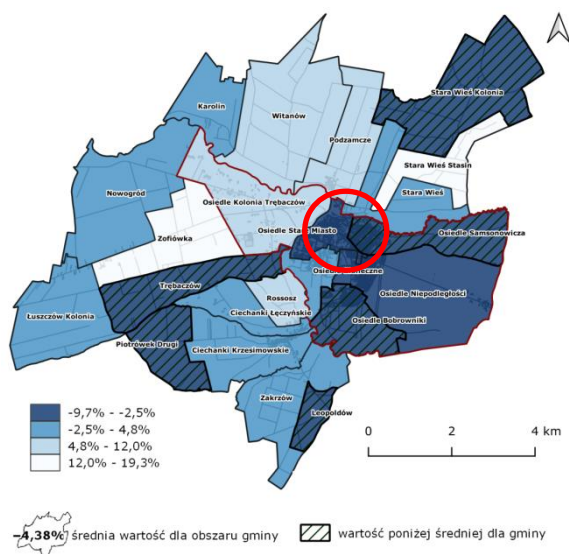
W sferze technicznej obszar ten cechuje znaczna liczba budynków wybudowanych przed 1989 rokiem oraz brak obiektów zabytkowych, co może negatywnie wpływać na atrakcyjność osiedleńczą terenu osiedla. Problem złego stanu budynków na tym obszarze podkreślany był również przez mieszkańców uczestniczących w badaniu ankietowym prowadzonym w ramach analizy jakościowej.

Poniższe mapy i opisy prezentują stopień natężenia poszczególnych czynników kryzysowych na obszarze rewitalizacji na tle pozostałych terenów w Gminie. Celem zaczerpnięcia szerszych informacji dot. każdego z omawianych tu problemów zainteresowanych odsyła się do treści opracowania delimitacyjnego¹².

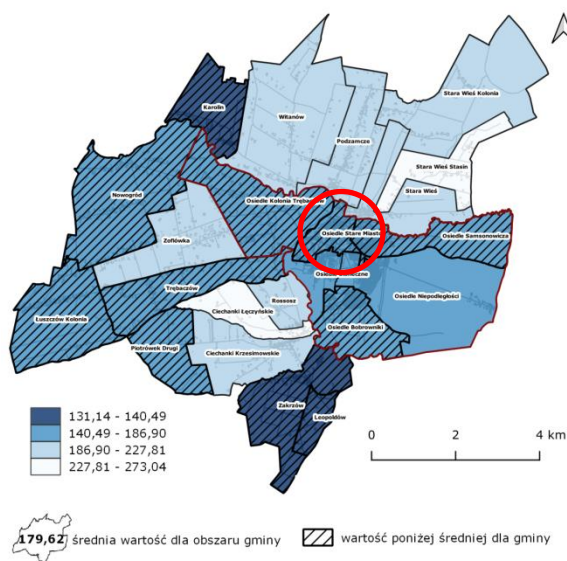
---

¹² Diagnoza i delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Łączna

Ryc. 7. Zmiana liczby ludności w latach 2015-2020 (%)

Ryc. 8. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym na 1000 ludności osiedla/sołectwa w 2020 r

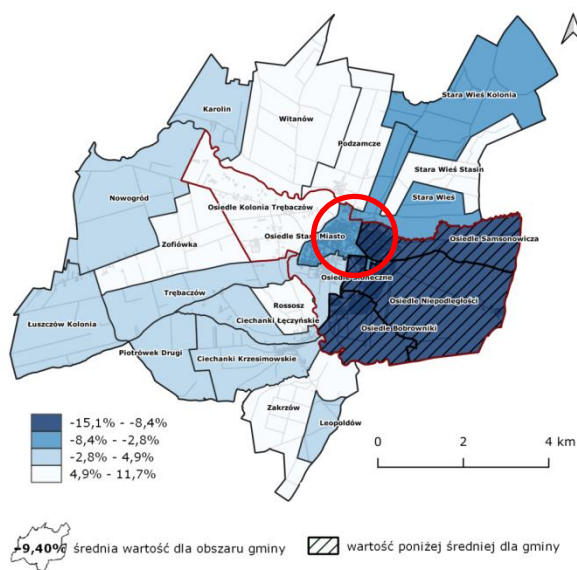
Analiza zmiany liczby ludności pozwala określić poziom zainteresowania ludności osiedlaniem się na obszarze Gminy i na obszarze rewitalizacji. Wartość wskaźnika potwierdza spadek liczby ludności na terenie Gminy Łeczna. Gmina charakteryzuje się dość dużym zróżnicowaniem pod względem zmiany liczby ludności w latach 2015 – 2020. Obszar rewitalizacji odznacza się niską wartością wskaźnika (dużym odpływem ludności), szczególnie w obrębie Starego Miasta i Osiedla Samsonowicza. Zmiana ta stanowi wynikową szeregu czynników społeczno-gospodarczych, które zachodzą na tym terenie od wielu lat. Niska wartość wskaźnika świadczy o znaczącym spadku zainteresowania ludności osiedlaniem się na stałe w granicach obszaru rewitalizacji. Na terenie Osiedla Samsonowicza odnotowano najbardziej widoczny odpływ ludności. Warto również zauważyć, iż wartość wskaźnika dla obszaru miejskiego jest zdecydowanie niższa niż dla obszaru wiejskiego Gminy, co potwierdza obserwowany od kilku lat trend odpływu ludności z miast.

Pogłębiające się stopniowo zjawisko depopulacji (wyludniania się społeczeństwa) pociąga za sobą szereg innych problemów. Najpoważniejszymi mogą być zahamowanie lokalnej gospodarki czy dodatkowe zmniejszenie popytu na usługi publiczne – szkoły, placówki kulturalne itp. W rezultacie, kolejni mieszkańcy zaczną rozważać wyprowadzkę poza obszar rewitalizacji pogłębiając tym samym zjawisko depopulacji.

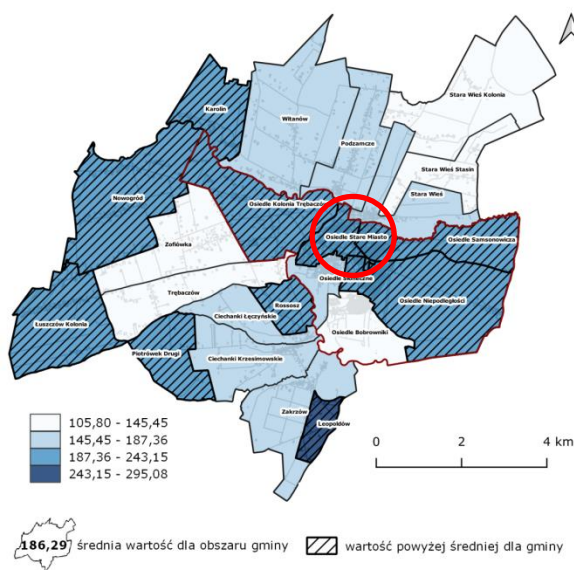
Kolejnym problemem silnie związanym ze spadkiem liczby ludności, z którym boryka się obszar rewitalizacji, jest niska liczba osób w wieku przedprodukcyjnym przypadająca na 1000 mieszkańców jednostki badawczej. Potencjał demograficzny, przejawiający się dużą liczbą dzieci i osób młodych, jest bardzo istotnym czynnikiem determinującym przyszłe możliwości rozwojowe danego obszaru. Osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią bowiem swoisty kapitał ludzki, który stanowić będzie o kształcie zamieszkiwanego przez siebie miejsca. Niska wartość wskaźnika potwierdza potrzebę wprowadzania na obszarze rewitalizacji działań zmierzających do ograniczenia emigracji ludzi młodych. Na obszarze rewitalizacji odnotowano jedno z najniższych wartości wskaźnika, szczególnie w obrębie Starego Miasta i Osiedla Samsonowicza. Odpływ ludzi młodych prowadzi w przyszłości do zmniejszenia liczby osób aktywnych zawodowo. Pociąga to za sobą szereg problemów społeczno-gospodarczych, szczególnie w powiązaniu z pozostałymi sytuacjami kryzysowymi.

Ryc. 9. Zmiana liczby ludności w wieku produkcyjnym w latach 2015-2020 (%)

Ryc. 10. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 1000 ludności osiedla/sołectwa w 2020 r

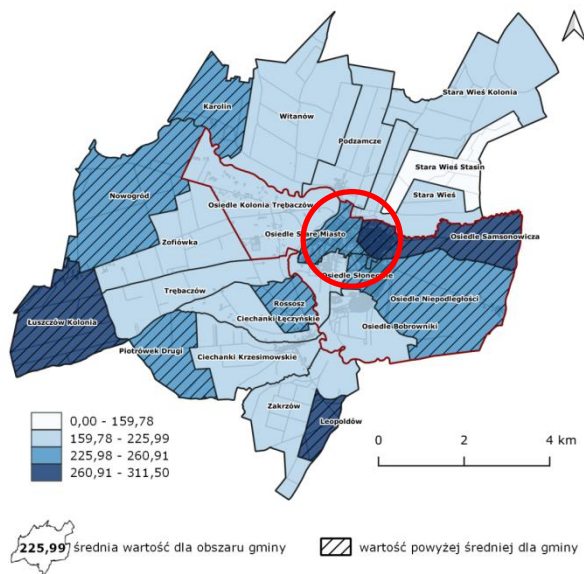

Szczególnie istotną grupę wiekową w lokalnej społeczności stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Grupa ta stanowi główną siłę roboczą napędzającą gospodarkę danej jednostki, jednocześnie ze względu na siłę wieku, zdobytą edukację i doświadczenie, jest to część społeczności lokalnej pełniąca kluczowe funkcje społeczne. W tej grupie bowiem będą osoby zakładające rodziny, już wychowujące dzieci, ale także opiekujące się osobami starszymi. Mają one zatem bezpośredni wpływ na budowanie i kształtowanie społeczności gminy. Obszar rewitalizacji boryka się ze spadkiem liczby ludności w wieku produkcyjnym, co ma istotne znaczenie z punktu widzenia funkcjonowania i możliwości rozwojowych gminy. Szczególne natężenie problemu widoczne jest na Osiedlu Samsonowicza. Powodem takiego stanu rzeczy jest migracja młodych ludzi za wykształceniem i wyższymi zarobkami oraz niewystarczająco rozwinięta infrastruktura gminna, co negatywnie wpływa na jakość życia i nie stwarza konkurencyjnych warunków do osiedlania się na stałe. Na tej grupie społecznej spoczywa ciężar utrzymania pozostałych grup społecznych, tj. dzieci i seniorów, którzy ze względu na swój wiek nie mogą podjąć pracy. W związku z powyższym obszar rewitalizacji Gminy Łęczna zagrożony jest wystąpieniem w niedalekiej przyszłości problemu niestabilności finansowej oraz załamaniem systemu emerytalnego, zdrowotnego czy socjalnego. Koszty utrzymania młodzieży i seniorów mogą okazać się tak duże, że nie podoła im aktualny system pomocy instytucjonalnej i środowiskowej. To z kolei spowodować może dodatkowe zmniejszenie liczby aktywnych zawodowo osób, które przez wzgląd na niewydolność pomocy społecznej będą zmuszone samodzielnie borykać się z trudami opieki, zaniedbując inne sfery życia.

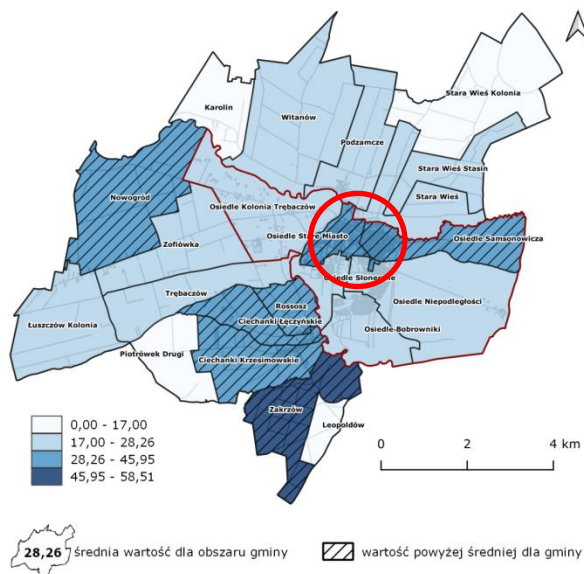
Kolejnym problemem społecznym, z którym boryka się obszar rewitalizacji Gminy Łęczna stanowi niepokojący trend globalny. Jest to starzenie się społeczeństwa. Wysokie wartości wskaźnika *Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 1000 ludności* świadczą właśnie o starości demograficznej ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji, osiągając jedne z najwyższych wartości w granicach Osiedla Samsonowicza oraz Starego Miasta. Osoby w podeszłym wieku są zazwyczaj mniej zaangażowane w sprawy społeczności lokalnej oraz wymagają, nieraz stałej, opieki członków rodziny, co ogranicza im podejmowanie i kontynuację pracy zarobkowej. Dlatego też istotnym jest prowadzenie działań aktywizujących tą grupę wiekową, by osoby starsze jak najdłużej prowadziły aktywny tryb życia oraz zapewnianie różnorodnych form opieki osobom, które takowej potrzebują.

Ryc. 11. Liczba osób w grupie wiekowej 60+ na 1000 ludności osiedla/sołectwa w 2020 r.

Ryc. 12. Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy MOPS na 1000 ludności osiedla/sołectwa w 2020 r.

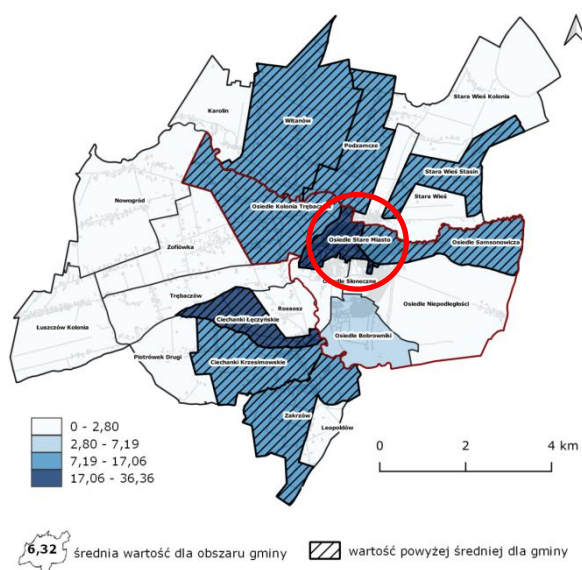

Kwestią nierozzerwalnie związaną ze zjawiskiem starzenia się społeczeństwa, która ma miejsce na obszarze rewitalizacji jest wzrost liczby osób w grupie wiekowej 60+. Problem należy rozpatrywać nie tylko z ekonomicznego punktu widzenia - możliwości świadczenia pracy, jak przyjmuje się w przypadku wskaźnika Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 1000 ludności osiedla/sołectwa, ale również pod kątem tego, iż jest to grupa społeczna wymagająca zwrócenia uwagi na większą dostępność, zarówno w kontekście przestrzennym, ale także społecznym. Są to w większości osoby nieaktywne już zawodowo, które zaczynają zmagać się ze schorzeniami wieku podeszłego. Osoby starsze najczęściej skarżą się na zaburzenia pamięci, wahania nastroju, zaburzenia mowy i spowolnienie ruchowe (lub kłopoty z poruszaniem się), problemy ze słuchem i pogorszenie wzroku. Problem stanowią także dolegliwości sercowe i układu krążenia i oddechowe. Działania aktywizujące osoby w wieku senioralnym mogą w sposób istotny wpływać na ich dłuższą aktywność społeczną i zawodową stanowiącą ogromną wartość dla młodszych pokoleń. Zaniechanie tego typu działań doprowadzić może do pogłębiania się problemu obciążenia demograficznego. Niska aktywność społeczna osób starszych prowadzić może do ich społecznej marginalizacji oraz wcześniejszej konieczności objęcia ich, nieraz stałą, opieką ze strony członków rodziny lub instytucjonalną. Ze względu na różnego rodzaju problemy zdrowotne, mając na uwadze tą grupę społeczną należy dostosować przestrzeń i obiekty publiczne do ich potrzeb. Należy zwrócić szczególną uwagę na wyposażenie obiektów kultury oraz obiektów infrastruktury publicznej i opieki społecznej. W sołectwach, w których odnotowano najwyższe wartości wskaźnika, w tym również na obszarze rewitalizacji, należy zwrócić szczególną uwagę na srebrną gospodarkę, czyli szczególny system zwrócony ku potrzebom osób starszych zaspokajający ich potrzeby bytowe, zdrowotne i konsumpcyjne. Na obszarze rewitalizacji największe natężenie sytuacji kryzysowej odnotowane zostało na terenie Osiadła Samsonowicza. Powodem sytuacji kryzysowej jest m.in. to, iż ludzie młodzi z terenu osiedla przeprowadzają się chętnie do budownictwa nowszego pozostawiając emerytowanym rodziców w dotychczasowych mieszkaniach. Jest to osiedle interesujące dla seniorów ze względu na dużą ilość zieleni, przestrzeń między budynkami i względny spokój w przestrzeni publicznej.

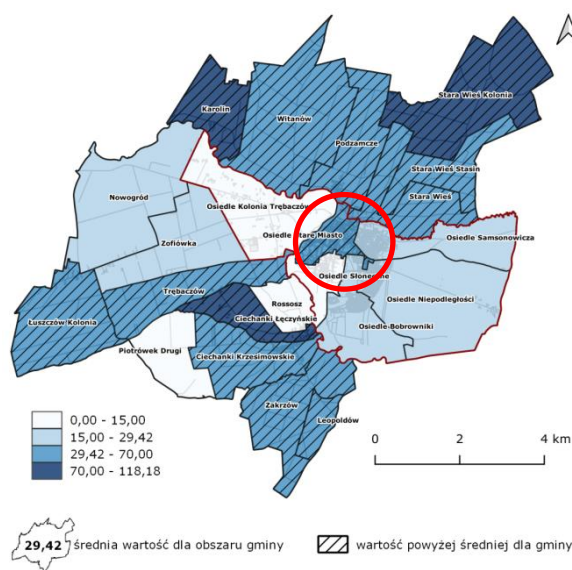
Istotną z punktu widzenia problemu dostępności jest również liczebność osób z niepełnosprawnościami na danym obszarze. Duża liczba osób niepełnosprawnych

zamieszkujący dany obszar ma istotne znaczenie z punktu widzenia rozwoju przestrzennego oraz opieki społecznej. Potrzeby takich osób powinny być brane pod uwagę przy realizacji wszelkich przedsięwzięć celu publicznego, zarówno w kontekście dostępności technicznej czy przestrzennej, jak i społeczno-kulturalnej, co wiąże się ze znacznymi nakładami finansowymi oraz z potrzebą wprowadzenia m.in.: działań integracyjno-aktywizacyjnych, zajęć rehabilitacyjnych i rozwiązań ułatwiających dostęp do infrastruktury. Ponadto, znaczną część osób niepełnosprawnych stanowią z reguły seniorzy, u których z wiekiem pojawiły się pewne ograniczenia zdrowotne. Dlatego też, podobnie jak we wskaźnikach omówionych powyżej i dotyczących liczby osób starszych, natężenie sytuacji kryzysowej na obszarze rewitalizacji ma miejsce w granicach Starego Miasta i Osiedla Samsonowicza. W związku z tym wzrasta zapotrzebowanie na opiekę medyczną i społeczną w miejscu zamieszkania takich osób. Dążenie do zapewnienia możliwości funkcjonowania osób o obniżonej sprawności na równi z pozostałymi członkami lokalnej społeczności, na tyle na ile jest to możliwe, powinno być kwestią priorytetową w nowoczesnych społecznościach. Co istotne Wartość wskaźnika dla miasta jest wyższa niż średnia dla obszaru wiejskiego, co może sugerować wyższą koncentrację problemu w obszarze miejskim. Na obszarze rewitalizacji wskaźnik osiąga najwyższe wartości w mieście.

Ryc. 13. Osoby korzystające z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - rodzina niepełna na 1000 ludności osiedla/sołectwa w 2020 r

Ryc. 14. Liczba dzieci, na które otrzymano zasiłek rodzinny na 1000 ludności osiedla/sołectwa w 2020 r.

Obszar rewitalizacji charakteryzuje się wysoką liczbą osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - rodzina niepełna. Natężenie sytuacji kryzysowej na obszarze rewitalizacji jest szczególnie widoczne w granicach Starego Miasta. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodziców oznacza sytuację, w której rodzice (lub opiekunowie) nie sprawują odpowiedniej opieki nad dziećmi; kiedy nie mogą, nie umieją lub nie chcą wypełniać swoich funkcji opiekuńczych i wychowawczych wobec dzieci w sposób społecznie akceptowany. Należy zauważyć, że bezradność rozumiana, jako obiektywna niemożność poradzenia sobie w trudnej sytuacji z powodu ograniczonych środków nie jest sytuacją pozwalającą ubiegać się o świadczenie, taką możliwość daje sytuacja, kiedy bezradność wynika z nieumiejętności wykonywania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych. Wszelka pomoc w takim wypadku powinna zmierzać do udzielania rodzinie wsparcia w odbudowie prawidłowych relacji i umacniania prawidłowych postaw

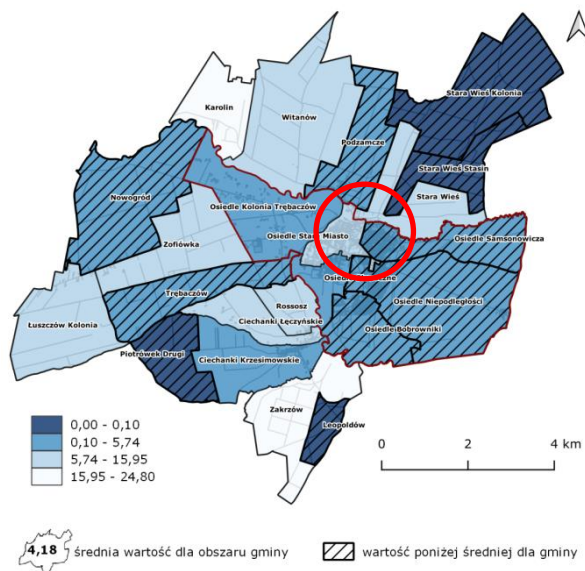
rodzicielskich. Rodzina powinna otrzymać wsparcie poprzez działania instytucji i podmiotów, które działają na rzecz dziecka i rodziny, a także placówek wsparcia dziennego oraz rodzin wspierających. Wspieranie rodziny prowadzone jest w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowywaniu dziecka. Pomoc społeczna jest jednym z najważniejszych aspektów funkcjonowania społeczności lokalnej. Umożliwia ona rozwiązanie trudnych sytuacji życiowych osób niezdolnych do ich samodzielnego przezwyciężenia.

Na obszarze rewitalizacji obserwuje się również w miarę wysoki wskaźnik liczby dzieci, na które otrzymano zasiłek rodzinny na 1000 ludności. Największe natężenie sytuacji kryzysowej na obszarze rewitalizacji odnotowano na Starym Mieście i Podzamczu. Celem wsparcia ze strony pomocy społecznej w formie zasiłku rodzinnego jest częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego uzależnione jest m.in. od spełnienia kryterium dochodowego, zatem o zasiłek ten ubiegać się mogą rodziny borykające się z problemem ubóstwa. Ubóstwo w rodzinie jest istotnym problemem społecznym, implikować bowiem może powstawanie szeregu innych problemów, np. przedwczesnego kończenia edukacji, czy problemy wychowawcze. Niestety beneficjenci bardzo łatwo uzależniają się od otrzymywanej pomocy, co może prowadzić do szerzenia się patologii społecznych i powstawania tzw. marginesu społecznego. Problem ubóstwa jest powszechny, ale niezwykle złożony, który dotyka również kraje rozwinięte. Przyczyną natężenia sytuacji może być niedostateczna aktywność gospodarcza na terenie rewitalizacji. Na ubóstwo mieszkańców mają wpływ nie tylko problemy na lokalnym rynku pracy, ale również brak poczucia własnej wartości wynikający często z niskiego wykształcenia oraz wykluczenia społecznego. Prowadzi to natomiast do braku możliwości zapewnienia sobie i rodzinie podstawowych warunków do życia (pożywienia, dostępu do mediów, miejsca do życia). Niebezpiecznym zjawiskiem, który dotyka takie rodziny jest „dziedziczenie ubóstwa”, czyli powielanie utrwalonych wzorców z powodu niedostatecznego dostępu do edukacji i odrzucenia społecznego. Zjawisko to jest bardzo trudne do przezwyciężenia, dlatego instytucje starają się podnieść poziom życia tej grupy społecznej, stale ich aktywizując.

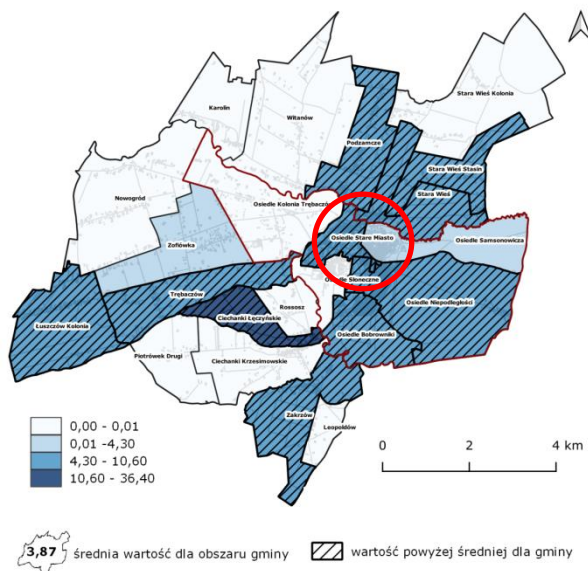
Podsumowując dwa powyżej opisane wskaźniki warto zauważyć, iż rosnąca liczba osób korzystających z pomocy społecznej może skutkować ogólnym pogorszeniem kondycji społecznej Gminy oraz obniżeniem poziomu życia mieszkańców. Należy zatem dążyć do zminimalizowania liczby beneficjentów lub przynajmniej niedopuszczenia do jej wzrostu.

Ryc. 15. Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców osiedla/sołectwa w 2020 r.

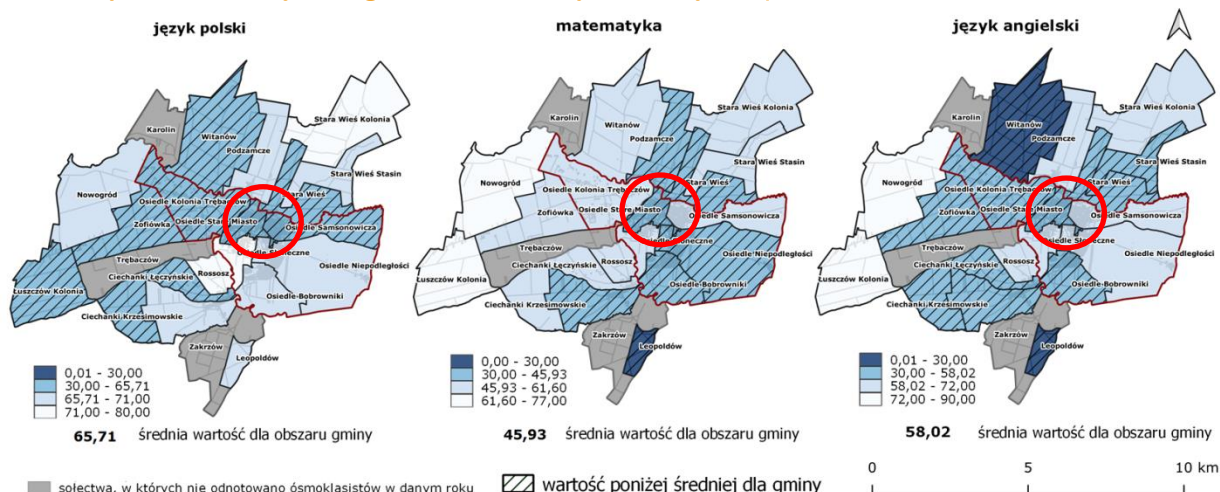
Ryc. 16. Liczba niebieskich kart na 1000 ludności osiedla/sołectwa w 2020 r.

Działalność organizacji pozarządowych na obszarze Gminy świadczy o aktywności mieszkańców i ich społecznym zaangażowaniu. Organizacje takie powstają z potrzeby i chęci wspólnego działania i realizacji wspólnych celów. Wartość wskaźnika poniżej średniej na obszarze rewitalizacji charakteryzuje Osiedl Samsonowicza osiągając wartość 2,12 przy średniej dla Gminy 4,18. Również na Podzamczu odnotowano sytuację kryzysową. Za czynniki powodujące niższą aktywność mieszkańców w życiu społecznym uznaje się brak wystarczającej liczby miejsc w placówkach opiekuńczych, umożliwiających opiekunom prawnym na powrót do pracy i do życia społecznego oraz braki w infrastrukturze społecznej. Niski poziom aktywności mieszkańców w tym zakresie może prowadzić do ogólnego marazmu, braku zainteresowania problemami dotyczącymi lokalną społeczność, a także niskiej aktywności obywatelskiej. Wspieranie działalności i współpraca z istniejącymi organizacjami typu NGO, a także wspieranie tworzenia nowych, stanowi również ważny element działalności Władz Gminy budujący zaufanie społeczności lokalnej poprzez współuczestniczenie w podejmowaniu kluczowych dla Gminy decyzji.

Wskaźnik dotyczący liczby niebieskich kart na 1000 ludności osiedla/sołectwa reprezentuje i analizuje zagadnienie poczucia bezpieczeństwa na terenie Gminy. W wypadku analizowanego zagadnienia na obszarze rewitalizacji gorzej wygląda sytuacja na terenie Starego Miasta oraz Podzamcza. Ze względu na swój charakter wskaźnik pozostaje w korelacji ze wskaźnikiem: liczba dzieci, na które otrzymano zasiłek rodzinny na 1000 ludności osiedla/sołectwa w 2020 r. Liczba przyznanych „Niebieskich Kart” pozwala wnioskować o skali zjawiska jakim jest przemoc w rodzinie. Każda osoba dotknięta przemocą ma prawo do pomocy poprzez spisanie tzw. „Niebieskiej Karty”, która służy dokumentowaniu faktów związanych z przemocą w danej rodzinie oraz ocenie zagrożenia dalszą przemocą. Przemoc w rodzinie zazwyczaj współistnieje ze zjawiskiem nadużywania lub uzależnienia od alkoholu, problemów bytowych, problemów opiekuńczo – wychowawczych i chorób psychicznych. Brak odpowiedniej interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinach, prowadzić może m.in. do wzrostu patologii, a finalnie do całkowitej degradacji społecznej analizowanego obszaru. Naturalnym następstwem będzie też narastanie kryzysu w jednostkach sąsiednich.

Ryc. 17. Średnie wyniki z egzaminu ósmoklasisty rok szkolny 2019/2020

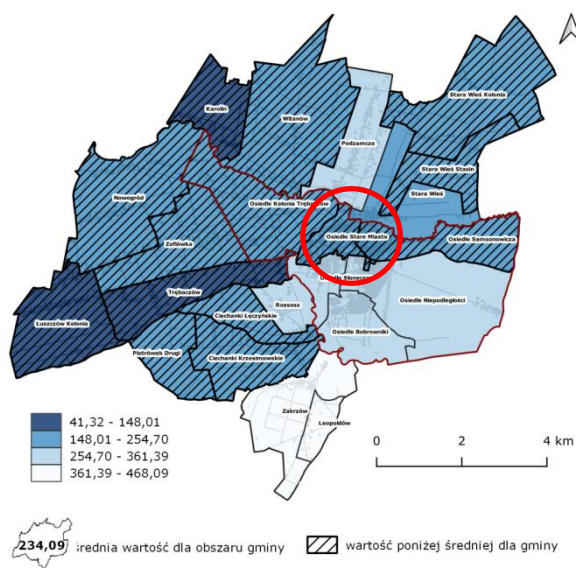

Wskaźnik obrazujący wyniki w nauce osiągane przez uczniów zamieszkujących poszczególne jednostki pomocnicze Gminy Łęczna, jest próbą nieco innego spojrzenia na problemy społeczne obszaru, zwłaszcza dotyczące dzieci i młodzieży. Niskie, czy pogarszające się wyniki w nauce są bowiem często jednym z pierwszych sygnałów zauważanych przez pedagogów dziecka, świadczących o problemach w rodzinie czy negatywnym wpływie najbliższego otoczenia na dzieci i młodzież. Takie sytuacje problemowe powodują u dzieci nadmierną pobudliwość i nerwowość lub przeciwnie – wyciszenie i swego rodzaju wycofanie, rzutujące na problemy ze skupieniem i przyswajaniem wiedzy, która w sprzyjających warunkach nie stanowiłaby dla dziecka nadmiernego wyzwania. Średnie wyniki uzyskane przez uczniów Gminy Łęczna są zadowalające, przewyższają bowiem lub są na poziomie średnich wyników ogłoszonych przez Centralną Komisję Edukacyjną z egzaminu ósmoklasisty w roku szkolnym 2019/2020 (j. polski – 59%, matematyka 46%, j. angielski 54%). Analizując jednak nieco wnikliwiej wyniki uzyskane przez uczniów zamieszkujących poszczególne jednostki pomocnicze, zwłaszcza w kontekście innych wskaźników obrazujących problemy społeczne Gminy analizowanych w niniejszym dokumencie, można zauważyć pewną prawidłowość. Wyniki niższe niż średnia dla Gminy osiągnęli uczniowie zamieszkujący osiedla i sołectwa, w których zdiagnozowano występowanie kumulacji innych problemów społecznych, a należy do nich również obszar Starego Miasta i Podzamcze – czyli część obszaru rewitalizacji.

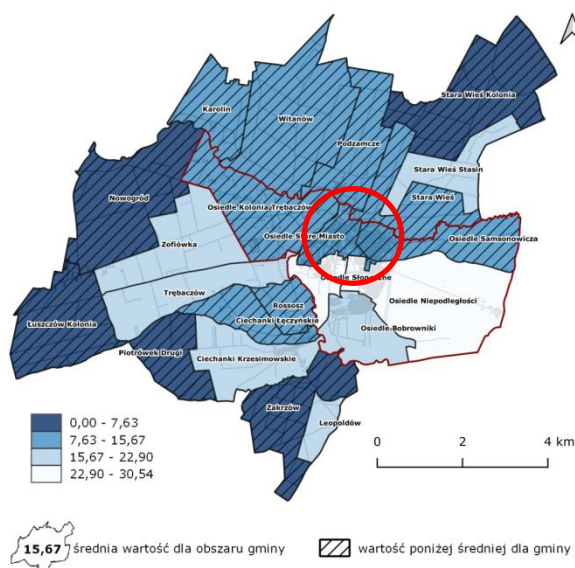

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

Ryc. 18. Liczba czytelników korzystających z bibliotek na 1000 mieszkańców osiedla/sołectwa w 2020 r.

Ryc. 19. Liczba uczestników zajęć w Centrum Kultury na 1000 mieszkańców osiedla/sołectwa sezon 2019/2020

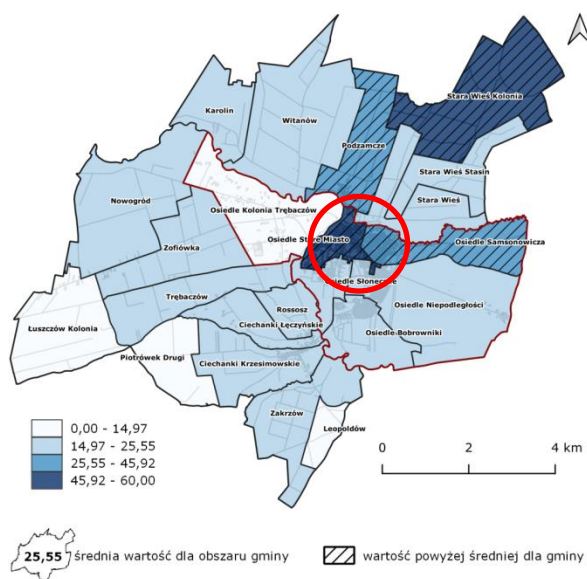

Obszar rewitalizacji cechuje niski stopień czytelnictwa wśród mieszkańców. Wskaźnik liczba czytelników biblioteki na 1000 mieszkańców w 2020 roku mieści się w zakresie od 148,1 do 254,7. Sytuacja kryzysowa na obszarze rewitalizacji zauważalna jest na obszarze Starego Miasta oraz Osiedla Samsonowicza. Czytelnictwo stanowi ważny aspekt sfery społecznej, kształtujący rozwój intelektualny człowieka, jego poglądy i postawy, a także oddziałujący na emocje i pomagający zrozumieć otaczający go świat. Obecnie obserwuje się ogólne załamanie czytelnictwa, czego potwierdzeniem jest sytuacja panująca w Gminie Łączna. Fakt ten może wynikać z niewystarczającej infrastruktury bibliotek i ograniczonego dostępu do nowości literackich, jak również z powodu niewystarczająco intensywnej promocji czytelnictwa. Niska i wciąż malejąca liczba osób korzystających z biblioteki na obszarze rewitalizacji skutkować może zubożeniem wiedzy wśród lokalnej społeczności, trudnościami w samodzielnym myśleniu czy brakiem kreatywności i innowacyjności. W dalszej perspektywie upadek czytelnictwa doprowadzić może do zmniejszenia wydajności pracy i degradacji relacji społecznych.

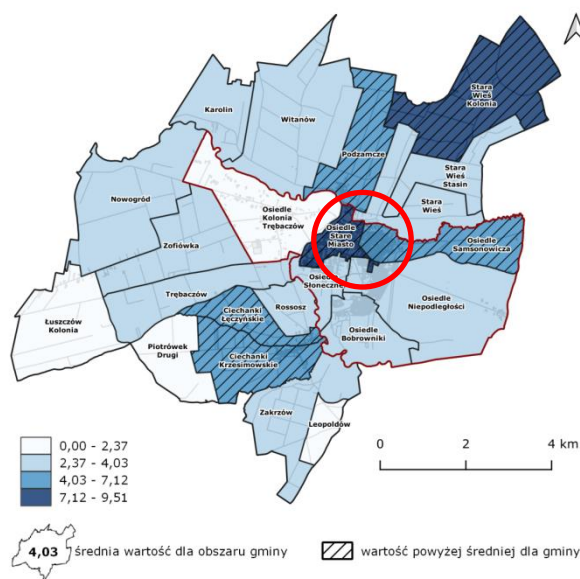
Jedną z przesłanek świadczących o poziomie rozwoju społeczności lokalnej jest jej uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym. Poza kwestią czytelnictwa uczestnictwo obrazuje również *liczba uczestników zajęć w Centrum Kultury na 1000 mieszkańców osiedla/sołectwa*. Zainteresowanie i wysoki poziom aktywności mieszkańców w zakresie kultury świadczy o wyższym poziomie świadomości społecznej, gdzie mieszkańcy oczekują dalszego rozwoju miejsca, w którym żyją, a nie wyłącznie reagowania na problemy społeczne uchodzące za podstawowe. Gmina Łączna podejmuje wiele działań promujących kulturę i czytelnictwo. Jednakże wartość analizowanego wskaźnika na obszarze rewitalizacji pozwala wnioskować, iż poziom uczestnictwa w zajęciach nie jest zbyt wysoki, bowiem na 1000 mieszkańców na terenie Starego Miasta około 12, a na terenie Osiedla Samsonowicza około 10 osób uczestniczy w zajęciach organizowanych przez Centrum Kultury (przy średniej dla Gminy wynoszącej 15,67). Na całym obszarze rewitalizacji odnotowano sytuację kryzysową.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łeczna na lata 2023-2030

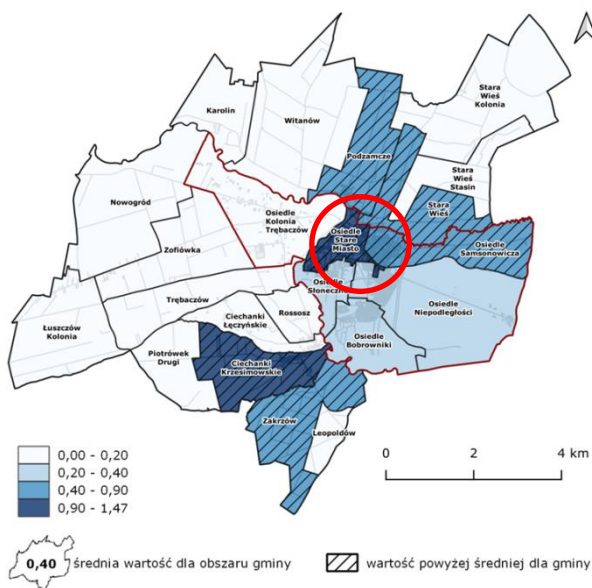
Ryc. 20. Liczba bezrobotnych na 1000 mieszkańców osiedla/sołectwa w 2020 r.

Ryc. 21. Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym osiedla/sołectwa w 2020 r. (%)

Ryc. 22. Udział bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia w ogólnej liczbie ludności osiedla/sołectwa w 2020 r. (%)

Problem bezrobocia jest poważną przeszkodą w rozwoju społecznym i gospodarczym, z którą boryka się gospodarka kraju na każdym szczeblu. Dlatego też w niniejszym opracowaniu skupiono się na trzech wskaźnikach obrazujących ten problem. Jest to bowiem istotne, negatywne zjawisko społeczne, które zarazem jest jednym z najtrudniejszych do zwalczania. Problem bezrobocia powoduje szereg negatywnych skutków ekonomicznych, polityczno-społecznych i gospodarczych. Zjawisko to może przyczynić się do wystąpienia i nawarstwienia wielu problemów społecznych: ubóstwa i pogorszenia warunków życia, patologii, przestępczości oraz izolacji społecznej. W celu zminimalizowania problemu bezrobocia koniecznym jest podjęcie wszelkich działań zmierzających do włączenia społecznego, poprawy warunków i rozwoju przedsiębiorczości, które sprzyjają tworzeniu nowych miejsc pracy. Zjawisko bezrobocia w największym natężeniu na terenie Gminy Łeczna dotyczy głównie obszaru rewitalizacji. Spowodowane jest to niedostateczną aktywnością gospodarczą na obszarze rewitalizacji, brakiem odpowiednich kwalifikacji mieszkańców poszukujących pracy, negatywnymi czynnikami demograficznymi oraz

wysokim wskaźnikiem emigracji mieszkańców w wieku produkcyjnym. Na obszarze rewitalizacji brakuje również zakładów pracy zatrudniających dużą liczbę pracowników.

Analizując problem bezrobocia, warto przyrzeć się stosunkowi liczby osób bezrobotnych do liczby osób w wieku produkcyjnym, który definiowany jest jako wiek aktywności ekonomicznej. Pozwala to bowiem wyciągnąć wnioski co do sytuacji gospodarczej danego obszaru. Osoby nieaktywne zawodowo potrzebują wsparcia finansowego, które pochodzi ze środków publicznych. Dlatego też osoby takie stanowią obciążenie dla gospodarki Gminy i osób pracujących, które płaconymi przez siebie podatkami zasilają budżet państwa. Na obszarze rewitalizacji występuje sytuacja kryzysowa obrazowana przez wskaźnik *Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym osiedla/sołectwa w 2020 r. (%)*. Obszary o wysokim poziomie tego wskaźnika, mierzą się z problemami społecznymi i gospodarczymi towarzyszącymi temu zjawisku, takimi jak wyludnianie się obszaru, pogłębienie problemu starzenia społeczeństwa, czy brak wykwalifikowanych pracowników na lokalnym rynku pracy.

Osoby powyżej 50 roku życia znajdują się w wyjątkowo trudnej sytuacji na rynku pracy. W każdej gałęzi gospodarki na przestrzeni lat następują zmiany technologiczne i organizacyjne, do których osobom starszym trudno jest się zaadaptować. Porównując z osobami młodszymi, którzy mają dużą łatwość w przyswajaniu i posługiwaniu się nowymi technologiami, dla osób starszych może stanowić to problem, który przeszkodzi w funkcjonowaniu na rynku pracy osób powyżej 50 roku życia. Od strony pracodawców najczęściej występuje jednak problem ze stereotypowym postrzeganiem osób starszych na rynku pracy. W ich opinii osoby mają trudności z dokształcaniem się i poznawaniem nowych technologii, są mniej energiczni i częściej mają problemy ze zdrowiem. Wyszukanie pracownika zajmuje też sporo czasu i wielu pracodawców uważa, iż lepiej zainwestować czas i pieniądze w młodego pracownika a niżeli w osobę, której do przekroczenia wieku emerytalnego pozostało kilka lat. Jednakże osoby starsze posiadają często wieloletnie doświadczenie, które jest obecnie niezwykle cenne oraz wykazują znaczne przywiązanie do miejsca pracy w porównaniu do osób młodszych. Dlatego ważne jest, aby zapewnić takim osobom wsparcie aktywizujące oraz doszkalające lub przekwalifikujące. Niestety problem ten w wysokim nasileniu dotyczy również obszaru rewitalizacji.

Tabela 9. Negatywne zjawiska występujące w obrębie obszaru rewitalizacji

Sfera przestrzenno-funkcjonalna
<ul style="list-style-type: none">
• Duże zagęszczenie zabudowy
• Wysoki udział dróg nieutwardzonych
• Przestrzeń publiczna nie jest dostosowana do potrzeb osób o szczególnych potrzebach
<p>Gęstość zabudowy na danym obszarze wpływa na jakość życia jej mieszkańców. Dąży się do świadomego planowania przestrzeni publicznych i zabudowy, w tym dbania o cechy charakterystyczne układu urbanistycznego, czy budynków zabytkowych. Jest to szczególnie istotne na takich obszarach jak Gmina Łączna, mogących się poszczycić unikalnym, historycznym układem urbanistycznym. Na terenach o dużej intensywności zabudowy, trudno jest wprowadzić i utrzymać ład przestrzenny oraz zapewnić mieszkańcom zielone tereny rekreacyjne, co w znaczący sposób obniża jakość życia i atrakcyjność osiedleńczą. Problem ten dotyczy całego obszaru rewitalizacji, ale jego skutki odczuwalne są w większym stopniu na obszarze Osiedla Stare Miasto. Wynika to z historycznego układu przestrzennego tej części miasta.</p> <p>Stan infrastruktury drogowej jest istotnym czynnikiem wpływającym na komfort zamieszkiwania na danym terenie, ale także stanowi ważny aspekt atrakcyjności inwestycyjnej obszaru. W skali gminy kluczową rolę pełnią nie tylko powiązania zewnętrzne, ale i wewnętrzne – pomiędzy poszczególnymi miejscowościami. Drogi w dobrym stanie są to bezpieczeństwo ich użytkowników, ale niekiedy także warunek determinujący możliwość prowadzenia określonego</p>

rodzaju działalności gospodarczej. Problem ten dotyczy tylko części obszaru rewitalizacji – Osiedla Stare Miasto oraz Podzamcza. Kwestia nieutwardzonych powierzchni dróg uległa zauważalnej poprawie po zakończeniu drugiego etapu prac rewitalizacyjnych w latach 2017-2020. Problem związany z komunikacją to również brak połączeń Starego Miasta z Podzamczem (brak kładki) oraz niska dostępność przystanków komunikacyjnych. Wysoki udział dróg nieutwardzonych spowodowany jest ograniczonymi środkami finansowymi na ich budowę i utrzymanie.

Trzeci problem w obszarze przestrzenno-funkcjonalnym również dotyka tylko fragmentu obszaru rewitalizacji i w przeciwieństwie do tych wyżej opisanych jego występowanie skupia się głównie na terenie Osiedla Samsonowicza. Szeroko rozumiana infrastruktura społeczna i miejsca rekreacji wpływają na podniesienie jakości życia mieszkańców oraz uatrakcyjnienie wizerunku gminy jako potencjalnego miejsca do osiedlenia się i życia. Co szczególnie istotne, infrastruktura taka powinna być dostępna również dla mieszkańców o obniżonej sprawności. Tereny te zapewniają mieszkańcom możliwość aktywnego spędzania czasu i odgrywają niebanalną rolę w procesie integracji i włączenia społecznego osób zagrożonych wykluczeniem. Dlatego też istotnym elementem planowania takich miejsc jest uwzględnienie zasad uniwersalnego projektowania ze zwróceniem uwagi na osoby ze szczególnymi potrzebami – osoby z niepełnosprawnościami, opiekunowie małych dzieci czy seniorzy.

Sfera techniczna

- Znaczny udział budynków wybudowanych przed 1989 rokiem
- Niskie wyposażenie w infrastrukturę poprawiającą jakość życia i stan środowiska naturalnego
- Utrudnienia dla osób ze szczególnymi potrzebami w tym osób niepełnosprawnych - słaba dostępność do budynków użyteczności publicznej

Stan infrastruktury mieszkaniowej ma znaczący wpływ na jakość życia mieszkańców Gminy. Im starsze budynki, tym wymagają większych nakładów finansowych na ich utrzymanie i konieczność remontów. Budynki takie często cechują się również niską efektywnością energetyczną, co znacząco wpływa na warunki życia ich właścicieli, ale także odbija się negatywnie na środowisku naturalnym obszaru, w którym koncentracja starszej zabudowy jest większa. Sytuacja kryzysowa w największym stopniu dotyczy obszaru Starego Miasta, ale również Osiedla Samsonowicza. Są to jedne z najstarszych fragmentów miasta, gdzie dominuje zabudowa oryginalna, nie zastąpiona nowymi budynkami.

Dużym problemem jest również zły stan obiektów, w których znajdują się infrastruktura przedszkolna, infrastruktura biblioteczna oraz kulturowa. Problem stanowi również za mały pod względem liczebnym, zasób takich obiektów. Brakuje np. Centrum Kultury.

Dostęp do wszelkiego rodzaju infrastruktury technicznej na terenie gminy podnosi atrakcyjność osiedleńczą obszaru, dając mieszkańcom wyższy komfort życia. Obecnie bardzo istotnym problemem infrastrukturalnym jest brak dostępu do instalacji sieciowych m.in. sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Dostępność sieci wodociągowej na terenie Gminy Łączna można ocenić jako dobrą. Mimo to niemal 18% budynków mieszkalnych na terenie Gminy nie posiada podłączenia do sieci wodociągowej. Problem ten dotyczy również fragmentu obszaru rewitalizacji – Osiedla Stare Miasto.

O kryzysie w sferze technicznej świadczy również brak niezbędnych udogodnień w budynkach użyteczności publicznej oraz ich najbliższym otoczeniu pozwalających korzystać z nich w sposób swobodny osobom mającym problem w poruszaniu się. Problem dotyczy głównie obszaru Starego Miasta. Ze względu na okres budowania tych budynków, nie zostały one odpowiednio dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Uniemożliwia to uczestniczenie tych osób we wszelakich sferach życia na równych zasadach względem reszty społeczeństwa. Do takich osób należą m.in.: osoby z niepełnosprawnościami, opiekunowie małych dzieci oraz seniorzy. Aby umożliwić im samodzielne korzystanie z obiektów publicznych należy wykorzystać istniejące rozwiązania (ciągi piesze z obniżonymi krawężnikami, podjazdy/pochylnie przy schodach, odpowiedniej szerokości drzwi, windy, plany tyflograficzne, tablice multisensoryczne i wykorzystujące dźwięk, kioski multimedialne, uchwyty).

Sfera środowiskowa

- niewielka powierzchnia obszarów prawnie chronionych
- znaczna ilość wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią

Problemy występujące na obszarze rewitalizacji dotyczą w znacznym zakresie jedynie jego części, pierwszy dotyczy Osiedla Samsonowicza, drugi natomiast Osiedla Starego Miasta i Podzamcza. Wymienione powyżej negatywne zjawiska o charakterze środowiskowym pociągają za sobą szereg konsekwencji, skutkiem których degradacji ulec może zarówno przyroda jak i lokalna gospodarka. Obszary Gminy, w których terenów chronionych jest niewiele lub nie występują znajdują się w gorszej sytuacji. Może to bowiem świadczyć o stosunkowo przeciętnej lub nawet niskiej jakości środowiska naturalnego, w którym rzadko występujące gatunki roślin i zwierząt nie przetrwają. Niewielka powierzchnia obszarów chronionych może prowadzić do utraty bioróżnorodności w obrębie Osiedla Samsonowicza, a także wpływa niekorzystnie na rozwój turystyki, w tym kształtowanie lokalnego produktu turystycznego czy też rozwój turystyki przyrodniczej.

Występujące znaczne ilości wyrobów azbestowych o udowodnionym działaniu rakotwórczym i toksycznym wpływają negatywnie na ogólne zanieczyszczenie środowiska, zdrowie ludzi i jakość zamieszkiwania. Azbest to szczególnie niebezpieczny materiał, spotykany najczęściej w pokryciach dachowych. Niezabezpieczone płyty azbestowe są szkodliwe, bowiem deszcze wymywają z nich spoiwo cementowe, przez co wiązki włókien azbestu zostają odsłonięte, rozszczepiają się i uwalniają do środowiska.

W granicach obszaru rewitalizacji znajdują się obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Tereny te zostały wyznaczone w sąsiedztwie rzeki Wieprz oraz Świnki.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łęcznej

Podsumowując na obszarze rewitalizacji zdiagnozowano szereg problemów. Podsumowane poniżej problemy wynikają zarówno z przeprowadzonej analizy ilościowej – analizy danych statystycznych, jak również analizy jakościowej opartej na partycypacji społecznej prowadzonej w trakcie prac nad diagnozą i delimitacją obszaru rewitalizacji.

PR.1.	Wysoki stopień uzależnienia mieszkańców od pomocy społecznej
PR.2.	Niewystarczający udział mieszkańców w życiu publicznym
PR.3.	Ograniczony dostęp do wydarzeń kulturalnych - brak możliwości spędzania czasu wolnego w interesujący sposób
PR.4.	Potrzeba w zakresie modernizacji obiektów kulturowych
PR.5.	Niska znajomość oferty kulturalnej instytucji kultury
PR.6.	Brak zaangażowania mieszkańców w życie publiczne, marazm
PR.7.	Niezadawalający poziom edukacji
PR.8.	Brak dostępności do przestrzeni i obiektów publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami
PR.9.	Niewystarczające działania socjalizujące i integrujące
PR.10.	Potrzeba w zakresie modernizacji obiektów użyteczności publicznej

PR.11.	Odływ ludzi młodych i niska atrakcyjność osiedleńcza obszaru
PR.12	Starzenie się społeczeństwa
PR. 13	Wysoki poziom bezrobocia
PR.14.	Zły stan techniczny obiektów budowlanych, w tym obiektów zabytkowych
PR.15	Słabo rozwinięta infrastruktura techniczna
PR.16	Zdegradowana przestrzeń publiczna
PR.17	Nieatrakcyjność miejsca dla prowadzenia działalności gospodarczej
PR.18	Występowanie wyrobów zagrażających środowisku i zdrowiu człowieka
PR.19	Występowanie barier architektonicznych w przestrzeni publicznej
PR.20	Oferta opiekuńczo- edukacyjna nieadekwatna do zapotrzebowania
PR.21	Niska jakość zieleni towarzyszącej obszarom zabudowy mieszkaniowej (związane z intensywnością zabudowy)
PR.22	Niewystarczające skomunikowanie pomiędzy poszczególnymi fragmentami obszaru Rewitalizacji (Stare Miasto i Podzamcze)
PR.23.	Niewystarczająca infrastruktura rekreacji, wypoczynku i sportowa

7.4 Inwentaryzacja stanu zagospodarowania i zabudowy na obszarze rewitalizacji

Szczególnie istotnym elementem niniejszej diagnozy obszaru rewitalizacji, który przesądza o konieczności (bądź nie) realizacji projektów o charakterze infrastrukturalnym, jest inwentaryzacja stanu zagospodarowania i zabudowy. Zagospodarowanie obszaru rewitalizacji Gminy Łączna poddano dokładnej analizie, na podstawie której oceniono stan techniczny poszczególnych obiektów oraz poziom, w jakim zaspokajają one potrzeby lokalnej społeczności.

W ujęciu ogólnym stwierdza się, iż stan techniczny analizowanych obiektów w większości jest zadowalający, jednakże zagospodarowanie na obszarze rewitalizacji nie zaspokaja w pełni potrzeb jego mieszkańców. Interwencji wymagają przede wszystkim tereny zielone oraz dostępność przystanków komunikacji publicznej czy brak połączenia komunikacyjnego pomiędzy poszczególnymi fragmentami obszaru rewitalizacji, konkretnie brak kładki zapewniającej połączenie piesze Starego Miasta z Podzamczem. Zauważalne są również potrzeby związane z poprawą stanu technicznego oraz powstaniem nowej infrastruktury przedszkolnej, jak również bibliotecznej i kulturalnej. Powiększona powinna zostać również baza sportowo - rekreacyjna.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

Tabela 10. Inwentaryzacja stanu zagospodarowania i zabudowy na obszarze rewitalizacji

Tabela 16: Inwentaryzacja stanu zagospodarowania i zabudowy na obszarze rewitalizacji							
Rodzaj zagospodarowania		Lokalizacja	Liczba obiektów	Nazwa	Data wybudowania	Stan techniczny	Uwagi
Obiekty użyteczności publicznej	Budynki administracji publicznej	Plac Kościuszki 5 (os. Stare Miasto)	5	Urząd Miejski w Łęcznej	Brak danych	brak danych	
		Plac Kościuszki 22 (os. Stare Miasto)		Urząd Miejski w Łęcznej/Rada Miejska			
		Plac Kościuszki 28 (os. Stare Miasto)		Urząd Stanu Cywilnego			
		ul. Staszica 9 (os. Samsonowicza)		Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie			
		ul. Górnicza 3 (os. Samsonowicza)		Komornik Sądowy			
	Banki	ul. Partyzancka 17 (os. Stare Miasto)	1	Bank Spółdzielczy	Brak danych	dobry (2020 gruntowny remont)	Uzupełnienie stanowią placówki na obszarze miasta Łęczna, poza obszarem rewitalizacji
	Szkoły	ul. Szkolna 53 (os. Samsonowicza)	1	Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Tadeusza Kościuszki	1981	dobry	
	Przedszkola i żłobki	ul. Tysiąclecia 12	5	Przedszkole Publiczne Nr 1 im. Marii Konopnickiej	1975	zły	
		ul. Świątoduska 2		Przedszkole Niepubliczne "Aniołek"	początek lat 80-tych XX wieku	dobry	
		ul. Staszica 19		Przedszkole Publiczne Nr 2	1981	dobry	
		ul. Staszica 5		Przedszkole Niepubliczne "Mali Odkrywcy"	lata 80-te XX wieku	dobry	
		ul. Szkolna 53		Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej Nr 2 im. Tadeusza Kościuszki	1981	dobry	
	Placówki opieki zdrowotnej	ul. Rynek II 8 (os. Stare Miasto)	10	Przychodnia NZOZ "Twój Lekarz" s.c.	lata 60-te XX w.	Brak danych	
		ul. Piłsudskiego 4 (os. Stare Miasto)		Gabinet Stomatologiczny	Brak danych		
		ul. Staszica 9 (os. Samsonowicza)		Przychodnia NZOZ Lek-Med. 2 Spółka Partnerska			
		ul. Górnicza 3 (os. Samsonowicza)		Przychodnia Specjalistyczne Gabinety Lekarskie Sp. J. Kusy i Wspólnicy			
		ul. Górnicza 3 (os. Samsonowicza)		Pracownia RTG Stanisław Stręciwilk			
		ul. Górnicza 3 (os. Samsonowicza)		Centrum Rehabilitacyjno-Sportowe SPORT-MED			
		ul. Górnicza 3 (os. Samsonowicza)		Punkt Pobrań CM LUXMED			
		ul. Górnicza 5 (os. Samsonowicza)		Gabinety Lekarskie MAKS MED.			
ul. Górnicza 5 (os. Samsonowicza)		Gabinet Stomatologiczny					
ul. Żabickiego 3 (os. Samsonowicza)		Gabinet Stomatologiczny					
Kościoły (miejsca kultu religijnego)	ul. Świątoduska 5 (os. Stare Miasto)	3	kościół p.w. św. Marii Magdaleny	1648	dobry		
	ul. Piłsudskiego 4 (os. Stare Miasto)		Dom Modlitwy Kościoł Chrześcijan	Brak danych	dobry		

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

				Wiary Ewangelicznej			
		Al. Matki Bożej Fatimskiej 8 (os. Samsonowicza)		kościół p.w. św. Józefa Opiekuna Rodzin	2002	dobry	
	Biblioteki	ul. Bożnicza 21 (os. Stare Miasto)	3	Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta	budynek, w którym mieści się biblioteka wybudowano po 1800 roku, biblioteka mieści się w nim od 1993 roku	zły	
		ul. Górnicza 12 (os. Samsonowicza)		Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta Filia Nr 1	1978	zły	
		ul. Staszica 9 (os. Samsonowicza)		Powiatowa Biblioteka Publiczna	początek lat 80-ych XX wieku	dobry	
	Obiekty kultury	ul. Bożnicza 19 (os. Stare Miasto)	4	Duża synagoga (do 2014 roku w budyńku mieściło się Muzeum Regionalne, obecnie budynek nieużytkowany)	po 1648	bardzo zły	
		ul. Tysiąclecia 10 (os. Stare Miasto)		Izba Regionalna	remont w 2008	zły	
		ul. Górnicza 12 (os. Samsonowicza)		Osiedlowy Dom Kultury	1978	zły	
		ul. Staszica (os. Samsonowicza)		Amfiteatr	lata 80-te XX wieku	zły	
	Obiekty sportowe	ul. Stadionowa (os. Stare Miasto)	9	boisko treningowe GKS Górnik Łęczna	Brak informacji	zły	Boiska (poza boiskiem treningowym GKS Górnik Łęczna) oraz basen znajdują się przy szkole podstawowej nr 2. Boisko Treningowe GKS Górnik Łęczna jest z złym stanie i wymaga prac remontowych.
		ul. Szkolna 53 (os. Samsonowicza)		boisko wielofunkcyjne	przebudowa w 2015	dobry	
		ul. Szkolna 53 (os. Samsonowicza)		boisko do piłki nożnej	przebudowa w 2015	dobry	
		ul. Szkolna 53 (os. Samsonowicza)		boisko do siatkówki plażowej	przebudowa w 2015	dobry	
		ul. Szkolna 53 (os. Samsonowicza)		sala gimnastyczna	remont w 2019	dobry	
		ul. Szkolna 53 (os. Samsonowicza)		basen	przebudowa w 2019	dobry	
		ul. Gwarków 5a (os. Samsonowicza)		sala sportowa	remont w 2002	dobry	
		ul. Żabickiego 1a (os. Samsonowicza)		sala sportowa	remont w 2020	dobry	
		ul. Staszica 17 (os. Samsonowicza)		sala sportowa	remont w 2022	dobry	
	Obiekty handlowe i usługowe	Plac Kościuszki 27 (os. Stare Miasto)	69	Salon Meblowy Jawor	Brak danych	Brak danych	
		ul. Pańska 7 (os. Stare Miasto)		Kancelaria Radcy Podatkowego			
		ul. Rynek II 3 (os. Stare Miasto)		Elektromechanika			
		ul. Rynek II 17 (os. Stare Miasto)		OLMED (Warsztat mechaniczny/sklep z akcesoriami)			
		ul. Rynek II 43 (os. Stare Miasto)		Usługi szklarskie			
		ul. Rynek II 29 (os. Stare Miasto)		ARKOS (Hurtownia tuszy i tonerów)			
		ul. Partyzancka (os. Stare Miasto)		Apteka Na Zdrowie			
		ul. Lubelska 28 (os. Stare Miasto)		Transpol Sp. z o.o. Usługi transportowe			
		ul. Lubelska 13 (os. Stare Miasto)		Skup złomu			
		ul. Lubelska 3 (os. Stare Miasto)		Usługi kowalskie			
		ul. Lubelska (os. Stare Miasto)		Sklep spożywczy			

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

	ul. Lubelska 7 (os. Stare Miasto)	Zakład wulkanizacyjny/autonaprawa		
	ul. Litewska 14 (os. Stare Miasto)	Tewa-Termico (Fabryka elementów, podzespołów i urządzeń elektronicznych)		
	ul. 11-go Listopada 12 (os. Stare Miasto)	Księgarnia		
	ul. 11-go Listopada (os. Stare Miasto)	Kiosk ruchu		
	ul. 11-go Listopada 2 (os. Stare Miasto)	Eco-Tronic Systemy alarmowe		
	ul. 11-go Listopada 3 (os. Stare Miasto)	Jubiler		
	ul. 11-go Listopada 4 (os. Stare Miasto)	Usługi pogrzebowe Demczuk		
	ul. Krótka 3 (os. Stare Miasto)	Sklep spożywczy Anna		
	ul. Partyzancka 3 (os. Stare Miasto)	Zielone Spa		
	ul. Partyzancka 2 (os. Stare Miasto)	Przedsiębiorstwo Handlowe Ag-Mar (art.. elektryczne)		
	Plac Kościuszki 1 (os. Stare Miasto)	Kancelaria Notarialna		
	Plac Kościuszki 20 (os. Stare Miasto)	ITG (sklep budowlany)		
	Plac Kościuszki 23 (os. Stare Miasto)	Legato. Sklep meblowy		
	Plac Kościuszki 25 (os. Stare Miasto)	Star Bar Grill		
	ul. Tysiąclecia 1 (os. Stare Miasto)	Bar Staromiejski		
	ul. Tysiąclecia 1 (os. Stare Miasto)	B.J. Electronic (naprawa tv)		
	ul. Tysiąclecia 1 (os. Stare Miasto)	Fryzjer damski		
	ul. Tysiąclecia 8 (os. Stare Miasto)	Market ogrodniczy Garden		
	ul. Piłsudskiego 4 (os. Stare Miasto)	DOM-TOP		
	ul. Piłsudskiego 4 (os. Stare Miasto)	Salon fryzjerski/salon kosmetyczny		
	ul. Piłsudskiego 4 (os. Stare Miasto)	Kwiaciarnia		
	ul. Piłsudskiego 4 (os. Stare Miasto)	Lodziarnia		
	ul. Piłsudskiego 6 (os. Stare Miasto)	Telefony komórkowe (naprawa)		
	ul. Piłsudskiego 2 (os. Stare Miasto)	Kopalnia Wiedzy MatMartyna		
	ul. Piłsudskiego 14 (os. Samsonowicza)	Dom Handlowy Dzik		
	ul. Piłsudskiego 14a	Chiński Market		
	ul. Piłsudskiego 14a	Restauracja Pychotka		
	ul. Piłsudskiego 14a	Optyk		
	ul. Piłsudskiego 14a	Tania odzież		
	ul. Górnicza 3 (os. Samsonowicza)	Kwiaciarnia		
	ul. Górnicza 3 (os. Samsonowicza)	Centrum Języka Angielskiego		
	ul. Górnicza 3 (os. Samsonowicza)	Salon kosmetyczny		
	ul. Górnicza 3 (os. Samsonowicza)	Salon fryzjerski		

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

		ul. Górnicza 3 (os. Samsonowicza)		Krawiec			
		ul. Górnicza 3 (os. Samsonowicza)		Biuro rachunkowe			
		ul. Górnicza 3 (os. Samsonowicza)		Centrum Wspierania Rozwoju Dziecka			
		ul. Górnicza 5 (os. Samsonowicza)		Studio fryzur			
		ul. Górnicza 5 (os. Samsonowicza)		Studio urody			
		ul. Górnicza 5 (os. Samsonowicza)		Zakład fotograficzny			
		ul. Górnicza 5A (os. Samsonowicza)		Usługi dla górnictwa			
		ul. Górnicza 14 (os. Samsonowicza)		Cukiernia			
		ul. Górnicza 14 (os. Samsonowicza)		Punkt LOTTO			
		ul. Górnicza 11 (os. Samsonowicza)		Salon fryzjerski			
		ul. Górnicza 19 (os. Samsonowicza)		Sklep spożywczy			
		ul. Górnicza 19 (os. Samsonowicza)		Biuro rachunkowe			
		ul. Górnicza 16 (os. Samsonowicza)		Studio urody			
		ul. Górnicza 18 (os. Samsonowicza)		Barber			
		ul. Górnicza 1 (os. Samsonowicza)		Market NETTO			
		ul. Górnicza 1 (os. Samsonowicza)		Lodziarnia			
		ul. Górnicza 1 (os. Samsonowicza)		NETIA			
		ul. Szkolna 2 (os. Samsonowicza)		Biuro rachunkowe			
		ul. Szkolna 4 (os. Samsonowicza)		Centrum Psychiatrii i Terapii Środowiskowej			
		ul. Szkolna 6 (os. Samsonowicza)		Mechanika pojazdowa, myjnia, parking podziemny			
		ul. Szkolna 8 (os. Samsonowicza)		Market BIEDRONKA			
		ul. Szkolna 8 (os. Samsonowicza)		Pasaż handlowy CZERWONA TOREBKA			
		ul. Gwarków 5 (os. Samsonowicza)		Sklep STOKROTKA			
		ul. Gwarków 5 (os. Samsonowicza)		Punkt LOTTO			
		ul. Gwarków 4 (os. Samsonowicza)		Biuro rachunkowe			
		ul. Staszica 21 (os. Samsonowicza)		Piekarnia			
		ul. Staszica 2 (os. Samsonowicza)		Szkoła językowa			
		ul. Staszica 2 (os. Samsonowicza)		Centrum wędkarskie			
		ul. Staszica 19 (os. Samsonowicza)		Apteka			
		ul. Kpt. Żabickiego 1 (os. Samsonowicza)		Spółdzielnia Mieszkaniowa im. S. Batorego			
		ul. Kpt. Żabickiego 1a (os. Samsonowicza)		Gabinet weterynaryjny			
		ul. Kpt. Żabickiego 2 (os. Samsonowicza)		Bar			
		ul. Kpt. Żabickiego 3 (os. Samsonowicza)		Gabinet stomatologiczny			
		ul. Kpt. Żabickiego 5 (os. Samsonowicza)		Sklep Groszek			
Ł	Parki	zespół dworsko parkowy Podzamcze (Podzamcze, os. Stare Miasto)	2	Park Podzamcze	zrewitalizowany w latach 2017-2020	dobry	Znacząca większość parku została zrewitalizowana. Pozostały do

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

		ul. Świętoduska (os. Stare Miasto)		Park Trzeciego Tysiąclecia	założony w 2013	dobry	rewitalizacji tereny nadrzeczne nad Świnką i Wieprzem. Inwestycji wymagają także części Parku oraz część parku po byłym boisku, które nie zostały objęte działaniami rewitalizacyjnymi w latach 2017-2020.
Skwery / zieleńce		zespół dworsko-parkowy Podzamcze	6	Dolina Dinozaurów	lata 70-te XX wieku	zły	
		ul. 11-go Listopada (os. Stare Miasto)		skwerek	brak danych	zły	
		ul. 11-go Listopada (os. Stare Miasto)		skwer pod kładką	2022	dobry	
		ul. Tysiąclecia (os. Stare Miasto)		skwer	brak danych	brak danych	
		ul. Targowa (os. Stare Miasto)		skwer	2001	zły	
		ul. Staszica (os. Samsonowicza)		skwer przy amfiteatrze	lata 80-te XX wieku	dobry	
Cmentarze		ul. Pasternik/Stadionowa, działka nr 2296 (os. Stare Miasto)	1	cmentarz żydowski	czas powstania datowany na XVI wiek lub XVIII/XIX wiek	nieużytkowany	Teren cmentarza w większości zachowany, porośnięty częściowo dawnymi nasadzeniami oraz dziko krzewiącą się zielenią. Brak macew, teren nieogrodzony. Powierzchnia działki - ok. 1,1 ha.
Zieleń przydrożna		ul. Stadionowa (os. Stare Miasto)	29	Brak danych	Brak danych	zły	Niewielki pas zieleni w pasie drogowym.
		Al. Jana Pawła II (os. Stare Miasto)		DK82	przebudowa w 2011	dobry	Pas zieleni w pasie drogowym.
		ul. 3-go Maja (os. Stare Miasto)		105223L	przebudowa w 2014	dobry	Pas zieleni w pasie drogowym pojedyncze stare drzewa.
		ul. Pańska (os. Stare Miasto)		105232L	przebudowa w 2014	dobry	Pas zieleni oraz drzewa w pasie drogowym.
		ul. Kanałowa (os. Stare Miasto)		105213L	przebudowa w 2014	dobry	Niewielki pas zieleni w pasie drogowym.
		ul. Plac Kanałowy (os. Stare Miasto)		105237L	przebudowa w 2014 i 2022	dobry	Niewielki pas zieleni w pasie drogowym.
		ul. Łańcuchowska (os. Stare Miasto)		105222L	przebudowa w 2013	dobry	Niewielki pas zieleni w pasie drogowym.
		ul. Bożnicza (os. Stare Miasto)		105205L	przebudowa w 2022	dobry	Brak zieleni.
		ul. Partyzancka (os. Stare Miasto)		105233L	przebudowa w 2022	dobry	Pas zieleni w pasie drogowym.
		ul. 11-go Listopada (os. Stare Miasto)		105218L	przebudowa w 2022	dobry	Pas zieleni w pasie drogowym.
		ul. 11-go Listopada (os. Stare Miasto)		DW820	przebudowa w 2014	dobry	Pas zieleni w pasie drogowym nasadzenia kompensacyjne.
		ul. Plac Kościuszki (os. Stare Miasto)		105238L	przebudowa w 2013	dobry	Skwer, tereny zielone, nasadzenia, liczne drzewa.
		ul. Plac Kościuszki (os. Stare Miasto)		DW820	przebudowa w 2014	dobry	Skwer, tereny zielone, nasadzenia, liczne drzewa.
		ul. Piłsudskiego (os. Stare Miasto)		105236L	przebudowa w 2010	dobry	Krzewy oraz młode drzewa wzdłuż całej ulicy.
		ul. Tysiąclecia (os. Stare Miasto)		105255L	przebudowa w 2010	dobry	Krzewy oraz młode drzewa wzdłuż całej ulicy.
		ul. Lubelska (os. Stare Miasto)		105220L	przebudowa w 2010	dobry	Brak zieleni w pasie drogowym, bardzo zły stan nawierzchni.
		ul. Lubelska (os. Stare Miasto)		DW820	przebudowa w 2014	dobry	Brak zieleni miejskiej w pasie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

							drogowym.
		ul. Świętoduska (os. Stare Miasto)		105245L	przebudowa w 2009	dobry	Pas zieleni w pasie drogowym.
		ul. Litewska (os. Stare Miasto)		105219L	brak danych	zły	Brak zieleni miejskiej w pasie drogowym.
		ul. Jagielka (os. Stare Miasto)		105211L	brak danych	zły	Skwer, tereny zielone.
		ul. Górnicza (os. Samsonowicza)		105208L	przebudowa w 2010	dobry	Pas zieleni oraz liczne drzewa w pasie drogowym.
		ul. Szkolna (os. Samsonowicza)		105252L	przebudowa w 2009	dobry	Pas zieleni oraz żywopłoty w pasie drogowym.
		ul. Staszica (os. Samsonowicza)		105251L	przebudowa w 2007	dobry	Pas zieleni oraz żywopłoty w pasie drogowym.
		ul. Gwarków (os. Samsonowicza)		105209L	przebudowa w 2019	dobry	Skwer zielony pomiędzy ul. Gwarków 1 i 3, liczne drzewa, bliskość szkoły oraz zielonej enklawy miasta tj. doliny rz. Świnka
		ul. Kpt. Żabickiego (os. Samsonowicza)		105262L	brak danych	zły	Niewielki pas zieleni w pasie drogowym.
		ul. Skarbka (os. Samsonowicza)		105246L	przebudowa w 2017	dobry	Niewielki pas zieleni w pasie drogowym.
		ul. Stefanii Pawlak (os. Samsonowicza)		05KZ	przebudowa w 2010	dobry	Pas zieleni, kwietnik, liczne nasadzenia młodych drzew, okresowe łaki kwietne.
		ul. Targowa (os. Samsonowicza)		105256L	przebudowa w 2010	dobry	Pas zieleni oraz liczne drzewa w pasie drogowym.
Przestrzenie publiczne	Place publiczne	zespół dworsko-parkowy Podzamcze (Stare Miasto)	4	teren przeznaczony na imprezy	2022	dobry	Plac w sąsiedztwie Parku Podzamcze przeznaczony jest na imprezy i wydarzenia kulturalne, spotkania, koncerty
		Rynek I (os. Stare Miasto)		plac miejski	2013	dobry	
		Rynek II (os. Stare Miasto)		plac miejski	2022	dobry	
		Rynek III (os. Stare Miasto)		plac miejski	2013	dobry	
	Miejsca pamięci	ul. Pasternik/Stadionowa (os. Stare Miasto)	18	symboliczny ohel cadyka Szlomo Jehudy Lejba	2005	dobry	ohel powstał z inicjatywy rabina Meira Israela Gabaya na cmentarzu żydowskim, w pobliżu jego pn-wsch narożnika
		ul. Targowa (os. Stare Miasto)		krzyż upamiętniający Powstanie Styczniowe wznowiony na 100 lecie odzyskania niepodległości	2018	brak danych	krzyż umiejscowiony na skwerze po byłym targowisku
		ul. Świętoduska 2 (os. Stare Miasto)		dawny cmentarz przykościelny	XV w.	brak danych	funkcjonował jako cmentarz do początków XIX wieku, obecnie pełni funkcję placu przykościelnego
		ul. Świętoduska 2 (os. Stare Miasto)		kapliczka Matki Boskiej Apokaliptycznej	1873	dobry	kapliczka postawiona na terenie zespołu kościoła parafii pw. Św. Marii Magdaleny, dla upamiętnienia zarazy, która nawiedziła miasto w tym okresie
		ul. Świętoduska 2 (os. Stare Miasto)		kapliczka Chrystus Zmartwychwstały	1873	dobry	kapliczka postawiona na terenie zespołu kościoła parafii pw. Św. Marii Magdaleny, dla upamiętnienia zarazy, która nawiedziła miasto w tym okresie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

		ul. Świętoduska 2 (os. Stare Miasto)		krzyż misyjny upamiętniający misje święte w 1960, 1970 i 1972 roku	brak danych	dobry	krzyż postawiony na terenie przykościelnym przed kościołem pw. Św. Marii Magdaleny
		ul. 3-go Maja (os. Stare Miasto)		krzyż i kamień upamiętniający stary cmentarz prawosławny	2008	dobry	
		ul. Rynek III (os. Stare Miasto)		krzyż upamiętniający misje święte w 2004 roku	2004	dobry	
		ul. Bożnicza 19 (os. Stare Miasto)		tablica na bożnicy upamiętniająca 1046 Żydów, którzy zginęli rozstrzelani przez Niemców w latach 1940-42 na skarpie obok bożnicy	1961	dobry	
		ul. Bożnicza 19 (os. Stare Miasto)		lapidarium przy bożnicy mieszczące macewy z łęczyńskiego kirkutu	brak danych	brak danych	
		ul. Bożnicza 19 (os. Stare Miasto)		macewa upamiętniająca pochówek	2021	brak danych	
		ul. Świętoduska (os. Stare Miasto)		krzyż morowy-wznowienie pamiątki morowej zarazy z 1623 roku przez parafian Łęcznej w 1879	1879	brak danych	
		ul. Świętoduska (os. Stare Miasto)		krzyż	brak danych	dobry	
		ul. Tysiąclecia 10 (os. Stare Miasto)		kamień z 1925 roku upamiętniający założenie pierwszego bruku w Łęcznej	2022	brak danych	
		Plac Kościuszki 5 (os. Stare Miasto)		pomnik Tadeusza Kościuszki	1918	brak danych	
		Plac Kościuszki/Rynek I (os. Stare Miasto)		kamień upamiętniający 500-lecie nadania praw miejskich Łęcznej i tysiąclecie Państwa polskiego	1966	dobry	
		ul. Świętoduska (os. Stare Miasto)		pomnik Jana Pawła II w Parku Trzeciego Tysiąclecia	2014	dobry	
		ul. Piłsudskiego/Tysiąclecia (os. Stare Miasto)		pomnik Jana Tęczyńskiego założyciela miasta Łęczna	2003	dobry	
	Drogi	ul. Stadionowa (os. Stare Miasto)	29	brak danych	brak danych	zły	Część dróg w stanie złym i wymaga remontu, natomiast większość jest w stanie dobrym. Odcinek ul. Lubelskiej biegnący od DW820 w kierunku zachodnim w złym stanie technicznym. Odcinek ul. Gwarków na północ od ul. Staszica jest w złym stanie technicznym. Trwa przebudowa tego odcinka. Planowane zakończenie w 2023 roku.
		Al. Jana Pawła II (os. Stare Miasto)		DK82	przebudowa w 2011	dobry	
		ul. 3-go Maja (os. Stare Miasto)		105223L	przebudowa w 2014	dobry	
		ul. Pańska (os. Stare Miasto)		105232L	przebudowa w 2014	dobry	
		ul. Kanałowa (os. Stare Miasto)		105213L	przebudowa w 2014	dobry	
		ul. Plac Kanałowy (os. Stare Miasto)		105237L	przebudowa w 2014 i 2022	dobry	
		ul. Łańcuchowska (os. Stare Miasto)		105222L	przebudowa w 2013	dobry	
		ul. Bożnicza (os. Stare Miasto)		105205L	przebudowa w 2022	dobry	
		ul. Partyzancka (os. Stare Miasto)		105233L	przebudowa w 2022	dobry	
		ul. 11-go Listopada (os. Stare Miasto)		105218L	przebudowa w 2022	dobry	
		ul. 11-go Listopada (os. Stare Miasto)		DW820	przebudowa w 2014	dobry	
		ul. Plac Kościuszki (os. Stare Miasto)		105238L	przebudowa w 2013	dobry	
		ul. Plac Kościuszki (os. Stare		DW820	przebudowa w 2014	dobry	

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

	Miasto)	ul. Piłsudskiego (os. Stare Miasto)		105236L	przebudowa w 2010	dobry	
		ul. Tysiąclecia (os. Stare Miasto)		105255L	przebudowa w 2010	dobry	
		ul. Lubelska (os. Stare Miasto)		105220L	przebudowa w 2010	dobry	
		ul. Lubelska (os. Stare Miasto)		DW820	przebudowa w 2014	dobry	
		ul. Świętoduska (os. Stare Miasto)		105245L	przebudowa w 2009	dobry	
		ul. Litewska (os. Stare Miasto)		105219L	brak danych	zły	
		ul. Jagielka (os. Stare Miasto)		105211L	brak danych	zły	
		ul. Górnicza (os. Samsonowicza)		105208L	przebudowa w 2010	dobry	
		ul. Szkolna (os. Samsonowicza)		105252L	przebudowa w 2009	dobry	
		ul. Staszica (os. Samsonowicza)		105251L	przebudowa w 2007	dobry	
		ul. Gwarków (os. Samsonowicza)		105209L	przebudowa w 2019	dobry	
		ul. Kpt. Żabickiego (os. Samsonowicza)		105262L	Brak danych	zły	
		ul. Skarbka (os. Samsonowicza)		105246L	przebudowa w 2017	dobry	
		ul. Stefanii Pawlak (os. Samsonowicza)		05KZ	przebudowa w 2010	dobry	
		ul. Targowa (os. Samsonowicza)		105256L	przebudowa w 2010	dobry	
	Ciągi piesze i rowerowe	Dolina Świnki	3	Ścieżka w Dolinie Świnki	2009	zły	Ciągi piesze są w złym stanie, wymagają prac rewitalizacyjnych, wciąż istnieje zapotrzebowanie na ciągi piesze i rowerowe.
		Dolina Świnki		Kładka na rz. Świnka	Brak danych	zły	
		Dolina Świnki		Kładka na rz. Świnka	Brak danych	zły	
	Place zabaw, siłownie na powietrzu	Podzamcze (Podzamcze)	24	boisko małe	2014	zły	boisko znajduje się w części Parku podzamcze, która nie była zrewitalizowana
		Podzamcze (os. Stare Miasto)		plac zabaw	2021	bardzo dobry	plac zabaw znajduje się w Parku Podzamcze
		ul. Litewska (os. Stare Miasto)		siłownia terenowa	2017	dobry	siłownia znajduje się w Parku Podzamcze
		ul. Tysiąclecia (os. Stare Miasto)		plac zabaw	Brak danych	Brak danych	plac zabaw znajduje się na terenie Przedszkola Nr 1 w Łęcznej
		ul. Rynek III (os. Stare Miasto)		siłownia terenowa	2013	zły	-
		ul. Rynek III (os. Stare Miasto)		plac zabaw	2013	średni	-
		ul. 11-go Listopada (os. Stare Miasto)		plac zabaw	2022	bardzo dobry	-
		ul. Tysiąclecia (os. Samsonowicza)		plac zabaw	Brak danych	Brak danych	place zabaw należy do spółdzielni
		ul. Górnicza (os. Samsonowicza)		plac zabaw	Brak danych	Brak danych	place zabaw należy do spółdzielni
		ul. Górnicza (os. Samsonowicza)		plac zabaw	Brak danych	Brak danych	place zabaw należy do spółdzielni
		ul. Górnicza (os. Samsonowicza)		plac zabaw	Brak danych	Brak danych	place zabaw należy do spółdzielni
		ul. Górnicza (os. Samsonowicza)		plac zabaw	Brak danych	Brak danych	place zabaw należy do spółdzielni
		ul. Górnicza (os. Samsonowicza)		plac zabaw	Brak danych	Brak danych	plac zabaw przy Przedszkolu
		ul. Staszica (os. Samsonowicza)		plac zabaw	Brak danych	Brak danych	plac zabaw przy Przedszkolu
		ul. Staszica (os. Samsonowicza)		plac zabaw	Brak danych	Brak danych	
		ul. Staszica (os. Samsonowicza)		plac zabaw	Brak danych	Brak danych	
		ul. Staszica (os. Samsonowicza)		plac zabaw	Brak danych	Brak danych	
		ul. Staszica (os. Samsonowicza)		plac zabaw	Brak danych	Brak danych	

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

Zasób mieszkaniowy		ul. Staszica (os. Samsonowicza)		plac zabaw	2014	średni	
		ul. Staszica (os. Samsonowicza)		siłownia terenowa	2014	zły	plac zabaw przy Szkole Podstawowej Nr 2
		ul. Szkolna (os. Samsonowicza)		plac zabaw	Brak danych	Brak danych	siłownia terenowa przy Szkole Podstawowej Nr 2
		ul. Szkolna (os. Samsonowicza)		siłownia terenowa	Brak danych	Brak danych	
		ul. Gwarków (os. Samsonowicza)		plac zabaw	Brak danych	Brak danych	
		ul. Gwarków (os. Samsonowicza)		plac zabaw	Brak danych	Brak danych	
		ul. Skarbka (os. Samsonowicza)		plac zabaw	Brak danych	Brak danych	
		ul. Kpt. Żabickiego (os. Samsonowicza)		plac zabaw	Brak danych	Brak danych	
	Budynki jednorodzinne	ul. 3-go Maja (os. Stare Miasto)	21	Liczba budynków:	18	Brak danych	
		ul. Pańska (os. Stare Miasto)			9	Brak danych	
		ul. Kanałowa (os. Stare Miasto)			7	Brak danych	
		ul. Plac Kanałowy (os. Stare Miasto)			14	Brak danych	
		ul. Plac Kościuszki (os. Stare Miasto)			11	Brak danych	
		ul. Rynek II (os. Stare Miasto)			32	Brak danych	
		ul. Rynek III (os. Stare Miasto)			15	Brak danych	
		ul. Łańcuchowska (os. Stare Miasto)			5	Brak danych	
		ul. Partyzancka (os. Stare Miasto)			17	Brak danych	
		ul. 11-go Listopada (os. Stare Miasto)			13	Brak danych	
		ul. Bożniczna (os. Stare Miasto)			12	Brak danych	
		ul. Lubelska (os. Stare Miasto)			6	Brak danych	
		ul. Litewska (os. Stare Miasto)			5	Brak danych	
		ul. Nowokościelna (os. Stare Miasto)			1	Brak danych	
		ul. Tysiąclecia (os. Stare Miasto)			4	Brak danych	
		ul. Piłsudskiego (os. Stare Miasto)			3	Brak danych	
		ul. Świętoduska (os. Stare Miasto)			5	Brak danych	
		ul. Jagielka (os. Stare Miasto)			6	Brak danych	
		ul. Szkolna (os. Samsonowicza)			20	Brak danych	
		ul. Gwarków (os. Samsonowicza)			12	Brak danych	
		ul. Kpt. Żabickiego (os. Samsonowicza)			25	Brak danych	
	Budynki wielorodzinne	ul. Plac Kanałowy 31 (os. Stare Miasto)	50	Wspólnota Mieszkaniowa Nr 3	1960	dobry	2 lokale komunalne
		ul. Plac Kanałowy 33 (os. Stare Miasto)		Wspólnota Mieszkaniowa Nr 3	1970	dobry	2 lokale komunalne
		ul. Rynek III 33 (os. Stare Miasto)		Wspólnota Mieszkaniowa Nr 1	1962	dobry	14 lokali komunalnych
		ul. Rynek III 34 (os. Stare Miasto)		Wspólnota Mieszkaniowa Nr 2	1963	dobry	9 lokali komunalnych
		ul. Rynek III 35 (os. Stare Miasto)		Wspólnota Mieszkaniowa Nr 2	1963	dobry	9 lokali komunalnych
		ul. Jagielka 2 (os. Stare Miasto)		budynek komunalny	1973	dobry	9 lokali komunalnych (cały budynek)
		ul. Pasternik 13 (os. Stare Miasto)		budynek socjalny	2002	dobry	20 lokali socjalnych (cały budynek)

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

ul. Pasternik 15 (os. Stare Miasto)	budynek socjalny	1965	dostateczny	6 lokali socjalnych (cały budynek)
ul. Rynek II 19 (os. Stare Miasto)	budynek socjalny	2022	dobry	12 lokali socjalnych (cały budynek)
Plac Kościuszki 1 (os. Stare Miasto)	budynek komunalny	1930 (w 2011 gruntowny remont)	dobry	7 lokali komunalnych (cały budynek)
ul. Staszica 4 (os. Samsonowicza)	Spółdzielnia Mieszkaniowa im. Stefana Batorego	1980	dobry	
ul. Staszica 6 (os. Samsonowicza)	Spółdzielnia Mieszkaniowa im. Stefana Batorego	1980	dobry	
ul. Staszica 8 (os. Samsonowicza)	Spółdzielnia Mieszkaniowa im. Stefana Batorego	1981	dobry	
ul. Staszica 11 (os. Samsonowicza)	Spółdzielnia Mieszkaniowa Skarbek	1980	dobry	
ul. Staszica 13 (os. Samsonowicza)	Spółdzielnia Mieszkaniowa Skarbek	1980	dobry	
ul. Staszica 21 (os. Samsonowicza)	Spółdzielnia Mieszkaniowa Skarbek	1979	dobry	
ul. Staszica 23 (os. Samsonowicza)	Spółdzielnia Mieszkaniowa Skarbek	1979	dobry	
ul. Szkolna 2 (os. Samsonowicza)	Spółdzielnia Mieszkaniowa Skarbek	1983	dobry	
ul. Szkolna 4 (os. Samsonowicza)	Spółdzielnia Mieszkaniowa Skarbek	1983	dobry	
ul. Szkolna 10 (os. Samsonowicza)	Spółdzielnia Mieszkaniowa Wspólnota	1998	dobry	
ul. Szkolna 12 (os. Samsonowicza)	Wspólnota Mieszkaniowa	2010	dobry	
ul. Skarbka 1 (os. Samsonowicza)	Spółdzielnia Mieszkaniowa im. Stefana Batorego	1981	dobry	
ul. Skarbka 2 (os. Samsonowicza)	Spółdzielnia Mieszkaniowa Skarbek	1982	dobry	
ul. Skarbka 4 (os. Samsonowicza)	Spółdzielnia Mieszkaniowa Skarbek	1981	dobry	
ul. Gwarków 1 (os. Samsonowicza)	Spółdzielnia Mieszkaniowa im. Stefana Batorego	1983	dobry	
ul. Gwarków 2 (os. Samsonowicza)	Spółdzielnia Mieszkaniowa im. Stefana Batorego	1982	dobry	
ul. Gwarków 3 (os. Samsonowicza)	Spółdzielnia Mieszkaniowa im. Stefana Batorego	1982	dobry	
ul. Gwarków 4 (os. Samsonowicza)	Spółdzielnia Mieszkaniowa im. Stefana Batorego	1982	dobry	
ul. Gwarków 7 (os. Samsonowicza)	Spółdzielnia Mieszkaniowa Skarbek	1982	dobry	
ul. Kapitana Żabickiego 2 (os. Samsonowicza)	Spółdzielnia Mieszkaniowa Skarbek	1983	dobry	
ul. Kapitana Żabickiego 3 (os. Samsonowicza)	Spółdzielnia Mieszkaniowa Skarbek	1980	dobry	
ul. Górnicza 3 (os. Samsonowicza)	Spółdzielnia Mieszkaniowa Skarbek	1998	dobry	
ul. Górnicza 4 (os. Samsonowicza)	Spółdzielnia Mieszkaniowa Skarbek	1977	dobry	
ul. Górnicza 5 (os. Samsonowicza)	Spółdzielnia Mieszkaniowa Skarbek	1976	dobry	
ul. Górnicza 6 (os. Samsonowicza)	Spółdzielnia Mieszkaniowa Skarbek	1977	dobry	
ul. Górnicza 7 (os. Samsonowicza)	Spółdzielnia Mieszkaniowa Skarbek	1977	dobry	
ul. Górnicza 8 (os. Samsonowicza)	Spółdzielnia Mieszkaniowa Skarbek	1977	dobry	
ul. Górnicza 9 (os. Samsonowicza)	Spółdzielnia Mieszkaniowa Skarbek	1980	dobry	
ul. Górnicza 10 (os. Samsonowicza)	Spółdzielnia Mieszkaniowa Skarbek	1976	dobry	
ul. Górnicza 11 (os. Samsonowicza)	Spółdzielnia Mieszkaniowa Skarbek	1978	dobry	
ul. Górnicza 12 (os. Samsonowicza)	Spółdzielnia Mieszkaniowa Skarbek	1978	dobry	

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

		ul. Górnicza 13 (os. Samsonowicza)		Spółdzielnia Mieszkaniowa Skarbek	1979	dobry	
		ul. Górnicza 14 (os. Samsonowicza)		Spółdzielnia Mieszkaniowa Skarbek	1978	dobry	
		ul. Górnicza 15 (os. Samsonowicza)		Spółdzielnia Mieszkaniowa Skarbek	1977	dobry	
		ul. Górnicza 16 (os. Samsonowicza)		Spółdzielnia Mieszkaniowa Skarbek	1978	dobry	
		ul. Górnicza 17 (os. Samsonowicza)		Spółdzielnia Mieszkaniowa Skarbek	1977	dobry	
		ul. Górnicza 18 (os. Samsonowicza)		Spółdzielnia Mieszkaniowa Skarbek	1978	dobry	
		ul. Górnicza 19 (os. Samsonowicza)		Spółdzielnia Mieszkaniowa Skarbek	1978	dobry	
		ul. Górnicza 20 (os. Samsonowicza)		Spółdzielnia Mieszkaniowa Skarbek	1978	dobry	
		ul. Górnicza 22 (os. Samsonowicza)		Spółdzielnia Mieszkaniowa Skarbek	1978	dobry	
	Budynki socjalne i komunalne	ul. Plac Kanałowy 31 (os. Stare Miasto)	10	Wspólnota Mieszkaniowa Nr 3	1960	dobry	2 lokale komunalne
		ul. Plac Kanałowy 33 (os. Stare Miasto)		Wspólnota Mieszkaniowa Nr 3	1970	dobry	2 lokale komunalne
		ul. Rynek III 33 (os. Stare Miasto)		Wspólnota Mieszkaniowa Nr 1	1962	dobry	14 lokali komunalnych
		ul. Rynek III 34 (os. Stare Miasto)		Wspólnota Mieszkaniowa Nr 2	1963	dobry	9 lokali komunalnych
		ul. Rynek III 35 (os. Stare Miasto)		Wspólnota Mieszkaniowa Nr 2	1963	dobry	9 lokali komunalnych
		ul. Jagiełka 2 (os. Stare Miasto)		budynek komunalny	1973	dobry	9 lokali komunalnych (cały budynek)
		ul. Pasternik 13 (os. Stare Miasto)		budynek socjalny	2002	dobry	20 lokali socjalnych (cały budynek)
		ul. Pasternik 15 (os. Stare Miasto)		budynek socjalny	1965	dostateczny	6 lokali socjalnych (cały budynek)
		ul. Rynek II 19 (os. Stare Miasto)		budynek socjalny	2022	dobry	12 lokali socjalnych (cały budynek)
Obiekty zamieszkania zbiorowego	Domy pomocy społecznej	Podzamcze 2 (Podzamcze)	2	Środowiskowy Dom Samopomocy	1883 (przebudowa w roku 2020)	dobry	
		ul. Litewska 16 (os. Stare Miasto)		Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy	1958	dobry	
	Zakłady opiekuńczo-lecznicze	-	-	-	-	-	
	Hotele i pensjonaty	-	-	-	-	-	
	Internaty	-	-	-	-	-	
	Zakłady karne	-	-	-	-	-	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łęcznej

7.5 Wnioski i rekomendacje do części kierunkowej

Bazując na przeprowadzonej powyższej diagnozie sformułować można wnioski i rekomendacje, dotyczące każdego z rozważanych wymiarów, które następnie zostaną wykorzystane przy opracowywaniu części kierunkowej Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030. Ich brzmienie jest następujące:

Wymiar społeczny
Największym wyzwaniem w sferze społecznej na obszarze rewitalizacji jest zmniejszający się udział osób w wieku przedprodukcyjnym, co przy ogólnoeuropejskim trendzie wzrostu udziału osób w wieku poprodukcyjnym w społeczeństwie, skutkuje natężeniem problemu starzenia się społeczeństwa. Od tego jak liczna jest grupa młodych ludzi w Gminie zależy potencjał demograficzny, który warunkuje przyszłe potencjalne możliwości rozwojowe jednostki samorządu. Duży ich ubytek w krótkim okresie, wynikający z odpływu z Gminy młodych dorosłych (problem zgłaszany przez interesantów) oraz spadkiem dzietności przyczynić się może do stopniowej depopulacji Gminy. Dla ograniczenia tych negatywnych trendów warto zwrócić uwagę na to aby nie tylko zapewnić dogodne warunki do rozwoju najmłodszej części społeczeństwa (miejsca z infrastrukturą społeczną, sportową) ale również zminimalizować powody, które determinują młodych ludzi do migracji (brak miejsc pracy i możliwości rozwoju).
Problemy finansowe mieszkańców obszaru rewitalizacji spowodowane są głównie wysokim bezrobociem, zwłaszcza osób 50+ oraz osób w wieku produkcyjnym. Aby ograniczyć pogłębianie się tej negatywnej sytuacji rekomenduje się wprowadzenie działań o szerokim zakresie wpływających na mieszkańców (począwszy od edukacji i szkoleń) i rynek pracy (stworzenie atrakcyjnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej).
Na obszarze rewitalizacji Gminy Łęczna konieczne jest również wprowadzenie działań zwiększających aktywność i zaangażowanie mieszkańców w sprawach społecznych. Zaangażowanie mieszkańców w życie społeczne powinno być pobudzane poprzez działania miękkie, prowadzone w mikroskali i skoncentrowane na poszczególne grupy mieszkańców. Pobudzanie aktywności społecznej poprzez działania miękkie musi być realizowane w obiektach dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.
Analizy wykazały, iż dużą grupę mieszkańców na obszarze rewitalizacji stanowią osoby ze szczególnymi potrzebami oraz osoby starsze. Aby zapewnić im możliwość aktywnego uczestniczenia w życiu codziennym i życiu społeczności należy uwzględnić ich potrzeby przy realizacji przyszłych inwestycji i w planach modernizacji istniejących budynków i przestrzeni publicznych i eliminacji wszelkich barier architektonicznych. Szereg zmian powinien dotyczyć również infrastruktury technicznej (chodniki, podjazdy, pochylnie). Rekomenduje się wprowadzenie modyfikacji w dotychczas realizowanej polityce lokalnej tak, aby stała się ona społecznie włączającą dla osób starszych i osób ze szczególnymi potrzebami. Ze względu na w miarę istotną liczebność osób z niepełnosprawnościami na terenie rewitalizacji rekomenduje się budowanie oferty wydarzeń kulturowych, sportowych oraz integracyjnych, dedykowanych tej grupie, a także prowadzenie szkoleń i zajęć, aktywizujących te osoby społecznie i zawodowo.
Rodzina bezradna w kontekście opiekuńczo-wychowawczym odstaje od społecznie przyjętych norm, nie wypełniając w sposób prawidłowy powierzonej jej roli. Niezdolność do realizowania spraw na rzecz domu i rodziny, współwystępuje zazwyczaj z innymi problemami społecznymi – bezrobociem, ubóstwem oraz automarginalizacją. Ze względu na zauważalny problem na obszarze rewitalizacji w celu poprawy sytuacji rodzin na tym terenie zaleca się podejmowanie działań polegających na kompleksowym wsparciu rzeczowym, finansowym, instrumentalnym, informacyjnym oraz emocjonalnym rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Rekomenduje się prowadzenie programów aktywizujących, integracyjnych, edukacyjnych, tworzenie grup samopomocowych, grup wsparcia, rozwoju usług asystenckich, zapewnienie asystentów rodziny, psychologów i innych specjalistów wysokiej klasy (np. prawników czy psychologów z dziedziny przemocy domowej).
Analizy wykazały na obszarze rewitalizacji problem występowania przemocy domowej. Świadczy o tym liczba przyznanych „niebieskich kart”. Kluczowym działaniem dla

zminimalizowania problemu przemocy w rodzinie, może być realizacja projektów miękkich, ukierunkowanych na pomoc ofiarom agresji domowej. Rekomenduje się wdrożenie szeregu spotkań edukacyjnych, poświęconych konsekwencjom przemocy, jak również wsparcie psychologiczne dla ofiar patologii, uczące radzenia sobie z emocjami.

Chcąc zapobiegać szerzeniu się negatywnych zjawisk w wymiarze społeczno-gospodarczym, spowodowanych brakiem uczestnictwa ludności w życiu kulturalnym, gmina powinna podjąć działania zachęcające mieszkańców, do aktywnego korzystania z bibliotek oraz uczestniczenia w organizowanych przez nie wydarzeniach oraz oferty kulturalnej. Dobrą praktyką w tym kierunku może być wypracowanie ofert kulturalnych, skierowanych do konkretnych grup odbiorców (dzieci, seniorzy, osoby niepełnosprawne itp.). Warto podjąć działania zmierzające do poprawy stanu obiektów kultury, ich wyposażenia oraz poszerzenia oferty wydarzeń.

Wymiar przestrzenno-funkcjonalny

Podstawowym problemem w tej sferze jest duża intensywność zabudowy przy jednoczesnej małej ofercie miejsc z infrastrukturą społeczną. Źródłem problemu mogą być wieloletnie zaniedbania urbanistyczne i infrastrukturalne, które mimo stałych dotychczasowych prac remontowych i uchwaleniu miejscowych planów nie wyprowadziły obszaru z sytuacji kryzysowej. Aby poszerzyć ofertę miejsc z infrastrukturą społeczną na obszarze rewitalizacji proponuje się wykorzystać istniejącą infrastrukturę, która na ten moment pozostaje niewykorzystana lub jej stan wymaga działań modernizacyjnych i przystosowania do potrzeb społeczności lokalnej.

Niezwykle istotne jest dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób o obniżonej sprawności. W czasie prowadzenia prac rewitalizacyjnych niezbędne jest uwzględnienie zasad uniwersalnego projektowania ze zwróceniem uwagi na osoby ze szczególnymi potrzebami.

Wymiar techniczny

W sferze technicznej, dostępność do infrastruktury sieciowej jest dość mocno zróżnicowana w ramach obszaru rewitalizacji, głównie przez wzgląd na gęstość i charakter zabudowy. Niezadowolająca sytuacja występuje zwłaszcza w przypadku sieci wodociągowej. Najgorszą sytuację spośród obszaru rewitalizacji odnotowano na terenie Starego Miasta. Uwzględniając przy tym kumulację problemów społecznych oraz wysoki potencjał rozwojowy obszaru rewitalizacji zaleca się stopniowy rozwój infrastruktury sieciowej w celu podniesienia atrakcyjności tego obszaru zarówno dla potencjalnych mieszkańców jak i inwestorów i przedsiębiorców.

W przypadku infrastruktury sieciowej należy również podkreślić występowanie na obszarze Gminy Łączna gazociągu wysokiego i średniego ciśnienia, który bezwzględnie wpływa na użytkowanie sąsiadujących terenów. Wymogi na tym terenie reguluje Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz. U. z 2013 r. poz. 640) oraz ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977, 1506, 1597, 1688, 1890, 2029). Zaleca się unikanie lokalizacji w sąsiedztwie gazociągu projektów rewitalizacyjnych, które nie spełniają wymogów z powyższych dokumentów. Gazociąg średniego ciśnienia przebiega przez obszar rewitalizacji.

Aby podnieść jakość życia wszystkich mieszkańców należy pamiętać zwłaszcza o grupie osób ze szczególnymi potrzebami, do których należą m.in.: rodzice z małymi dziećmi, osoby starsze i osoby niepełnosprawne. Pod tym względem niezadowolające warunki występują zwłaszcza na terenie Starego Miasta. Działania Urzędu Miejskiego powinny skupić się na przyjęciu rozwiązań zwłaszcza architektonicznych, które umożliwią korzystanie z obiektów publicznych wszystkim mieszkańcom.

Teren rewitalizacji charakteryzuje się znaczącym udziałem budynków wybudowanych przed 1989 rokiem. Im budynki są starsze, tym wymagają większych nakładów finansowych na ich utrzymanie i remonty. Dużym problemem jest zły stan techniczny obiektów, w których znajdują się przedszkola, szkoły, infrastruktura biblioteczna i kulturalna jak również zbyt mała liczba tego typu obiektów, m.in. brak Centrum Kultury. W związku z tym rekomenduje się podejmowanie wszelkich działań zmierzających do modernizacji obiektów oraz zwiększenia ich zasobu.

Wymiar środowiskowy

W sferze środowiskowej należy nadal unieszkodliwiać wyroby zawierające azbest. Najpopularniejszymi wyrobami są: pokrycia dachowe, obudowy stalowych konstrukcji nośnych, ściany działowe, elewacje oraz izolacje urządzeń ciepłowniczych. Ich ilość ograniczyć można dzięki wymianie tych elementów. Urząd Miejski, aby przyspieszyć ten proces, może wspomóc mieszkańców przy korzystaniu z istniejących programów lub tworzyć nowe programy dofinansowań. W tym przypadku równie istotna jest kwestia edukacyjna, która pozwoli podwyższyć świadomość mieszkańców dotyczącą wpływu azbestu na zdrowie i życie ludzi.

Najtrudniejszym wyzwaniem jest konieczność ochrony lokalnej przyrody i krajobrazu przy jednoczesnym rozwoju gospodarczym. Z tego względu istotne jest wprowadzenie działań z zakresu środowiskowej odpowiedzialności biznesu, ładu przestrzennego, edukacji ekologicznej mieszkańców. Uwagę należy również poświęcić zieleni towarzyszącej ciągom komunikacyjnym i terenom w dolinach rzecznych.

Niezwykle istotne jest również uwzględnienie działań polegających na zarządzaniu ryzykiem powodziowym, którego celem jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej na obszarach charakteryzujących się szczególnym ryzykiem powodzi. Jednocześnie należy zwrócić uwagę także na ograniczenia w rozwoju i możliwości rewitalizacji Gminy wynikające z występowania na jej terenie zagrożenia powodziowego. Zgodnie z ustaleniami Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły „Właściwym sposobem ochrony przed powodzią jest użytkowanie terenów zalewowych w sposób niewrażliwy na skutki zalania. Najskuteczniejszym i najwłaściwszym sposobem uniknięcia szkód na obszarach narażonych na zalanie wodami powodziowymi jest maksymalne ograniczenie ich zainwestowania, a w szczególności wykluczenie spod zabudowy mieszkaniowej oraz nadmiernego uszczelniania powierzchni (np. parkingi), jak również ochrona i zwiększenie jak największej powierzchni retencyjnej na terenach nadrzecznych poprzez dążenie do osiągania lub utrzymania odpowiedniej ilości zasobów wodnych w sposób naturalny (np. ochrona mokradeł, torfowisk, lasów, oczek wodnych czy starorzeczy)”.

8. Wizja stanu docelowego obszaru rewitalizacji oraz cele i kierunki działań

Zgodnie z art. 15 ust. 1. pkt 3. i 4. Ustawy o rewitalizacji, obligatoryjnym elementem dokumentu GPR jest opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji oraz określenie celów i odpowiadających im kierunków działań, służących eliminacji bądź ograniczeniu zdiagnozowanych uprzednio problemów. Zarówno wizja jak i cele powinny uzupełniać się nawzajem, stanowiąc spójną, czytelną i niebudzącą wątpliwości całość.

8.1 Wizja

Wizja stanu docelowego obszaru poddanego rewitalizacji, jak sama nazwa mówi, stanowi rodzaj słownej wizualizacji oczekiwanych i pożądaných warunków, do osiągnięcia których Gmina będzie dążyć w określonej perspektywie czasu. Dobra wizja powinna być ambitna, ale jednocześnie realna do wykonania. Kluczowa jest również dbałość o zwięzłość jej treści oraz wyniosłe brzmienie, motywujące do działania. Wizja przedstawia aspiracje społeczne i wyobrażenie przyszłości, które określają efekty wykorzystania atutów i szans rozwojowych oraz eliminacji problemów i zagrożeń poprzez proces rewitalizacji zintegrowanej na kilku płaszczyznach. W wizji uwzględniono wszystkie niezbędne aspekty rewitalizacji (aspekty społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne i środowiskowe), na które składają się konkretne przedsięwzięcia omówione w niniejszym opracowaniu. Wizja określa dokąd

zamierzamy dotrzeć dokonując zmian w tych fragmentach Gminy Łęczna, w których zostały zdiagnozowane największe problemy.

Co do zasady, wizję opracowuje się w oparciu o analizę kierunków rozwoju wskazanych w obowiązujących dokumentach strategicznych Gminy oraz konsultacje społeczne z interesariuszami rewitalizacji. W celu zachowania jej kompleksowości, uwzględnione powinny być w niej wszystkie niezbędne aspekty, a przede wszystkim społeczne i gospodarcze. Zadaniem realizacji działań rewitalizacyjnych będzie zapobieganie rozprzestrzenianiu się zjawisk kryzysowych zidentyfikowanych podczas konsultacji społecznych, nadanie przestrzeniom publicznym waloru przyjaznego otoczenia i uzbrojenie kapitału ludzkiego w narzędzia, w szczególności infrastrukturę pozwalającą na realizację inicjatyw oddolnych w celu utrwalenia efektu rewitalizacji.

Punktem wyjścia do opracowania przedmiotowej wizji Gminy Łęczna były wizje i misje zawarte w następujących dokumentach:

- Strategia Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2016 – 2025;
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łęczna na lata 2019 - 2027;
- Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2016 – 2023.

Zaczerpnięte z nich aspekty w niniejszym opracowaniu zostały rozwinięte i uszczegółowione. Uwzględniono ponadto uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne, czyli wynikające z diagnozy potencjały, problemy wskazane w analizie wskaźnikowej i jakościowej oraz czynniki niezależne od działań podejmowanych na szczeblu gminnym. Podstawową zasadą, którą kierowano się tworząc wizję obszaru poddanego rewitalizacji, było zaś dążenie do koncentracji środków i działań, determinujących powstanie zauważalnie pozytywnych zmian. W rezultacie wypracowana została wizja o następującym brzmieniu:

W roku 2030 obszar Gminy Łęczna poddany rewitalizacji wyróżnia się estetyczną, bezpieczną i atrakcyjną przestrzenią, o wysokiej jakości zamieszkania i funkcjonalności przestrzeni publicznej, który cechuje się rozwiniętą infrastrukturą techniczną, komunikacyjną i rekreacyjną. W Gminie następuje kompleksowy rozwój oparty na lokalnych potencjałach gospodarczych, infrastrukturalnych i społecznych z poszanowaniem środowiska. Bogata oferta społeczno-gospodarcza zapewnia mieszkańcom atrakcyjny poziom życia, a występowanie problemów społecznych jest ograniczone. Jednocześnie jest to obszar konkurencyjny gospodarczo i przyjazny dla przedsiębiorców oraz turystów.

Oczekiwania uwzględnione w powyższej wizji rozwinąć można w odniesieniu do każdej z pięciu sfer rewitalizacji: społecznej, gospodarczej, technicznej, środowiskowej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. Ich interpretacja przedstawia się wówczas następująco:

Sfera społeczna	<p>W 2030 roku zrewitalizowany obszar Gminy Łęczna stanowi bezpieczne miejsce, zarówno dla lokalnej społeczności jak i odwiedzających ten rejon turystów. Na terenie Gminy organizowane są liczne wydarzenia o skali lokalnej i sąsiedzkiej, które dają możliwość atrakcyjnego spędzenia czasu wolnego i integracji. Proces włączenia społecznego mieszkańców wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem oraz osób z niepełnosprawnościami jest nasilony dzięki poprawie komfortu ich życia, integracji ze społecznością lokalną oraz aktywizacji społecznej i zawodowej. Duże znaczenie w prowadzonych działaniach ma również promocja wzorców w rodzinie i społeczeństwie. Proces rewitalizacji obejmuje również osoby młode, wśród których zdiagnozowano problemy w nauce oraz problemy wychowawcze. W bibliotekach w Łęcznej odbywają się liczne spotkania, konsultacje, warsztaty i szkolenia. Bezrobotni zdobyli nowe umiejętności i lepsze kwalifikacje zawodowe, co w konsekwencji doprowadziło do spadku bezrobocia a tym samym mniej rodzin pobiera zasiłki z pomocy społecznej.</p>
Sfera Przestrzenno-funkcjonalna	<p>W 2030 roku zrewitalizowany obszar Gminy Łęczna posiada atrakcyjne, dobrze zagospodarowane i estetyczne przestrzenie publiczne, zaspokajające lokalne potrzeby rekreacyjno-wypoczynkowe. Przestrzenie publiczne, w tym także ciągi komunikacyjne, kształtowane są w zgodzie z panującą polityką środowiskową – kładziony jest nacisk na ruch pieszy i rowerowy, zachowywane są pasy zieleni, a do budowy wykorzystuje się naturalne i bezpieczne dla przyrody surowce. Przystosowano je także do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami, zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego. Funkcjonalność owych przestrzeni w połączeniu z ich estetyką sprawiają, że obszary te stanowią atrakcyjne i chętnie uczęszczane miejsca, sprzyjające integracji społeczności lokalnej oraz podejmowaniu różnego rodzaju inicjatyw (kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych itp.).</p>
Sfera gospodarcza	<p>W 2030 roku zrewitalizowany obszar Gminy Łęczna stał się atrakcyjny turystycznie, co przyczyniło się do wzrostu ilości lokali usługowych, gastronomicznych i hotelarskich a tym samym do spadku bezrobocia i poprawy sytuacji materialnej mieszkańców. Podjęto również działania zmierzające do wzmocnienia przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji, co również miało pozytywny wpływ na poprawę sytuacji gospodarczej.</p>
Sfera techniczna	<p>W 2030 roku zrewitalizowany obszar Gminy posiada bogate wyposażenie w infrastrukturę poprawiającą jakość życia i stan środowiska: podłączenia do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, wyraźny spadek energochłonności budynków. Przeprowadzone działania wpłynęły na lepszy dobór źródeł ciepła jak również na wzrost wykorzystania nowoczesnych technologii, w tym instalacji odnawialnych źródeł energii, w budynkach użyteczności publicznej. Znaczący udział budynków spełnia aktualnie obowiązujące standardy proekologiczne, stosując rozwiązania energooszczędne lub czerpiąc energię z odnawialnych źródeł jednocześnie zasoby mieszkaniowe posiadają odpowiedni standard, adekwatny do aktualnych wymogów i potrzeb bytowych. W budynkach użyteczności publicznej oraz ich najbliższym otoczeniu zapewniono niezbędne udogodnienia pozwalające swobodnie korzystać z tych obiektów osobom mającym problem z poruszaniem się. W 2030 roku na obszarze rewitalizacji wyraźnie wzrósł komfort życia mieszkańców.</p>

W 2030 roku świadomość ekologiczna mieszkańców obszaru rewitalizacji utrzymuje się na wysokim poziomie, mieszkańcy dbają o stan środowiska i racjonalnie gospodarują dostępnymi zasobami. Dzięki wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii, nowoczesnych, niskoemisyjnych pieców grzewczych i odpowiedniej jakości paliwa jakość powietrza jest zadowalająca, również w okresie grzewczym. **Powierzchnia wyrobów azbestowych uległa znacznemu zmniejszeniu, wpływając korzystnie na poprawę jakości powietrza atmosferycznego oraz ogólnego poziomu zdrowia społeczności lokalnej.**

Kompleksowa rewitalizacja i koncentracja działań w Łącznej przyczyni się do podniesienia jakości życia mieszkańców, dzięki stworzeniu atrakcyjnej przestrzeni do życia i spędzania czasu wolnego oraz rozwoju gospodarczego. Działania rewitalizacyjne pozwolą na aktywny udział lokalnej społeczności w pozytywnych zmianach na obszarze rewitalizacji.

8.2 Cele rewitalizacji i kierunki działań

Cele rewitalizacji (zwłaszcza cele operacyjne) z reguły mają charakter techniczny – dotyczą rzeczywistych stanów, są określone w czasie i można je zmierzyć w sposób bezpośredni lub pośredni. Stanowią one swego rodzaju ucieleśnienie przyjętej wizji. W myśl Ustawy o rewitalizacji, cele powinno się wyznaczać w sposób na tyle precyzyjny i zrozumiały, by implikacja kierunków działań, podejmowana w kolejnym kroku, nie stanowiła problemu.

W prawidłowym formułowaniu celów pomaga koncepcja S.M.A.R.T., według której zapisane w Programie cele rewitalizacji powinny być:

- **S** – skonkretyzowane (ang. specific)
w jasny sposób określać, czego dotyczy Gminny Program Rewitalizacji oraz w jaki sposób zamierza się osiągnąć planowane efekty;
- **M** – mierzalne (ang. measurable)
można je zmierzyć, używając odpowiednio dobranych wskaźników;
- **A** – osiągalne (ang. achievable)
wykonalne pod względem technicznym, biorąc pod uwagę zakres GPR;
- **R** – realistyczne (ang. relevant)
opracowane w oparciu o dostępne środki, czas i możliwy do zrealizowania zakres interwencji;
- **T** – określone w czasie (ang. time-bound)
zostaną zrealizowane w wyznaczonym horyzoncie czasowym.

Zastosowanie się do owych postulatów wymaga od twórców programu dogłębnej analizy tego, co zamierzają osiągnąć. W ten sposób zminimalizowaniu ulega ryzyko podjęcia abstrakcyjnych i niewykonalnych celów, zaś te, które zostaną wyznaczone powyższą metodą, zapewniają wysoki poziom satysfakcji po ich zrealizowaniu.

W niniejszym dokumencie obowiązuje hierarchiczny układ celów, który charakteryzuje: jeden cel główny podporządkowany wizji, trzy cele strategiczne, podlegające im cele operacyjne oraz kierunki działań rewitalizacyjnych. Struktura celów jest więc de facto pięciostopniowa, a jej **ideowy** schemat zaprezentowano poniżej.

Źródło: opracowanie własne

Przedstawiony powyżej układ wizji i celów rewitalizacyjnych traktowany jest jako stały przez cały czas obowiązywania Programu. Gdy będzie to możliwe to sugerowana jest kontynuacja formy w kolejnych dokumentach, realizowanych po 2030 roku. Dopuszcza się natomiast zmiany na etapie celów operacyjnych i kierunków działań, które mogą być dołączane do Programu (bądź z niego wykreślane po zrealizowaniu) w trybie śródkresowej aktualizacji dokumentu. Poniżej została zaprezentowana struktura celów i kierunków działań, przyjętych w niniejszym opracowaniu. Wypracowane cele oraz kierunki działań wynikają z wcześniej zidentyfikowanych potrzeb i służą eliminacji, bądź ograniczeniu negatywnych zjawisk na obszarze rewitalizacji.

Cel rewitalizacji A:	
Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej oraz przeciwdziałanie marginalizacji	
Cele szczegółowe:	<p>A1. Działania na rzecz wsparcia integracji i aktywności społecznej oraz budowania tożsamości regionalnej</p> <p>A2. Rozwijanie sektorów opieki nad najmłodszymi oraz edukacji</p> <p>A3. Promocja zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej</p>

Cel rewitalizacji B:	
Modernizacja infrastruktury i wzrost atrakcyjności przestrzeni publicznej i środowiska	
Cele szczegółowe:	<p>B1. Infrastruktura, przestrzeń publiczna oraz zajęcia dostosowane do potrzeb mieszkańców, w tym osób starszych i z niepełnosprawnościami</p> <p>B2. Rozwój infrastruktury o funkcjach społeczno-kulturalnych i rekreacyjnych</p> <p>B3. Uporządkowana i zagospodarowana przestrzeń publiczna z elementami zielonej przestrzeni</p> <p>B4. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego</p>

Cel rewitalizacji C:	
Stymulowanie wzrostu aktywności gospodarczej mieszkańców	
Cele szczegółowe:	<p>C1. Aktywizacja zawodowa mieszkańców</p> <p>C2. Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji</p>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

Cel rewitalizacji	Cel szczegółowy	Kierunki działań	Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada cel		Zidentyfikowane potencjały, które wykorzystuje cel		Potencjalni beneficjenci	Miernik osiągnięcia celu
A. Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej oraz przeciwdziałanie marginalizacji	A1. Działania na rzecz wsparcia integracji i aktywności społecznej oraz budowania tożsamości regionalnej	<ul style="list-style-type: none"> - tworzenie programów, skierowanych do osób młodych z tzw. marginesu społecznego, sprzyjających ich uniezależnieniu od pomocy społecznej oraz przełamywaniu wszelkich ograniczeń; - tworzenie programów, skierowanych do osób młodych sprzyjających rozwojowi ich kompetencji ; - tworzenie programów dla osób młodych zagrożonych marginalizacją społeczną z zakresu budowania pozytywnych relacji międzyludzkich oraz otwierania się na zachowania, normy i styl życia spoza dotychczas znanego im środowiska; - tworzenie programów, skierowanych do osób z tzw. marginesu społecznego, sprzyjających ich uniezależnieniu od pomocy społecznej oraz przełamywaniu wszelkich ograniczeń; - wsparcie organizacyjne dla projektów oddolnych, służących integracji społecznej oraz budowaniu akceptacji, zrozumienia i poczucia przynależności; - organizacja wydarzeń kulturowych oraz wsparcie inicjatyw oddolnych z zakresu lokalnej kultury i tradycji, sprzyjających ożywieniu przestrzeni publicznej i budowaniu patriotyzmu lokalnego; - tworzenie programów, skierowanych do osób 60+ sprzyjających ich włączeniu społecznemu i podniesieniu aktywności społecznej; 	PR.1	PR.2	P.1	P.2	<ul style="list-style-type: none"> - Mieszkańcy obszaru rewitalizacji, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - dzieci i młodzież - seniorzy - osoby wykluczone - osoby zagrożone wykluczeniem - osoby z niepełnosprawnościami - NGO - Mieszkańcy całej Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zorganizowanych wydarzeń społeczno-kulturowych skierowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji (imprezy ogólnogminne oraz te realizowane na obszarze rewitalizacji)
			PR.3	PR.5	P.3,	P.4		
			PR.6	PR.9	P.6	P.7		
			PR.11		P.8	P.11		
					P.13	P.14		
					P.16	P.17		
					P.18	P.19		
					P.20	P.21		
					P.23	P.24		
					P.25			

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

B. Modernizacja infrastruktury i wzrost atrakcyjności przestrzeni publicznej	A2. Rozwijanie sektorów opieki nad najmłodszymi oraz edukacji	<ul style="list-style-type: none"> - Budowa/modernizacja obiektów edukacyjnych i opiekuńczo - wychowawczych, w celu zapewnienia optymalnej dostępności usług publicznych; - Rozwijanie programów edukacyjnych i integrujących w przedszkolach i szkołach skierowanych do dzieci, rodziców i kadry edukacyjnej; - Wsparcie instytucji oferujących usługi publiczne, w celu doskonalenia poziomu tych usług i maksymalizowania szans edukacyjnych ich odbiorców; - Organizacja zajęć edukacyjnych pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania i pasje oraz zwiększających świadomość lokalną i emocjonalną oraz wspieranie instytucji tworzących miejsca w których można prowadzić tego typu zajęcia; 	<div>PR.7 PR.9</div> <div>PR.11 PR.12</div> <div>PR.20</div>	<div>P.3 P.4</div> <div>P.12</div>	<ul style="list-style-type: none"> - Dzieci i młodzież - Dzieci w wieku 0-3 - Rodzice i opiekunowie prawni - Kadra opiekuńczo-wychowawczo-dydaktyczna 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba wybudowanych/zmodernizowanych obiektów edukacyjnych i opiekuńczo-wychowawczych - Liczba zorganizowanych zajęć dodatkowych (pozalekcyjnych) na obszarze rewitalizacji
	A3. Promocja zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej	<ul style="list-style-type: none"> - promocja sportu, wszelkiego rodzaju aktywności fizycznej oraz zdrowego stylu życia wśród mieszkańców; - tworzenie programów, skierowanych do osób 60+ sprzyjających ich włączeniu społecznemu i podniesieniu aktywności sportowej - tworzenie programów promujących zdrowy styl życia i propagujących wykonywanie regularnych badań - wsparcie organizacyjne dla projektów oddolnych, służących promocji zdrowego stylu życia - organizacja wydarzeń kulturowych oraz wsparcie inicjatyw oddolnych z zakresu zdrowego stylu życia oraz wagi uprawiania sportu 	<div>PR.9 PR.11</div> <div>PR.12</div>	<div>P.3 P.4</div> <div>P.7 P.16</div> <div>P.18 P.19</div> <div>P.22 P.24</div>	<ul style="list-style-type: none"> - Mieszkańcy obszaru rewitalizacji, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - dzieci i młodzież - seniorzy - osoby wykluczone - osoby zagrożone wykluczeniem - osoby z niepełnosprawnościami - Mieszkańcy całej Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zorganizowanych wydarzeń sportowych i promujących zdrowy tryb życia (imprezy ogólnogminne oraz te realizowane na obszarze rewitalizacji)
	B1. Infrastruktura, przestrzeń publiczna oraz zajęcia dostosowane do potrzeb mieszkańców, w	<ul style="list-style-type: none"> - tworzenie nowych i dostosowanie istniejących przestrzeni publicznych do osób ze szczególnymi potrzebami; - modernizacja budynków użyteczności publicznej w celu zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami do usług 	<div>PR.3 PR.4</div> <div>PR.8 PR.10</div> <div>PR.12 PR.19</div>	<div>P.2 P.3</div> <div>P.4 P.10</div>	<ul style="list-style-type: none"> - Mieszkańcy obszaru rewitalizacji, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - dzieci i młodzież 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba przestrzeni i obiektów publicznych dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

	tym osób starszych i z niepełnosprawnościami	<ul style="list-style-type: none"> - publicznych; - dostosowanie infrastruktury komunikacyjnej zapewniając dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami do infrastruktury i przestrzeni publicznych; - dostosowanie metod prowadzenia zajęć do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami; 			<ul style="list-style-type: none"> - seniorzy - osoby wykluczone - osoby zagrożone wykluczeniem - osoby z niepełnosprawnościami 	potrzebami na obszarze rewitalizacji
	B2. Rozwój infrastruktury o funkcjach społeczno-kulturalnych i rekreacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> - przekształcanie istniejących oraz tworzenie nowych obiektów społeczno-kulturalnych w celu stworzenia miejsc integracji społeczności; - odnowa i modernizacja obiektów zabytkowych; - przekształcanie istniejących oraz tworzenie nowych obiektów sportowo-rekreacyjnych w celu stworzenia miejsc integracji społeczności; 	<div>PR.4 PR.8</div> <div>PR.10 PR.11</div> <div>PR.14 PR.15</div> <div>PR.22 PR.23</div>	<div>P.3 P.4</div> <div>P.5 P.10</div> <div>P.12 P.13</div> <div>P.14 P.18</div> <div>P.19 P.21</div>	<ul style="list-style-type: none"> - NGO - Mieszkańcy całej Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zrewitalizowanych obiektów na obszarze rewitalizacji
	B3. Uporządkowana i zagospodarowana przestrzeń publiczna z elementami zielonej przestrzeni	<ul style="list-style-type: none"> - wsparcie aranżowania przestrzeni publicznych lub półpublicznych, sprzyjających integracji sąsiedzkiej, budowaniu tożsamości lokalnej oraz wspierających aktywność obywatelską mieszkańców; - przekształcanie istniejących oraz tworzenie nowych przestrzeni publicznych, w tym terenów zielonych w celu stworzenia miejsc integracji społeczności; 	<div>PR.2 PR.8</div> <div>PR.11 PR.16</div> <div>PR.19 PR.21</div> <div>PR.22</div>	<div>P.1 P.2</div> <div>P.10 P.12</div> <div>P.14 P.15</div> <div>P.18 P.20</div> <div>P.21 P.24</div> <div>P.25</div>		<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zrewitalizowanych przestrzeni na obszarze rewitalizacji
	B4. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego	<ul style="list-style-type: none"> - tworzenie programów dla mieszkańców z zakresu szkodliwości wyrobów azbestowych i ich wpływ na środowisko naturalne i zdrowie człowieka; - tworzenie spotkań, mających na celu propagowanie korzyści płynących z korzystania z instalacji OZE; - organizacja spotkań dla dzieci i młodzieży podnoszących świadomość proekologiczną; - propagowanie i rozwijanie infrastruktury przyjaznej środowisku; - Budowa/ rozbudowa sieci infrastruktury technicznej, w tym w szczególności wodociągowej i kanalizacyjnej w obrębie 	<div>PR.15 PR.18</div>	<div>P.15 P.16</div> <div>P.17</div>		<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zorganizowanych spotkań o tematyce proekologicznej skierowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji - Długość wybudowanej/zmodernizowanej infrastruktury technicznej na obszarze rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

		<p>terenów zabudowanych;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Działania wspierające bioróżnorodność i wprowadzające „zielone strefy” w przestrzeni miasta na obszarze rewitalizacji 				
C. Stymulowanie wzrostu aktywności gospodarczej mieszkańców	C1. Aktywizacja zawodowa mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> - włączenie społeczne i zawodowe mieszkańców zagrożonych wykluczeniem i w trudnej sytuacji życiowej; - warsztaty i szkolenia prowadzące do zwiększenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych oraz kształtowania aktywnych postaw w poszukiwaniu zatrudnienia osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem; - działania w zakresie e-learningu, podnoszenia kompetencji cyfrowych mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz kreowania postaw przedsiębiorczych i pobudzania innowacyjności; - działania wspomagające i umożliwiające powrót osób na rynek pracy, w tym powrót młodych rodziców; 	<div>PR.1 PR.7</div> <div>PR.9 PR.11</div> <div>PR.13</div>	<div>P.3 P.4</div> <div>P.7 P.9</div> <div>P.11</div>	<ul style="list-style-type: none"> - Osoby bezrobotne - Osoby bezrobotne w wieku produkcyjnym - Osoby bezrobotne w wieku powyżej 50 lat - Osoby z niepełnosprawnościami - Osoby zagrożone wykluczeniem - Osoby wykluczone - Osoby uzależnione od pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zorganizowanych szkoleń pobudzających przedsiębiorczość skierowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji
	C2. Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> - tworzenie dogodnych warunków dla rozwoju działalności gospodarczej; - działania ukierunkowane na stałą promocję potencjałów i atrakcji turystycznych obszaru rewitalizacji; - promowanie kształcenia zawodowego, technicznego oraz nauki rzemiosł tradycyjnych wśród uczniów i osób przekwalifikowujących się, w tym w szczególności zagrożonych wykluczeniem; - przedsięwzięcia związane z zapewnieniem dla przedsiębiorców odpowiednio przygotowanych i uzbrojonych terenów inwestycyjnych oraz 	<div>PR.1 PR.7</div> <div>PR.11 PR.13</div> <div>PR.17</div>	<div>P.1 P.7</div> <div>P.9 P.10</div> <div>P.11 P.12</div> <div>P.13 P.14</div> <div>P.15 P.16</div> <div>P.17 P.18</div> <div>P.20 P.21</div> <div>P.23</div>		<ul style="list-style-type: none"> - Liczba przeprowadzonych działań promujących potencjały i atrakcje turystyczne obszaru rewitalizacji - Liczba przeprowadzonych działań promujących

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

		zaplecza lokalowego na potrzeby działalności produkcyjnej i usługowej.				kształcenie zawodowe, techniczne, naukę rzemiosła tradycyjnego
--	--	--	--	--	--	--

9. Podstawowe i uzupełniające projekty rewitalizacyjne

Konieczność opisu przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym, ale również gospodarczym, infrastrukturalnym, środowiskowym lub przestrzenno-funkcjonalnym, wynika bezpośrednio z art. 15 ust. 1. pkt 5. Ustawy o rewitalizacji. Gminny Program Rewitalizacji obligatoryjnie powinien zawierać listę planowanych projektów rewitalizacyjnych oraz charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć.

Program Rewitalizacji Gminy Łęczna koncentruje się na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, który stanowi przestrzeń szczególnej intensyfikacji zidentyfikowanych zjawisk kryzysowych, w szczególności w sferze społecznej. Przedsięwzięcia podstawowe, stanowiące odpowiedź na zidentyfikowane na obszarze kwestie problemowe, będą realizowane na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, przy czym należy mieć na uwadze, że ich zasięg oddziaływania będzie szerszy. Terytorialne skoncentrowanie zaplanowanych przedsięwzięć zaplanowanych w niniejszym programie doprowadzi do osiągnięcia postawionych dla obszaru rewitalizacji celów strategicznych i realizacji założonej wizji.

9.1 Lista projektów rewitalizacyjnych

Zgodnie z Ustawą, lista projektów rewitalizacyjnych powinna być sporządzona w formie opisowej, zawierając: nazwy poszczególnych przedsięwzięć, wskazanie realizujących je podmiotów, zakres zadań planowanych do wykonania w ramach każdej inwestycji, lokalizację, szacowane wartości oraz prognozę rezultatów poszczególnych działań wraz z metodą ich oceny.

Podstawowym założeniem przy wyborze projektów do przedmiotowego Programu Rewitalizacji była chęć osiągnięcia synergii pomiędzy przedsięwzięciami o charakterze miękkim oraz działaniami stricte infrastrukturalnymi. Przedstawiona poniżej lista projektów nie ogranicza się zatem wyłącznie do zadań twardych, ale uwzględnia również inwestycje w zasoby ludzkie, będące ważnym elementem procesu rewitalizacji. Przedsięwzięcia opisano zgodnie z zasadami określonymi w Ustawie, podając ich tytuły, zakres, lokalizację, podmioty realizujące, szacowane wartości i prognozowane rezultaty. Wskazane zostały również cele, w które wpisuje się dany projekt oraz wskaźniki monitorujące jego efekty. Na liście podstawowej znajdują się projekty, bez których realizacja celów programu rewitalizacji nie jest możliwa i obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z sytuacji kryzysowej. Dobór projektów infrastrukturalnych (twardych) podyktowany był występowaniem w granicach Gminy terenów pilnie wymagających przekształceń i zagospodarowania, zidentyfikowanych na etapie diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych.

Zastosowanie szerokiej partycypacji w trakcie prac nad dokumentem GPR zapewniło możliwość złożenia kart przedsięwzięć przez wszystkich chętnych interesariuszy. Przedstawione poniżej działania wypracowane zostały z udziałem interesariuszy, biorących udział w partycypacyjnym procesie prac nad Programem Rewitalizacji (konsultacjach społecznych, debatach, spacerze badawczym). Część z nich została również zgłoszona przez przedstawicieli instytucji publicznych w tym Urzędu Miejskiego w Łęcznej, a także prywatnych przedsiębiorców i organizacji społecznych.

Projekt 1. Rewitalizacja zachodniej pierzei Rynku II w Łęcznej - budowa Mediateki Łęczyńskiej

Lokalizacja przedsięwzięcia

ul. Rynek II

Nr działki: 1777, 1815, 1816, 1817, 1818, 1819, 1820, 1821, 1822/1, 1822/2, 1823

Podmiot realizujący przedsięwzięcie (lider projektu)

Gmina Łęczna

Partner projektu (udział finansowy, merytoryczny i techniczny)

Projekt realizowany samodzielnie

Aktualny stan obiektu/przestrzeni

Fot. 1. Aktualny stan pierzei zachodniej Rynku II

Źródło: Urząd Miejski w Łęcznej

Zakres zadań przedsięwzięcia

Przedsięwzięcie obejmuje budowę Mediateki w miejscu istniejących w pierzei zachodniej Rynku II zdegradowanych budynków. Lokalizacja Mediateki to obecnie kwartał jednokondygnacyjnej zabudowy mieszkaniowej. Ze względu na zły stan techniczny budynków (degradacja w stopniu uniemożliwiającym ich regenerację czy renowację ze względu na brak efektywności kosztowej prowadzenia takich działań) planuje się ich rozbiórkę oraz budowę nowego obiektu o funkcji kulturalnej.

W nowo powstałym budynku będą urządzone m.in.:

- Pomieszczenia przeznaczone na księgozbiór,
- czytelnie dla dorosłych oraz dzieci (z salami edukacyjnymi i rekreacyjnymi),
- wypożyczalnia,
- Mediateka poświęcona nowoczesnym mediom i wyposażona w stanowiska komputerowe,

- drukarki, tablety, sprzęt audio i video, tablice multimedialne, rzutniki, itp.,
- sala widowiskowa,
- pomieszczenia techniczne, magazynowe i gospodarcze.

Obiekt otrzyma wyposażenie niezbędne do pełnienia funkcji placówki kulturalnej. W otoczeniu obiektu powstanie wielofunkcyjny plac oraz parkingi, podjazdy i chodniki.

W projekcie przewidziano następujące zadania:

- wykup nieruchomości,
- wykonanie dokumentacji technicznej,
- rozbiórka budynków,
- budowa nowego obiektu z instalacjami wewnętrznymi, przyłączami i wyposażeniem,
- montaż wyposażenia,
- zagospodarowanie otoczenia,

Przy realizacji projektu wykorzystane zostaną innowacyjne materiały i rozwiązania inspirowane naturą. W pracach remontowych przewiduje się użycie materiałów efektywnych środowiskowo, poddanych recyklingowi lub nadających się do ponownego przetworzenia. W ramach projektu zapewniona będzie również dbałość o zachowanie i rozwój zielonej infrastruktury, zwłaszcza ochronę drzew, w całym cyklu projektowym.

Projekt ukierunkowany jest na rozwijanie aktywności społecznej poprzez adaptację przestrzeni do realizacji oferty kulturalno-edukacyjnej i rozwoju innowacji społecznych. Potrzeba jego realizacji wynika z potrzeb społecznych mieszkańców obszaru rewitalizacji zdiagnozowanych na etapie diagnozy i delimitacji obszaru rewitalizacji. Inwestor, w ramach przedmiotowego projektu, nie wyklucza wsparcia działań społecznych na rzecz aktywizacji środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym (max. 15% wartości projektu). Działania te obejmować mogą m.in. wszelkiego rodzaju imprezy kulturalne, wydarzenia plenerowe czy zajęcia dedykowane poszczególnym grupom społecznym.

Podstawę dla inwestycji budowlanych prowadzonych w obrębie starego miasta Łęczna jest opracowanie Tadeusza Michalaka pt. „Koncepcja zagospodarowania przestrzeni publicznej wraz z wzornikiem dobrych form architektonicznych” z 2008 r. Za wskazane uznaje się uwzględnienie rozwiązań projektowych zawartych w powyżej wskazanym opracowaniu, zgodnie z którym dla pierzei zachodniej Rynku II przewidziana została całkowita wymiana zabudowy na nową w formie podcieniowych kamienic.

Celem głównym projektu jest poprawa sytuacji społecznej na obszarze rewitalizacji poprzez poprawę oferty kulturalnej.

Cele szczegółowe projektu:

- rozwój infrastruktury kultury na obszarze rewitalizacji,
- poprawa dostępności instytucji kultury na obszarze rewitalizacji,
- poprawa jakości usług w sferze kultury na obszarze rewitalizacji,
- poszerzenie oferty instytucji kultury na obszarze rewitalizacji,
- zwiększenie uczestnictwa w kulturze na obszarze rewitalizacji,
- poszerzenie oferty działań integrujących.

Okres realizacji

10.2024 – 12.2027

Szacowana wartość

12 000 000,00 zł

Źródło finansowania

- ☒ Krajowe środki publiczne
- ☒ Fundusze Europejskie (w szczególności: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności)
- ☐ Środki prywatne
- ☒ Środki z innych źródeł
- ☒ Środki własne JST

Sugerowane źródło finansowania: Program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027
Działanie FELU.11.04 Rewitalizacja obszarów innych niż miejskie, środki własne JST

Dopuszczalne: Krajowe środki publiczne, środki z innych źródeł

Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedmiotowa inwestycja będzie respektować zasadę zrównoważonego oddziaływania na środowisko, potrzebę rozwoju cyfrowego, zasadę dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami, zasadę stabilności i efektywności finansowej oraz odporności na kryzys. Obiekt będzie w pełni dostępny dla osób niepełnosprawnych poprzez zniwelowanie barier architektonicznych. Budynek będzie wyposażony m.in. w: podjazdy, windę osobową umożliwiającą osobom niepełnosprawnym dostanie się na wszystkie kondygnacje, brak progów, toalety przystosowane do korzystania przez osoby z niepełnosprawnościami, systemy przyzywowe dla osób niepełnosprawnych. W budynku zostaną zamontowane elementy wyposażenia ułatwiające orientację oraz przekaz informacji tj. plany tyflograficzne, symbole graficzne i piktogramy, pętle indukcyjne, system fakturowych oznaczeń nawierzchni.

Grupa docelowa przedsięwzięcia

Mieszkańcy Gminy Łęczna, środowiska lub lokalne społeczności zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w szczególności lokalne społeczności na obszarze rewitalizacji, osoby odwiedzające Łęczną, organizacje pozarządowe.

Uzasadnienie szerszej grupy docelowej przedsięwzięcia

Zrewitalizowana pierzeja Rynku II stanowiącego założenie historyczno-architektoniczne w Łęcznej oraz nowy budynek Mediateki ze względu na swoje wartości kulturalno-edukacyjne jest niezwykle cenny z punktu widzenia całej Gminy. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do rozwoju gospodarczego ośrodka (turystyka), umożliwiając wypracowanie marki miejsca, opartej na historii i kulturze miejsca oraz wydarzeniach kulturalno-edukacyjnych. Z odnowionej infrastruktury – bezpośrednio lub pośrednio – skorzystają wszyscy mieszkańcy Gminy, których jakość zamieszkiwania ulegnie znaczącej poprawie, m.in. poprzez poprawę ładu wizualnego otoczenia, atrakcyjną przestrzeń spędzania czasu wolnego, prężny rozwój ośrodka czy chociażby szeroki wachlarz możliwości dot. prowadzenia okółoturystycznej działalności gospodarczej.

Prognozowane rezultaty

Projekt ukierunkowany jest na rozwijanie kultury i aktywności społecznej, m.in. poprzez tworzenie, adaptację i dostosowanie budynków i przestrzeni do realizacji oferty kulturalno-edukacyjnej i rozwój innowacji społecznych. Projekt zlikwiduje nieestetyczne i niebezpieczne miejsce na Starym Mieście. Uporządkuje przestrzeń publiczną w centrum miasta, poprawi stan bezpieczeństwa. W zrewitalizowanej przestrzeni miejskiej pojawi się Mediateka Łęczyńska - nowoczesny, atrakcyjny i funkcjonalny obiekt infrastruktury kultury. Realizowane w nim funkcje kulturalne i społeczne umożliwią ograniczenie wykluczenia społecznego, poprawę warunków

życia mieszkańców, aktywizację i integrację mieszkańców, a także ożywienie gospodarcze i wzrost atrakcyjności turystycznej miasta i gminy Łęczna. Inwestycja stanowić będzie kolejny etap rewitalizacji Starego Miasta w Łęcznej.

Budowa Mediateki wyposażonej w nowoczesne urządzenia i funkcjonalności pozwoli na rozwiązanie szeregu problemów zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji i wskazanych w dokumencie „Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Gminie Łęczna”. Są to m.in.:

W sferze społecznej:

Problemy dotyczące m.in: niskiej jakości edukacji, małej liczby czytelników korzystających z bibliotek, czy małej liczby uczestników zajęć w Centrum Kultury, co świadczy o niskim zainteresowaniu kulturą i niskim uczestnictwie w życiu kulturalnym.

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej:

Problemy w zakresie dostępności budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami, a także uwagi mieszkańców wyrażone w ankiecie na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, w których ankietowani wskazują bezpośrednio na konieczność odnowienia infrastruktury publicznej, w tym infrastruktury kultury i zabytków wskazując na problem złego stanu technicznego i wizualnego tych obiektów.

Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu

Wskaźnik produktu:

- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt.,
- Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami – 0 szt.,
- Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem – 1 szt.,
- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt.,
- Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 0,1255 ha.

Sposób pomiaru: protokół odbioru robót po zakończeniu inwestycji.

Wskaźnik rezultatu:

- Szacowana liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji – 5 000 osób
- Szacowana liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem – 10 000 osób rocznie.

Sposób pomiaru: badania/pomiary wykonane rok po zakończeniu realizacji projektu.

Cele realizowane przez to przedsięwzięcie

- A2. Rozwijanie sektorów opieki nad najmłodszymi oraz edukacji
- B1. Infrastruktura, przestrzeń publiczna oraz zajęcia dostosowane do potrzeb mieszkańców, w tym osób starszych i z niepełnosprawnościami
- B2. Rozwój infrastruktury o funkcjach społeczno-kulturalnych i rekreacyjnych

Powiązania i synergia z innymi przedsięwzięciami

Realizacja inwestycji będzie komplementarna z projektami realizowanymi i planowanymi do realizacji:

- Projekt rewitalizacyjny nr 8 - Zdrowa odnowa Łęcznej
- Projekt rewitalizacyjny nr 9 - Klub Integracji Społecznej „Razem możemy więcej” - rozwój wsparcia społecznego skierowany na aktywizację społeczną i zawodową mieszkańców Podzamcza i Starego Miasta.
- Projekt rewitalizacyjny nr 21 - Proekologiczni mieszkańcy Łęcznej

Projekt 2. Synagogi w Łęcznej – odrestaurowanie budynku synagogi w Łęcznej na potrzeby Centrum Spotkań (ośrodek muzealno-edukacyjny)

Lokalizacja przedsięwzięcia

ul. Bożniczna 19, Łęczna

Nr działki: 1762, 1759, 1761, 1790

Podmiot realizujący przedsięwzięcie (lider projektu)

Gmina Łęczna

Partner projektu (udział finansowy, merytoryczny i techniczny)

Projekt realizowany samodzielnie

Aktualny stan obiektu/przestrzeni

Fot. 2. Aktualny stan budynku i otoczenia synagogi

Źródło: Urząd Miejski w Łęcznej

Zakres zadań przedsięwzięcia

Przedmiotem projektu jest odrestaurowanie budynku synagogi w Łęcznej na potrzeby Centrum Spotkań. Budynek będzie pełnił funkcje społeczne, kulturalne, edukacyjne i turystyczne. Zaplanowano działania, które dadzą nowe funkcje nieużytkowanemu od 2014 roku budynkowi i jednocześnie zabezpieczą jego substancję. Inwestycja będzie realizowana w budynku synagogi wybudowanej w 1655 roku, zlokalizowanej na osiedlu Stare Miasto w Łęcznej. Budynek został wpisany do rejestru zabytków województwa lubelskiego pod nr A/444 w dniu 13 marca 1970 roku. Do 2014 roku pełnił funkcję muzeum regionalnego. Od 2014 roku pozostaje nieużytkowany, co niekorzystnie wpływa na jego stan techniczny i powoduje postępującą degradację.

Degradacja budynku synagogi spowodowała, że nie spełnia on obecnie warunków technicznych umożliwiających jego użytkowanie. W wyniku długiego użytkowania oraz długiego okresu bez użytkowania stracił parametry racjonalnych kosztów eksploatacji. Nie spełnia także wymogów funkcjonalnych stawianych obiektom przeznaczonym do pełnienia funkcji społecznych,

kulturalnych, edukacyjnych i turystycznych.

Projekt zakłada przystosowanie obiektu do pełnienia funkcji szeroko rozumianego Centrum Spotkań. Główną funkcją odrestaurowanej synagogi będzie funkcja miejskiej biblioteki publicznej z czytelniami i wypożyczalnią, salą multimedialną. Zostaną tu przeniesione zbiory książkowe z obecnie funkcjonującej Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej na ul. Bożnicznej 21, w budynku której zostaną zmienione pełnione funkcje. Uzupełnieniem funkcji bibliotecznej będą funkcje muzealno-edukacyjne i wystawiennicze. W budynku zostanie urządzona wielofunkcyjna sala, w której odbywać się będą wystawy, koncerty, konferencje i spotkania. Będzie także miejscem ekspozycji zbiorów i eksponatów. We współpracy z Fundacją Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego w budynku zostanie utworzona stała wystawa prezentująca tradycje i historię Żydów oraz ich obecność w życiu Łęcznej. W budynku zostanie wygospodarowane zaplecze sanitarne, gospodarcze i techniczne dla pracowników i obsługi budynku, oraz osób odwiedzających budynek. Na potrzeby funkcjonowania obiektu powstaną pomieszczenia na księgozbiór, pomieszczenia techniczne, magazynowe i gospodarcze.

Zakres działań zaplanowanych do wykonania obejmuje wykonanie robót konserwatorskich, restauratorskich oraz budowlanych, które poprawią stan techniczny obiektu i przystosują go do pełnienia zaplanowanych funkcji. Przed rozpoczęciem robót budowlanych zostanie wykonana dokumentacja techniczna. Zaplanowano także zakup wyposażenia, które poprawi funkcjonalność obiektu, a także zagospodarowanie otoczenia budynku.

Po zakończeniu prac, budynek synagogi będzie w pełni przystosowany do pełnienia zaplanowanych funkcji.

W projekcie przewidziano m.in. następujące zadania:

- wykonanie dokumentacji technicznej,
- wykonanie prac konstrukcyjnych,
- wzmocnienie fundamentów,
- wykonanie przeglądu, naprawy/wymiany części więźby dachowej, pokrycie dachu nowym gontem wraz z wymianą obróbek blacharskich,
- wymiana stolarki okiennej oraz drzwiowej,
- wykonanie remontu elewacji zewnętrznej,
- osuszenie i zabezpieczenie przeciwwilgociowe,
- wykonanie nowych podłóg, posadzek, tynków i wykładzin,
- przebudowa instalacji centralnego ogrzewania,
- modernizację instalacji elektrycznej,
- odtworzenie i zabezpieczenie wnętrza wraz z ewentualną zmianą układu pomieszczeń,
- zakup i montaż instalacji przeciwwłamaniowej, przeciwpożarowej i odgromowej oraz monitoringu wizyjnego,
- wykonanie i montaż instalacji klimatyzacji i wentylacji,
- montaż wyposażenia budynku,
- zakup wyposażenia, które poprawi funkcjonalność obiektu,
- zagospodarowanie otoczenia,
- instalacja monitoringu i oświetlenia zewnętrznego.

W zakresie robót elektrycznych zostanie wykonana instalacja zasilająca, tablice

rozdzielcze, instalacje oświetlenia, instalacje gniazd wtykowych, instalacje sieci strukturalnej, instalacja CCTV (system monitoringu wizyjnego), instalacja SSWiN (system włamania i napadu), instalacja przyzywowa, instalacja połączeń wyrównawczych oraz odgromowa i uziemiająca.

W zakresie robót sanitarnych zostanie wykonana instalacja wody zimnej, ciepłej i cyrkulacji, instalacja p.poż., instalacja kanalizacji sanitarnej, instalacja c.o., instalacja gazowa oraz wentylacja i klimatyzacja.

Teren wokół budynku zostanie uporządkowany. Przeprowadzone zostaną prace pielęgnacyjne zieleni, bez wycinania drzew. Zaplanowano naprawę ogrodzenia synagogi i skarpy za synagogą. Odnowione zostanie „lapidarium” z fragmentami starych macew. Teren będzie monitorowany i oświetlony – projekt przyczynia się do zwiększenia bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji. Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego w kwietniu 2024 roku wystąpiła do urzędu z wnioskiem w sprawie wydania wytycznych konserwatorskich dla uporządkowania terenu dawnego cmentarza żydowskiego. Zgodnie ze wskazanym zakresem prac planowane jest między innymi przeniesienie zgromadzonych przy budynku synagogi macew na teren cmentarza. Miejsce będzie miało porozumienie się w przedmiotowej kwestii z Fundacją Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego oraz Komisją Rabiniczną ds. Cmentarzy.

Podczas projektowania, budowy oraz użytkowania budynku zastosowane zostaną zasady Nowego Europejskiego Bauhausu opierające się na zrównoważonym rozwoju, estetyce i integracji. Przy realizacji projektu wykorzystane zostaną innowacyjne materiały i rozwiązania inspirowane naturą. W ramach projektu zapewniona będzie również dbałość o zachowanie i rozwój zielonej infrastruktury, zwłaszcza ochronę drzew, w całym cyklu projektowym.

Projekt ukierunkowany jest na rozwijanie aktywności społecznej poprzez adaptację przestrzeni do realizacji oferty kulturalno-edukacyjnej i rozwoju innowacji społecznych. Potrzeba jego realizacji wynika z potrzeb społecznych mieszkańców obszaru rewitalizacji zdiagnozowanych na etapie diagnozy i delimitacji obszaru rewitalizacji. Inwestor, w ramach przedmiotowego projektu, nie wyklucza wsparcia działań społecznych na rzecz aktywizacji środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym (max. 15% wartości projektu). Działania te obejmować mogą m.in. wszelkiego rodzaju imprezy kulturalne, zajęcia dedykowane poszczególnym grupom społecznym czy zajęcia skutkujące podniesieniem kompetencji pracowników.

Celem przedsięwzięcia jest nadanie budynkowi synagogi nowych funkcji społeczno-kulturalnych z zamiarem utworzenia w nim Centrum Spotkań, w którym spotka się przeszłość z teraźniejszością, tradycja z nowoczesnością. Centrum, które oprócz służenia lokalnej społeczności przypomni o historii miejscowej społeczności żydowskiej, w którym mieszkańcy Łęcznej i odwiedzający miasto goście będą mogli zapoznawać się z historią oraz tradycjami Żydów, którzy współtworzyli bogaty krajobraz społeczno-kulturowy regionu. Odrestaurowany budynek będzie pełnił funkcje centrum, w którym będą się odbywać wydarzenia o charakterze kulturalnym i gdzie będzie się koncentrowało życie społeczne Starego Miasta w Łęcznej. Realizacja przedsięwzięcia pozytywnie wpłynie na wspieranie sprzyjającemu włączeniu społecznemu rozwojowi społecznego, jak również wspieraniu kultury czy bezpieczeństwa.

Okres realizacji

01/2024 – 12/2027

Szacowana wartość

10 000 000,00 zł

Źródło finansowania

- ☐ Krajowe środki publiczne
- ☒ Fundusze Europejskie (w szczególności: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności)
- ☐ Środki prywatne
- ☒ Środki z innych źródeł
- ☒ Środki własne JST

Sugerowane źródło finansowania: Program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027
Działanie FELU.11.04 Rewitalizacja obszarów innych niż miejskie, środki własne JST

Dopuszczalne: środki z innych źródeł

Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedmiotowa inwestycja będzie respektować zasadę zrównoważonego oddziaływania na środowisko, potrzebę rozwoju cyfrowego, zasadę dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami, zasadę stabilności i efektywności finansowej oraz odporności na kryzys. Obiekt będzie w pełni dostępny dla osób niepełnosprawnych poprzez zniwelowanie barier architektonicznych. Budynek będzie wyposażony m.in. w: podjazdy, windę osobową, brak progów, toalety przystosowane do korzystania przez osoby z niepełnosprawnościami, systemy przyzywowe dla osób niepełnosprawnych. W budynku zostaną zamontowane elementy wyposażenia ułatwiające orientację oraz przekaz informacji tj. plany tyflograficzne, symbole graficzne i piktogramy, pętle indukcyjne, system fakturowych oznaczeń nawierzchni.

Grupa docelowa przedsięwzięcia

Mieszkańcy Gminy Łęczna, środowiska lub lokalne społeczności zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w szczególności lokalne społeczności na terenie rewitalizacji. Osoby odwiedzające Gminę Łęczna w ramach ruchu turystycznego, organizacje pozarządowe.

Uzasadnienie szerszej grupy docelowej przedsięwzięcia

Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do rozwoju gospodarczego ośrodka (turystyka), umożliwiając wypracowanie marki miejsca, opartej na historii i kulturze miejsca oraz wydarzeniach kulturalno-edukacyjnych. Z odnowionej infrastruktury – bezpośrednio lub pośrednio – skorzystają wszyscy mieszkańcy Gminy, których jakość zamieszkiwania ulegnie znaczącej poprawie, m.in. poprzez poprawę ładu wizualnego otoczenia, atrakcyjną przestrzeń spędzania czasu wolnego, prężny rozwój ośrodka czy chociażby szeroki wachlarz możliwości dot. prowadzenia okółoturystycznej działalności gospodarczej.

Prognozowane rezultaty

Uporządkowanie otoczenia synagogi i skarpy od ulicy Lubelskiej zlikwiduje nieestetyczne i niebezpieczne miejsce na Starym Mieście (uporządkowanie przestrzeni publicznej w centrum miasta i poprawa stan bezpieczeństwa). W zrewitalizowanej przestrzeni miejskiej pojawi się Centrum Spotkań (ośrodek muzealno-edukacyjny z funkcją biblioteki) - nowy, atrakcyjny i funkcjonalny obiekt infrastruktury społeczno-kulturalnej. Realizowane w nim funkcje kulturalne i społeczne umożliwią ograniczenie wykluczenia społecznego, poprawę warunków życia mieszkańców, aktywizację i integrację mieszkańców, a także ożywienie gospodarcze i wzrost atrakcyjności turystycznej Miasta i Gminy Łęczna. Inwestycja stanowić będzie kolejny etap rewitalizacji Starego Miasta w Łęcznej.

Przystosowanie budynku synagogi do pełnienia roli Centrum Spotkań pozwoli na rozwiązanie problemów wskazanych w dokumencie „Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Gminie Łęczna” zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji. Są to problemy w sferze społecznej, m. in.: niska jakość edukacji, czy niska liczba osób korzystających z oferty kulturalnej (o czym świadczą wskaźniki liczby czytelników korzystających z bibliotek, liczba uczestników zajęć w Centrum Kultury). Zorganizowanie ośrodka muzealno-edukacyjnego pozwoli także na rozwiązanie problemów w sferze społecznej dotyczących m.in: niskiego poziomu aktywności społecznej, niskiego poziomu aktywności obywatelskiej i niskiego poziomu integracji mieszkańców. Są to najczęściej wskazywane problemy w odniesieniu do obszaru Starego Miasta.

Rewitalizacja synagogi pomoże także rozwiązać problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej w zakresie niewystarczającej dostępności budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami. Projekt odpowiada także na potrzeby mieszkańców wyrażone w ankiecie przeprowadzonej na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, w której ankietowani wymienili konieczność odnowienia infrastruktury publicznej, w tym infrastruktury kultury i zabytków wskazując na problem złego stanu technicznego i wizualnego tych obiektów.

Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu

Wskaźnik produktu:

- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt.,
- Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami – 0 szt.,
- Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem – 1 szt.,
- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt.,
- Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 0,2398 ha.

Sposób pomiaru: protokół odbioru robót po zakończeniu inwestycji.

Wskaźnik rezultatu:

- Szacowana liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji – 5 000 osób
- Szacowana liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem – 8 000 osób rocznie.

Sposób pomiaru: badania/pomiary wykonane rok po zakończeniu realizacji projektu.

Cele realizowane przez to przedsięwzięcie

- A2. Rozwijanie sektorów opieki nad najmłodszymi oraz edukacji
- B1. Infrastruktura, przestrzeń publiczna oraz zajęcia dostosowane do potrzeb mieszkańców, w tym osób starszych i z niepełnosprawnościami
- B2. Rozwój infrastruktury o funkcjach społeczno-kulturalnych i rekreacyjnych
- B3. Uporządkowana i zagospodarowana przestrzeń publiczna z elementami zielonej przestrzeni
- B4. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego

Powiązania i synergia z innymi przedsięwzięciami

Realizacja inwestycji będzie komplementarna z projektami realizowanymi i planowanymi do realizacji:

- Projekt rewitalizacyjny nr 3 Wykorzystanie odrestaurowanego budynku synagogi w Łęcznej na potrzeby Centrum Spotkań (ośrodka muzealno-edukacyjnego)
- Projekt rewitalizacyjny nr 5 „W poszukiwaniu harmonii”. Literatura, muzyka, plastyka –

współbrzmienie

- Projekt rewitalizacyjny nr 8 Zdrowa odnowa Łęcznej
- Projekt rewitalizacyjny nr 9 Klub Integracji Społecznej „Razem możemy więcej” - rozwój wsparcia społecznego skierowany na aktywizację społeczną i zawodową mieszkańców Podzamcza i Starego Miasta.
- Projekt rewitalizacyjny nr 21 Proekologiczni mieszkańcy Łęcznej

Projekt 3. Wykorzystanie odrestaurowanego budynku synagogi w Łęcznej na potrzeby Centrum Spotkań (ośrodka muzealno-edukacyjnego).

Lokalizacja przedsięwzięcia

ul. Bożniczna 19, Łęczna

Nr działki: 1762

Podmiot realizujący przedsięwzięcie (lider projektu)

Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego

Partner projektu (udział finansowy, merytoryczny i techniczny)

Projekt realizowany samodzielnie

Zakres zadań przedsięwzięcia

Projekt dotyczy wsparcia działań na rzecz integracji społeczności zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym realizacji działań na rzecz rozwoju lokalnego. Projekt obejmuje organizację ogólnodostępnych wydarzeń przeprowadzonych w odrestaurowanym budynku synagogi w Łęcznej. Dzięki realizacji projektu wzmocni się poczucie integracji mieszkańców z miejscem zamieszkania.

W ramach przedsięwzięcia planowane jest stworzenie kompleksowej oferty kulturalnej i edukacyjnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Przewidziano cykl zajęć edukacyjnych o tematyce prezentującej bogaty dorobek obecności gmin żydowskich na terenach Polski, współtworzących wraz z sąsiadami krajobraz społeczny, kulturowy i religijny Łęcznej i okolic.

W ramach przedsięwzięcia planowane jest stworzenie pracowni edukacyjnej, która będzie na stałe otwartym miejscem dla mieszkańców gminy i osób odwiedzających gminę. Prowadzone będą cykliczne spotkania z młodzieżą ukazujące dorobek miejscowej gminy żydowskiej.

W odrestaurowanym budynku synagogi w Łęcznej zbierane i prezentowane będą materialne obiekty świadczące o obecności społeczności żydowskiej.

Cel przedsięwzięcia:

Celem przedsięwzięcia jest rozpoczęcie wykorzystania odrestaurowanego budynku dawnej synagogi w Łęcznej dla ukazania wielowiekowej obecności społeczności żydowskiej na terenach Polski oraz wielowiekowego współistnienia i współpracy miejscowej ludności żydowskiej z ludnością innych narodowości i wyznań w Województwie Lubelskim.

Okres realizacji

01/2027 – 12/2030

Szacowana wartość

500 000,00 zł

Źródło finansowania

- ☐ Krajowe środki publiczne
- ☒ Fundusze Europejskie (w szczególności: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności)
- ☒ Środki prywatne
- ☒ Środki z innych źródeł
- ☐ Środki własne JST

Sugerowane źródło finansowania: Program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027
Działanie FELU.08.09 Integracja społeczna osób najbardziej potrzebujących wsparcia, środki Fundacji

Dopuszczalne: środki z innych źródeł

Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedmiotowy projekt będzie respektować zasadę zrównoważonego oddziaływania na środowisko oraz dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami. Projekt realizowany będzie w miejscu przystosowanym do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, pozbawionym barier architektonicznych. Dla zachowania szczególnych warunków bezpieczeństwa uczestników poszczególne atrakcje dostosowane będą do konkretnych grup demograficznych, w tym także osób o ograniczonych możliwościach. Plakaty informacyjne dot. wydarzenia czy informacje na stronach internetowych drukowane/ publikowane będą z użyciem czcionki bezszeryfowej, w odpowiednim kontraście kolorystycznym, co pozwoli osobom niedowidzącym na ich odczytanie.

Grupa docelowa przedsięwzięcia

Mieszkańcy Gminy Łęczna, środowiska lub lokalne społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w szczególności lokalne społeczności na terenie rewitalizacji. Osoby odwiedzające Gminę Łęczna w ramach ruchu turystycznego.

Uzasadnienie szerszej grupy docelowej przedsięwzięcia

Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do rozwoju gospodarczego ośrodka (turystyka), umożliwiając wypracowanie marki miejsca, opartej na historii i kulturze miejsca oraz wydarzeniach kulturalno-edukacyjnych. Projekt przyczyni się do aktywizacji i integracji społecznej wszystkich grup demograficznych, począwszy od dzieci, na seniorach kończąc, będzie też włączający dla osób zagrożonych wykluczeniem. Lekcja historii, przewidziana w ramach niniejszego wydarzenia, podniesie świadomość ludności dot. miejsca ich zamieszkania oraz wpłynie korzystnie na budowanie poczucia tożsamości lokalnej.

Prognozowane rezultaty

Realizacja projektu umożliwi aktywizację i integrację społeczności lokalnej, pobudzenie więzi sąsiedzkich oraz niwelację wykluczenia społecznego, a także ożywienie gospodarcze i wzrost atrakcyjności turystycznej Miasta i Gminy Łęczna. Organizowane w Centrum Spotkań wydarzenia będą łączyć aspekty edukacyjne z kultywowaniem miejscowych tradycji, w związku z czym wpłyną na wielopłaszczyznowy rozwój mieszkańców Gminy.

Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu

Wskaźnik produktu:

- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt.
- Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami - 0 szt.
- Całkowita liczba osób objętych wsparciem – 4 000 os.
- Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w Programie – 50 os.

Wskaźnik rezultatu:

- Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu - 100 os.

Cele realizowane przez to przedsięwzięcie

- A1. Działania na rzecz wsparcia integracji i aktywności społecznej oraz budowania tożsamości regionalnej
- A2. Rozwijanie sektorów opieki nad najmłodszymi oraz edukacji

Powiązania i synergia z innymi przedsięwzięciami

Realizacja projektu będzie odbywać się w:

- budynku dużej synagogi w Łęcznej objętej działaniem rewitalizacyjnym nr 2 Synagogi w Łęcznej – odrestaurowanie budynku synagogi w Łęcznej na potrzeby Centrum Spotkań (ośrodek muzealno-edukacyjny)

Projekt 4. Synagogi w Łęcznej – przebudowa budynku biblioteki przy ulicy Bożniczej w Łęcznej do pełnienia funkcji społeczno-kulturalnych

Lokalizacja przedsięwzięcia

ul. Bożnicza 21

Nr działki: 1759, 1761, 1790

Podmiot realizujący przedsięwzięcie (lider projektu)

Gmina Łęczna

Partner projektu (udział finansowy, merytoryczny i techniczny)

Projekt realizowany samodzielnie

Aktualny stan obiektu/przestrzeni

Fot. 3. Aktualny stan budynku

Zakres zadań przedsięwzięcia

Przedmiotem projektu jest przebudowa budynku po byłej bibliotece przy ulicy Bożniczej 21 w Łęcznej i nadbudowa dobudówki do budynku. Budynek składa się z dwóch funkcjonalnie powiązanych ze sobą części – dwukondygnacyjnej starej synagogi i parterowej przybudówki. Obecnie w budynku funkcjonuje Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna, która zostanie przeniesiona do budynku dużej synagogi przy ulicy Bożniczej 19.

W budynku projektuje się przywrócenie i jednocześnie zmodyfikowanie funkcji społeczno-kulturalnych oraz edukacyjno-kulturalnych. W tym celu zaplanowano przebudowę starego budynku i nadbudowę dobudówki w celu zwiększenia powierzchni i użyteczności budynku. Poprawi się także dostępność dla osób z niepełnosprawnościami. W zrewitalizowanym budynku swoją siedzibę znajdą działające na terenie miasta organizacje pozarządowe, towarzystwa regionalne, informacja turystyczna i spółdzielnia socjalna – nowe funkcje. W budynku urządzone zostaną sale multimedialna, edukacyjna i wykładowa, a także zaplecze socjalne, gospodarcze i techniczne. Budynek pomieści także zbiory Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Łęczyńskiej. Zakłada się utworzenie pomieszczenia dla podmiotów społecznych, w celu wzrostu aktywności gospodarczej na obszarze rewitalizacji, w tym przedsiębiorstw społecznych,

Obecna siedziba MGBP jest zdegradowana ze względu na swój stan techniczny, ponieważ nie spełnia warunków technicznych umożliwiających jego użytkowanie. W wyniku długiego użytkowania obiekt stracił parametry racjonalnych kosztów eksploatacji (awaryjność wewnętrznych sieci, niedostateczne parametry termoizolacyjności). Nie spełnia także wymogów funkcjonalnych stawianych tego typu obiektom. Jest to budynek o znaczeniu historycznym wpisany do gminnej ewidencji zabytków.

Fundamenty budynków są w złym stanie technicznym, wymagają wzmocnienia. Ściany murowane nie spełniają obecnych wymagań izolacyjności termicznej. Konstrukcja dachu wymaga impregnacji ogniochronnej i warstwy izolacji termicznej z powodu niedostatecznej izolacyjności stropodachu. Budynek jest niedostępny dla osób z niepełnosprawnościami.

W projekcie zaplanowano następujące roboty budowlane:

- rozbiórka istniejącej klatki schodowej,
- wykonanie nowej klatki schodowej w dobudowie,
- montaż platformy dla niepełnosprawnych,
- zmiana układu pomieszczeń w części nowej i dobudowie,
- nadbudowa dobudówki o jedną kondygnację – poddasze użytkowe,
- wykonanie dachu nad dobudową,
- wykonanie wzmocnienia fundamentów,
- remont uszkodzeń ścian,
- ocieplenie dachu i części strychowych,
- ocieplenie ścian budynku,
- montaż ław kominiarskich i stopni żłazowych,
- roboty wykończeniowe,
- wymiana stolarki okiennej i drzwiowej,
- wykonanie nowych podłóg, posadzek, tynków i wykładzin

Projekt przewiduje także zakup wyposażenia niezbędnego do pełnienia funkcji społeczno-kulturalnych przebudowanego obiektu.

W zakresie robót elektrycznych zostanie wykonana: instalacja zasilająca, tablice

rozdzielcze, instalacje oświetlenia, instalacje gniazd wtykowych, instalacje sieci strukturalnej, instalacja CCTV (system monitoringu wizyjnego), instalacja SSWiN (system włamania i napadu), instalacja przyzywowa, instalacja połączeń wyrównawczych oraz odgromowa i uziemiająca.

W zakresie robót sanitarnych zostanie wykonana: instalacja wody zimnej, ciepłej i cyrkulacji, instalacja p.poż., instalacja kanalizacji sanitarnej, instalacja c.o., instalacja gazowa oraz wentylacja i klimatyzacja. Budynek będzie ogrzewany przez kocioł gazowy kompensacyjny wspomagany dodatkowym źródłem ciepła wykorzystującym OZE.

Zakres robót budowlanych jest zgodny z wytycznymi konserwatorskim przedstawionymi w piśmie znak: IN.510.104.1.2022 z 1 grudnia 2022 r. wydanymi na wniosek Miejsko – Gminnej Biblioteki Publicznej w Łęcznej.

Otoczenie dawnej biblioteki zostanie zagospodarowane. Wokół budynku zostaną urządzone tereny zielone. Teren będzie monitorowany i oświetlony – projekt przyczynia się do zwiększenia bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji.

Podczas projektowania, budowy oraz użytkowania budynku zastosowane zostaną zasady Nowego Europejskiego Bauhausu opierające się na zrównoważonym rozwoju, estetyce i integracji. Przy realizacji projektu wykorzystane zostaną innowacyjne materiały i rozwiązania inspirowane naturą. W ramach projektu zapewniona będzie również dbałość o zachowanie i rozwój zielonej infrastruktury, zwłaszcza ochronę drzew, w całym cyklu projektowym.

Projekt ukierunkowany jest na rozwijanie aktywności społecznej poprzez adaptację przestrzeni do realizacji oferty kulturalno-edukacyjnej i rozwoju innowacji społecznych. Potrzeba jego realizacji wynika z potrzeb społecznych mieszkańców obszaru rewitalizacji zdiagnozowanych na etapie diagnozy i delimitacji obszaru rewitalizacji. Inwestor, w ramach przedmiotowego projektu, nie wyklucza wsparcia działań społecznych na rzecz aktywizacji środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym (max. 15% wartości projektu). Działania te obejmować mogą m.in. wszelkiego rodzaju imprezy kulturalne, zajęcia dedykowane poszczególnym grupom społecznym czy zajęcia skutkujące podniesieniem kompetencji pracowników.

Cele przedsięwzięcia:

- Rozwój infrastruktury społeczno - kulturalnej na obszarze rewitalizacji.
- Wspieranie sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego.
- Wspieranie kultury.
- Poprawa dostępności instytucji społeczno-kulturalnych na obszarze rewitalizacji.
- Poprawa jakości usług w sferze społecznej i kulturalnej na obszarze rewitalizacji.
- Poszerzenie oferty instytucji społeczno-kulturalnych na obszarze rewitalizacji.
- Zwiększenie uczestnictwa w kulturze oraz aktywności społecznej na obszarze rewitalizacji.

Okres realizacji

12/2023 – 12/2028

Szacowana wartość

3 600 000,00 zł

Źródło finansowania

☐ Krajowe środki publiczne

- ☒ Fundusze Europejskie (w szczególności: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności)
- ☐ Środki prywatne
- ☒ Środki z innych źródeł
- ☒ Środki własne JST

Sugerowane źródło finansowania: Program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027
Działanie FELU.11.04 Rewitalizacja obszarów innych niż miejskie, środki własne JST
Dopuszczalne: środki z innych źródeł

Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedmiotowa inwestycja będzie respektować zasadę zrównoważonego oddziaływania na środowisko, potrzebę rozwoju cyfrowego, zasadę dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami, zasadę stabilności i efektywności finansowej oraz odporności na kryzys. Obiekt będzie w pełni dostępny dla osób niepełnosprawnych poprzez zniwelowanie barier architektonicznych. Wybudowany obiekt będzie dostosowany do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

W budynku zostanie zamontowany podnośnik platformowy dla osób niepełnosprawnych. Minimalna wysokość podnoszenia – 3,55 m, minimalny udźwig – 400 kg.

W obiekcie zostanie zamontowany system przyzywowy dla osób niepełnosprawnych służący do wezwania pomocy w sytuacji awaryjnej. System obejmuje łazienki dla osób niepełnosprawnych. System składa się z przycisków przywoławczych pociągowych, przycisków kasujących, lampek sygnalizacyjnych z buczkiem.

W budynku zostaną zamontowane elementy wyposażenia ułatwiające orientację oraz przekaz informacji tj. plany tyflograficzne, symbole graficzne i piktogramy, pętle indukcyjne, system fakturowych oznaczeń nawierzchni.

Grupa docelowa przedsięwzięcia

Mieszkańcy Gminy Łęczna, środowiska lub lokalne społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w szczególności lokalne społeczności na terenie rewitalizacji. Osoby odwiedzające Gminę Łęczna w ramach ruchu turystycznego, organizacje pozarządowe.

Uzasadnienie szerszej grupy docelowej przedsięwzięcia

Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do rozwoju gospodarczego ośrodka (turystyka), umożliwiając wypracowanie marki miejsca, opartej na historii i kulturze miejsca oraz wydarzeniach kulturalno-edukacyjnych. Z odnowionej infrastruktury – bezpośrednio lub pośrednio – skorzystają wszyscy mieszkańcy Gminy, których jakość zamieszkiwania ulegnie znaczącej poprawie, m.in. poprzez poprawę ładu wizualnego otoczenia, atrakcyjną przestrzeń spędzania czasu wolnego, prężny rozwój ośrodka czy chociażby szeroki wachlarz możliwości dot. prowadzenia okółoturystycznej działalności gospodarczej.

Prognozowane rezultaty

Zmodernizowany budynek dostosowany do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami będzie pełnić rolę kompleksu integracji społecznej i realizacji funkcji społeczno-kulturalnych. Projekt doprowadzi do ukształtowania nowoczesnej, atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni

publicznej. Realizowane w przebudowanym budynku małej synagogi funkcje kulturalne i społeczne umożliwią ograniczenie wykluczenia społecznego, poprawę życia, aktywizację i integrację mieszkańców, a także ożywienie gospodarcze i wzrost atrakcyjności turystycznej. Inwestycja stanowić będzie kolejny etap rewitalizacji Starego Miasta w Łęcznej. Miejsce to będzie miało pozytywny wpływ również na lokalną gospodarkę poprzez stymulowanie aktywności przedsiębiorczej, która przyciąga turystów i generuje dochody dla lokalnych firm.

Przebudowa budynku po bibliotece w celu przystosowania do pełnienia funkcji społeczno-kulturalnych pozwoli na rozwiązanie problemów wskazanych w dokumencie „Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Gminie Łęczna” zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji. Są to problemy w sferze społecznej i dotyczą m.in: niskiego poziomu aktywności społecznej, niskiego poziomu aktywności obywatelskiej i niskiego poziomu integracji mieszkańców.

Przebudowa budynku po bibliotece na potrzeby społeczno-kulturalne pomoże także rozwiązać problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej w zakresie niewystarczającej dostępności budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami. Odpowiada także na uwagi mieszkańców wyrażone w ankiecie na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, w których ankietowani wprost wskazali na zły stan budynków użyteczności publicznej i konieczność odnowienia infrastruktury publicznej.

Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu

Wskaźnik produktu:

- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt.,
- Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami – 0 szt.,
- Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem – 1 szt.,
- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt.,
- Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 0,8819 ha.

Sposób pomiaru: protokół odbioru robót po zakończeniu inwestycji.

Wskaźnik rezultatu:

- Szacowana liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji – 5 000 osób
- Szacowana liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem – 5 000 osób rocznie.

Sposób pomiaru: badania/pomiary wykonane rok po zakończeniu realizacji projektu.

Cele realizowane przez to przedsięwzięcie

- A2. Rozwijanie sektorów opieki nad najmłodszymi oraz edukacji
- B1. Infrastruktura, przestrzeń publiczna oraz zajęcia dostosowane do potrzeb mieszkańców, w tym osób starszych i z niepełnosprawnościami
- B2. Rozwój infrastruktury o funkcjach społeczno-kulturalnych i rekreacyjnych
- B3. Uporządkowana i zagospodarowana przestrzeń publiczna z elementami zielonej przestrzeni

Powiązania i synergia z innymi przedsięwzięciami

Realizacja inwestycji będzie komplementarna z projektami realizowanymi i planowanymi do realizacji:

- Projekt rewitalizacyjny nr 5 „W poszukiwaniu harmonii”. Literatura, muzyka, plastyka – współbrzmienie

- Projekt rewitalizacyjny nr 8 Zdrowa odnowa Łęcznej
- Projekt rewitalizacyjny nr 9 Klub Integracji Społecznej „Razem możemy więcej” - rozwój wsparcia społecznego skierowany na aktywizację społeczną i zawodową mieszkańców Podzamcza i Starego Miasta.
- Projekt rewitalizacyjny nr 21 Proekologiczni mieszkańcy Łęcznej

Projekt 5. „W poszukiwaniu harmonii”. Literatura, muzyka, plastyka –współbrzmienie.

Lokalizacja przedsięwzięcia

ul. Bożniczna 21 oraz ul. Bożniczna 19

Nr działki: 1761, 1759, 1762

Podmiot realizujący przedsięwzięcie (lider projektu)

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta w Łęcznej

Partner projektu (udział finansowy, merytoryczny i techniczny)

Organizacja pozarządowa wyłoniona w ramach konkursu przez Gminę Łęczna

Zakres zadań przedsięwzięcia

W chwili obecnej mieszkańcy obszaru objętego rewitalizacją korzystają z usług biblioteki, która jest jedyną na tym obszarze placówką kultury oraz centrum informacji. Tymczasem lokalna społeczność miasta i gminy Łęczna oraz obszaru rewitalizacji oczekuje, że w zrewitalizowanych budynkach i przestrzeni publicznej prowadzona będzie nie tylko działalność kulturalna, ale także społeczna, edukacyjna i proekologiczna kształtująca postawy włączeniowe. Idealnym miejscem do realizacji tego typu postulatów są obiekty i przestrzeń publiczna poddane procesom rewitalizacyjnym na Starym Mieście w Łęcznej.

Działania przewidziane w projekcie koncentrują się w budynkach małej i dużej synagogi na ulicy Bożniczej. Obydwa budynki są położone w malowniczym miejscu, mają swój klimat i atmosferę.

Przebudowa obydwu obiektów i nadanie im nowych funkcji pozwoli na zorganizowanie bardziej wyszukanych i nowoczesnych form pracy z użytkownikami obydwu obiektów. Także przeprowadzona rewitalizacja Rynku II daje możliwość wykorzystania przestrzeni placu do organizowania różnego rodzaju działań kulturalnych m.in. koncertów, spotkań literackich. W związku z tym zaproponowane przedsięwzięcie będzie korzystało z efektów wcześniej

prowadzonych prac w sąsiedztwie i w budynkach małej i dużej synagogi.

Poprzez zagospodarowanie przestrzeni wokół obydwu budynków istnieje możliwość stworzenia miejsca zielonego na Starym Mieście od strony północnej budynków małej i dużej synagogi. Inicjatywa taka stwarza możliwość spotkań, animowania wspólnych działań na rzecz społeczności lokalnej. Brak tego typu spotkań lub ich niewystarczająca ilość, powoduje, że mieszkańcy Łęcznej, a w szczególności obszaru rewitalizacji pozostają bierni społecznie.

Cykl spotkań integrujących społeczność lokalną zaplanowanych w ramach przedsięwzięcia:

I. „Ogród wiedzy”:

Pikniki czytelnicze:

- ekologiczne – poznajemy „Świat roślin i zwierząt” - 200 uczestników,
- „Ornisłowo”- spotkanie z ornitologiem - 200 uczestników,

Na budynkach małej i dużej synagogi oraz na terenie „zielonym” umieszczone zostaną karmniki i domy dla owadów.

- zorganizowane zostaną warsztaty czytelnicze edukacyjne oraz animacje dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, udział w Ogólnopolskiej Akcji „Czytanie na Polanie”, która jest organizowana przez Fundację Powszechnego Czytania. Akcja polega na zorganizowaniu imprezy czytelniczej, która odbywa się na świeżym powietrzu. Społeczność przychodzi tego dnia z kocami lub poduszkami i w wybranym miejscu na zewnątrz organizuje przestrzeń czytelniczą. Można czytać dowolną książkę. Głównym celem tej inicjatywy jest promocja czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży oraz integracja społeczności lokalnej. 300 uczestników,
- głośne czytanie w ramach kampanii społecznej „Cała Polska Czyta Dzieciom” – „Leżakomania” - 300 uczestników.

II. „Biblioteka kulinarnych melodii”

Spotkania autorskie:

- gotowanie w otoczeniu synagog oraz na otwartej przestrzeni Rynku II przez zaproszonych gości - 100 uczestników,
- stworzenie galerii „Cheder” - wystawy. Użytkownicy odwiedzający bibliotekę - około 800 osób,
- wystawy okazjonalne (wystawy związane z literaturą i książką np. okładek książkowych itp.), użytkownicy odwiedzający bibliotekę – około 800 osób,
- koncerty muzyczne, w pomieszczeniu biblioteki – czytelnia 100 uczestników , w plenerze 200,
- konkurs na „Exlibris Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej im. Zbigniewa Herberta w Łęcznej” skierowany do mieszkańców Łęcznej (wykorzystanie potencjału intelektualnego mieszkańców miasta uzdolnionych plastycznie. Konkurs bez ograniczeń wiekowych) - 100 uczestników.

III. „Biblioteka, tam mam swoją roślinę” – zaproszenie do udziału wszystkich mieszkańców Łęcznej do ozdobienia roślinnością przestrzeni wokół budynków małej

i dużej synagogi - 100 uczestników.

IV. Koncepcja bookcrossingu – „Budki z książkami”. Mieszkańcy Łęcznej czytają w zrewitalizowanych obiektach i przestrzeni publicznej - 100 uczestników.

V. „Bibliokawiarnia” - przestrzeń dla każdego. Stworzenie kącika do pracy twórczej i mini kawiarenki - 50 użytkowników.

VI. Mała i Duża Synagoga:

- spotkania autorskie - 300 uczestników,
- spotkania edukacyjno-historyczne - 200 uczestników.

VII. Prelekcje organizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi - 100 uczestników.

Organizacja pozarządowa zajmuje się propagowaniem postaw tolerancji, poszanowania praw człowieka, szczególnie mniejszości narodowych i współpracy ludzi różnych kultur i religii. Podnoszeniem świadomości na temat lokalnego dziedzictwa historycznego i kulturowego wśród mieszkańców poszczególnych miejscowości w Polsce. Podejmowaniem inicjatyw edukacyjnych dla przekazywania historii i dziedzictwa młodym pokoleniom oraz dla przeciwdziałania przejawom nietolerancji i dyskryminacji, ksenofobii oraz antysemityzmu. Ochroną dziedzictwa narodowego i kultury, w tym ratowaniem miejsc związanych z kulturą żydowską.

- spotkania grup senioralnych „Aktywny Senior” - 100 uczestników,
- spotkania z uczestnikami Środowiskowego Domu Samopomocy w Łęcznej - 100 uczestników,
- zajęcia pobudzające kreatywność dla każdego - 100 uczestników,
- spotkania z artystami i samoukami - 100 uczestników
- projekcje filmów edukacyjnych - 100 uczestników

W realizacji przedsięwzięcia będzie brać udział szereg organizacji społecznych. Organizacje te będą zaangażowane w realizację zaplanowanych zajęć lub będą potencjalnymi uczestnikami organizowanych zajęć: Uniwersytet Trzeciego Wieku, Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Łęczyńskiej, Fundacja Kameralne Pojezierze, Klub Seniora, Środowiskowy Dom Samopomocy, Łęczyńskie Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych, Klub Integracji Społecznej. Potrzeba realizacji projektu wynika z potrzeb społecznych mieszkańców obszaru rewitalizacji zdiagnozowanych na etapie diagnozy i delimitacji obszaru rewitalizacji.

Cele przedsięwzięcia:

- Wykorzystanie zrewitalizowanych obiektów i przestrzeni publicznych do realizacji działań społecznych, kulturalnych i edukacyjnych.
- Włączenie mieszkańców obszaru rewitalizacji do działań społecznych, kulturalnych oraz edukacyjnych.
- Pobudzenie aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez animowanie wspólnych działań na rzecz społeczności lokalnej.

Okres realizacji
2026 - 2028

Szacowana wartość

300 000,00 zł

Źródło finansowania

- ☐ Krajowe środki publiczne
- ☒ Fundusze Europejskie (w szczególności: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności)
- ☐ Środki prywatne
- ☒ Środki z innych źródeł
- ☒ Środki własne JST

Sugerowane źródło finansowania: Program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027
Działanie FELU.08.09 Integracja społeczna osób najbardziej potrzebujących wsparcia, środki własne JST

Dopuszczalne: środki z innych źródeł

Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Projekt będzie respektować zasadę zrównoważonego oddziaływania na środowisko oraz dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami. Projekt realizowany będzie w miejscu przystosowanym do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, pozbawionym barier architektonicznych. Dla zachowania szczególnych warunków bezpieczeństwa uczestników poszczególne atrakcje dostosowane będą do konkretnych grup demograficznych, w tym także osób o ograniczonych możliwościach. Plakaty informacyjne dot. wydarzenia czy informacje na stronach internetowych drukowane/ publikowane będą z użyciem czcionki bezszeryfowej, w odpowiednim kontraście kolorystycznym, co pozwoli osobom niedowidzącym na ich odczytanie.

Grupa docelowa przedsięwzięcia

Mieszkańcy Gminy Łęczna, środowiska lub lokalne społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w szczególności lokalne społeczności na terenie rewitalizacji, m.in. seniorzy, młodzież, dzieci, mieszkańcy obszarów o niezadowalającej dostępności do usług społecznych. Osoby odwiedzające Gminę Łęczna w ramach ruchu turystycznego, organizacje pozarządowe.

Uzasadnienie szerszej grupy docelowej przedsięwzięcia

Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do rozwoju gospodarczego ośrodka (turystyka), umożliwiając wypracowanie marki miejsca, opartej na historii i kulturze miejsca oraz wydarzeniach kulturalno-edukacyjnych. Projekt przyczyni się do aktywizacji i integracji społecznej wszystkich grup demograficznych, począwszy od dzieci, na seniorach kończąc, będzie też włączający dla osób zagrożonych wykluczeniem. Zajęcia przewidziane w ramach niniejszego projektu, podniosą świadomość ludności dotyczącą miejsca ich zamieszkania oraz wpłyną korzystnie na budowanie poczucia tożsamości lokalnej.

Prognozowane rezultaty

- Ożywienie i zaangażowanie mieszkańców Miasta i Gminy Łęczna w życie społeczne i kulturalne.
- Uporządkowanie przestrzeni do wspólnych inicjatyw - wykorzystanie terenu zielonego wokół budynku biblioteki.
- Wykorzystanie placu Rynku II do organizacji wydarzeń edukacyjnych, kulturalnych i społecznych we współpracy ze stowarzyszeniami, fundacjami i organizacjami

pozarządowymi oraz stworzenie miejsca kawowo-czytelniczego dla mieszkańców, co pozwoli na rozwiązanie problemów wskazanych w dokumencie „Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Gminie Łęczna” zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji.

- Wyzwolenie kreatywności wśród mieszkańców gminy.

Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu

Wskaźnik produktu:

- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt.
- Całkowita liczba osób objętych wsparciem – 1000 os.
- Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w Programie – 50 os.

Wskaźnik rezultatu:

Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu – 100 os.

Cele realizowane przez to przedsięwzięcie

- A1. Działania na rzecz wsparcia integracji i aktywności społecznej oraz budowania tożsamości regionalnej
- A2. Rozwijanie sektorów opieki nad najmłodszymi oraz edukacji
- B3. Uporządkowana i zagospodarowana przestrzeń publiczna z elementami zielonej przestrzeni
- B4. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego

Powiązania i synergia z innymi przedsięwzięciami

Realizacja projektu będzie odbywać się w:

- budynku dużej synagogi w Łęcznej objętej działaniem rewitalizacyjnym nr 2 - Synagogi w Łęcznej – odrestaurowanie budynku synagogi w Łęcznej na potrzeby Centrum Spotkań (ośrodek muzealno-edukacyjny)
- budynku małej synagogi w Łęcznej objętej działaniem rewitalizacyjnym nr 4 - Synagogi w Łęcznej – przebudowa budynku biblioteki przy ulicy Bożniczej w Łęcznej do pełnienia funkcji społeczno-kulturalnych

Projekt 6. Kameralne Centrum Aktywności Mieszkańców

Lokalizacja przedsięwzięcia

ul. Partyzancka nr 11/13

Nr działki 1877, 1878 i 1879

Podmiot realizujący przedsięwzięcie (lider projektu)

Fundacja Kameralne Pojezierze

Partner projektu (udział finansowy, merytoryczny i techniczny)

Projekt realizowany samodzielnie

Zakres zadań przedsięwzięcia

Kameralne Centrum Aktywności Mieszkańców to przestrzeń dla integrowania wszystkich form aktywności społecznej przejawianej przez mieszkańców obszaru rewitalizacji. Zakłada się wsparcie działań prowadzących do animowania życia sąsiedzkiego na całym obszarze rewitalizacji.

Przedmiotem projektu jest przebudowa budynku przy ulicy Partyzancka nr 11/13 w Łęcznej i nadbudowa dobudówki do budynku. W budynku projektuje się utworzenie funkcji społeczno-kulturalnych. W tym celu zaplanowano przebudowę starego budynku i nadbudowę

dobudówki w celu zwiększenia powierzchni i użyteczności budynku.

Obecnie budynek jest zdegradowany ze względu na swój stan techniczny ponieważ nie spełnia warunków technicznych umożliwiających jego użytkowanie. W wyniku długiego użytkowania obiekt stracił parametry racjonalnych kosztów eksploatacji (awaryjność wewnętrznych sieci, niedostateczne parametry termoizolacyjności). Nie spełnia także wymogów funkcjonalnych stawianych tego typu obiektom.

Fundamenty budynków są w złym stanie technicznym, wymagają wzmocnienia. Ściany murowane nie spełniają obecnych wymagań izolacyjności termicznej. Konstrukcja dachu wymaga impregnacji ogniochronnej i warstwy izolacji termicznej z powodu niedostatecznej izolacyjności stropodachu. Budynek jest niedostępny dla osób z niepełnosprawnościami.

W przedsięwzięciu zaplanowano następujące roboty budowlane:

- montaż platformy dla niepełnosprawnych,
- zmiana układu pomieszczeń,
- nadbudowa dobudówki o jedną kondygnację – poddasze użytkowe,
- wykonanie dachu nad dobudową,
- wykonanie wzmocnienia fundamentów,
- remont uszkodzeń ścian,
- ocieplenie dachu i części strychowych,
- ocieplenie ścian budynku,
- montaż ław kominiarskich i stopni zjazdowych,
- roboty wykończeniowe,
- wymiana stolarki okiennej i drzwiowej,
- wykonanie nowych podłóg, posadzek, tynków i wykładzin.

W zakresie robót elektrycznych zostanie wykonana: instalacja zasilająca, tablice rozdzielcze, instalacje oświetlenia, instalacje gniazd wtykowych, instalacje sieci strukturalnej, instalacja CCTV, instalacja SSWiN (system włamania i napadu), instalacja przyzywowa, instalacja połączeń wyrównawczych oraz odgromowa i uziemiająca.

W zakresie robót sanitarnych zostanie wykonana: instalacja wody zimnej, ciepłej i cyrkulacji, instalacja p.poż., instalacja kanalizacji sanitarnej, instalacja c.o., instalacja gazowa oraz wentylacja i klimatyzacja.

Budynek będzie ogrzewany przez kocioł gazowy kompensacyjny wspomagany dodatkowym źródłem ciepła wykorzystującym OZE.

Otoczenie budynku zostanie zagospodarowane. Na tyłach budynku powstanie taras, a wokół zostaną urządzone tereny zielone. W ramach projektu zapewniona będzie również dbałość o zachowanie i rozwój zielonej infrastruktury, zwłaszcza ochronę drzew, w całym cyklu projektowym.

Projekt ukierunkowany jest na rozwijanie aktywności społecznej poprzez adaptację przestrzeni do realizacji oferty kulturalno-edukacyjnej i rozwoju innowacji społecznych. Potrzeba jego realizacji wynika z potrzeb społecznych mieszkańców obszaru rewitalizacji zdiagnozowanych na etapie diagnozy i delimitacji obszaru rewitalizacji. Inwestor, w ramach przedmiotowego projektu, nie wyklucza wsparcia działań społecznych na rzecz aktywizacji środowisk zagrożonych

wykluczeniem społecznym (max. 15% wartości projektu). Działania te obejmować mogą m.in. wszelkiego rodzaju imprezy kulturalne czy zajęcia dedykowane poszczególnym grupom społecznym.

Projekt przewiduje także zakup wyposażenia niezbędnego do pełnienia funkcji społeczno-kulturalnych przebudowanego obiektu.

Cel przedsięwzięcia:

- Rozwój infrastruktury społeczno- kulturalnej na obszarze rewitalizacji.
- Poprawa dostępności instytucji społeczno-kulturalnych na obszarze rewitalizacji.
- Poprawa jakości usług w sferze społecznej i kulturalnej na obszarze rewitalizacji.
- Poszerzenie oferty instytucji społeczno-kulturalnych na obszarze rewitalizacji.
- Wspieranie kultury.
- Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego.

Okres realizacji

12/2023 – 12/2030

Szacowana wartość

2.876.000,00 zł

Źródło finansowania

- ☐ Krajowe środki publiczne
- ☒ Fundusze Europejskie (w szczególności: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności)
- ☒ Środki prywatne
- ☐ Środki z innych źródeł
- ☐ Środki własne JST

Sugerowane źródło finansowania: Program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Działanie FELU.11.04 Rewitalizacja obszarów innych niż miejskie, środki własne JST

Dopuszczalne: środki z innych źródeł

Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedmiotowa inwestycja będzie respektować zasadę zrównoważonego oddziaływania na środowisko, zasadę dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami, zasadę stabilności i efektywności finansowej oraz odporności na kryzys. Obiekt będzie w pełni dostępny dla osób niepełnosprawnych poprzez zniwelowanie barier architektonicznych. W lokalizacji (pomieszczenia, sale), będą zapewnione odpowiednie warunki techniczne (ciągi komunikacyjne, podjazdy).

W budynku zostanie zamontowany podnośnik platformowy dla osób niepełnosprawnych. Minimalna wysokość podnoszenia – 3,55 m, minimalny udźwig – 400 kg.

W obiekcie zostanie zamontowany system przyzywowy dla osób niepełnosprawnych służący do wezwania pomocy w sytuacji awaryjnej. System obejmuje łazienki dla osób niepełnosprawnych. System składa się z przycisków przywoławczych pociągowych, przycisków kasujących, lampek sygnalizacyjnych z bucikiem.

W budynku zostaną zamontowane elementy wyposażenia ułatwiające orientację oraz przekaz informacji tj. plany tyflograficzne, symbole graficzne i piktogramy, pętle indukcyjne,

system fakturowych oznaczeń nawierzchni.

Grupa docelowa przedsięwzięcia

Mieszkańcy obszaru rewitalizacji, środowiska lub lokalne społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w szczególności lokalne społeczności na terenie rewitalizacji.

Prognozowane rezultaty

Rezultatem będzie powstanie przyjaznej przestrzeni integrującej działania mieszkańców obszaru rewitalizacji. Przedsięwzięcie doprowadzi do ukształtowania nowoczesnej, atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej. Realizowane w przebudowanym budynku funkcje kulturalne i społeczne umożliwią ograniczenie wykluczenia społecznego, poprawę życia, aktywizację i integrację mieszkańców, a także ożywienie gospodarcze i wzrost atrakcyjności turystycznej. Działania takie zaplanowane zostały w niniejszym dokumencie.

Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na rozwiązanie problemów wskazanych w dokumencie „Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Gminie Łęczna” zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji.

Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu

Wskaźnik produktu:

- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt.,
- Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami – 0 szt.,
- Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem – 1 szt.,
- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt.,
- Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 282 m² (0,0282 ha).

Sposób pomiaru: protokół odbioru robót po zakończeniu inwestycji.

Wskaźnik rezultatu:

- Szacowana liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji – 5 000 osób
- Szacowana liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem – 1 500 osób rocznie

Sposób pomiaru: badania/pomiary wykonane rok po zakończeniu realizacji projektu.

Cele realizowane przez to przedsięwzięcie

- A2. Rozwijanie sektorów opieki nad najmłodszymi oraz edukacji
- B1. Infrastruktura, przestrzeń publiczna oraz zajęcia dostosowane do potrzeb mieszkańców, w tym osób starszych i z niepełnosprawnościami
- B2. Rozwój infrastruktury o funkcjach społeczno-kulturalnych i rekreacyjnych
- B3. Uporządkowana i zagospodarowana przestrzeń publiczna z elementami zielonej przestrzeni
- B4. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego

Powiązania i synergia z innymi przedsięwzięciami

Realizacja inwestycji będzie komplementarna z projektami realizowanymi i planowanymi do realizacji:

- Projekt rewitalizacyjny nr 7 - Uruchomienie funkcjonalności Kameralnego Centrum Aktywności Mieszkańców
- Projekt rewitalizacyjny nr 8 - Zdrowa odnowa Łęcznej
- Projekt rewitalizacyjny nr 9 - Klub Integracji Społecznej „Razem możemy więcej” - rozwój wsparcia społecznego skierowany na aktywizację społeczną i zawodową mieszkańców

Podzamcza i Starego Miasta.

- Projekt rewitalizacyjny nr 21 - Proekologiczni mieszkańcy Łęcznej

Projekt 7. Uruchomienie funkcjonalności Kameralnego Centrum Aktywności Mieszkańców

Lokalizacja przedsięwzięcia

ul. Partyzancka nr 11/13

Nr działki 1877, 1878 i 1879

Podmiot realizujący przedsięwzięcie (lider projektu)

Fundacja Kameralne Pojezierze

Partner projektu (udział finansowy, merytoryczny i techniczny)

Projekt realizowany samodzielnie

Zakres zadań przedsięwzięcia

Kameralne Centrum Aktywności Mieszkańców to przestrzeń dla integrowania wszystkich form aktywności społecznej przejawianej przez mieszkańców obszaru rewitalizacji. Zakłada się wsparcie działań prowadzących do animowania życia sąsiedzkiego na całym obszarze rewitalizacji.

Przedmiotem zadania będzie uruchomienie funkcjonalności Kameralnego Centrum Aktywności Mieszkańców. W ramach przedsięwzięcia planowane jest stworzenie kompleksowej oferty kulturalnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Realizacja zadania obejmuje organizację spotkań z udziałem pisarzy, aktorów i muzyków promujących zasoby biblioteczne: książki, filmy, muzykę. W ramach przedsięwzięcia przewidziano cykl zajęć z zakresu edukacji filmowej obejmującej m.in. spotkania miłośników sztuki filmowej, projekcje filmów zakończone dyskusją, wymianą poglądów na temat obejrzanej produkcji, spotkania z reżyserami, aktorami, twórcami filmowymi. Przedsięwzięcie obejmuje również spotkania muzyczne promujące lokalnych artystów, przeplatane występami muzyków z całej Polski. Planowane działanie obejmuje zakup niezbędnego sprzętu i licencji do prowadzenia zajęć. Potrzeba realizacji projektu wynika z potrzeb społecznych mieszkańców obszaru rewitalizacji zdiagnozowanych na etapie diagnozy i delimitacji obszaru rewitalizacji.

Dodatkowo realizowane będą:

- Kreatywna przestrzeń - W ramach przedsięwzięcia planowane jest stworzenie pracowni regionalnej, która będzie otwartym miejscem dla mieszkańców gminy, w którym zbierane będą min. wspomnienia, fotografie i utrwalane na nośnikach elektronicznych przy użyciu odpowiedniego sprzętu. W ramach przedsięwzięcia prowadzone będą cykliczne spotkania z młodzieżą ukazujące założycieli miasta pod kierunkiem bibliotekarzy oraz trenerów, prezentowanych z wykorzystaniem odpowiednich narzędzi, w tym multimedialnych.

- Warsztaty – kreatywna łączna – cykliczne zajęcia aktywizujące uczestników, w tym warsztaty twórcze (np. plastyczne, literackie), zajęcia teatralne, spotkania z ciekawymi ludźmi.
- Kreatywny senior – zajęcia dla seniorów podnoszące kompetencje i umiejętności seniorów poprzez stymulację i wsparcie w nowej cyfrowej rzeczywistości – nauka języka angielskiego dla seniorów, nauka korzystania z e-usług, podstawowy kurs obsługi komputera ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa w sieci. Przedsięwzięcie przewiduje zwiększenie aktywności psychicznej uczestników poprzez zajęcia opracowane dla osób starszych.

Cele przedsięwzięcia:

- Wykorzystanie zrewitalizowanych obiektów i przestrzeni publicznych do realizacji działań społecznych, kulturalnych i edukacyjnych.
- Włączenie mieszkańców obszaru rewitalizacji do działań społecznych, kulturalnych oraz edukacyjnych.
- Pobudzenie aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez animowanie wspólnych działań na rzecz społeczności lokalnej.

Okres realizacji

01/2025 – 12/2030

Szacowana wartość

1 189 000 zł

Źródło finansowania

- ☐ Krajowe środki publiczne
- ☒ Fundusze Europejskie (w szczególności: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności)
- ☒ Środki prywatne
- ☒ Środki z innych źródeł
- ☐ Środki własne JST

Sugerowane źródło finansowania: Program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027
Działanie FELU.08.09 Integracja społeczna osób najbardziej potrzebujących wsparcia, środki Fundacji

Dopuszczalne: środki z innych źródeł

Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedmiotowa inwestycja będzie respektować zasadę zrównoważonego oddziaływania na środowisko oraz dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami. Projekt realizowany będzie w miejscu przystosowanym do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, pozbawionym barier architektonicznych.

W lokalizacjach zajęć, zarówno stacjonarnych jak i warsztatowych profilowych na potrzeby osób z niepełnosprawnościami zostaną zaangażowani opiekunowie/opiekunki (dysponujące przygotowaniem specjalistycznym) a także w czasie organizacji plenerowych zajęć będzie uwzględniany także udział osób opiekunów (rodzina lub inni).

W lokalizacji (pomieszczenia, sale), będą spełnione warunki techniczne (ciąg

komunikacyjne, podjazdy).

Na czas zajęć o charakterze wykładów/prelekcji będą angażowani specjaliści z zakresu specjalnych metod komunikacji: (1) manualnej - opartej na gestach i ruchach rąk, ze szczególnym uwzględnieniem dłoni (np. język migowy, język migany), co oznacza zaangażowanie w czasie cyklu edukacyjnego tłumacza języka migowego lub miganego, (2) graficznej - opartej na zastosowaniu wizualnych reprezentacji dźwięków, słów i pojęć (np. piktogramy).

Dla zachowania szczególnych warunków bezpieczeństwa uczestników z niepełnosprawnościami zostaną zastosowane metody przydziału takich prac i czynności podczas edukacji praktycznej, które będą dostosowane do możliwości tej grupy.

Odrębną potrzebą w trakcie organizacji stacjonarnych zajęć edukacyjnych - w przypadku ustalenia diagnozy potrzeb - będzie zastosowanie specjalnych technologii komputerowych AAC., w tym m.in.: (1) specjalnego oprogramowania komputerowego pozwalającego na budowanie dłuższych wypowiedzi poprzez zestawienie gotowych komunikatów umieszczonych na dynamicznych planszach komunikacyjnych, (2) alternatywnych klawiatur i nakładek na standardową klawiaturę oraz specjalnych mysz, które mogą być wykorzystywane przez osoby niewidome czy z ograniczoną sprawnością manualną.

Grupa docelowa przedsięwzięcia

Dzieci, młodzież, dorośli i seniorzy z obszaru rewitalizacji

Prognozowane rezultaty

- Rezultatem będzie powstanie przyjaznej przestrzeni integrującej działania mieszkańców.
- Poprawa jakości usług w sferze społecznej i kulturalnej na obszarze rewitalizacji.
- Poszerzenie oferty instytucji społeczno-kulturalnych na obszarze rewitalizacji.
- Zwiększenie uczestnictwa w kulturze oraz aktywności społecznej na obszarze rewitalizacji.

Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na rozwiązanie problemów wskazanych w dokumencie „Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Gminie Łączna” zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji.

Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu

Wskaźnik produktu:

- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt.
- Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami - 0 szt.
- Całkowita liczba osób objętych wsparciem – 470 osób / rok
- Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w Programie - 70 osób / rok

Wskaźnik rezultatu:

- Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu - 120 osób / rok

Cele realizowane przez to przedsięwzięcie

- A1. Działania na rzecz wsparcia integracji i aktywności społecznej oraz budowania tożsamości regionalnej
- A2. Rozwijanie sektorów opieki nad najmłodszymi oraz edukacji

Powiązania i synergia z innymi przedsięwzięciami

Realizacja projektu będzie odbywać się w:

- Kameralnym Centrum Aktywności Mieszkańców objętego projektem nr 6 - Kameralne Centrum Aktywności Mieszkańców

Projekt 8. Zdrowa odnowa Łęcznej

Lokalizacja przedsięwzięcia

Obszar rewitalizacji Gminy Łęczna i pozostałe tereny Gminy Łęczna

Podmiot realizujący przedsięwzięcie (lider projektu)

Lubelski Klub Karate Kyokushin

Partner projektu (udział finansowy, merytoryczny i techniczny)

Projekt realizowany samodzielnie

Zakres zadań przedsięwzięcia

Przedsięwzięcie polegać będzie na zorganizowaniu cyklu zajęć. Zajęcia będą miały charakter teoretyczny i praktyczny dotyczący następujących obszarów:

- zdrowia fizycznego,
- zdrowia psychicznego,
- zdrowia społecznego.

Zajęcia będą prowadzone w blokach tematycznych kierowanych do poszczególnych grup, dwa razy w tygodniu.

Zajęcia z zakresu zdrowia fizycznego obejmowały będą:

- dla dzieci i młodzieży: zajęcia sportowo-rekreacyjne z elementami karate,
- dla mężczyzn: zajęcia sportowo-rekreacyjne z elementami karate,
- dla kobiet: zajęcia z samoobrony z elementami karate,
- dla seniorów: zajęcia usprawniająco-aktywizujące.

Zajęcia profilaktyczne zostaną dostosowane do poszczególnych grup i obejmowały będą tematykę z zakresu zdrowego trybu życia, diety, aktywności fizycznej, badań kontrolnych adekwatnych do wieku, rynku pracy, autoprezentacji, komunikacji.

Zajęcia prowadzone będą przez wyspecjalizowaną kadrę z wieloletnim doświadczeniem w pracy z dziećmi, młodzieżą, dorosłymi i seniorami w tym z osobami ze szczególnymi potrzebami.

Realizacja projektu będzie odbywać się m.in. w następujących obiektach objętych rewitalizacją na obszarze rewitalizacji:

- Mała i Duża Synagoga przy ulicy Bożniczej,

- Mediateka przy Rynku II,
- Ogrody tematyczne i sensoryczne w zespole dworsko-parkowym Podzamcze,
- dawna mansjonaria przy ulicy Świętoduskiej,
- siedziba Fundacji Kameralne Pojezierze przy ulicy Partyzanckiej.

Potrzeba realizacji projektu wynika z potrzeb społecznych mieszkańców obszaru rewitalizacji zdiagnozowanych na etapie diagnozy i delimitacji obszaru rewitalizacji.

Cele przedsięwzięcia:

- Celem przedsięwzięcia jest poprawa zdrowia fizycznego, psychicznego i społecznego mieszkańców Łęcznej poprzez działania profilaktyczne, edukacyjne i aktywizujące.
- Wykorzystanie zrewitalizowanych obiektów i przestrzeni publicznych do realizacji działań społecznych i zajęć sportowo-rekreacyjnych.
- Włączenie mieszkańców obszaru rewitalizacji do działań społecznych i zajęć sportowo-rekreacyjnych.
- Pobudzenie aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez animowanie wspólnych działań na rzecz społeczności lokalnej.

Okres realizacji
2027 – 2028

Szacowana wartość
25 000,00 zł

Źródło finansowania

- ☐ Krajowe środki publiczne
- ☒ Fundusze Europejskie (w szczególności: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności)
- ☒ Środki prywatne
- ☒ Środki z innych źródeł
- ☐ Środki własne JST

Sugerowane źródło finansowania: Program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027
Działanie FELU.08.09 Integracja społeczna osób najbardziej potrzebujących wsparcia, środki prywatne

Dopuszczalne: środki z innych źródeł

Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Obiekty i miejsca, w których będą się odbywały zajęcia będą pełni dostępne dla osób niepełnosprawnych poprzez zniwelowanie barier architektonicznych. Zajęcia prowadzone będą przez wyspecjalizowaną kadrę z wieloletnim doświadczeniem w pracy z dziećmi, młodzieżą, dorosłymi i seniorami w tym z osobami ze szczególnymi potrzebami.

Dla zachowania szczególnych warunków bezpieczeństwa uczestników poszczególne atrakcje dostosowane będą do konkretnych grup demograficznych, w tym także osób o ograniczonych możliwościach. Plakaty informacyjne dot. wydarzenia czy informacje na stronach internetowych drukowane/ publikowane będą z użyciem czcionki bezszeryfowej, w odpowiednim kontraście kolorystycznym, co pozwoli osobom niedowidzącym na ich odczytanie.

Grupa docelowa przedsięwzięcia

Mieszkańcy Gminy Łęczna, środowiska lub lokalne społeczności zagrożonych ubóstwem

lub wykluczeniem społecznym w szczególności lokalne społeczności na terenie rewitalizacji.

Uzasadnienie szerszej grupy docelowej przedsięwzięcia

W zaproponowanych przedsięwzięciach miękkich zaplanowane jest uczestniczenie mieszkańców całej Gminy Łęczna, a nie tylko obszaru rewitalizacji. Takie podejście ogranicza dyskryminację osób chcących aktywnie działać w lokalnej społeczności. Zatem niezależnie od faktycznej lokalizacji przedsięwzięcia, zasięg oddziaływania przedsięwzięcia, uwzględniając realizowane tam przedsięwzięcia miękkie, będzie znacznie szerszy od granic obszaru rewitalizacji. Projekt zakłada również uczestnictwo seniorów. Seniorzy uznawani są za grupę osób ze szczególnymi potrzebami (potrzeba łatwiejszego i częstszego dostępu do opieki medycznej i rehabilitacji, dostosowanie obiektów publicznych pod względem infrastruktury czy też organizacji dedykowanych zajęć aktywizujących i integrujących). Seniorzy jako duża część lokalnej społeczności borykają się z problemami nie tylko na obszarze rewitalizacji ale na terenie całej Gminy.

Prognozowane rezultaty

- Rezultatem będzie powstanie przyjaznej przestrzeni integrującej działania mieszkańców.
- Poprawa jakości usług w sferze społecznej na obszarze rewitalizacji.
- Poszerzenie oferty instytucji społeczno-kulturalnych na obszarze rewitalizacji.
- Zwiększenie uczestnictwa w zajęciach sportowo-rekreacyjnych oraz aktywności społecznej na obszarze rewitalizacji.
- poprawa zdrowia fizycznego, psychicznego i społecznego mieszkańców Gminy Łęczna poprzez działania profilaktyczne, edukacyjne i aktywizujące,
- polepszenie zdrowia fizycznego dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów Gminy Łęczna,
- polepszenie zdrowia psychicznego dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów Gminy Łęczna,
- polepszenie zdrowia społecznego dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów Gminy Łęczna,
- wzrost świadomości uczestników projektu w zakresie zdrowego trybu życia, diety, aktywności fizycznej, badań kontrolnych adekwatnych do wieku, chorób cywilizacyjnych, rynku pracy, autoprezentacji,
- osiągnięcie dobrostanu jednostki biorącej udział w projekcie a tym samym społeczności Gminy Łęczna.

Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na rozwiązanie problemów wskazanych w dokumencie „Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Gminie Łęczna” zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji.

Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu

Wskaźnik produktu:

- Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami - 0 szt.
- Całkowita liczba osób objętych wsparciem – 100 osób

Wskaźnik rezultatu:

- Szacowana liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu - 100

Cele realizowane przez to przedsięwzięcie

- A1. Działania na rzecz wsparcia integracji i aktywności społecznej oraz budowania

tożsamości regionalnej

- A3. Promocja zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej

Powiązania i synergia z innymi przedsięwzięciami

Realizacja projektu będzie odbywać się m.in. w obiektach objętych rewitalizacją w projektach nr:

- 1 – Rewitalizacja zachodniej pierzei Rynku II w Łęcznej - budowa Mediateki Łęczyńskiej
- 2 – Synagogi w Łęcznej – odrestaurowanie budynku synagogi w Łęcznej na potrzeby Centrum Spotkań (ośrodek muzealno-edukacyjny)
- 4 – Synagogi w Łęcznej – przebudowa budynku biblioteki przy ulicy Bożniczej w Łęcznej do pełnienia funkcji społeczno-kulturalnych
- 6 – Kameralne Centrum Aktywności Mieszkańców
- 10 – Adaptacja budynku dawnej mansjonarii w Łęcznej do pełnienia funkcji kulturalnych i społecznych wraz z poprawą dostępności obiektu.
- 11 – Budowa przedszkola publicznego przy ulicy Tysiąclecia w Łęcznej.
- 13 – Przebudowa budynku szkolnego przy ul. Staszica 17 w Łęcznej na żłobek publiczny
- 16 – Budowa ogrodów sensorycznych oraz tężni na terenie Ośrodka Rewalidacyjno-Wychowawczego w Łęcznej
- 17 - Rozbudowa infrastruktury dla świadczenia usług na rzecz grup wykluczanych społecznie, mieszkańców miasta i gminy Łęczna

Projekt 9. Klub Integracji Społecznej „Razem możemy więcej” - rozwój wsparcia społecznego skierowany na aktywizację społeczną i zawodową mieszkańców Podzamcza i Starego Miasta.

Lokalizacja przedsięwzięcia

ul. Rynek II 19, Łęczna

Nr działki: 1849, 1850/1, 1850/2, 1851, 1852, 1853, 1854, 1855, 1856, 1857

Podmiot realizujący przedsięwzięcie (lider projektu)

Łęczyńskie Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych

Partner projektu (udział finansowy, merytoryczny i techniczny)

Gmina Łęczna

Zakres zadań przedsięwzięcia

Usługi Klubu zmierzają do reintegracji społecznej i zawodowej poprzez zapewnienie pomocy i wsparcia osobom długotrwale bezrobotnym poprzez organizowanie i prowadzenie działań o charakterze miękkim, biznesowym, inkubacyjnym i animacyjnym tj.

- zdiagnozowanie potrzeb mieszkańców i ukierunkowanie działań na zdiagnozowane potrzeby,
- opracowanie Lokalnego Programu Ekonomii Społecznej
- cykliczne spotkania o charakterze edukacyjnym i terapeutycznym dla osób z grup wykluczenia społecznego
- doradztwo zawodowe, (min. planowanie, przygotowywanie listu motywacyjnego, CV, dostęp do Internetu - poszukiwanie ofert pracy),
- Punkt Informacyjno-Doradczy – współpraca z PUP, MOPS,
- szkolenia zawodowe, biznesowe, animacyjne,
- Młodzieżowy Inkubator Inicjatyw Społecznych - MISA
- zatrudnienie wspierane,
- realizacja indywidualnego procesu reintegracji społecznej i zdrowotnej,
- podnoszenie kwalifikacji zawodowych i doświadczenia zawodowego – wsparcie trenera pracy,

- zatrudnienie trenera/ów pracy dla uczestników Klubu
- organizowanie i koordynowanie działań wolontarystycznych,
- promocja wolontariatu,
- organizowanie szkoleń, warsztatów umiejętności miękkich,
- organizacja prac społecznie użytecznych na terenie Parku Podzamcze (całorocznych),
- cykliczne spotkania integracyjne z mieszkańcami Osiedla Starego Miasta, Osiedla Samsonowicza i sołectwa Podzamcze w „Klubie Samopomocy”,
- współpraca z organizacjami i instytucjami w ramach Lokalnego Programu Ekonomii Społecznej.

Potrzeba realizacji projektu wynika z potrzeb społecznych mieszkańców obszaru rewitalizacji zdiagnozowanych na etapie diagnozy i delimitacji obszaru rewitalizacji.

Celem projektu jest aktywizacja zawodowa i społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji i przeciwdziałanie marginalizacji.

Okres realizacji

01/2024 - 12/2026

Szacowana wartość

320 000,00 zł

Źródło finansowania

- ☒ Krajowe środki publiczne
- ☒ Fundusze Europejskie (w szczególności: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności)
- ☒ Środki prywatne
- ☐ Środki z innych źródeł
- ☒ Środki własne JST

Sugerowane źródło finansowania: Program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027
Działanie FELU.08.09 Integracja społeczna osób najbardziej potrzebujących wsparcia, środki prywatne, środki własne JST

Dopuszczalne: krajowe środki publiczne

Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Projekt będzie respektować zasadę zrównoważonego oddziaływania na środowisko, potrzebę rozwoju cyfrowego, zasadę dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami, zasadę stabilności i efektywności finansowej oraz odporności na kryzys. Obiekt w którym prowadzone będą zajęcia będzie w pełni dostępny dla osób niepełnosprawnych poprzez zniwelowanie barier architektonicznych.

Dla zachowania szczególnych warunków bezpieczeństwa uczestników poszczególne zajęcia dostosowane będą do konkretnych grup demograficznych, w tym także osób o ograniczonych możliwościach. Plakaty informacyjne dot. wydarzenia czy informacje na stronach internetowych drukowane/ publikowane będą z użyciem czcionki bezszeryfowej, w odpowiednim kontraście kolorystycznym, co pozwoli osobom niedowidzącym na ich odczytanie.

Grupa docelowa przedsięwzięcia

Lokalne społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym na obszarze

rewitalizacji.

Prognozowane rezultaty

- Opracowanie Lokalnego Programu Ekonomii Społecznej.
- Rozszerzenie oferty KIS.
- Aktywizacja zawodowa i społeczna grup wykluczanych społecznie.
- Aktywizacja zawodowa i społeczna młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych.
- Stworzenie możliwości spotkań dla grup defaworyzowanych.
- Zmniejszenie przestępczości.

Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na rozwiązanie problemów wskazanych w dokumencie „Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Gminie Łęczna” zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji.

Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu

Wskaźnik produktu:

- Liczba utworzonych klubów – 1
- Liczba utworzonych dokumentów programowych - 1

Wskaźnik rezultatu:

- Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu – 15 os.
- Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie – 25 os.
- Liczba warsztatów miękkich – 48 szt. w ciągu roku
- Liczba szkoleń zawodowych połączonych z praktyką – 480 szt.

Cele realizowane przez to przedsięwzięcie

- A1. Działania na rzecz wsparcia integracji i aktywności społecznej oraz budowania tożsamości regionalnej
- A3. Promocja zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej
- C1. Aktywizacja zawodowa mieszkańców
- C2. Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji

Powiązania i synergia z innymi przedsięwzięciami

Realizacja projektu będzie odbywać się m.in. w obiektach objętych rewitalizacją w projektach nr:

- 1 – Rewitalizacja zachodniej pierzei Rynku II w Łęcznej - budowa Mediateki Łęczyńskiej
- 2 – Synagogi w Łęcznej – odrestaurowanie budynku synagogi w Łęcznej na potrzeby Centrum Spotkań (ośrodek muzealno-edukacyjny)
- 4 – Synagogi w Łęcznej – przebudowa budynku biblioteki przy ulicy Bożniczej w Łęcznej do pełnienia funkcji społeczno-kulturalnych
- 6 – Kameralne Centrum Aktywności Mieszkańców
- 13 – Przebudowa budynku szkolnego przy ul. Staszica 17 w Łęcznej na żłobek publiczny
- 14 - Przebudowa budynku przy ul. Lubelskiej 28 na obiekt o profilu usługowo-turystycznym
- 17 - Rozbudowa infrastruktury dla świadczenia usług na rzecz grup wykluczanych społecznie, mieszkańców miasta i gminy Łęczna

Projekt 10. Adaptacja budynku dawnej mansjonarii w Łęcznej do pełnienia funkcji kulturalnych i społecznych wraz z poprawą dostępności obiektu.

Lokalizacja przedsięwzięcia

ul. Świętoduska 2

Nr działki: 1794, 2156/1, 2160

Podmiot realizujący przedsięwzięcie (lider projektu)

Parafia p.w. św. Marii Magdaleny w Łęcznej

Partner projektu (udział finansowy, merytoryczny i techniczny)

Projekt realizowany samodzielnie

Aktualny stan obiektu/przestrzeni

Fot. 4. Aktualny stan budynku i schodów

Źródło: Urząd Miejski w Łęcznej

Zakres zadań przedsięwzięcia

Przedmiotem projektu jest adaptacja budynku dawnej mansjonarii na potrzeby muzeum parafialno-regionalnego. Parafia p.w. św. Marii Magdaleny w Łęcznej, która jest właścicielem budynku zaplanowała działania, które zmienią jego obecną funkcję i jednocześnie zabezpieczą jego substancję. Inwestycja będzie realizowana w budynku dawnej mansjonarii wybudowanej w 1647 roku, zlokalizowanej na terenie zespołu sakralnego kościoła p.w. św. Marii Magdaleny. Budynek został wpisany do rejestru zabytków województwa lubelskiego pod nr A/94 w dniu 18.11.1994 roku. Budynek od końca XVIII wieku do chwili obecnej pełni funkcję mieszkalną i administracyjną (plebania). W najbliższym czasie mansjonaria przestanie pełnić funkcję plebanii i stanie się nieużytkowanym pustostanem. W chwili obecnej stan techniczny budynku jest niezadowolający – jest zdegradowany. Zabytkowa mansjonaria nie spełnia także wymogów funkcjonalnych stawianych obiektom przeznaczonym do prowadzenia w nich działalności kulturalnych i społecznych.

Problemem jest także utrudniona dostępność od strony ulicy Lubelskiej. Aby dostać się do rewitalizowanego obiektu należy pokonać zniszczone schody na niezagospodarowanej skarpie.

Projekt Parafii zakłada przystosowanie obiektu do pełnienia funkcji kulturalnych i społecznych – muzeum parafialno-regionalnego. Zakres działań zaplanowanych do wykonania obejmuje wykonanie robót konserwatorskich, robót restauratorskich oraz robót budowlanych, które poprawią stan techniczny obiektu. Zaplanowano także zakup wyposażenia, które poprawi funkcjonalność obiektu.

Uzupełnieniem projektu będzie zagospodarowanie skarpy przy ulicy Lubelskiej w bezpośrednim sąsiedztwie budynku mansjonarii oraz budowa nowych schodów, które udostępnią zwiedzającym zorganizowane muzeum oraz zespół sakralny kościoła p.w. św. Marii Magdaleny.

Po zakończeniu prac budynek dawnej mansjonarii będzie w pełni przystosowany do pełnienia zaplanowanej funkcji muzeum parafialno-regionalnego.

W projekcie przewidziano następujące zadania:

- wykonanie dokumentacji technicznej,
- wykonanie prac konstrukcyjnych,
- wykonanie przeglądu i naprawy dachu wraz z wymianą obróbek blacharskich,
- wymianę stolarki okiennej oraz drzwiowej,
- wykonanie remontu elewacji zewnętrznej,
- osuszenie i zabezpieczenie przeciwwilgociowe,
- przebudowa systemu ogrzewania,
- modernizacja instalacji elektrycznej,
- odtworzenie i zabezpieczenie wnętrza,
- zakup i montaż instalacji przeciwwłamaniowej, przeciwpożarowej i odgromowej,
- wykonanie nowych nawierzchni w otoczeniu budynku,
- zakup i montaż wyposażenia budynku,
- zagospodarowanie skarpy przy ulicy Lubelskiej i budowa schodów prowadzących do muzeum regionalno-parafialnego,
- wykonanie nadzoru inwestorskiego i archeologicznego.

W ramach projektu zapewniona będzie również dbałość o zachowanie i rozwój zielonej infrastruktury, zwłaszcza ochronę drzew, w całym cyklu projektowym.

Projekt ukierunkowany jest na rozwijanie aktywności społecznej poprzez adaptację przestrzeni do realizacji oferty kulturalno-edukacyjnej i rozwoju innowacji społecznych. Potrzeba jego realizacji wynika z potrzeb społecznych mieszkańców obszaru rewitalizacji zdiagnozowanych na etapie diagnozy i delimitacji obszaru rewitalizacji. Inwestor, w ramach przedmiotowego projektu, nie wyklucza wsparcia działań społecznych na rzecz aktywizacji środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym (max. 15% wartości projektu). Działania te obejmować mogą m.in. wszelkiego rodzaju imprezy kulturalne czy zajęcia dedykowane poszczególnym grupom społecznym.

Celem przedsięwzięcia jest nadanie budynkowi dawnej mansjonarii w Łęcznej nowych funkcji społeczno-kulturalnych z zamiarem utworzenia w nim muzeum parafialno-regionalnego. Muzeum przypomni o historii miejscowej oraz historii parafii, w którym mieszkańcy Łęcznej i odwiedzający miasto goście będą mogli zapoznawać się z historią oraz tradycjami.

Cel przedsięwzięcia:

- Rozwój infrastruktury kultury na obszarze rewitalizacji.
- Poprawa dostępności instytucji kultury na obszarze rewitalizacji.
- Poprawa jakości usług w sferze kultury na obszarze rewitalizacji.
- Poszerzenie oferty instytucji kultury na obszarze rewitalizacji.
- Zwiększenie uczestnictwa w kulturze na obszarze rewitalizacji.
- Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego.
- Wspieranie rozwoju kultury, zrównoważonej turystyki.

Okres realizacji

01/2024 - 12/2030

Szacowana wartość

3 500 000,00 zł

Źródło finansowania

- ☒ Krajowe środki publiczne
- ☒ Fundusze Europejskie (w szczególności: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności)
- ☒ Środki prywatne
- ☐ Środki z innych źródeł
- ☐ Środki własne JST

Sugerowane źródło finansowania: Program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Działanie FELU.11.04 Rewitalizacja obszarów innych niż miejskie, środki prywatne

Dopuszczalne: krajowe środki publiczne

Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedmiotowa inwestycja będzie respektować zasadę zrównoważonego oddziaływania na środowisko, potrzebę rozwoju cyfrowego, zasadę dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami, zasadę stabilności i efektywności finansowej oraz odporności na kryzys. Obiekt będzie w pełni dostępny dla osób niepełnosprawnych poprzez zniwelowanie barier architektonicznych.

Wybudowany obiekt będzie dostosowany do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, wyposażony min. w: podjazdy, brak progów, toalety przystosowane do korzystania przez osoby z niepełnosprawnościami, systemy przyzywowe dla osób niepełnosprawnych.

W budynku zostaną zamontowane elementy wyposażenia ułatwiające orientację oraz przekaz informacji tj. plany tyflograficzne, symbole graficzne i piktogramy, pętle indukcyjne, system fakturowych oznaczeń nawierzchni.

Grupa docelowa przedsięwzięcia

Mieszkańcy Gminy Łęczna, środowiska lub lokalne społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w szczególności lokalne społeczności na terenie rewitalizacji. Osoby odwiedzające Gminę Łęczna w ramach ruchu turystycznego.

Uzasadnienie szerszej grupy docelowej przedsięwzięcia

Budynek dawnej mansjonarii w Łęcznej z uwagi na swoje wartości historyczno-architektoniczne stanowi obiekt niezwykle cenny z punktu widzenia całej Gminy. Jego rewitalizacja przyczyni się do rozwoju gospodarczego ośrodka (turystyka), umożliwiając wypracowanie marki miejsca, opartej na lokalnej architekturze i historii. Z odnowionej infrastruktury – bezpośrednio lub pośrednio – skorzystają wszyscy mieszkańcy Gminy, których jakość zamieszkiwania ulegnie znaczącej poprawie, m.in. poprzez poprawę ładu wizualnego otoczenia, atrakcyjną przestrzeń spędzania czasu wolnego, prężny rozwój ośrodka czy chociażby szeroki wachlarz możliwości dot. prowadzenia okołoturystycznej działalności gospodarczej.

Prognozowane rezultaty

Uporządkowanie skarpy przy ulicy Lubelskiej i budowa nowych schodów zlikwiduje nieestetyczne i niebezpieczne miejsce na Starym Mieście. Uporządkuje przestrzeń publiczną w centrum miasta i poprawi stan bezpieczeństwa. W zrewitalizowanej przestrzeni miejskiej pojawi się muzeum regionalno-parafialne - nowy, atrakcyjny i funkcjonalny obiekt infrastruktury społeczno-kulturalnej. Realizowane w nim funkcje kulturalne i społeczne umożliwią ograniczenie wykluczenia społecznego, poprawę warunków życia mieszkańców, aktywizację i integrację mieszkańców, a także ożywienie gospodarcze i wzrost atrakcyjności turystycznej Gminy Łęczna. Inwestycja stanowić będzie kolejny etap rewitalizacji Starego Miasta w Łęcznej.

Przystosowanie budynku dawnej mansjonarii do pełnienia roli muzeum parafialno-regionalnego pozwoli na rozwiązanie problemów wskazanych w dokumencie „Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Gminie Łęczna” zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji. Są to problemy w sferze społecznej i dotyczą min. Niskiego poziomu uczestnictwa mieszkańców w życiu kulturowym, niskiej jakości edukacji. Rewitalizacja mansjonarii pomoże także rozwiązać problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej w zakresie niewystarczającej dostępności budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami. Odpowiada także na uwagi mieszkańców wyrażone w ankiecie na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, w których ankietowani wprost wskazali na konieczność odnowienia infrastruktury publicznej, w tym infrastruktury kultury i zabytków.

Zorganizowanie muzeum regionalno-parafialnego pozwoli także na rozwiązanie problemów w sferze społecznej dotyczących min: niskiego poziomu aktywności społecznej, niskiego poziomu aktywności obywatelskiej i niskiego poziomu integracji mieszkańców. Są to najczęściej wskazywane problemy w odniesieniu do obszaru Starego Miasta.

Z uwagi na wartości historyczne budynku dawnej mansjonarii w Łęcznej i cenne walory jego architektury przewiduje się, że realizacja niniejszego projektu (razem z innymi projektami turystycznymi) wpłynie na stymulowanie aktywności turystycznej w regionie.

Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu

Wskaźnik produktu:

- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt.,
- Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami – 0 szt.,
- Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem – 1 szt.,
- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt.,
- Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 1,3028 ha Sposób pomiaru: protokół odbioru robót po zakończeniu inwestycji

Wskaźnik rezultatu:

- Szacowana liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji -- 5 000 os.
- Szacowana liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem – 2 000 osób rocznie.

Sposób pomiaru: badania/pomiary wykonane rok po zakończeniu realizacji projektu.

Cele realizowane przez to przedsięwzięcie

- A2. Rozwijanie sektorów opieki nad najmłodszymi oraz edukacji
- B1. Infrastruktura, przestrzeń publiczna oraz zajęcia dostosowane do potrzeb mieszkańców, w tym osób starszych i z niepełnosprawnościami
- B2. Rozwój infrastruktury o funkcjach społeczno-kulturalnych i rekreacyjnych
- B3. Uporządkowana i zagospodarowana przestrzeń publiczna z elementami zielonej przestrzeni

Powiązania i synergia z innymi przedsięwzięciami

Realizacja inwestycji będzie komplementarna z projektami realizowanymi i planowanymi do realizacji:

- Projekt rewitalizacyjny nr 8 - Zdrowa odnowa Łęcznej
- Projekt rewitalizacyjny nr 21 - Proekologiczni mieszkańcy Łęcznej

Projekt 11. Budowa przedszkola publicznego przy ulicy Tysiąclecia w Łęcznej.

Lokalizacja przedsięwzięcia

ul. Tysiąclecia 10

Działka nr 2169/1, 2169/2

Podmiot realizujący przedsięwzięcie (lider projektu)

Gmina Łęczna

Partner projektu (udział finansowy, merytoryczny i techniczny)

Projekt realizowany samodzielnie

Aktualny stan obiektu/przestrzeni

Fot. 5. Aktualny stan budynku

Źródło: Urząd Miejski w Łącznej

Zakres zadań przedsięwzięcia

Przedmiotem projektu jest budowa nowego obiektu przedszkola publicznego zlokalizowanego w miejscu obecnie funkcjonującego budynku przedszkola przy ul. Tysiąclecia w Łącznej. Obiekt, w którym aktualnie mieści się przedszkole jest budynkiem niemal 50-letnim, który nie spełnia współczesnych norm technicznych i sanitarnych oraz wymagań dotyczących wyglądu i wyposażenia oraz potrzeb użytkowników.

Obecna siedziba przedszkola jest zdegradowana ze względu na swój stan techniczny, ponieważ nie spełnia warunków technicznych umożliwiających jego użytkowanie. W wyniku długiego użytkowania obiekt stracił parametry racjonalnych kosztów eksploatacji (awaryjność wewnętrznych sieci, niedostateczne parametry termoizolacyjności). Nie spełnia także wymogów funkcjonalnych stawianych tego typu obiektom.

Założeniem projektu jest stworzenie przedszkola publicznego dla dzieci z terenu miasta i gminy Łączna, a przede wszystkim zamieszkujących obszar rewitalizacji. Budynek będzie podzielony na strefy funkcjonalnie połączone ze sobą za pomocą przestrzeni komunikacyjnej: oświatowa – mieszcząca wydzielone sale zajęć przeznaczone dla dzieci; kuchenna – obejmująca pomieszczenia zaplecza kuchennego celem zapewnienia dzieciom pełnego wyżywienia; strefa przeznaczona dla pracowników przedszkola składać się będzie z zespołu pomieszczeń biurowych, socjalnych i technicznych. Ponadto wydzielone będą pomieszczenia porządkowe i węzły higieniczno – sanitarne.

Zagospodarowanie terenu wokół przedszkola polegać będzie na: wykonaniu przyłączy do budynku (wodociągowe, kanalizacji sanitarnej, kanalizacji deszczowej, ciepłownicze, światłowodowe, teletechniczne), budowie oświetlenia terenu, budowie stanowisk postojowych,

budowie dojazdów i dojść do budynku, wykonaniu placu zabaw, wykonaniu terenów zieleni – trawników i nasadzeń roślin, montażu elementów małej architektury.

Wybudowane przedszkole zostanie wyposażone w urządzenia i sprzęty niezbędne do jego prawidłowego funkcjonowania.

W projekcie przewidziano następujące zadania:

- wykonanie dokumentacji technicznej,
- rozbiórka istniejącego budynku,
- wykonanie robót budowlanych w budynku,
- zakup i montaż wyposażenia budynku,
- zagospodarowanie otoczenia budynku przedszkola.

Potrzeba realizacji projektu wynika z potrzeb społecznych mieszkańców obszaru rewitalizacji zdiagnozowanych na etapie diagnozy i delimitacji obszaru rewitalizacji.

Cele przedsięwzięcia:

- Rozwój infrastruktury społecznej na obszarze rewitalizacji.
- Poprawa dostępności instytucji społecznych na obszarze rewitalizacji.
- Poprawa jakości usług społecznych na obszarze rewitalizacji.
- Poszerzenie oferty placówek opiekuńczo-wychowawczych na obszarze rewitalizacji.
- Zwiększenie uczestnictwa w działaniach placówek opiekuńczo-wychowawczych na obszarze rewitalizacji.

Okres realizacji

01/2024 - 12/2030

Szacowana wartość

10 000 000,00 zł

Źródło finansowania

- ☒ Krajowe środki publiczne
- ☐ Fundusze Europejskie (w szczególności: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności)
- ☐ Środki prywatne
- ☐ Środki z innych źródeł
- ☒ Środki własne JST

Sugerowane źródło finansowania: Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, środki własne JST

Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedmiotowa inwestycja będzie respektować zasadę zrównoważonego oddziaływania na środowisko, potrzebę rozwoju cyfrowego, zasadę dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami, zasadę stabilności i efektywności finansowej oraz odporności na kryzys. Obiekt będzie w pełni dostępny dla osób niepełnosprawnych poprzez zniwelowanie barier architektonicznych.

Grupa docelowa przedsięwzięcia

Dzieci w wieku od 2,5 do 5 lat, w szczególności z obszaru rewitalizacji, rodzice i opiekunowie prawni.

Prognozowane rezultaty

Budowa nowego przedszkola w miejsce starego pozwoli na rozwiązanie problemów wskazanych w dokumencie „Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Gminie Łęczna” zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji. Rozszerzenie oferty przedszkoli wpłynie pozytywnie na możliwość powrotu młodych rodziców na rynek pracy, podniesie atrakcyjność obszaru rewitalizacji do zamieszkania, wpłynie na podniesienie poziomu integracji społecznej. Nowe przedszkole jest też odpowiedzią na problem starzenia się społeczeństwa.

Budowa przedszkola pomoże także rozwiązać problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej w zakresie niewystarczającej dostępności budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami. Odpowiada także na uwagi mieszkańców wyrażone w ankiecie na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, w których ankietowani wprost wskazali na konieczność odnowienia infrastruktury publicznej. W badaniach ankietowych mieszkańcy wskazywali także na zły stan budynków użyteczności publicznej na Starym Mieście.

Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu

Wskaźnik produktu:

- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt.,
- Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami – 0 szt.,
- Liczba wybudowanych przedszkoli – 1 szt.

Wskaźnik rezultatu:

- Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki nad dziećmi – 135 osób rocznie
- Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających ze wspartych dostosowanych obiektów – 5 os.

Sposób pomiaru: badania/pomiary wykonane rok po zakończeniu realizacji projektu.

Cele realizowane przez to przedsięwzięcie

- A2. Rozwijanie sektorów opieki nad najmłodszymi oraz edukacji
- B1. Infrastruktura, przestrzeń publiczna oraz zajęcia dostosowane do potrzeb mieszkańców, w tym osób starszych i z niepełnosprawnościami
- C1. Aktywizacja zawodowa mieszkańców

Powiązania i synergia z innymi przedsięwzięciami

Realizacja inwestycji będzie komplementarna z projektami realizowanymi i planowanymi do realizacji:

- Projekt rewitalizacyjny nr 8 - Zdrowa odnowa Łęcznej
- Projekt rewitalizacyjny nr 12 - „Przedszkole równych szans” – wysoka jakość edukacji w Przedszkolu Publicznym nr 1 w Łęcznej

Projekt 12. „Przedszkole równych szans” – wysoka jakość edukacji w Przedszkolu Publicznym nr 1 w Łęcznej

Lokalizacja przedsięwzięcia

ul. Tysiąclecia 10

Działka nr 2169/1, 2169/2

Podmiot realizujący przedsięwzięcie (lider projektu)

Gmina Łączna

Partner projektu (udział finansowy, merytoryczny i techniczny)

Przedszkole Publiczne nr 1 w Łącznej

Zakres zadań przedsięwzięcia

Projekt ma na celu podniesienie jakości edukacji przedszkolnej w Przedszkolu Publicznym nr 1 w Łącznej poprzez poszerzenie oferty dodatkowych zajęć umożliwiających wszystkim dzieciom uczęszczającym do przedszkola wyrównywanie szans w zakresie stwierdzonych deficytów oraz rozwijania uzdolnień.

Wsparciem w postaci kursów, szkoleń, warsztatów doskonalących zostanie objęta również zatrudniona kadra przedszkola oraz rodzice dzieci uczęszczających do placówki.

Projekt „Przedszkole równych szans” – wysoka jakość edukacji w PP nr 1 w Łącznej, obejmować będzie:

1. Poszerzenie oferty przedszkola o dodatkowe zajęcia, w tym zwiększające szanse edukacyjne 150 dzieci:

a) wprowadzenie nowych metod dla dzieci z zaburzeniami:

- Integracja sensoryczna,
- Trening Umiejętności Społecznych,
- Dogoterapia, Alpakoterapia,
- Ciastoterapia,
- Tomatis

b) w zakresie rozwijania uzdolnień:

- „Spotkania ze sztuką” – warsztaty plastyczne, muzyczne, teatralne, spotkania autorskie,
- cykl zajęć „W zgodzie z naturą” - warsztaty ekologiczno – przyrodnicze.

2. Wyposażenie przedszkola oraz terenu w sprzęt i pomoce dydaktyczne:

- sala SI,
- sala doświadczania świata,
- sensoryczny plac zabaw,
- szklarnia,
- Ekopracownia pod chmurką.

3. Doskonalenie umiejętności, kompetencji i kwalifikacji 13 nauczycieli do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w m.in. w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju, integracji sensorycznej, ciastoterapii, treningu słuchowego „Tomatis”, inteligencji wielorakich, Treningu Umiejętności Społecznych,

4. Wspieramy rodziców - warsztaty, szkolenia, prelekcje dla rodziców.

Potrzeba realizacji projektu wynika z potrzeb społecznych mieszkańców obszaru rewitalizacji zdiagnozowanych na etapie diagnozy i delimitacji obszaru rewitalizacji.

Okres realizacji

01/2025 - 12/2027

Szacowana wartość

300 000,00 zł

Źródło finansowania

- ☒ Krajowe środki publiczne
- ☒ Fundusze Europejskie (w szczególności: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności)
- ☐ Środki prywatne
- ☐ Środki z innych źródeł
- ☒ Środki własne JST

Sugerowane źródło finansowania: Działanie FELU.10.02 Edukacja przedszkolna, środki własne JST

Dopuszczalne: Krajowe środki publiczne

Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Projekt będzie respektować zasadę zrównoważonego oddziaływania na środowisko, potrzebę rozwoju cyfrowego, zasadę dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami, zasadę stabilności i efektywności finansowej oraz odporności na kryzys. Obiekt w którym będzie realizowany projekt będzie w pełni dostępny dla osób niepełnosprawnych poprzez zniwelowanie barier architektonicznych.

Grupa docelowa przedsięwzięcia

Pracownicy, rodzice, dzieci uczęszczające do Przedszkola Publicznego nr 1 w Łęcznej, szczególnie z obszaru rewitalizacji.

Prognozowane rezultaty

Podniesienie jakości edukacji przedszkolnej w przedszkolu Publicznym nr 1 w Łęcznej pozwoli na rozwiązanie problemów wskazanych w dokumencie „Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Gminie Łęczna” zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji. Rozszerzenie oferty przedszkoli wpłynie pozytywnie na możliwość powrotu młodych rodziców na rynek pracy, podniesie atrakcyjność obszaru rewitalizacji do zamieszkania, wpłynie na podniesienie poziomu integracji społecznej.

- Podniesienie kwalifikacji nauczycieli.
- Poszerzenie oferty przedszkola o nowe zajęcia.
- Wsparcie rodziców w procesie wychowawczym.
- Wyposażenie placówki specjalistyczny sprzęt do prowadzenia terapii.
- Wyrównywanie szans edukacyjnych.
- Rozwijanie uzdolnień i zainteresowań dzieci

Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu

Wskaźnik produktu:

- Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem – 50 os.
- Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnością – 1 szt.

- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt.
- Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem – 5 os.

Wskaźnik rezultatu:

- Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu – 5 os.

Sposób pomiaru: badania/pomiary wykonane rok po zakończeniu realizacji projektu.

Cele realizowane przez to przedsięwzięcie

- A1. Działania na rzecz wsparcia integracji i aktywności społecznej oraz budowania tożsamości regionalnej
- A2. Rozwijanie sektorów opieki nad najmłodszymi oraz edukacji
- B1. Infrastruktura, przestrzeń publiczna oraz zajęcia dostosowane do potrzeb mieszkańców, w tym osób starszych i z niepełnosprawnościami
- C1. Aktywizacja zawodowa mieszkańców

Powiązania i synergia z innymi przedsięwzięciami

Realizacja projektu będzie odbywać się. w obiekcie objętym rewitalizacją:

- W projekcie nr 11 - Budowa przedszkola publicznego przy ulicy Tysiąclecia w Łęcznej.

Projekt 13. Przebudowa budynku szkolnego przy ul. Staszica 17 w Łęcznej na żłobek publiczny

Lokalizacja przedsięwzięcia

ul. Staszica 17, Łęczna
Działka nr 2581/5

Podmiot realizujący przedsięwzięcie (lider projektu)

Gmina Łęczna

Partner projektu (udział finansowy, merytoryczny i techniczny)

Projekt realizowany samodzielnie

Zakres zadań przedsięwzięcia

Przedmiotem zamierzenia budowlanego jest przebudowa połączona ze zmianą sposobu użytkowania obecnego budynku szkolnego z przeznaczeniem na żłobek publiczny. W chwili obecnej budynek nie jest użytkowany. Budynek będzie pełnił nowe funkcje.

Przeznaczony do przebudowy istniejący budynek to obiekt wolnostojący, trzykondygnacyjny (częściowo podpiwniczony) wybudowany w latach 80' XX wieku. Wykonany w technologii uprzemysłowionej (wielkoblokowej), tradycyjnej, przy zastosowaniu ogólnodostępnych materiałów.

Zakres rzeczowy niniejszego projektu obejmuje:

1. Wykonanie robót budowlanych w branży konstrukcyjno – budowlanej oraz zagospodarowanie terenu (roboty demontażowe, rozbiórki i wyburzenia; roboty budowlane i zagospodarowanie terenu; urządzenie placu zabaw).
2. Wykonanie robót budowlanych w branży elektrycznej.
3. Wykonanie robót budowlanych w branży sanitarnej.
4. Wykonanie robót budowlanych i montażowych w zakresie instalacji telekomunikacyjnych.
5. Zakup i montaż wyposażenia żłobka publicznego.
6. Sprawowanie nadzoru inwestorskiego w branżach konstrukcyjno-budowlanej, elektrycznej

i sanitarnej.

Charakterystyczne parametry budynku po przebudowie:

- powierzchnia zabudowy 507,80 m²,
- powierzchnia całkowita 1094,55 m²,
- powierzchnia użytkowa 892,35 m²,
- długość 36,76 m,
- szerokość 15,16 m,
- wysokość budynku 7,84 m,
- kubatura 3965 m³,
- liczba kondygnacji 3 (2 nadziemne i 1 podziemna),
- powierzchnia piwnic, 57,55 m²,
- powierzchnia parteru, 414,20 m²,
- powierzchnia piętra, 420,60 m².

W efekcie realizacji inwestycji powstanie nowa placówka – żłobek publiczny w Łęcznej, w której zaplanowano objęcie opieką 90 dzieci.

W ramach projektu zapewniona będzie również dbałość o zachowanie i rozwój zielonej infrastruktury, zwłaszcza ochronę drzew, w całym cyklu projektowym.

Okres realizacji

01/2024 - 09/2025

Szacowana wartość

4 500 000,00 zł

Źródło finansowania

- ☐ Krajowe środki publiczne
- ☒ Fundusze Europejskie (w szczególności: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności)
- ☐ Środki prywatne
- ☐ Środki z innych źródeł
- ☒ Środki własne JST

Sugerowane źródło finansowania: środki KPO w ramach Programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH+” 2022-2029, środki własne JST

Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedmiotowa inwestycja będzie respektować zasadę zrównoważonego oddziaływania na środowisko, potrzebę rozwoju cyfrowego, zasadę dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami, zasadę stabilności i efektywności finansowej oraz odporności na kryzys.

Wybudowany obiekt oraz otoczenie będzie dostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w następującym zakresie:

- budynek wyposażony w windę,
- główne wejście – do budynku wchodzi się z poziomu terenu,
- powierzchnia przed wejściem pozbawiona odbojów, skrobaczek, wycieraczek ruchomych lub innych urządzeń wystających ponad poziom wejścia do budynku,
- wyznaczone i oznakowane miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych,

- brak krawężników i różnic w poziomie terenu na ciągach komunikacyjnych prowadzących do budynku,
- skrzydła drzwiowe oznakowane w sposób widoczny i wykonane z materiałów zapewniających bezpieczeństwo użytkowników,
- brak progów w drzwiach zewnętrznych i wewnętrznych,
- przestrzeń komunikacyjna zapewniająca swobodę poruszania się,
- nawierzchnie zewnętrzne i wewnętrzne wykonane z materiałów niepowodujących poślizgu,
- przestrzeń w WC dla osób niepełnosprawnych zapewniająca swobodę użytkowania,
- ściany, sufity i posadzki wykończone materiałami matowymi, niepowodującymi olśnienia,
- odpowiednie oznakowanie elementów stałych i czasowych znajdujących się w przestrzeni użytkowej.

W budynku zostaną zamontowane elementy wyposażenia ułatwiające orientację oraz przekaz informacji tj. plany tyflograficzne, symbole graficzne i piktogramy, pętle indukcyjne, system fakturowych oznaczeń nawierzchni.

Potrzeba realizacji projektu wynika z potrzeb społecznych mieszkańców obszaru rewitalizacji zdiagnozowanych na etapie diagnozy i delimitacji obszaru rewitalizacji. Celem przedsięwzięcia jest rozwój instytucji i utworzenie nowych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

Grupa docelowa przedsięwzięcia

Dzieci w wieku do 3 lat, w szczególności z obszaru rewitalizacji, rodzice i opiekunowie prawni.

Prognozowane rezultaty

Przebudowa budynku szkolnego na potrzeby żłobka pozwoli na rozwiązanie problemów wskazanych w dokumencie „Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Gminie Łączna” zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji. Są to problemy w sferze społecznej i dotyczą min: najwyższego odpływu ludności w Łącznej, niskiej liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym, najwyższej liczby ludności w wieku poprodukcyjnym, wysokiej liczby ludności w wieku 60+. Powyższe problemy wskazują na starzenie się społeczeństwa oraz odpływ ludności. Nowe miejsca w żłobkach pozwolą rodzicom wrócić na rynek pracy, dzięki zapewnieniu opieki dzieciom.

Dzięki budowie budynku żłobka nastąpi zwiększenie dostępności usług opieki nad dziećmi do lat 3 umożliwiające zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców regionu. Główną korzyścią będzie znaczny spadek kosztów opieki nad podopiecznymi (dla rodzin i opiekunów). Rodzice dzieci w wieku do lat 3 będą mieli możliwość wykorzystania dostępnej infrastruktury żłobkowej, co pozwoli im na zmniejszenie kosztów wychowania dziecka ponoszonych na dojazdy do innych miejscowości, gdzie dzieci uczęszczają do klubów i żłobków, kosztów czesnego w żłobkach prywatnych w innych gminach czy też kosztów wynajmu opiekunki.

Przebudowa budynku szkolnego na potrzeby żłobka pomoże także rozwiązać problemy w sferze funkcjonalno-przestrzennej w zakresie dostępności budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami. Odpowiada także na uwagi mieszkańców wyrażone w ankiecie na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, w których ankietowani wprost wskazali na konieczność odnowienia infrastruktury publicznej.

Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu

Wskaźnik produktu:

- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt.,
- Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami – 0 szt.,
- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt.,
- Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 0,5356 ha.

Sposób pomiaru: protokół odbioru robót po zakończeniu inwestycji.

Wskaźnik rezultatu:

- Liczba dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką – 90 os.

Sposób pomiaru: badania/pomiary wykonane rok po zakończeniu realizacji projektu.

Cele realizowane przez to przedsięwzięcie

- A2. Rozwijanie sektorów opieki nad najmłodszymi oraz edukacji
- B1. Infrastruktura, przestrzeń publiczna oraz zajęcia dostosowane do potrzeb mieszkańców, w tym osób starszych i z niepełnosprawnościami
- C1. Aktywizacja zawodowa mieszkańców

Powiązania i synergia z innymi przedsięwzięciami

Realizacja inwestycji będzie komplementarna z projektami realizowanymi i planowanymi do realizacji:

- Projekt rewitalizacyjny nr 8 - Zdrowa odnowa Łęcznej
- Projekt rewitalizacyjny nr 9 - Klub Integracji Społecznej „Razem możemy więcej” - rozwój wsparcia społecznego skierowany na aktywizację społeczną i zawodową mieszkańców Podzamcza i Starego Miasta.

Projekt 14. Przebudowa budynku przy ul. Lubelskiej 28 na obiekt o profilu usługowo-turystycznym.

Lokalizacja przedsięwzięcia

ul. Lubelska 28, Łęczna
Nr działki: 1758

Podmiot realizujący przedsięwzięcie (lider projektu)

TRANSPOL Sp. z o.o.

Partner projektu (udział finansowy, merytoryczny i techniczny)

Projekt realizowany samodzielnie

Aktualny stan obiektu

Fot. 6. Aktualny stan obiektu

Źródło: Urząd Miejski w Łęcznej

Zakres zadań przedsięwzięcia

Przebudowa i modernizacja bazy transportowej znajdującej się przy ulicy Lubelskiej 28 w Łęcznej, na obiekt o charakterze turystyczno-usługowym (hotel, restauracja, kawiarnia, sala weselna). Obiekt zlokalizowany jest przy skarpie Starego Miasta w Łęcznej, w dolinie rzeki Świnki. W chwili obecnej baza transportowa nie spełnia wymogów funkcjonalnych stawianych obiektom o charakterze turystyczno-usługowym.

W projekcie przewidziano następujące zadania:

- wykonanie dokumentacji technicznej,
- roboty rozbiórkowe,
- przebudowa istniejącego budynku/budowa nowego obiektu z instalacjami wewnętrznymi, przyłączami i wyposażeniem,
- montaż wyposażenia,
- zagospodarowanie otoczenia.

Teren wokół budynku zostanie uporządkowany. Przeprowadzone zostaną prace pielęgnacyjne zieleni. Teren będzie oświetlony – projekt przyczynia się do zwiększenia bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji.

W ramach projektu zapewniona będzie również dbałość o zachowanie i rozwój zielonej infrastruktury, zwłaszcza ochronę drzew, w całym cyklu projektowym.

Projekt ukierunkowany jest na rozwijanie aktywności społecznej poprzez adaptację przestrzeni do realizacji oferty gospodarczo - turystycznej. Potrzeba jego realizacji wynika z potrzeb społecznych mieszkańców obszaru rewitalizacji zdiagnozowanych na etapie diagnozy i delimitacji obszaru rewitalizacji. Inwestor, w ramach przedmiotowego projektu, nie wyklucza wsparcia działań społecznych na rzecz aktywizacji środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym (max. 15% wartości projektu). Działania te obejmować mogą m.in. wszelkiego rodzaju imprezy kulturalne czy zajęcia dedykowane poszczególnym grupom społecznym.

Cel przedsięwzięcia: Zwiększenie bazy noclegowej miasta, poszerzenie oferty turystycznej miasta, utrwalenie wizerunku Łęcznej, jako miasta z rozbudowaną infrastrukturą turystyczno-usługową.

Okres realizacji

01/2026 – 12/2028

Szacowana wartość

5 000 000, 00 zł

Źródło finansowania

- ☐ Krajowe środki publiczne
- ☒ Fundusze Europejskie (w szczególności: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności)
- ☒ Środki prywatne
- ☐ Środki z innych źródeł
- ☐ Środki własne JST

Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedmiotowa inwestycja będzie respektować zasadę zrównoważonego oddziaływania na środowisko, potrzebę rozwoju cyfrowego, zasadę dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami, zasadę stabilności i efektywności finansowej oraz odporności na kryzys. Obiekt będzie w pełni dostępny dla osób niepełnosprawnych poprzez zniwelowanie barier architektonicznych.

Grupa docelowa przedsięwzięcia

Mieszkańcy Gminy Łęczna, środowiska lub lokalne społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w szczególności lokalne społeczności na terenie rewitalizacji. Turyści zewnętrzni odwiedzający gminę i miasto Łęczna.

Uzasadnienie szerszej grupy docelowej przedsięwzięcia

Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do rozwoju gospodarczego ośrodka (turystyka). Wzbogacony zostanie zasób miejsc noclegowych dla turystów odwiedzających obszar rewitalizacji i całą Gminę Łęczna. Z odnowionej infrastruktury – bezpośrednio lub pośrednio – skorzystają wszyscy mieszkańcy Gminy, których jakość zamieszkiwania ulegnie znaczącej poprawie, m.in. poprzez poprawę ładu wizualnego otoczenia, atrakcyjną przestrzeń spędzania czasu wolnego, prężny rozwój ośrodka czy chociażby szeroki wachlarz możliwości dot. prowadzenia okolicznej działalności gospodarczej.

Prognozowane rezultaty

Zwiększenie bazy noclegowej miasta, poszerzenie oferty turystycznej miasta, utrwalenie wizerunku Łęcznej, jako miasta z rozbudowaną infrastrukturą turystyczno-usługową.

Realizacja projektu spowoduje, że w centrum rewitalizowanego Starego Miasta powstanie nowoczesna i atrakcyjna infrastruktura usługowo-turystyczna. Będą w niej realizowane działalności, które spowodują ożywienie gospodarcze, wzrost zatrudnienia, a także poprawę atrakcyjności turystycznej miasta Łęczna.

Projekt zlikwiduje zaniedbane i nieestetyczne miejsce pomiędzy zrewitalizowanym Starym Miastem, a odnowionym parkiem Podzamcze. Uporządkuje przestrzeń publiczną w dolinie rzeki Świnka, spowoduje „zwrócenie się” miasta w kierunku naturalnych terenów zlokalizowanych na rewitalizowanym obszarze. Inwestycja stanowić będzie kolejny etap rewitalizacji Starego Miasta w Łęcznej.

Przebudowa budynku po bazie transportowej w celu przystosowania do pełnienia funkcji

usługowo-turystycznych pozwoli na rozwiązanie problemów wskazanych w dokumencie „Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Gminie Łęczna” zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji.

Są to problemy w sferze społecznej i dotyczą głównie wysokiego poziomu bezrobocia, zarówno w liczbie bezrobotnych na 1000 mieszkańców, jak i udziale bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym. Wskaźniki dotyczące bezrobocia są na obszarze rewitalizacji najwyższe w całej gminie Łęczna.

Przebudowa budynku po bazie transportowej na potrzeby usługowo-turystyczne pomoże także rozwiązać problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej w zakresie niewystarczającej dostępności budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu

Wskaźnik produktu:

- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt.,
- Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami – 0 szt.,
- Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem – 1 szt.,
- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt.,
- Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 0,1665 ha.

Sposób pomiaru: protokół odbioru robót po zakończeniu inwestycji.

Wskaźnik rezultatu:

- Szacowana liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem – 1 000 osób rocznie.

Sposób pomiaru: badania/pomiary wykonane rok po zakończeniu realizacji projektu.

Cele realizowane przez to przedsięwzięcie

- B1. Infrastruktura, przestrzeń publiczna oraz zajęcia dostosowane do potrzeb mieszkańców, w tym osób starszych i z niepełnosprawnościami
- B4. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego
- C2. Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji

Powiązania i synergia z innymi przedsięwzięciami

Realizacja inwestycji będzie komplementarna z projektem:

- Projekt rewitalizacyjny nr 9 - Klub Integracji Społecznej „Razem możemy więcej” - rozwój wsparcia społecznego skierowany na aktywizację społeczną i zawodową mieszkańców Podzamcza i Starego Miasta.

Projekt 15. Hortiterapia i zajęcia sensoryczne jako nowatorska forma wsparcia osób z niepełnosprawnościami.

Lokalizacja przedsięwzięcia

Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy w Łęcznej, ul. Litewska nr 16
Nr działki: 1746

Podmiot realizujący przedsięwzięcie (lider projektu)

Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy w Łęcznej, Stowarzyszenie na rzecz dzieci, młodzieży i ich rodzin Sensus w Łęcznej

Partner projektu (udział finansowy, merytoryczny i techniczny)

Projekt realizowany samodzielnie

Zakres zadań przedsięwzięcia

W ramach projektu w Ośrodku Rewalidacyjno-Wychowawczym w Łęcznej zaplanowano rozszerzenie oferty usług dla osób z niepełnosprawnościami o charakterze profilaktycznym i terapeutycznym oraz aktywizującym poprzez wprowadzenie zajęć sensorycznych i hortiterapii realizowanych z wykorzystaniem ogrodu sensorycznego położonego na terenie Ośrodka Rewalidacyjno - Wychowawczego w Łęcznej, np. wytwarzanie masła ziołowego, mydła zapachowego, komponowanie herbatek ziołowych, sadzenie i pielęgnacja roślin itp. Osoby biorące udział w projekcie będą miały możliwość bezpośredniego kontaktu z roślinnością na terenie ogrodu sensorycznego poprzez zmysły w szczególności: dotyku, smaku, zapachu.

Projekt będzie realizowany na wyznaczonym obszarze rewitalizacji.

Projekt obejmuje następujące zadania:

1. Podniesienie kwalifikacji pracowników Ośrodka Rewalidacyjno - Wychowawczego w Łęcznej z zakresu hortiterapii.
2. Warsztaty dla rodziców osób z niepełnosprawnościami dotyczące zajęć domowych z wykorzystaniem elementów hortiterapii.
3. Przeprowadzenie zajęć sensorycznych z elementami hortiterapii dla wychowanków Ośrodka Rewalidacyjno - Wychowawczego w Łęcznej.
4. Prowadzenie warsztatów sensorycznych z elementami hortiterapii dla społeczności lokalnej podczas imprez otwartych integracyjnych oraz festynów, kiermaszów.
5. Zakup materiałów i pomocy do wykorzystania podczas warsztatów i szkoleń.
6. Podjęcie współpracy wolontarystycznej z Młodzieżowym Ośrodkiem Wychowawczym w Podgłęboku w ramach realizowanego przedsięwzięcia.

Celami przedsięwzięcia są:

1. Wspieranie rozwoju fizycznego i intelektualnego osób z niepełnosprawnościami.
2. Wykorzystanie bogactwa świata przyrodniczego oraz bodźców płynących z otoczenia naturalnego do wspomagania procesów nauczania, terapii i rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami.
3. Rozszerzenie oferty terapeutycznej Ośrodka Rewalidacyjno-Wychowawczego w Łęcznej.
4. Aktywizacja osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin.
5. Podniesienie kwalifikacji pracowników Ośrodka Rewalidacyjno - Wychowawczego w Łęcznej z zakresu hortiterapii.
6. Rozwijanie kreatywności i zainteresowań przyrodniczych.
7. Integracja ze środowiskiem lokalnym.

Okres realizacji

01/2026 – 12/2027

Szacowana wartość

50 000,00 zł

Źródło finansowania

☐ Krajowe środki publiczne

☒ Fundusze Europejskie (w szczególności: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności)

☒ Środki prywatne

- ☐ Środki z innych źródeł
- ☐ Środki własne JST

Sugerowane źródło finansowania: Program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027
Działanie FELU.08.09 Integracja społeczna osób najbardziej potrzebujących wsparcia

Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Projekt będzie respektować zasadę zrównoważonego oddziaływania na środowisko, potrzebę rozwoju cyfrowego, zasadę dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami, zasadę stabilności i efektywności finansowej oraz odporności na kryzys. Obiekt w którym będzie realizowany projekt będzie w pełni dostępny dla osób niepełnosprawnych poprzez zniwelowanie barier architektonicznych.

Warsztaty oraz zajęcia sensoryczne będą odbywały się m.in. na terenie ogrodów sensorycznych, w których podwyższone rabaty będą tak zaprojektowane, aby zapewnić osobom na wózkach inwalidzkich, możliwość bezpośredniego kontaktu z roślinnością, w szczególności dotyczy to zmysłów: dotyku, smaku, zapachu.

W strefie spacerowej układ komunikacji dostosowany będzie do poruszania się osób z niepełnosprawnościami, w tym z niepełnosprawnościami ruchowymi, poruszającymi się na wózkach inwalidzkich oraz dla osób z dysfunkcjami wzrokowymi. Tym samym uwzględniać będzie wymogi dotyczące szerokości ścieżek, nachyleń terenu, obszarów manewrowych, zmiany kierunków ruchu, ewentualnych spoczników. Ciągi komunikacyjne zaprojektowane będą w formie alejek o odpowiedniej szerokości do przejazdu wózków inwalidzkich. Podczas zajęć wykorzystane zostaną mobilne stoliki drewniane znajdujące się w ogrodzie sensorycznym, dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Grupa docelowa przedsięwzięcia

Mieszkańcy Gminy Łęczna, środowiska lub lokalne społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w szczególności lokalne społeczności na terenie rewitalizacji. W szczególności:

- Wychowankowie Ośrodka Rewalidacyjno - Wychowawczego w Łęcznej oraz ich rodzice.
- Beneficjenci Programu Pilotażowego „Rehabilitacja 25 Plus”.
- Pracownicy Ośrodka Rewalidacyjno- Wychowawczego w Łęcznej oraz społeczność lokalna.
- Wolontariusze z Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Podgłębokiem.

Prognozowane rezultaty

Realizacja warsztatów hortiterapii i zajęć sensorycznych pozwoli na rozwiązanie problemów wskazanych w dokumencie „Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Gminie Łęczna” zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji. Są to problemy w sferze społecznej i dotyczą m.in: niskiego poziomu aktywności społecznej, niskiego poziomu aktywności obywatelskiej i niskiego poziomu integracji mieszkańców.

Realizacja projektu doprowadzi do uzyskania wyższych kwalifikacji pracowników Ośrodka Rewalidacyjno – Wychowawczego w Łęcznej z zakresu hortiterapii.

Dzięki zrealizowaniu projektu miejsce będzie miała aktywizacja i integracja ze środowiskiem lokalnym osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin.

Nastąpi również poszerzenie oferty Ośrodka Rewalidacyjno - Wychowawczego dla osób z niepełnosprawnościami oraz wzrost atrakcyjności kompleksu parkowo-pałacowego. Przełoży się to na stworzenie przestrzeni do wspólnych inicjatyw oraz wyzwolenie kreatywności.

Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu

Wskaźnik produktu:

- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt.
- Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami - 0 szt.
- Całkowita liczba osób objętych wsparciem – 30 os.
- Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w Programie – 25 os.

Wskaźnik rezultatu:

- Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu – 30 (wykonane rok po zakończeniu realizacji projektu).

Cele realizowane przez to przedsięwzięcie

- A1. Działania na rzecz wsparcia integracji i aktywności społecznej oraz budowania tożsamości regionalnej
- A2. Rozwijanie sektorów opieki nad najmłodszymi oraz edukacji
- A3. Promocja zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej
- B1. Infrastruktura, przestrzeń publiczna oraz zajęcia dostosowane do potrzeb mieszkańców, w tym osób starszych i z niepełnosprawnościami
- B3. Uporządkowana i zagospodarowana przestrzeń publiczna z elementami zielonej przestrzeni
- C1. Aktywizacja zawodowa mieszkańców

Powiązania i synergia z innymi przedsięwzięciami

Realizacja projektu będzie odbywać się w obiekcie objętym rewitalizacją:

- W projekcie nr 16 - Budowa ogrodów sensorycznych oraz tężni na terenie Ośrodka Rewalidacyjno- Wychowawczego w Łęcznej

Projekt 16. Budowa ogrodów sensorycznych oraz tężni na terenie Ośrodka Rewalidacyjno-Wychowawczego w Łęcznej

Lokalizacja przedsięwzięcia

Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy w Łęcznej, ul. Litewska nr 16

Nr działki: 1746

Podmiot realizujący przedsięwzięcie (lider projektu)

Powiat Łęczyński

Partner projektu (udział finansowy, merytoryczny i techniczny)

Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy w Łęcznej, Stowarzyszenie na rzecz dzieci, młodzieży i ich rodzin Sensus w Łęcznej

Zakres zadań przedsięwzięcia

Ogrody sensoryczne oraz tężnia będą stworzone oraz przystosowane do potrzeb rozwojowych wychowanków Ośrodka Rewalidacyjno-Wychowawczego w Łęcznej, jak również dla całej społeczności lokalnej oraz do prowadzenia hortiterapii.

Tężnia solankowa (inhalatorium na wolnym powietrzu) posłuży podopiecznym Ośrodka Rewalidacyjno-Wychowawczego oraz osobom odwiedzającym park Podzamcze. Inhalacje solankowe wspomagają profilaktykę i leczenie następujących dolegliwości: nieżyt górnych dróg oddechowych, zapalenie oskrzeli oraz zatok, rozedma, pylica płuc i astma oskrzelowa, niedoczynność tarczycy, nerwica, stres, ogólne wyczerpanie, alergiczne choroby górnych dróg oddechowych. Ponadto inhalacje solankowe wspomagają komfort oddychania, zwalczanie i hamowanie stanów zapalnych oraz nawilżenie śluzówki. Wymiary tężni: wysokość 3,76 m, długość 6,00 m, szerokość 2,50 m. Wokół tężni ustawione są ławeczki dla osób korzystających z inhalatorium.

Głównym celem ogrodów sensorycznych będzie rehabilitacja na przestrzeni otwartej, hortiterapia wychowanków Ośrodka z ogromnymi potrzebami terapii zarówno psychicznymi jak i fizycznymi. Kontakt z naturą, nawet tylko bierny, zmniejsza stres, odpręża, daje poczucie komfortu, wywołuje pozytywne emocje, poprawia zdrowie. Emitowane przez roślinność bodźce stymulują ośrodkowy układ nerwowy, pobudzają rozwój narządów zmysłów, prowokują mózg do efektywniejszego działania w warunkach środowiska naturalnego. Ogrody te, będą opracowane i dostosowane do potrzeb rozwojowych nie tylko dla wychowanków Ośrodka Rewalidacyjno-Wychowawczego w Łęcznej, lecz dla całej społeczności osób z niepełnosprawnościami.

Ogród będzie zaprojektowany tak, aby zaspokajał potrzeby osób z niepełnosprawnościami, nie stawiał barier podczas korzystania z niego. Planuje się utworzenie strefy zajęć terapeutycznych, która będzie wymagała adaptacji terenu pod możliwość wykonywania zajęć terapeutycznych, strefę sensoryczną, która będzie zaprojektowana z podwyższonych rabat, przeznaczonych głównie do stymulacji sensorycznej oraz strefę spacerową. Podwyższone rabaty będą tak zaprojektowane, aby zapewnić wychowankom, w tym wychowankom na wózkach inwalidzkich, możliwość bezpośredniego kontaktu z roślinnością, w szczególności dotyczy to zmysłów: dotyku, smaku, zapachu. Wszystkie rośliny planowane w nasadzeniach będą miały miękkie formy i stonowane barwy, dzięki czemu będą relaksowały i uspokajały. W strefie spacerowej układ komunikacji dostosowany będzie do poruszania się wychowanków z niepełnosprawnościami, w tym z niepełnosprawnościami ruchowymi, poruszającymi się na wózkach inwalidzkich oraz dla wychowanków z dysfunkcjami wzrokowymi. Tym samym uwzględnić będzie wymogi dotyczące szerokości ścieżek, nachyleń terenu, obszarów manewrowych, zmiany kierunków ruchu, ewentualnych spoczników. Ciągi komunikacyjne zaprojektowane będą w formie alejek.

Wybudowany zostanie także placik z altaną do wyciszenia. Altana będzie odizolowana roślinnością od otoczenia, co zmniejszy natężenie bodźców zewnętrznych na użytkowników. Na terenie Ośrodka zostaną rozmieszczone elementy małej infrastruktury: altana drewniana kryta gontem, drewniane trejaże, ozdobna studnia, mobilne stoły do hortiterapii, stoły do hortiterapii na fundamencie, ławki z oparciem, donice ozdobne, kosze na śmieci, drogowskazy, tablice informacyjne.

Ogrodzenie Ośrodka zostanie wymienione ponieważ istniejące jest zdegradowane i nie spełnia swojej funkcji. Nowe ogrodzenie zabezpieczy teren ośrodka, a dodatkowo zostanie w nim umieszczona furka, która umożliwi dostęp do ogrodów sensorycznych odwiedzającym.

Bardzo ważnym elementem pracy w Ośrodku jest zapewnienie dzieciom wysokiej jakości terapii i rehabilitacji, gdyż większość z nich oprócz dysfunkcji w zakresie intelektualnym

i ruchowym cierpi również na zaburzenia neurologiczne.

Ogrody będą spełniały funkcję dydaktyczną, rewalidacyjną oraz terapeutyczną. Takie miejsce pozwoli utworzyć nam wspólnie „mały przyjazny świat” osobom z niepełnosprawnościami.

Projekt ukierunkowany jest na rozwijanie aktywności społecznej poprzez adaptację przestrzeni do realizacji oferty terapeutyczno-integracyjnej i rozwoju innowacji społecznych. Potrzeba jego realizacji wynika z potrzeb społecznych mieszkańców obszaru rewitalizacji zdiagnozowanych na etapie diagnozy i delimitacji obszaru rewitalizacji. Inwestor, w ramach przedmiotowego projektu, nie wyklucza wsparcia działań społecznych na rzecz aktywizacji środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym (max. 15% wartości projektu). Działania te obejmować mogą m.in. wszelkiego rodzaju imprezy kulturalne czy zajęcia dedykowane poszczególnym grupom społecznym.

Cel projektu:

- Aktywizacja i integracja ze środowiskiem lokalnym osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin.
- Stworzenie przestrzeni do wspólnych inicjatyw oraz wyzwolenie kreatywności.
- Wzrost atrakcyjności kompleksu parkowo-pałacowego.
- Dostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Okres realizacji

01/2023 – 12/2025

Szacowana wartość

550 000, 00 zł

Źródło finansowania

- ☐ Krajowe środki publiczne
- ☐ Fundusze Europejskie (w szczególności: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności)
- ☒ Środki prywatne
- ☒ Środki z innych źródeł
- ☒ Środki własne JST

Sugerowane źródło finansowania: środki własne Stowarzyszenia na rzecz dzieci, młodzieży i ich rodzin Sensus w Łęcznej, LW Bogdanka S.A., Starostwo Powiatowe w Łęcznej, darczyńcy

Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedmiotowa inwestycja będzie respektować zasadę zrównoważonego oddziaływania na środowisko, potrzebę rozwoju cyfrowego, zasadę dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami, zasadę stabilności i efektywności finansowej oraz odporności na kryzys. Obiekt będzie w pełni dostępny dla osób niepełnosprawnych poprzez zniwelowanie barier architektonicznych.

Podwyższone rabaty będą tak zaprojektowane, aby zapewnić osobom na wózkach inwalidzkich, możliwość bezpośredniego kontaktu z roślinnością, w szczególności dotyczy to zmysłów: dotyku, smaku, zapachu.

W strefie spacerowej układ komunikacji dostosowany będzie do poruszania się osób z niepełnosprawnościami, w tym z niepełnosprawnościami ruchowymi, poruszającymi się na

wózkach inwalidzkich oraz dla osób z dysfunkcjami wzrokowymi. Tym samym uwzględnić będzie wymogi dotyczące szerokości ścieżek, nachyleń terenu, obszarów manewrowych, zmiany kierunków ruchu, ewentualnych spoczników. Ciągi komunikacyjne zaprojektowane będą w formie alejek o odpowiedniej szerokości do przejazdu wózków inwalidzkich.

Grupa docelowa przedsięwzięcia

Mieszkańcy Gminy Łęczna, środowiska lub lokalne społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w szczególności lokalne społeczności na terenie rewitalizacji. W szczególności:

- Dzieci i młodzież z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, do 25. roku życia,
- Dzieci i młodzież z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym ze sprzężoną niepełnosprawnością, realizująca obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązek szkolny i obowiązek nauki,
- Dzieci objęte wczesnym wspomaganiem rozwoju
- Społeczność lokalna z obszaru rewitalizacji

Prognozowane rezultaty

Budowa ogrodów sensorycznych oraz tężni na terenie Ośrodka Rewalidacyjno-Wychowawczego w Łęcznej pozwoli na rozwiązanie problemów wskazanych w dokumencie „Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Gminie Łęczna” zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji. Są to problemy w sferze społecznej i dotyczą m.in: niskiego poziomu aktywności społecznej, niskiego poziomu aktywności obywatelskiej i niskiego poziomu integracji mieszkańców oraz w sferze przestrzenno-funkcjonalnej: niedostatecznego dostosowania przestrzeni publicznych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Dzięki zrealizowaniu projektu miejsce będzie miała aktywizacja i integracja ze środowiskiem lokalnym osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin.

Nastąpi również poszerzenie oferty Ośrodka Rewalidacyjno - Wychowawczego dla osób z niepełnosprawnościami oraz wzrost atrakcyjności kompleksu parkowo-pałacowego. Przełoży się to na stworzenie przestrzeni do wspólnych inicjatyw oraz wyzwolenie kreatywności.

Ogrody sensoryczne stanowią element środowiska naturalnego. Kontakt z naturą, nawet tylko bierny, zmniejsza stres, odpręża, daje poczucie komfortu, wywołuje pozytywne emocje, poprawia zdrowie. Emitowane przez roślinność bodźce stymulują ośrodkowy układ nerwowy, pobudzają rozwój narządów zmysłów, prowokują mózg do efektywniejszego działania w warunkach środowiska naturalnego. Projekt ma pozytywny wpływ również na sferę środowiskową, gdyż stanowi element adaptacji miasta do zmian klimatu i pozwala na stworzenie małej zielonej enklawy w zurbanizowanej przestrzeni. Ogrody sensoryczne wpływają również pozytywnie na środowisko naturalne. Odpowiednio dobrana, nasadzona roślinność w ogrodzie sensorycznym będzie również formą oczyszczania powietrza. Dodatkowym walorem będzie doskonałe komponowanie się z roślinnością zespołu pałacowo – parkowego w Łęcznej.

Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu

Wskaźnik produktu:

- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt.
- Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami - 0 szt.
- Całkowita liczba osób objętych wsparciem – 100 os.
- Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w Programie - 25 os.

Sposób pomiaru: protokół odbioru robót po zakończeniu inwestycji.

Wskaźnik rezultatu:

- Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu inwestycji – 1 szt.

Cele realizowane przez to przedsięwzięcie

- A2. Rozwijanie sektorów opieki nad najmłodszymi oraz edukacji
- B1. Infrastruktura, przestrzeń publiczna oraz zajęcia dostosowane do potrzeb mieszkańców, w tym osób starszych i z niepełnosprawnościami
- B3. Uporządkowana i zagospodarowana przestrzeń publiczna z elementami zielonej przestrzeni
- B4. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego

Powiązania i synergia z innymi przedsięwzięciami

Realizacja inwestycji będzie komplementarna z projektami realizowanymi i planowanymi do realizacji:

Projekt rewitalizacyjny nr 8 - Zdrowa odnowa Łęcznej

Projekt rewitalizacyjny nr 15 - Hortiterapia i zajęcia sensoryczne jako nowatorska forma wsparcia osób z niepełnosprawnościami

Projekt 17. Rozbudowa infrastruktury dla świadczenia usług na rzecz grup wykluczanych społecznie, mieszkańców miasta i gminy Łęczna

Lokalizacja przedsięwzięcia

Podzamcze, działki nr 265, 270, 272

Podmiot realizujący przedsięwzięcie (lider projektu)

Gmina Łęczna

Partner projektu (udział finansowy, merytoryczny i techniczny)

Organizacja pozarządowa

Zakres zadań przedsięwzięcia

Projekt przewiduje urządzenie w bezpośrednim sąsiedztwie Środowiskowego Domu Samopomocy w Podzamczu ogrodów społecznych i ogrodów terapeutycznych służących rehabilitacji społecznej i zawodowej grup wykluczonych społecznie. Powstałe ogrody będą służyć przede wszystkim 55 uczestnikom ŚDS – osobom z zaburzeniami psychicznymi. Wśród 55 uczestników ŚDS 15 osób stanowią mieszkańcy gminy Łęczna. Z wytypowanymi 15 uczestnikami będzie współpracować 5 osób wspierających.

Teren przeznaczony pod realizację projektu jest zdegradowany, nie pełni obecnie żadnej funkcji. Na powierzchni około 0,7 ha zostaną urządzone ogrody, wraz z infrastrukturą gastronomiczną, terapeutyczną służącą aktywizacji zawodowej, społecznej i włączeniowej. Wybudowane zostanie także zaplecze techniczne ogrodów do przechowywania materiałów i sprzętu ogrodniczego. Powstałe w projekcie obiekty otrzymają wyposażenie niezbędne do prowadzenia i funkcjonowania ogrodów. Na terenie ogrodów rozmieszczone zostaną schrony i budki dla ptaków i nietoperzy oraz owadów.

Działania przewidziane do realizacji w projekcie:

1. Opracowanie dokumentacji projektowej ogrodów tematycznych wraz z infrastrukturą

służącą aktywizacji zawodowej i społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.

2. Urządzenie i wyposażenie kompleksu ogrodów służących rehabilitacji społecznej i zawodowej grup wykluczonych społecznie (ogród kwiatów ziołowych, ogród cztery pory roku, ogród lawendowy, ogród deszczowy).
3. Budowa pawilonów (pawilon gastronomiczny, pawilon z asortymentem ogrodniczym, pawilon z asortymentem dekoracyjnym, pawilon techniczny).
4. Zakup wyposażenia ogrodów tematycznych i pawilonów oraz materiałów do prowadzenia ogrodów.

Oprócz roli terapeutycznej ogrody odgrywać będą rolę integrującą lokalną społeczność oraz aktywizację osób z zaburzeniami psychicznymi. Działalność ogrodu będzie skierowana na edukację, wspieranie rozwoju i terapię zajęciową. Ponadto wykorzystany zostanie potencjał osób długotrwale bezrobotnych i poszukujących zatrudnienia w ogrodnictwie przy organizowaniu ogrodów i terenów zielonych i ich pielęgnacji.

W ramach projektu zapewniona będzie dbałość o zachowanie i rozwój zielonej infrastruktury, zwłaszcza ochronę drzew, w całym cyklu projektowym.

Projekt ukierunkowany jest na rozwijanie aktywności społecznej poprzez adaptację przestrzeni do realizacji oferty terapeutyczno-edukacyjnej i rozwoju innowacji społecznych. Potrzeba jego realizacji wynika z potrzeb społecznych mieszkańców obszaru rewitalizacji zdiagnozowanych na etapie diagnozy i delimitacji obszaru rewitalizacji. Inwestor, w ramach przedmiotowego projektu, nie wyklucza wsparcia działań społecznych na rzecz aktywizacji środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym (max. 15% wartości projektu). Działania te obejmować mogą m.in. wszelkiego rodzaju imprezy kulturalne czy zajęcia dedykowane poszczególnym grupom społecznym.

Cele projektu:

- Aktywizacja zawodowa i społeczna osób z niepełnosprawnościami w tym z zaburzeniami psychicznymi.
- Stworzenie miejsc pracy dla 20 mieszkańców w tym 15 z niepełnosprawnościami.
- Innowacyjne połączenie podmiotów z obszaru pomocy społecznej, biznesu i III sektora.
- Wykorzystanie walorów dziedzictwa przyrodniczego i historycznego w rozwoju przedsiębiorczości społecznej.
- Rozwój terapii przez walory przyrodnicze i kontakt z przyrodą.
- Wprowadzenie nowej usługi – hortiterapii

Okres realizacji

01/2025 – 12/2025

Szacowana wartość

3 000 000, 00 zł

Źródło finansowania

☒ Krajowe środki publiczne

☒ Fundusze Europejskie (w szczególności: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności)

☒ Środki prywatne

☐ Środki z innych źródeł

☒ Środki własne JST

Sugerowane źródło finansowania: środki własne JST, właściwy resort związany z polityką rodzinną i pomocą społeczną, właściwy resort związany ze środowiskiem, PFRON, Lubelski Węgiel Bogdanka, organizacja pozarządowa, UE

Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedmiotowa inwestycja będzie respektować zasadę zrównoważonego oddziaływania na środowisko, potrzebę rozwoju cyfrowego, zasadę dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami, zasadę stabilności i efektywności finansowej oraz odporności na kryzys. Efekty projektu będą dostępne dla każdej z grup, w tym również dla osób z niepełnosprawnościami i osób ze szczególnymi potrzebami.

Grupa docelowa przedsięwzięcia

Mieszkańcy Gminy Łęczna, środowiska lub lokalne społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w szczególności lokalne społeczności na terenie rewitalizacji. Projekt jest skierowany w szczególności do grupy 20 osób (w tym 15 osób z zaburzeniami psychicznymi, które będą przygotowywane do pracy na terenie ogrodów, oraz 5 osób kadry merytorycznej, którą stworzą instruktorzy terapii zajęciowej wykształceni w kierunku projektowania, prowadzenia terenów zielonych, z zakresu małej gastronomii).

Prognozowane rezultaty

- Stworzenie miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i wykluczonych społecznie,
- Deinstytucjonalizacja usług społecznych,
- Ochrona środowiska, edukacja ekologiczna, ochrona przyrody,
- Promocja oferty turystycznej i edukacyjnej miasta Łęczna,
- Wprowadzenie nowej usługi z zakresu rehabilitacji społeczno-zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- wzmacnianie motywacji do aktywności zawodowej i społecznej.

Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu

Wskaźnik produktu:

- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 3 szt.
- Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami - 0 szt.
- Całkowita liczba osób objętych wsparciem – 20 os.
- Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w Programie – 15 os.
- Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 0,7 ha

Wskaźnik rezultatu:

- Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu inwestycji – 1 szt.

Cele realizowane przez to przedsięwzięcie

- B1. Infrastruktura, przestrzeń publiczna oraz zajęcia dostosowane do potrzeb mieszkańców, w tym osób starszych i z niepełnosprawnościami
- B3. Uporządkowana i zagospodarowana przestrzeń publiczna z elementami zielonej przestrzeni
- B4. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego
- C1. Aktywizacja zawodowa mieszkańców

Powiązania i synergia z innymi przedsięwzięciami

Realizacja inwestycji będzie komplementarna z projektami realizowanymi i planowanymi do realizacji:

- Projekt rewitalizacyjny nr 8 - Zdrowa odnowa Łęcznej
- Projekt rewitalizacyjny nr 9 - Klub Integracji Społecznej „Razem możemy więcej” - rozwój wsparcia społecznego skierowany na aktywizację społeczną i zawodową mieszkańców Podzamcza i Starego Miasta
- Projekt rewitalizacyjny nr 18 - Rozwój usług świadczonych na rzecz grup wykluczanych społecznie, mieszkańców miasta i gminy Łęczna

Projekt 18. Rozwój usług świadczonych na rzecz grup wykluczanych społecznie, mieszkańców miasta i gminy Łęczna

Lokalizacja przedsięwzięcia

Podzamcze, działki nr 265, 270, 272

Podmiot realizujący przedsięwzięcie (lider projektu)

Gmina Łęczna

Partner projektu (udział finansowy, merytoryczny i techniczny)

Organizacje pozarządowe

Zakres zadań przedsięwzięcia

Projekt przewiduje wykorzystanie powstałych w bezpośrednim sąsiedztwie Środowiskowego Domu Samopomocy w Podzamczu ogrodów społecznych i ogrodów terapeutycznych wraz z towarzyszącą infrastrukturą do rehabilitacji społecznej i zawodowej grup wykluczonych społecznie.

15 osób z zaburzeniami psychicznymi, (8 kobiet i 7 mężczyzn), zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz 5 osób kadry merytorycznej, instruktorzy terapii (3 kobiety i 2 mężczyzn) zaangażowanych zostanie w działania edukacyjne, informacyjne, promocyjne z zakresu poprawy stanu zdrowia, służące wzmocnieniu więzi społecznych i aktywizacji zawodowej, na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i rozwojowi ekonomii społecznej na terenie miasta i gminy Łęczna.

W ramach projektu zaprojektowane i wykonane zostaną 2 kolorowe miniogródki. Ogródki zostaną zaprojektowane, założone i pielęgnowane przez uczestników projektu oraz współpracujących studentów Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie i uczniów rolniczych i ogrodniczych szkół średnich z terenu miasta i powiatu łęczyńskiego w ramach praktyk zawodowych.

Adresaci projektu – 15 osób, zdobędą kwalifikacje w ramach kursu „Zakładanie i pielęgnacja terenów zielonych”. Czas trwania kursu zaplanowano na 18 miesięcy. Skończy się zdobyciem zaświadczenia zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Utworzonych zostanie 8 stanowisk pracy - ogrodnik terenów zielonych (1 etat x 16 miesięcy), a 7 adresatów zostanie zatrudnionych na okres 6 miesięcy w ramach staży zawodowych z PUP na stanowisku pomocnik ogrodnika.

Wyszkolona kadra kolorowych miniogrodów zajmie się całoroczną pielęgnacją terenów zielonych w zespole dworsko-parkowym i dolinie Wieprza i Świnki należących do gminy Łęczna.

Na lata 2025-2026 zaplanowano rozpoczęcie procedury powstania podmiotu ekonomii społecznej. Spółdzielnia socjalna, zatrudni 20 osób, adresatów projektu, którzy będą założycielami podmiotu na bazie partnerstwa z samorządem.

W realizacji Projektu zostanie nawiązana współpraca z podmiotami ekonomii społecznej, organizacjami pozarządowymi i instytucjami z obszaru pomocy społecznej i zatrudnienia.

W projekcie zaplanowano realizację następujących zadań:

1. Kurs z zakresu ogrodnictwa i pielęgnacji terenów zielonych dla 15 osób (8K i 7M) osób z zaburzeniami psychicznymi przygotowujący do pracy na terenie ogrodów (15 osób x 1 x w miesiącu. teoria oraz 2 x w miesiącu zajęcia praktyczne x 16 miesięcy),
2. Szkolenia z zakresu metod, technik z zakresu ogrodnictwa i pielęgnacji terenów zielonych, dla kadry merytorycznej, 5 instruktorów terapii (3K i 2M) – 6 miesięcy x 3 szkolenia w miesiącu x 5 osób),
3. Warsztaty florystyczne (20 osób x 2 x w tyg. x 5 miesięcy).
4. „Wiedza - Integracja – Rozwój„ – cykl praktyk uczniów i studentów – wspólne zajęcia z adresatami projektu, edukacja (10 dni x 3 miesiące x 10 osób).
5. Cykl edukacyjno-promocyjny – 12 audycji telewizyjnych w TV, promujących formy aktywizacji zawodowej i społecznej, destygmatyzacyjny (1 x 12 miesięcy x 45 m).
6. Zakup i montaż tabliczek informacyjnych, planu mini ogrodów i infrastruktury z wykorzystaniem w systemie Lorm i Braille.
7. Powstanie podmiotu ekonomii społecznej – Spółdzielnia Socjalna.(2025 -2026).

Cele przedsięwzięcia:

- Aktywizacja zawodowa i społeczna osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi.
- Stworzenie miejsc pracy dla 20 mieszkańców, w tym 15 z niepełnosprawnościami.
- Innowacyjne połączenie podmiotów z obszaru pomocy społecznej, biznesu i III sektora.
- Wykorzystanie walorów dziedzictwa przyrodniczego i historycznego w rozwoju przedsiębiorczości społecznej.
- Rozwój terapii przez walory przyrodnicze i kontakt z przyrodą.
- Wprowadzenie nowej usługi – hortiterapii

Okres realizacji

01/2027 – 12/2028

Szacowana wartość

1 800 000, 00 zł

Źródło finansowania

- ☒ Krajowe środki publiczne
- ☒ Fundusze Europejskie (w szczególności: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności)
- ☒ Środki prywatne
- ☐ Środki z innych źródeł
- ☒ Środki własne JST

Sugerowane źródło finansowania: środki własne JST, właściwy resort związany z polityką rodzinną i pomocą społeczną, właściwy resort związany ze środowiskiem, PFRON, organizacja pozarządowa, UE

Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Projekt będzie respektować zasadę zrównoważonego oddziaływania na środowisko, potrzebę rozwoju cyfrowego, zasadę dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami, zasadę stabilności i efektywności finansowej oraz odporności na kryzys. Efekty projektu będą dostępne dla każdej z grup, w tym również dla osób z niepełnosprawnościami i osób ze szczególnymi potrzebami.

Grupa docelowa przedsięwzięcia

Środowiska lub lokalne społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w szczególności lokalne społeczności na terenie rewitalizacji. Projekt jest skierowany w szczególności do grupy 20 osób (w tym 15 osób z zaburzeniami psychicznymi, które będą przygotowywane do pracy na terenie ogrodów, oraz 5 osób kadry merytorycznej, którą stworzą instruktorzy terapii zajęciowej wykształceni w kierunku projektowania, prowadzenia terenów zielonych).

Prognozowane rezultaty

- Stworzenie miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i wykluczonych społecznie,
- Deinstytucjonalizacja usług społecznych,
- Ochrona środowiska, edukacja ekologiczna, ochrona przyrody,
- Promocja oferty turystycznej i edukacyjnej Miasta Łączna,
- Wprowadzenie nowej usługi z zakresu rehabilitacji społeczno-zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- wzmacnianie motywacji do aktywności zawodowej i społecznej.

Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu

Wskaźnik produktu:

- Liczba powołanych podmiotów ekonomii społecznej – 1 szt.
- Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami - 0 szt.
- Całkowita liczba osób objętych wsparciem – 20 os. (15 osób zatrudnionych w formie staży i umowy o pracę, 5 osób zatrudnionych)
- Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w Programie – 15 os. (zdobycie kwalifikacji w zawodzie ogrodnik, konserwator terenów zielonych)
- 12 audycji telewizyjnych (edukacyjno-promocyjno-destygmatyzujące).

Wskaźnik rezultatu:

- Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu inwestycji – 1 szt.
- Liczba osób, które ukończyły kurs (zaświadczenie o ukończeniu kursu) – 15 os.
- Liczba osób korzystających z infrastruktury – 100 os. miesięcznie
- Liczba umów stażowych z PUP – 7 szt.

Cele realizowane przez to przedsięwzięcie

- A1. Działania na rzecz wsparcia integracji i aktywności społecznej oraz budowania tożsamości regionalnej
- A3. Promocja zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej
- B1. Infrastruktura, przestrzeń publiczna oraz zajęcia dostosowane do potrzeb mieszkańców, w tym osób starszych i z niepełnosprawnościami
- B3. Uporządkowana i zagospodarowana przestrzeń publiczna z elementami zielonej przestrzeni
- B4. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego
- C1. Aktywizacja zawodowa mieszkańców

Powiązania i synergia z innymi przedsięwzięciami

Realizacja projektu będzie odbywać się w obiekcie objętym rewitalizacją:

- W projekcie nr 17 - Rozbudowa infrastruktury dla świadczenia usług na rzecz grup wykluczanych społecznie, mieszkańców miasta i gminy Łęczna

Projekt 19. Naprawa/renowacja metodą bezwykopową kolektora sanitarnego ul. Lubelska w mieście Łęczna

Lokalizacja przedsięwzięcia

Ul. Lubelska

Obszar rewitalizacji, działki nr 2138, 2137/2, 2141, 1792, 2146, 1897/1, 1898, 1755, 1752/2, 1751, 1750, 1759

Podmiot realizujący przedsięwzięcie (lider projektu)

PGKiM Łęczna sp. z o.o.

ul. Krasnystawska 54

21-010 Łęczna

Partner projektu (udział finansowy, merytoryczny i techniczny)

Projekt realizowany samodzielnie

Zakres zadań przedsięwzięcia

Zakres inwestycji obejmuje naprawę/renowację spękanej/załamanej sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej z rur kamionkowych wraz z remontem studni o łącznej długości ok. 670 mb.

Obecna kanalizacja nie spełnia współczesnych standardów, jest w złym stanie technicznym, co przekłada się na awaryjność sieci i stanowi zagrożenie dla środowiska, może stanowić źródło zanieczyszczeń lokalnych wód i gruntów.

Okres realizacji

01/2025 – 12/2030

Szacowana wartość

3 296 400, 00 zł

Źródło finansowania

☐ Krajowe środki publiczne

☒ Fundusze Europejskie (w szczególności: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności)

☒ Środki prywatne

☐ Środki z innych źródeł

☐ Środki własne JST

Sugerowane źródło finansowania: KPO

Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedmiotowa inwestycja będzie respektować zasadę zrównoważonego oddziaływania na środowisko, zasadę stabilności i efektywności finansowej oraz odporności na kryzys. Efekty projektu będą dostępne dla każdej z grup, w tym również dla osób z niepełnosprawnościami i osób ze szczególnymi potrzebami.

Grupa docelowa przedsięwzięcia

Mieszkańcy Gminy Łęczna, środowiska lub lokalne społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w szczególności lokalne społeczności na terenie rewitalizacji.

Prognozowane rezultaty

Poprawa bezpieczeństwa systemu odprowadzania ścieków, zmniejszenie ryzyka powstawania zatorów, zalewania ściekami budynków, zapewnienie bezpieczeństwa środowiska naturalnego poprzez wyeliminowanie przedostawania się ścieków do gruntu. Rozwiązanie problemów w sferze technicznej m.in. niskie wyposażenie w infrastrukturę poprawiającą jakość życia i stan środowiska naturalnego.

Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu

Wskaźnik produktu:

- Długość zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej – 0,67 km

Wskaźnik rezultatu:

- Ludność korzystająca ze zmodernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej – 8000 osób

Cele realizowane przez to przedsięwzięcie

- B4. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego

Powiązania i synergia z innymi przedsięwzięciami

Realizacja inwestycji będzie komplementarna z projektem realizowanym i planowanym do realizacji:

- Projekt 20. Naprawa/renowacja metodą bezwykopową kolektora sanitarnego wzdłuż rzeki Świnki w mieście Łęczna (od ul. Kapitana Żabickiego)

Projekt 20. Naprawa/renowacja metodą bezwykopową kolektora sanitarnego wzdłuż rzeki Świnki w mieście Łęczna (od ul. Kapitana Żabickiego)

Lokalizacja przedsięwzięcia

Wzdłuż rzeki Świnki

Obszar rewitalizacji, działki Nr 2962/2, 2581/91, 2587, 2588/2, 542, 2584, 2582, 3077/40, 3077/30, 3077/36, 2581/25, 2581/24, 2581/23, 2581/22, 2147, 2141, 2138

Podmiot realizujący przedsięwzięcie (lider projektu)

PGKiM Łęczna sp. z o.o.
ul. Krasnystawska 54
21-010 Łęczna

Partner projektu (udział finansowy, merytoryczny i techniczny)

Projekt realizowany samodzielnie

Zakres zadań przedsięwzięcia

Zakres inwestycji obejmie naprawę/renowację spękanej/załamanej sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej z rur kamionkowych o łącznej długości ok. 1700 mb wraz z remontem studni.

Obecna kanalizacja nie spełnia współczesnych standardów, jest w złym stanie technicznym, co przekłada się na awaryjność sieci i stanowi zagrożenie dla środowiska, może stanowić źródło zanieczyszczeń lokalnych wód i gruntów.

Projekt będzie realizowany tylko w granicach obszaru rewitalizacji.

Okres realizacji

01/2025 – 12/2030

Szacowana wartość

8 364 000, 00 zł

Źródło finansowania

- ☐ Krajowe środki publiczne
- ☒ Fundusze Europejskie (w szczególności: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności)
- ☒ Środki prywatne
- ☐ Środki z innych źródeł
- ☐ Środki własne JST

Sugerowane źródło finansowania: KPO

Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Przedmiotowa inwestycja będzie respektować zasadę zrównoważonego oddziaływania na środowisko, zasadę stabilności i efektywności finansowej oraz odporności na kryzys. Efekty projektu będą dostępne dla każdej z grup, w tym również dla osób z niepełnosprawnościami i osób ze szczególnymi potrzebami.

Grupa docelowa przedsięwzięcia

Mieszkańcy Gminy Łączna, środowiska lub lokalne społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w szczególności lokalne społeczności na terenie rewitalizacji.

Prognozowane rezultaty

Poprawa bezpieczeństwa systemu odprowadzania ścieków, zmniejszenie ryzyka powstawania zatorów, zalewania ściekami budynków, zapewnienie bezpieczeństwa środowiska naturalnego poprzez wyeliminowanie przedostawania się ścieków do gruntu. Rozwiązanie problemów w sferze technicznej m.in. niskie wyposażenie w infrastrukturę poprawiającą jakość życia i stan środowiska naturalnego.

Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu

Wskaźnik produktu:

- Długość zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej – 1,7 km

Wskaźnik rezultatu:

- Ludność korzystająca ze zmodernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej – 9000 osób

Cele realizowane przez to przedsięwzięcie

- B4. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego

Powiązania i synergia z innymi przedsięwzięciami

Realizacja inwestycji będzie komplementarna z projektem realizowanym i planowanym do realizacji:

- Projekt 19. Naprawa/renowacja metodą bezwykopową kolektora sanitarnego ul. Lubelska w mieście Łęczna

Projekt 21. Proekologiczni mieszkańcy Łęcznej

Lokalizacja przedsięwzięcia

Obszar rewitalizacji

Podmiot realizujący przedsięwzięcie (lider projektu)

Gmina Łęczna

Partner projektu (udział finansowy, merytoryczny i techniczny)

Projekt realizowany samodzielnie

Zakres zadań przedsięwzięcia

Przedsięwzięcie dotyczy uwrażliwienia mieszkańców obszaru rewitalizacji na zachodzące zmiany klimatu oraz sposoby minimalizowania wpływu ich domostw na środowisko przyrodnicze.

Celem przedsięwzięcia jest organizacja cyklicznych spotkań promocyjno-informacyjnych, które przedstawią zarówno przyczyny jak i skutki zmian klimatu oraz propozycje działań zapobiegających lub minimalizujących zmiany klimatu. Tematy spotkań obejmować będą również instalacje OZE, szkodliwość wyrobów z azbestu oraz złe gospodarowanie odpadami. Spotkania te dedykowane są dla 30 mieszkańców - szczególnie dla właścicieli nieruchomości na obszarze rewitalizacji, przedsiębiorców z obszaru rewitalizacji oraz osób młodych, których świadomość ekologiczna stale wzrasta.

Realizacja projektu będzie odbywać się m.in. w następujących obiektach objętych rewitalizacją na obszarze rewitalizacji:

- Mała i Duża Synagoga przy ulicy Bożniczej,
- Mediateka przy Rynku II,
- Ogrody tematyczne i sensoryczne w zespole dworsko-parkowym Podzamcze,
- dawna mansjonaria przy ulicy Świętoduskiej,
- siedziba Fundacji Kameralne Pojezierze przy ulicy Partyzanckiej.

Okres realizacji

01/2027 – 12/2030

Szacowana wartość

150 000, 00 zł

Źródło finansowania

- ☐ Krajowe środki publiczne
- ☒ Fundusze Europejskie (w szczególności: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności)
- ☐ Środki prywatne
- ☒ Środki z innych źródeł
- ☒ Środki własne JST

Sugerowane źródło finansowania: EFS, środki własne

Dopuszczalne: środki z innych źródeł

Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Spotkania z uczestnikami odbywać się będą w pomieszczeniach dostosowanych do ich szczególnych potrzeb. Strona internetowa gminy, która będzie wykorzystywana przy realizacji projektu, jest dostosowana do wymogów, nałożonych przez ustawę o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Obsługa projektu odbywać się będzie z wykorzystaniem poczty elektronicznej, SMS, MMS, strony internetowej. Na wniosek uczestnika projektu ze szczególnymi potrzebami, komunikacja z Urzędem Miejskim w trakcie realizacji projektu może przebiegać w formie określonej w tym wniosku.

Grupa docelowa przedsięwzięcia

Grupą docelową będą mieszkańcy obszaru rewitalizacji – właściciele lub użytkownicy nieruchomości na obszarze rewitalizacji – w tym osoby z niepełnosprawnościami, przedsiębiorcy z obszaru rewitalizacji i osoby młode. Planuje się objęcie różnego rodzaju wsparciem 30 mieszkańców z obszaru rewitalizacji.

Prognozowane rezultaty

Podniesienie poziomu świadomości ekologicznej wśród mieszkańców poprawi zarówno jakość życia mieszkańców i ich rodzin oraz lokalne środowisko naturalne i klimat.

Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu

Wskaźnik produktu:

- Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym – 1 szt.

Wskaźnik rezultatu:

- Liczba osób, które ukończyły cykl spotkań – 30 osób.

Cele realizowane przez to przedsięwzięcie

- A1. Działania na rzecz wsparcia integracji i aktywności społecznej oraz budowania tożsamości regionalnej
- A2. Rozwijanie sektorów opieki nad najmłodszymi oraz edukacji
- B4. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego

Powiązania i synergia z innymi przedsięwzięciami

Realizacja projektu będzie odbywać się m.in. w obiektach objętych rewitalizacją w projektach nr:

- 1 – Rewitalizacja zachodniej pierzei Rynku II w Łęcznej - budowa Mediateki Łęczyńskiej
- 2 – Synagogi w Łęcznej – odrestaurowanie budynku synagogi w Łęcznej na potrzeby Centrum Spotkań (ośrodek muzealno-edukacyjny)

- 4 – Synagoga w Łęcznej – przebudowa budynku biblioteki przy ulicy Bożniczej w Łęcznej do pełnienia funkcji społeczno-kulturalnych
- 6 – Kameralne Centrum Aktywności Mieszkańców
- 10 – Adaptacja budynku dawnej mansjonarii w Łęcznej do pełnienia funkcji kulturalnych

Planując, projektując oraz realizując przedsięwzięcia rewitalizacyjne nie wolno zapominać również o założeniach wynikających z przepisów odrębnych oraz dobrych praktyk m.in.:

- Zapewnić należy dbałość o zachowanie i rozwój zielonej infrastruktury, zwłaszcza ochronę drzew, w całym cyklu projektowym, w tym poprzez stosowanie standardów ochrony zieleni, zwiększenie powierzchni biologicznie czynnych oraz unikanie tworzenia powierzchni uszczelnionych;
- Planując rozbudowę infrastruktury należy uwzględnić konieczność zachowania stref kontrolowanych dla istniejących gazociągów, zwłaszcza gazociągu wysokiego ciśnienia, zgodnie z obowiązującymi przepisami. W strefach kontrolowanych nie należy wznosić budynków, urządzać stałych składów i magazynów, sadzić drzew i krzewów oraz podejmować działalności mogącej zagrozić trwałości gazociągu podczas jego eksploatacji zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki (lub innego właściwego) w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie, obowiązującemu w okresie wykonania przedmiotowego gazociągu.
- Przedsięwzięcia nie mogą znacząco negatywnie wpływać na istniejące i potencjalne siedliska gatunków chronionych. Przed rozpoczęciem prac należy ograniczyć potencjalne negatywne oddziaływanie w największym stopniu, które związane będzie z etapem budowy – przede wszystkim usuwaniem drzew i krzewów, ryzykiem zajęcia stanowisk gatunków roślin chronionych oraz stanowisk chronionych zwierząt oraz ich płoszeniem.
- Podczas realizacji przedsięwzięć w granicach Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego oraz jego otuliny należy mieć na uwadze przepisy zawarte w Uchwale Nr XIV/216/2016 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego (Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego z dnia 25 lutego 2016 r., poz. 932.), która stanowi iż: „Szczególnym celem ochrony Parku jest zachowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych, kulturowych, historycznych i turystycznych środowiska ze szczególnym uwzględnieniem unikalnego ekosystemu doliny rzeki Wieprz z bardzo cennymi przyrodniczo obszarami lasów i torfowisk.” Na terenie otuliny Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego zakazy dotyczące parku nie obowiązują, jednak ustalenia ww. projektu nie powinny wpływać negatywnie na cele ochrony Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego zawarte w Uchwale Nr XIV/216/2016 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego (Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego z dnia 25 lutego 2016 r., poz. 932).
- Podczas realizacji projektów w każdym wypadku należy zwrócić szczególną uwagę na zachowanie drzewostanu i zieleni oraz miejsc, które są lęgowiskiem lub żerowiskiem gatunków chronionych m.in. ptaków i nietoperzy. Ponadto, biorąc pod uwagę zagrożenia, które związane są z ekspansją gatunków obcych, w tym inwazyjnych, należy zwrócić szczególną uwagę na dobór gatunków, które będą wykorzystane do nasadzeń na całym terenie rewitalizacji, tak, aby nie wpływały negatywnie na rodzime siedliska i gatunki.

Ponadto, należy rozważyć zastosowanie na rewitalizowanych obszarach rozwiązań, które będą ograniczały tzw. zanieczyszczenie światłem.

- Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zgodnie z art. 77 ust. 1 pkt 3 Prawa wodnego zakazuje się m.in. gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania. Podkreślić tu należy, że szczegółowe warunki realizacji inwestycji w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią ustalone zostaną na etapie pozwolenia wodnoprawnego, które jest wymagane na budowę obiektów budowlanych na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią (art. 390 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo wodne) oraz w pozwoleniu wodnoprawnym na zmianę ukształtowania terenu na gruntach przylegających do wód (art. 389 pkt. 8), jeśli takowe będzie wymagane.
- Istotnym elementem rewitalizacji, zwłaszcza w zakresie zagospodarowania przestrzeni publicznej, jest realizacja tego zadania w sposób zrównoważony, który przy zastosowaniu rozwiązań ułatwiających dostępność miejsc dla większej liczby grup społecznych zachowa również przyrodnicze walory terenu, które pozytywnie wpływają na funkcjonowanie lokalnych społeczności. Dlatego też projekty rewitalizacji powinny mieć na celu zachowanie terenów zielonych oraz siedlisk gatunków chronionych. Niewskazane jest nadmierne usuwanie drzew i krzewów oraz przekształcanie terenów zielonych w wybetonowane place. Biorąc pod uwagę postępujące zmiany klimatu, w tym okresy o wysokich temperaturach, należy mieć na uwadze, że usunięcie większości drzew z odsłoniętych placów utrudni lub uniemożliwi wielu osobom korzystanie z przestrzeni publicznej. Działania polegające na rewitalizacji obszaru, w tym terenów zielonych, powinny opierać się na bardziej efektywnym wykorzystaniu zasobów oraz przeciwdziałaniu utracie różnorodności biologicznej.
- Dla wszystkich przedsięwzięć przeznaczonych pod obiekty użyteczności publicznej, zamieszkania zbiorowego i usług należy zapewnić wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru oraz dojazdy spełniające wymagania jak dla dróg pożarowych, zgodnie z zapisami określonymi w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. z 2009 r., nr 124, poz. 1030).
- W odniesieniu do zakresu planowanych zadań związanych z obiektami/obszarami zabytkowymi część planowanych przedsięwzięć została już zaakceptowana przez organ konserwatorski na etapie wydawania pozwoleń bądź wytycznych. zostały one właściwie ukierunkowane i stanowią będą gwarancję prawidłowego ich utrzymania i zagospodarowania oraz pozwolą na całkowite wykorzystanie ich potencjału. Dla pozostałych działań rewitalizacyjnych, dla których LWKZ jak dotąd nie zajął formalnego stanowiska, szczegółowe rozwiązania projektowe będą doprecyzowane i akceptowane na etapie opracowywania dokumentacji projektowych. Wszelkie działania inwestycyjne nie mogą pozostawać w sprzeczności z zasadami ochrony konserwatorskiej zabytkowych obiektów i obszarów.
- Ze względu na konieczność ochrony wartości widokowo-przestrzennych oraz względów konserwatorskich dopuszczenie montażu urządzeń typu OZE na obiektach oraz w przestrzeniach zabytkowych jest możliwe wyłącznie w przypadku braku negatywnego ich

wpływu na zachowanie wartości widokowo-przestrzennych rozpatrywanego fragmentu układu urbanistycznego starego miasta. Dopuszczenie możliwości montażu tego typu urządzeń będzie indywidualnie rozpatrywane przez organ konserwatorski na etapie dokumentacji projektowej.

- Na etapie realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w odniesieniu do poszczególnych koncepcji projektowych związanych z ewentualną ingerencją w warstwy ziemne na obszarze zabytkowego układu urbanistycznego Łęcznej oraz na terenie zabytkowego zespołu podworskiego Podzamcze, gdzie istnieje prawdopodobieństwo odkrycia w trakcie prowadzenia zabytków archeologicznych, mogą zostać wskazane dodatkowe warunki dotyczące ochrony zabytków archeologicznych wynikające z przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

9.2 Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć

Ustawa o rewitalizacji oprócz podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, obejmuje również projekty uzupełniające, tj. takie, które ze względu na mniejszą skalę oddziaływania trudno zidentyfikować indywidualnie, a są oczekiwane ze względu na realizację celów programu rewitalizacji. Projekty dodatkowe uzupełniają w pewnym stopniu projekty podstawowe, tworząc wartość dodaną zaplanowanych działań. Ponieważ odnoszą się do zdiagnozowanych zjawisk kryzysowych, mają one potencjał do ich ograniczenia, choć w mniejszej skali lub w dalszej perspektywie czasowej. Poniżej przedstawiono zestawienie pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, uzupełniających projekty podstawowe procesu rewitalizacji Gminy.

W niniejszym Programie określone zostały typy dopuszczalnych przedsięwzięć uzupełniających, odnoszące się do poszczególnych celów strategicznych. Skala i zakres realizowanych w ramach nich działań mogą być bardzo różne, w zależności od specyfiki danego projektu.

Cel rewitalizacji A: Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej oraz przeciwdziałanie marginalizacji

- Typ 1. – Przedsięwzięcia zapobiegające marginalizacji
- Typ 2. – Przedsięwzięcia poprawiające sektor edukacji i opieki nad najmłodszymi
- Typ 3. – Przedsięwzięcia promujące zdrowy tryb życia

Cel rewitalizacji B : Modernizacja infrastruktury i wzrost atrakcyjności przestrzeni publicznej

- Typ 4. - Przedsięwzięcia poprawiające dostępność infrastruktury i przestrzeni publicznej
- Typ 5. – Przedsięwzięcia podnoszące standard infrastruktury publicznej
- Typ 6. – Przedsięwzięcia podnoszące standard przestrzeni publicznej i zielonej przestrzeni
- Typ 7. - Przedsięwzięcia poprawiające standard infrastruktury sieciowej przyczyniające się do poprawy stanu środowiska przyrodniczego

Cel rewitalizacji C: Stymulowanie wzrostu aktywności gospodarczej mieszkańców

- Typ 8. – Przedsięwzięcia podnoszące jakość kapitału ludzkiego
- Typ 9. - Przedsięwzięcia podnoszące poziom lokalnej gospodarki

Zidentyfikowane w ramach powyższych typów przedsięwzięcia uzupełniające przybierają głównie charakter społeczno-gospodarczy lub techniczny. Skierowane są do szerokiego grona

odbiorców z terenu Gminy Łęczna, w tym zwłaszcza do mieszkańców obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Realizacja tych działań umożliwi wyprowadzenie owych terenów ze stanu kryzysowego, co będzie miało korzystny wpływ na poprawę jakości życia oraz przyszły rozwój ośrodka. Lista projektów dopuszczalnych pozostaje otwarta. Może zatem zostać powiększana o dodatkowe przedsięwzięcia, zgłaszane wg zaistniałych potrzeb. Na dzień uchwalenia dokumentu zgłoszone zostały następujące projekty uzupełniające:

Projekt uzupełniający 1. Rewitalizacja przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji

Lokalizacja przedsięwzięcia

- Łęczna, Osiedle Samsonowicza, ul. Staszica, Nr działki 3103/3, 2581/5, 2944 – 2,8928 ha.
- Łęczna, Osiedle Stare Miasto, ul. Targowa, Nr działki 2237/5, 2238/2, 2239, 2181/1 – 0,3010 ha
- Łęczna, Osiedle Stare Miasto, ul. Tysiąclecia, Nr działki 2179, 2178 – 0,1557 ha
- Łęczna, Osiedle Stare Miasto, ul. Krótka, Nr działki 1885/2, 1886/1, 1886/2, 1886/3 – 0,0421 ha

Podmiot realizujący przedsięwzięcie (lider projektu)

Gmina Łęczna

Partner projektu (udział finansowy, merytoryczny i techniczny)

Projekt realizowany samodzielnie

Zakres zadań przedsięwzięcia

Projekt zakłada kompleksową rewitalizację zdegradowanych przestrzeni publicznych w 4 lokalizacjach na obszarze rewitalizacji.

- Osiedle Samsonowicza, ul. Staszica – 2,8928 ha,
- Osiedle Stare Miasto, ul. Targowa – 0,3010 ha,
- Osiedle Stare Miasto, ul. Tysiąclecia – 0,1557 ha,
- Osiedle Stare Miasto, ul. Krótka – 0,0421 ha.

Są to przestrzenie położone w najważniejszych z punktu widzenia mieszkańców Łęcznej lokalizacjach. Projekt pozwoli na uporządkowanie zdegradowanej przestrzeni publicznej i stworzy warunki dla aktywności oraz wypoczynku i rekreacji mieszkańców. Ze względu na położenie w otoczeniu instytucji np. kościoła, żłobka, przedszkola, dworca autobusowego zrewitalizowane i uporządkowane obszary będą pełnić funkcję integrującą osoby starsze i młodsze. Uporządkowana przestrzeń z zamontowanym monitoringiem wizyjnym oraz energooszczędnym oświetleniem pozytywnie wpłynie na poprawę bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji.

W ramach projektu zostaną wykonane nowe trawniki, nowe nasadzenia zieleni, wybudowane energooszczędne oświetlenie, ustawione elementy małej architektury, zainstalowany zostanie monitoring wizyjny. Wdrożony zostanie program ochrony bioróżnorodności.

W przestrzeni na Osiedlu Samsonowicza powstanie dodatkowo nowy plac zabaw, góra saneczkowa, tężnia solankowa, fontanny i kurtyny wodne, przebudowany zostanie zdegradowany amfiteatr.

Zadania w projekcie:

- pozyskanie terenu,
- roboty rozbiórkowe,
- porządkowanie terenu,

- wykonanie przebudów i usunięcie kolizji,
- urządzenie terenów zielonych (sadzenie drzew, krzewów i bylin, zakładanie trawników),
- wykonanie alei, placyków, ścieżek, chodników,
- ustawienie elementów małej architektury (ławki, kosze na śmieci, drogowaskazy, fontanny, kurtyny wodne, place zabaw),
- budowa górk saneczkowej i tężni solankowej,
- przebudowa zdegradowanego amfiteatru wraz z wyposażeniem,
- budowa oświetlenia i monitoringu,
- wdrożenie programu ochrony bioróżnorodności (budki dla ptaków, schrony dla nietoperzy i owadów),
- budowa oświetlenia i monitoringu wizyjnego.

Zrewitalizowane przestrzenie będą dostępne dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym dla osób niepełnosprawnych.

Projekt pozwoli na lepsze wykorzystanie przestrzeni miejskiej w Łęcznej. Wprowadzi zielone strefy relaksu w miejscach intensywnej zabudowy mieszkaniowej oraz w otoczeniu instytucji publicznych i punktów usługowych. Planuje się utworzenie ogrodów deszczowych i ogrodów kieszonkowych. Zrewitalizowane przestrzenie będą lokalnymi wyspami zieleni, kształtującymi swoisty mikroklimat i łagodzącymi zmiany klimatyczne w mieście.

Zrewitalizowane przestrzenie oprócz funkcji rekreacyjnej i wypoczynkowej będą pełniły także funkcję integrującą lokalną społeczność.

Okres realizacji

06/2023 – 12/2030

Szacowana wartość

2 500 000, 00 zł

Źródło finansowania

- ☐ Krajowe środki publiczne
- ☒ Fundusze Europejskie (w szczególności: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności)
- ☐ Środki prywatne
- ☐ Środki z innych źródeł
- ☒ Środki własne JST

Sugerowane źródło finansowania: EFRR, środki własne JST

Projekt uzupełniający 2. Modernizacja i ożywienie zdegradowanych budynków na obszarze rewitalizacji

Lokalizacja przedsięwzięcia

Łęczna, Osiedle Stare Miasto ul. Świętoduska 3, Nr działki 2168
Łęczna, Osiedle Stare Miasto, ul. Jagielka 4 Nr działki 2140

Podmiot realizujący przedsięwzięcie (lider projektu)

osoby prywatne (właściciele nieruchomości)

Partner projektu (udział finansowy, merytoryczny i techniczny)

Projekt realizowany samodzielnie

Zakres zadań przedsięwzięcia

Przedsięwzięcie zakłada nadanie nowych funkcji kulturalnych, społecznych, edukacyjnych, turystycznych lub gospodarczych zdegradowanym obiektom zabytkowym zlokalizowanym na obszarze rewitalizacji w Łęcznej. Projekt dotyczy następujących obiektów:

Dom Kopińskich – budynek wybudowany w 1858 r. w stylu szwajcarskim przy ulicy Świętoduskiej, wpisany do rejestru zabytków województwa lubelskiego pod nr A/94 decyzją znak:KL.IV.53/49/22/83 z 15 grudnia 1983 r. Do rejestru zabytków wpisany jest budynek wraz z klombem, pompą żeliwną, drzewostanem, pozostałościami ogrodzenia oraz otoczeniem.

Dane budynku:

- Powierzchnia zabudowy – 265,00 m²,
- Powierzchnia użytkowa – 391,49 m²,
- Kubatura - 2237,50 m³.
- Powierzchnia działki nr 2168, na której jest zlokalizowany obiekt wynosi 0,4064 ha.

Młyn dworski nad Świnką wybudowany w 1900 roku. Budynek murowany z kamienia z dodatkiem cegły, założony na planie prostokąta, dwukondygnacyjny, podpiwniczony, nakryty dachem dwuspadowym. Wpisany do Gminnej Ewidencji Zabytków

Dane budynku:

- Powierzchnia zabudowy młyna - 225 m²,
- Długość budynku - 21 m,
- Szerokość z przybudówką 12,30 m, bez przybudówki ok. 10m.
- Powierzchnia działki nr 2140, na której jest zlokalizowany obiekt wynosi 0,1033 ha.

Obydwa budynki są własnością osób prywatnych i obecnie są nieużytkowane ze względu na zły stan techniczny – wymagają gruntownej przebudowy lub rekonstrukcji.

Przebudowane obiekty zostaną odrestaurowane wraz z otoczeniem. Otrzymają wyposażenie niezbędne do pełnienia funkcji, które zostaną im przypisane.

W projekcie przewidziano następujące zadania:

- pozyskanie budynków i nieruchomości na których są zlokalizowane,
- wykonanie inwentaryzacji obiektów,
- wykonanie dokumentacji technicznej,
- roboty budowlane i restauratorskie,
- renowacja wyposażenia budynku i elementów otoczenia,
- zakup i montaż wyposażenia budynków,
- zagospodarowanie otoczenia.

Działania zaplanowane w projekcie są uzupełnieniem projektów podstawowych ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji, a także uzupełnieniem działań zrealizowanych podczas rewitalizacji Starego Miasta w Łęcznej – etap I i etap II w latach 2009-2022. Połączenie działań rewitalizacyjnych zrealizowanych oraz działań zaplanowanych do realizacji będzie skutkowało kompleksową rewitalizacją obszaru rewitalizacji.

Realizacja projektu pozwoli na poprawę stanu technicznego zabytkowych budynków na obszarze rewitalizacji i nadanie im nowych funkcji. Stworzy miejsca do prowadzenia działalności społecznej i gospodarczej na obszarze rewitalizacji. Poprawi się także dostępność obiektów, w których będzie prowadzona działalność usługowa. Zagospodarowanie otoczenia zrewitalizowanych obiektów wpłynie na poprawę bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji oraz

poprawę estetyki otoczenia.

Okres realizacji

06/2024 – 12/2030

Szacowana wartość

20 000 000, 00 zł

Źródło finansowania

- ☐ Krajowe środki publiczne
- ☒ Fundusze Europejskie (w szczególności: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności)
- ☒ Środki prywatne
- ☐ Środki z innych źródeł
- ☐ Środki własne JST

Sugerowane źródło finansowania: EFRR, środki prywatne

Projekt uzupełniający 3. „Pod dzikiem” - sąsiedzkie spotkania aktywizacyjno-animacyjne.

Lokalizacja przedsięwzięcia

Łęczna, ul. Rynek II 19, Plac Rynku I

Podmiot realizujący przedsięwzięcie (lider projektu)

Gmina Łęczna

Partner projektu (udział finansowy, merytoryczny i techniczny)

Środowiskowy Dom Samopomocy

Zakres zadań przedsięwzięcia

Organizacja spotkań, animowanie wspólnych działań na rzecz pozostałych niezaangażowanych osób. Jest to forma włączenia mieszkańców danego obszaru do działań społecznych, kulturalnych, edukacyjnych, samopomocowych.

Spotkania mają także charakter włączeniowy dla obywateli Ukrainy.

Sąsiedzkie spotkania obejmują m.in.:

- zajęcia rekreacyjne (np. Yoga, Tai Chi, zumba, rumba),
- spotkania grup samopomocy,
- „Czego Jan się nie nauczył...” - spotkania dla rodziców i dzieci,
- „Zentangle”- zajęcia pobudzające kreatywność dla każdego,
- Środy z ..... , a czwartki jak kto chce – przestrzeń dla każdego,
- nauka języków obcych,
- Moje pasje – spotkania z artystami i samoukami,
- „Znam miejsce, w którym mieszkam.” – spotkania edukacyjno-historyczne,
- Biernik? – Nie, Aktywnik - wykorzystujące pomysły mieszkańców i odpowiadające na ich potrzeby.

Cele przedsięwzięcia:

- Włączenie mieszkańców Starego Miasta do działań społecznych, animacyjnych, kulturalnych, samopomocowych, edukacyjnych.
- Ożywienie i zaangażowanie mieszkańców Starego Miasta w życie społeczne.
- Stworzenie przestrzeni do wspólnych inicjatyw.
- Wyzwolenie kreatywności.

- Wykorzystanie placu do organizacji wydarzeń edukacyjnych, kulturalnych, społecznych we współpracy z organizacjami pozarządowymi i JST

Okres realizacji

09/2024 – 12/2025

Szacowana wartość

200 000, 00 zł

Źródło finansowania

- ☐ Krajowe środki publiczne
- ☒ Fundusze Europejskie (w szczególności: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności)
- ☐ Środki prywatne
- ☐ Środki z innych źródeł
- ☒ Środki własne JST

Sugerowane źródło finansowania: EFS+, środki własne JST

Projekt uzupełniający 4. Wdrożenie elementów zielonej sieci dla miasta Łęczna

Lokalizacja przedsięwzięcia

Osiedle Stare Miasto, Osiedle Niepodległości

Działki numer: 384, 1, 1748, 1749, 1756, 1752/2, 393/1, 1745, 1748, 1804, 1750, 1751, 1754, 1758, 1759 oraz działki poza obszarem rewitalizacji – 1210/2, 1210/3, 1214/1, 1215/1, 1213/1.

Podmiot realizujący przedsięwzięcie (lider projektu)

Gmina Łęczna

Partner projektu (udział finansowy, merytoryczny i techniczny)

Projekt realizowany samodzielnie

Zakres zadań przedsięwzięcia

Projekt polega na zagospodarowaniu obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych oraz rozwoju infrastruktury turystycznej na tych obszarach.

W ramach projektu zostaną zrealizowane następujące działania:

- budowa kładki pieszo-rowerowej nad rzeką Wieprz,
- budowa kładki pieszo-rowerowej nad rzeką Świnką,
- przebudowa ulicy Lubelskiej na trakt pieszo-jezdny z oświetleniem,
- budowa przystani kajakowych z infrastrukturą towarzyszącą,
- budowa ścieżki rowerowej przy ul. Wierzbowej,
- budowa pomostów na torfowiskach.

Projekt będzie realizowany na terenie Łęcznej. Część działań (budowa ścieżki rowerowej na ul. Wierzbowej oraz budowa pomostów na torfowiskach) jest zlokalizowana poza obszarem rewitalizacji.

Projekt będzie realizowany w ramach działania 11.2 Ochrona dziedzictwa naturalnego, bezpieczeństwo i zrównoważony rozwój turystyki obszarów miejskich i ich obszarów

funkcjonalnych w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

Realizacja projektu spowoduje, że w centrum zrewitalizowanego Starego Miasta powstanie nowoczesna i atrakcyjna infrastruktura turystyczna, która udostępni dziedzictwo naturalne o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Powstała infrastruktura umożliwi realizację działalności, które spowodują ożywienie gospodarcze, wzrost zatrudnienia, a także poprawę atrakcyjności turystycznej miasta Łęczna.

Uprawianie aktywności na zrewitalizowanym terenie umożliwi ograniczenie wykluczenia społecznego, poprawę warunków życia mieszkańców, aktywizację i integrację mieszkańców na obszarze rewitalizacji.

Projekt zlikwiduje zaniedbane i nieestetyczne miejsce pomiędzy zrewitalizowanym Starym Miastem, a zrewitalizowanym parkiem Podzamcze. Uporządkuje przestrzeń publiczną w dolinie rzeki Świnka i Wieprz, spowoduje „zwrócenie się” miasta w kierunku naturalnych terenów zlokalizowanych na rewitalizowanym obszarze. Inwestycja stanowić będzie kolejny etap rewitalizacji Starego Miasta w Łęcznej.

Cel przedsięwzięcia:

Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarze miasta Łęczna.

Okres realizacji

01/2024 – 12/2027

Szacowana wartość

10 500 000, 00 zł

Źródło finansowania

- ☐ Krajowe środki publiczne
- ☒ Fundusze Europejskie (w szczególności: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności)
- ☐ Środki prywatne
- ☐ Środki z innych źródeł
- ☒ Środki własne JST

Sugerowane źródło finansowania: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (w ramach zintegrowanych inwestycji terytorialnych), środki własne JST

Projekt uzupełniający 5. Rewitalizacja terenów nadrzecznych na obszarze rewitalizacji w Łęcznej

Lokalizacja przedsięwzięcia

Obszar rewitalizacji, Podzamcze, Osiedle Stare Miasto, Osiedle Samsonowicza
Nr działki: 269, 272, 1750, 1756, 1757, 1759, 1772, 393/1, 3077/40, 3077/30, 3077/36, 2582, 2584, 2583, 2588/2, 2587, 2581/91

Podmiot realizujący przedsięwzięcie (lider projektu)

Gmina Łęczna

Partner projektu (udział finansowy, merytoryczny i techniczny)

Projekt realizowany samodzielnie

Aktualny stan obiektu/przestrzeni

Fot. 7. Aktualny stan terenu

Źródło: Urząd Miejski w Łęcznej

Zakres zadań przedsięwzięcia

Projekt polega na rozwoju zielonej infrastruktury na terenach o unikalnym znaczeniu przyrodniczym na terenie miasta Łęczna i obejmuje:

1. Rewitalizację terenów nadrzecznych i skarp w otoczeniu Starego Miasta, Parku Podzamcze oraz budynku dawnego spichlerza (obecnego ŚDS).

Przeznaczony do rewitalizacji obszar jest położony w północnej części miasta Łęczna, na zboczu doliny Wieprza, częściowo na terenie Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego i w jego otulinie. Cały obszar jest wyjątkowo cenny przyrodniczo, krajobrazowo, pod względem historycznym i zabytków.

Przedmiotem działania jest wykonanie robót rewitalizacyjnych dotyczących terenów nadrzecznych i skarp w otoczeniu Starego Miasta, Parku Podzamcze oraz budynku dawnego spichlerza w zakresie:

- gospodarki drzewostanem (wycinka chorych i suchych drzew i krzewów, cięcia pielęgnacyjne drzew, nasadzenia drzew),
- istniejącej zieleni i dokonania nowych nasadzeń zieleni (usunięcie chwastów, nasadzenia krzewów i bylin, założenie trawników),
- uporządkowania całego terenu, w tym terenów zlokalizowanych przy rzece (zebranie i wywóz śmieci i nieczystości).
- budowy punktów oświetleniowych na rewitalizowanym terenie (23 słupy z oprawami LED),
- budowy ścieżek parkowych o nawierzchni mineralnej o łącznej długości 563 m,
- przebudowy zdegradowanych schodów o długości 20 m prowadzących do terenu

zielonego nad rzeką przy budynku dawnego spichlerza,

- budowy promenady drewnianej o długości 20 m i pomostu drewnianego o długości 30 m wzdłuż rzeki Wieprz,
- budowy obiektów małej architektury (miejsce na ognisko, stoły piknikowe, stoły z zadaszeniem, wiaty wypoczynkowe, ławki parkowe 5 szt., kosze na śmieci 15 szt.).

Powierzchnia objęta pracami rewitalizacyjnymi wynosi 3,2 ha.

2. Uporządkowanie doliny rzeki Świnki.

Rzeka Świnka wraz z otaczającą ją doliną położona jest w północnej części miasta Łęczna, nieopodal Osiedla Samsonowicza na terenie otuliny Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego. Cały obszar jest wyjątkowo cenny przyrodniczo i krajobrazowo.

Przedmiotem działania jest wykonanie robót polegających na uporządkowaniu terenów zielonych stanowiących dolinę rzeki Świnki w zakresie:

- gospodarki drzewostanem (wycinka chorych i suchych drzew i krzewów, cięcia pielęgnacyjne drzew, nasadzenia drzew),
- istniejącej zieleni i dokonania nowych nasadzeń zieleni (usunięcie chwastów, nasadzenia krzewów i bylin, założenie trawników),
- uporządkowania całego terenu, w tym terenów zlokalizowanych przy rzece (zebranie i wywóz śmieci i nieczystości).
- budowy punktów oświetleniowych na porządkowanym terenie (60 słupów z oprawami LED),
- naprawy istniejącej ścieżki pieszo-rowerowej o długości 1490 m,
- przebudowę zdegradowanych schodów prowadzących z doliny Świnki w kierunku ulicy Szkolnej o długości 30 m,
- budowy elementów małej architektury (wiaty wypoczynkowe, kosze na śmieci 15 szt., ławki parkowe 10 szt.).

Powierzchnia objęta pracami porządkowymi wynosi 9,5 ha.

Cele przedsięwzięcia:

- Rewitalizacja terenów zieleni i rozwój zielonej infrastruktury na terenie Łęcznej, w tym na obszarach prawnie chronionych, poprawa stanu środowiska naturalnego, a także ochrona biologicznej różnorodności na obszarze rewitalizacji.
- Wzrost potencjału obszarów o unikalnej wartości przyrodniczej poprzez ich rewitalizację, poprawa estetyki i struktury przestrzenno-funkcjonalnej miasta oraz lepsze wykorzystanie przestrzeni publicznej Łęcznej.

Infrastruktura zieleni będzie szeroko dostępna i nie będzie miała barier architektonicznych ograniczających dostęp do niej, a będzie dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Elementy takie jak chodniki, place, alejki, miejsca parkingowe; schody prowadzące do obszarów projektowych; drzewa, krzewy, byliny, trawniki; ławki, kosze na śmieci, znaki, tablice informacyjne, urządzenia do ćwiczeń, latarnie będą zaprojektowane w sposób uniwersalny, aby ułatwić równy, nieograniczony i bezpłatny dostęp do nich i zapewnić dogodne warunki dla wszystkich użytkowników, niezależnie od ich stanu zdrowia lub stopnia niepełnosprawności. Udogodnienia dla osób niepełnosprawnych: wejście na drewniany deptak przy rzece niedaleko spichlerza i szerokość ścieżek parkowych pozwolą osobom poruszającym się na wózkach inwalidzkich wejść i przejść bez problemów, unikając kolizji z architekturą i innymi użytkownikami; tablice informacyjne, znaki, ławki i kosze na śmieci będą umieszczone na odpowiedniej wysokości.

Realizacja projektu w dłuższej perspektywie czasowej przyczyni się do powstrzymania, łagodzenia i przeciwdziałania skutkom zmian klimatu, ochrony, zachowania i wzrostu biologicznej różnorodności obszaru rewitalizacji, a także poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Realizacja projektu spowoduje, że w centrum obszaru rewitalizacji na Starym Mieście i osiedlu Samsonowicza powstanie nowoczesna i atrakcyjna infrastruktura turystyczna, która udostępni dziedzictwo naturalne o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Powstała infrastruktura umożliwi realizację działalności, które spowodują ożywienie gospodarcze, wzrost zatrudnienia, a także poprawę atrakcyjności turystycznej miasta Łęczna.

Uprawianie aktywności na zrewitalizowanym terenie umożliwi ograniczenie wykluczenia społecznego, poprawę warunków życia mieszkańców, aktywizację i integrację mieszkańców na obszarze rewitalizacji.

Projekt zlikwiduje zaniedbane i nieestetyczne przestrzenie na obszarze rewitalizacji. Uporządkuje przestrzeń publiczną w dolinie rzeki Świnka i Wieprz, spowoduje „zwrócenie się” miasta w kierunku naturalnych terenów zlokalizowanych na rewitalizowanym obszarze. Inwestycja stanowić będzie kolejny etap rewitalizacji Starego Miasta w Łęcznej i pierwszy etap rewitalizacji osiedla Samsonowicza.

Okres realizacji

01/2025 – 12/2026

Szacowana wartość

5 950 000, 00 zł

Źródło finansowania

- ☐ Krajowe środki publiczne
- ☒ Fundusze Europejskie (w szczególności: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności)
- ☐ Środki prywatne
- ☐ Środki z innych źródeł
- ☒ Środki własne JST

Sugerowane źródło finansowania: Interreg, Instrument Sąsiedztwa, Rozwoju i Współpracy Międzynarodowej, środki własne JST

Ponadto Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030 przewiduje realizację, potencjalnie we współpracy z organizacjami pozarządowymi, dodatkowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które będą wypełniały następujące cele:

- wyposażenie mieszkańców w narzędzia umożliwiające wdrażanie długotrwałych i pozytywnych zmian w miejscu, w którym żyją;
- poszukiwanie i rozwijanie innowacyjnych rozwiązań problemów społecznych;
- pobudzanie zaangażowania mieszkańców obszaru rewitalizacji w sprawy lokalne;
- zachęcenia mieszkańców obszaru rewitalizacji do podejmowania oddolnych działań na rzecz dobra wspólnego;
- zwiększenie aktywizacji społeczności sąsiedzkich i budowanie relacji sąsiedzkich;
- wspieranie integracji społeczności na poziomie lokalnym;

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

- wykorzystywanie lokalnej infrastruktury i zasobów (w tym dziedzictwo kulturowe);
- wsparcie rozwoju wspólnej przestrzeni publicznej w celu budowania relacji pomiędzy członkami danej społeczności.

9.3 Powiązania pomiędzy poszczególnymi podstawowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi

Tabela 11. Tabela obrazująca powiązania pomiędzy podstawowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi

Nr przedsięwzięcia z listy podstawowej		1	2	3	4	5	6	7
1. Rewitalizacja zachodniej pierzei Rynku II w Łęcznej - budowa Mediateki Łęczyńskiej								
2. Synagogi w Łęcznej – odrestaurowanie budynku synagogi w Łęcznej na potrzeby Centrum Spotkań (ośrodek muzealno-edukacyjny)								
3. Wykorzystanie odrestaurowanego budynku synagogi w Łęcznej na potrzeby Centrum Spotkań (ośrodka muzealno-edukacyjnego).								
4. Synagogi w Łęcznej – przebudowa budynku biblioteki przy ulicy Bożniczej w Łęcznej do pełnienia funkcji społeczno-kulturalnych								
5. „W poszukiwaniu harmonii” . Literatura, muzyka, plastyka – współbrzmienie.								
6. Kameralne Centrum Aktywności Mieszkańców								
7. Uruchomienie funkcjonalności Kameralnego Centrum Aktywności Mieszkańców								
8. Zdrowa odnowa Łęcznej								
9. Klub Integracji Społecznej „Razem możemy więcej” - rozwój wsparcia społecznego skierowany na aktywizację społeczną i zawodową mieszkańców Podzamcza i Starego Miasta.								
10. Adaptacja budynku dawnej mansjonarii w Łęcznej do pełnienia funkcji kulturalnych i społecznych wraz z poprawą dostępności obiektu.								
11. Budowa przedszkola publicznego przy ulicy Tysiąclecia w Łęcznej.								
12. „Przedszkole równych szans” – wysoka jakość edukacji w Przedszkolu Publicznym nr 1 w Łęcznej								
13. Przebudowa budynku szkolnego przy ul. Staszica 17 w Łęcznej na żłobek publiczny								
14. Przebudowa budynku przy ul. Lubelskiej 28 na obiekt o profilu usługowo-turystycznym								
15. Hortiterapia i zajęcia sensoryczne jako nowatorska forma wsparcia osób z niepełnosprawnościami.								
16. Budowa ogrodów sensorycznych oraz tężni na terenie Ośrodka Rewalidacyjno- Wychowawczego w Łęcznej								
17. Rozbudowa infrastruktury dla świadczenia usług na rzecz grup wykluczanych społecznie, mieszkańców miasta i gminy Łęczna								
18. Rozwój usług świadczonych na rzecz grup wykluczanych społecznie, mieszkańców miasta i gminy Łęczna								
19. Naprawa/renowacja metodą bezwykopową kolektora sanitarnego ul. Lubelska w mieście Łęczna								
20. Naprawa/renowacja metodą bezwykopową kolektora sanitarnego wzdłuż rzeki Świnki w mieście Łęczna (od ul. Kapitana Żabickiego)								
21. Proekologiczni mieszkańcy Łęcznej								

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

8																				
9																				
10																				
11																				
12																				
13																				
14																				
15																				
16																				
17																				
18																				
19																				
20																				
21																				
Legenda:																				

Źródło: opracowanie własne

9.4 Harmonogram realizacji projektów rewitalizacyjnych

Poniższa tabela prezentuje harmonogram realizacji poszczególnych projektów rewitalizacyjnych, zarówno głównych jak i uzupełniających. Ramy czasowe przypisane konkretnym przedsięwzięciom wyznaczone zostały w oparciu o czas potrzebny na ich wykonanie, analizę możliwych źródeł finansowania oraz zdolność inwestycyjną samej Gminy. W momencie sporządzania przedmiotowego harmonogramu niemożliwe jest jednak przewidzenie czynników zewnętrznych, których występowanie może w istotny sposób wpłynąć na realizację Programu. W związku z powyższym, zawarty w tabeli horyzont czasowy realizacji każdego z projektów powinien być traktowany orientacyjnie, zaś dokładne terminy wykonawcze określone będą bezpośrednio w dokumentacji technicznej dot. poszczególnych przedsięwzięć.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

Tabela 12. Harmonogram realizacji projektów rewitalizacyjnych

I.p.	Tytuł projektu	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Indykatorywna wartość środków finansowych (zł)	Potencjalne źródło finansowania * (A, B, C, D, E, ZIT)
Podstawowe projekty rewitalizacyjne											
1	Rewitalizacja zachodniej pierzei Rynku II w Łęcznej - budowa Mediateki Łęczyńskiej									20 000 000	B, E
2	Synagogi w Łęcznej – odrestaurowanie budynku synagogi w Łęcznej na potrzeby Centrum Spotkań (ośrodek muzealno-edukacyjny)									10 000 000	B, E
3	Wykorzystanie odrestaurowanego budynku synagogi w Łęcznej na potrzeby Centrum Spotkań (ośrodka muzealno-edukacyjnego).									500 000	B, C
4	Synagogi w Łęcznej – przebudowa budynku biblioteki przy ulicy Bożnicznej w Łęcznej do pełnienia funkcji społeczno-kulturalnych									3 600 000	B, E
5	„W poszukiwaniu harmonii”. Literatura, muzyka, plastyka – współbrzmienie.									300 000	B, E
6	Kameralne Centrum Aktywności Mieszkańców									2 876 000	B, C
7	Uruchomienie funkcjonalności Kameralnego Centrum Aktywności Mieszkańców									1 189 000	B, C
8	Zdrowa odnowa Łęcznej									25 000	B, C
9	Klub Integracji Społecznej „Razem możemy więcej” - rozwój wsparcia społecznego skierowany na aktywizację społeczną i zawodową mieszkańców Podzamcza i Starego Miasta.									320 000	B, C, E
10	Adaptacja budynku dawnej mansjonarii w Łęcznej do pełnienia funkcji kulturalnych i społecznych wraz z poprawą dostępności obiektu.									3 500 000	B, C
11	Budowa przedszkola publicznego przy ulicy Tysiąclecia w Łęcznej.									10 000 000	A, E
12	„Przedszkole równych szans” – wysoka jakość edukacji w Przedszkolu Publicznym nr 1 w Łęcznej									300 000	B, E
13	Przebudowa budynku szkolnego przy ul. Staszica 17 w Łęcznej na żłobek publiczny									4 500 000	B, E
14	Przebudowa budynku przy ul. Lubelskiej 28 na obiekt o profilu usługowo-turystycznym									5 000 000	B, C

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

15	Hortiterapia i zajęcia sensoryczne jako nowatorska forma wsparcia osób z niepełnosprawnościami.									50 000	B, C
16	Budowa ogrodów sensorycznych oraz tężni na terenie Ośrodka Rewalidacyjno- Wychowawczego w Łęcznej									550 000	C, D, E
17	Rozbudowa infrastruktury dla świadczenia usług na rzecz grup wykluczanych społecznie, mieszkańców miasta i gminy Łęczna									5 000 000	A, B, C, E
18	Rozwój usług świadczonych na rzecz grup wykluczanych społecznie, mieszkańców miasta i gminy Łęczna									2 500 000	A, B, C, E
19	Naprawa/renowacja metodą bezwykopową kolektora sanitarnego ul. Lubelska w mieście Łęczna									3 296 400	B, C
20	Naprawa/renowacja metodą bezwykopową kolektora sanitarnego wzdłuż rzeki Świnki w mieście Łęczna (od ul. Kapitana Zabickiego)									8 364 000	B, C
21	Proekologiczni mieszkańcy Łęcznej									150 000	B, E
Razem										71 320 400	x
Uzupełniające projekty rewitalizacyjne											
1u	Rewitalizacja przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji									4 000 000	B, E
2u	Modernizacja i ożywienie zdegradowanych budynków na obszarze rewitalizacji									20 000 000	B, E
3u	„Pod dzikiem” - sąsiedzkie spotkania aktywizacyjno-animacyjne.									200 000	B, E
4u	Wdrożenie elementów zielonej sieci dla miasta Łęczna									10 500 000	ZIT, E
5u	Rewitalizacja terenów nadrzecznych na obszarze rewitalizacji w Łęcznej									5 950 000	B, E
Razem										39 150 000	x
Legenda: Możliwe potencjalne źródło finansowania*: A – Krajowe środki publiczne B – Fundusze Europejskie C – Środki prywatne D – Środki z innych źródeł E – Środki własne JST ZIT – w ramach działań dedykowanych ZIT											

Źródło: opracowanie własne na podstawie listy projektów rewitalizacyjnych

9.5 Komplementarność oraz mechanizmy integrowania działań i projektów rewitalizacyjnych

---

Połączenie projektów rewitalizacyjnych jest jednym z głównych aspektów opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łączna na lata 2023-2030. Polega ono na zagwarantowaniu powiązań między poszczególnymi przedsięwzięciami, tak aby nie były one względem siebie substytucyjne, a dopełniały się wzajemnie na zasadach komplementarności. W ten sposób można wyprowadzić obszar rewitalizacji z sytuacji kryzysowej neutralizując zdiagnozowane negatywne zjawiska w 5 analizowanych sferach. Zatem wskazane przedsięwzięcia rewitalizacyjne w dokumencie muszą charakteryzować się kompleksowością, zintegrowaniem, skoncentrowaniem i komplementarnością. Poniżej zaprezentowano metodologię zapewnienia tych cech w obszarach działań.

Dokument opiera się o zapisy dokumentu „Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027”, zgodnie z którymi powinien cechować się jednocześnie:

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

Kompleksowością, czyli przedsięwzięcia „twarde” powinny współgrać z planowanymi działaniami „miękkimi”, które łącznie będą stanowiły kompleksową odpowiedź na zdiagnozowane na danym obszarze problemy i staną się źródłem szerszego oddziaływania. Planuje się wzajemne powiązania i synergie przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz synchronizację efektów ich oddziaływania na sytuację kryzysową. Informacje na temat powiązań i synergii przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostały opisane przy każdym przedsięwzięciu w podrozdziale 9.1. Lista projektów rewitalizacyjnych oraz 9.3. Powiązania pomiędzy poszczególnymi podstawowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi. Poniżej wskazano powiązania i synergie z innymi przedsięwzięciami.

Tabela 13. Powiązania pomiędzy projektami twardymi i miękkimi

<div style="text-align: center;"> <div>Projekty twarde</div> <div>Projekty miękkie</div> </div>	Rewitalizacja zachodniej pierzei Rynku II w Łęcznej - budowa Mediateki Łęczyńskiej	Synagoga w Łęcznej – odrestaurowanie budynku synagogi w Łęcznej na potrzeby Centrum Spotkań (ośrodek muzealno-edukacyjny)	Synagoga w Łęcznej – przebudowa budynku biblioteki przy ulicy Bożniczej w Łęcznej do pełnienia funkcji społeczno-kulturalnych	Kameralne Centrum Aktywności Mieszkańców	Adaptacja budynku dawnej mansjonarii w Łęcznej do pełnienia funkcji kulturalnych i społecznych wraz z poprawą dostępności obiektu.	Budowa przedszkola publicznego przy ulicy Tysiąclecia w Łęcznej.	Przebudowa budynku szkolnego przy ul. Staszica 17 w Łęcznej na żłobek publiczny	Przebudowa budynku przy ul. Lubelskiej 28 na obiekt o profilu usługowo-turystycznym.	Budowa ogrodów sensorycznych oraz tężni na terenie Ośrodka Rewalidacyjno- Wychowawczego w Łęcznej	Rozbudowa infrastruktury dla świadczenia usług na rzecz grup wykluczanych społecznie, mieszkańców miasta i gminy Łęczna
Wykorzystanie odrestaurowanego budynku synagogi w Łęcznej na potrzeby Centrum Spotkań (ośrodka muzealno-edukacyjnego).		✓								
„W poszukiwaniu harmonii”. Literatura, muzyka, plastyka –współbrzmienie.		✓	✓							
Uruchomienie funkcjonalności Kameralnego Centrum Aktywności Mieszkańców				✓						
Zdrowa odnowa Łęcznej	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

Klub Integracji Społecznej „Razem możemy więcej” - rozwój wsparcia społecznego skierowany na aktywizację społeczną i zawodową mieszkańców Podzamcza i Starego Miasta.	✓	✓	✓	✓			✓	✓		✓
„Przedszkole równych szans” – wysoka jakość edukacji w Przedszkolu Publicznym nr 1 w Łęcznej						✓				
Hortiterapia i zajęcia sensoryczne jako nowatorska forma wsparcia osób z niepełnosprawnościami.									✓	
Rozwój usług świadczonych na rzecz grup wykluczanych społecznie, mieszkańców miasta i gminy Łęczna										✓
Proekologiczni mieszkańcy Łęcznej	✓	✓	✓	✓	✓					

*Pozostałe projekty rewitalizacyjne posiadają wyłącznie powiązania problemowe z innymi przedsięwzięciami o zbliżonym charakterze, w związku z czym nie mieszczą się w niniejszej tabeli.

Zintegrowaniem, które polega na wspieraniu rozwoju opartego na ścisłej koordynacji działań w ramach danej polityki publicznej. Zastosowanie podejścia zintegrowanego w rewitalizacji wymagało stworzenia dokumentu, który odpowiada na wykazane potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizacji. To z kolei, pociąga za sobą konieczność wskazania celów w oparciu o analizę wyzwań i potencjałów, przed jakimi stoi dany obszar. Ponadto GPR zawiera działania uwzględniające aspekt społeczny, gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny, techniczny oraz środowiskowy obszaru rewitalizacji zgodnie z przeprowadzoną diagnozą.

Podejście zintegrowane ma zabezpieczyć przed realizacją pojedynczych, niepowiązanych ze sobą przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Nie dopuszcza się możliwości planowania i realizacji tylko wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych wyłącznie na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji. W odniesieniu do przedsięwzięć rewitalizacyjnych oznacza to, że realizacja inwestycji twardych musi być wpisana w szerszą koncepcję działań, a zatem nie może być celem samym w sobie. Zidentyfikowane cele, wskazane w oparciu o analizę wyzwań i potencjałów, zostały przedstawione w rozdziale 8.2 Cele rewitalizacji i kierunki działań.

Koncentracją interwencji, czyli potrzebą hierarchizacji potrzeb. Powoduje to, że dokument GPR dotyczy terenu o istotnym znaczeniu dla rozwoju Gminy, obejmującego część zdiagnozowanego obszaru zdegradowanego i dotkniętego szczególną koncentracją problemów oraz negatywnych zjawisk kryzysowych. Działania rewitalizacyjne skierowane są na określony i zidentyfikowany za pomocą diagnozy obszar rewitalizacji, przy założeniu zastosowania odpowiednich narzędzi. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane są na obszarze rewitalizacji. Do objęcia wsparciem w ramach GPR dopuszczone są przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane na obszarze rewitalizacji i umieszczone na liście planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz na liście przedsięwzięć uzupełniających.

Zapewnienie **komplementarności problemowej** wynika z uwzględnienia całościowego spojrzenia na przyczyny kryzysu w granicach wyznaczonego obszaru rewitalizacji, ograniczając tym samym występowanie dezintegracji działań. Skuteczność komplementarności wymusza również powiązania działań rewitalizacyjnych z decyzjami strategicznymi władz lokalnych. Komplementarność ta oznacza konieczność realizacji przedsięwzięć wzajemnie się dopełniających tematycznie, sprawiając że GPR będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych 5 aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym, środowiskowym). Komplementarność problemowa ma uniemożliwiać podział działań, skupiając uwagę na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru rewitalizacji. Wdrożenie komplementarności problemowej oznaczało także obowiązek powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy na innych polach, co skutkuje lepszą koordynacją tematyczną i organizacyjną działań samorządu. W Gminnym Programie Rewitalizacji zadbano o to, aby działania z zakresu 5 sfer współistniały na tych samych obszarach rewitalizacji w tym samym czasie i tworzyły interdyscyplinarny, wzajemnie powiązany proces.

Przedsięwzięcie	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera środowiskowa	Sfera techniczna
Projekt rewitalizacyjny nr 1	✓	✓	✓	✓	✓

Projekt ma na celu wybudowanie Mediateki w miejscu istniejących w pierzei zachodniej Rynku II zdegradowanych budynków, co doprowadzi do wizualnej i funkcjonalnej

poprawy obecnej pierzei. Projekt zlikwiduje nieestetyczne i niebezpieczne miejsce na Starym Mieście, uporządkuje przestrzeń publiczną w centrum miasta, poprawi stan bezpieczeństwa. W nowym obiekcie swoją siedzibę będzie miała Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta. Projekt ukierunkowany jest na rozwijanie aktywności społecznej poprzez adaptację przestrzeni do realizacji oferty kulturalno-edukacyjnej i rozwoju innowacji i integracji społecznych. Nastąpi rozszerzenie oferty i poprawa jakości usług w sferze kultury na obszarze rewitalizacji, jak również poszerzenie oferty działań integrujących. Realizacja przedsięwzięcia przełoży się na także ożywienie gospodarcze i wzrost atrakcyjności turystycznej obszaru. W całym cyklu projektowym wykorzystywane będą innowacyjne materiały i rozwiązania inspirowane naturą; inwestor zobowiązuje się również do dbałości o zachowanie i rozwój zielonej infrastruktury, zwłaszcza ochrony drzew.

**Projekt
rewitalizacyjny
nr 2**

Przedmiotem projektu jest odrestaurowanie nieużytkowanego od 2014 roku i wpisanego do rejestru zabytków budynku synagogi w Łącznej na potrzeby Centrum Spotkań. Nastąpi odnowienie zabytkowego budynku, ważnego w sferze historyczno-kulturowej obszaru. Jest to świadectwo bogatej historii i różnorodności kulturowej obszaru. Realizacja projektu przyczyni się do poprawy stanu technicznego zabudowy, kształtuje przestrzeń w sposób przyjazny dla mieszkańców. Jednocześnie projekt przyczynia się do ochrony i wzmocnienia dziedzictwa materialnego społeczności lokalnej. Główną funkcją odrestaurowanej synagogi będzie funkcja miejskiej biblioteki publicznej. Uzupełnieniem funkcji bibliotecznej będą funkcje muzealno-edukacyjne i wystawiennicze. Projekt ukierunkowany jest na rozwijanie aktywności społecznej poprzez adaptację przestrzeni do realizacji oferty kulturalno-edukacyjnej i rozwoju innowacji i integracji społecznych. Uporządkowanie otoczenia synagogi i skarpy od ulicy Lubelskiej zlikwiduje nieestetyczne i niebezpieczne miejsce na Starym Mieście (uporządkowanie przestrzeni publicznej w centrum miasta i poprawa stan bezpieczeństwa). Budynek będzie dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Realizowane w nim funkcje kulturalne i społeczne umożliwią ograniczenie wykluczenia społecznego, poprawę warunków życia mieszkańców, aktywizację i integrację mieszkańców, a także ożywienie gospodarcze i wzrost atrakcyjności turystycznej obszaru. Podczas projektowania, budowy oraz użytkowania budynku zastosowane zostaną zasady Nowego Europejskiego Bauhausu opierające się na zrównoważonym rozwoju, estetyce i integracji. W całym cyklu projektowym wykorzystywane będą innowacyjne materiały i rozwiązania inspirowane naturą; inwestor zobowiązuje się również do dbałości o zachowanie i rozwój zielonej infrastruktury, zwłaszcza ochrony drzew.

**Projekt
rewitalizacyjny
nr 3**

Projekt obejmuje organizację ogólnodostępnych wydarzeń przeprowadzonych w odrestaurowanym budynku synagogi w Łącznej. Dzięki realizacji projektu wzmocni się poczucie integracji mieszkańców z miejscem zamieszkania. W ramach przedsięwzięcia planowane jest stworzenie kompleksowej oferty kulturalnej i edukacyjnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Projekt przyczyni się do aktywizacji i integracji społecznej wszystkich grup demograficznych, będzie też włączający dla osób zagrożonych wykluczeniem, również zakłada działania na rzecz rozwoju lokalnego. Lekcja historii, przewidziana w ramach niniejszego wydarzenia, podniesie świadomość ludności dotyczącej miejsca ich zamieszkania oraz wpłynie korzystnie na budowanie poczucia tożsamości lokalnej. Projekt przyczynia się do ochrony i wzmocnienia dziedzictwa niematerialnego społeczności lokalnej. Realizacja przedsięwzięcia

przyczyni się do rozwoju gospodarczego ośrodka (turystyka), umożliwiając wypracowanie marki miejsca, opartej na historii i kulturze miejsca oraz wydarzeniach kulturalno-edukacyjnych.					
Projekt rewitalizacyjny nr 4	✓	✓	✓	✓	✓
<p>Zmodernizowany budynek dostosowany do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami będzie pełnić rolę kompleksu integracji społecznej i miejsce realizacji funkcji społeczno-kulturalnych oraz edukacyjnych. W tym celu zaplanowano przebudowę starego budynku i nadbudowę dobudówki w celu zwiększenia powierzchni i użyteczności budynku. Poprawi się także dostępność dla osób z niepełnosprawnościami. Projekt przyczyni się do poprawy stanu technicznego zabudowy i zagospodarowania terenu. W zrewitalizowanym budynku swoją siedzibę znajdą działające na terenie miasta organizacje pozarządowe, towarzystwa regionalne, informacja turystyczna i spółdzielnia socjalna. Realizowane w przebudowanym budynku małej synagogi funkcje kulturalne i społeczne umożliwią ograniczenie wykluczenia społecznego, poprawę życia, aktywizację i integrację mieszkańców, a także ożywienie gospodarcze i wzrost atrakcyjności turystycznej. Miejsce to będzie miało pozytywny wpływ również na lokalną gospodarkę poprzez stymulowanie aktywności przedsiębiorczej, która przyciąga turystów i generuje dochody dla lokalnych firm. Podczas projektowania, budowy oraz użytkowania budynku zastosowane zostaną zasady Nowego Europejskiego Bauhausu opierające się na zrównoważonym rozwoju, estetyce i integracji. W całym cyklu projektowym wykorzystywane będą innowacyjne materiały i rozwiązania inspirowane naturą; inwestor zobowiązuje się również do dbałości o zachowanie i rozwój zielonej infrastruktury, zwłaszcza ochrony drzew.</p>					
Projekt rewitalizacyjny nr 5	✓			✓	
<p>Przedsięwzięcie polega na stworzeniu szerokiej oferty usług działalności kulturalnej, społecznej, edukacyjnej i proekologicznej kształtującej postawy włączeniowe. Planuje się zagospodarowanie przestrzeni wokół zrewitalizowanych budynków synagog do organizacji wydarzeń edukacyjnych, kulturalnych i społecznych we współpracy ze stowarzyszeniami, fundacjami i organizacjami pozarządowymi oraz stworzenie miejsca kawowo-czytelniczego dla mieszkańców. Pozwoli to na ożywienie i zaangażowanie mieszkańców obszaru rewitalizacji w życie społeczne i kulturowe. W projekt wplecione będą działania proekologiczne m.in. ekologiczne pikniki czytelnicze czy montowanie budek dla ptaków. Planowane są spotkania skierowane do grup wykluczonych m.in. do seniorów.</p>					
Projekt rewitalizacyjny nr 6	✓		✓	✓	✓
<p>Przedmiotem projektu jest przebudowa budynku przy ulicy Partyzancka nr 11/13 w Łęcznej i nadbudowa dobudówki do budynku. W budynku projektuje się utworzenie funkcji społeczno-kulturalnych. Otoczenie budynku zostanie zagospodarowane. Na tyłach budynku powstanie taras, a wokół zostaną urządzone tereny zielone. Obecnie budynek jest niedostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, co zostanie zmienione podczas realizacji projektu. Realizacja projektu przyczyni się do poprawy stanu technicznego zabudowy i zagospodarowania terenu. Projekt zakłada wsparcie działań prowadzących do animowania życia sąsiedzkiego na całym obszarze rewitalizacji. Rezultatem projektu będzie powstanie przyjaznej przestrzeni integrującej działania mieszkańców obszaru rewitalizacji. Przedsięwzięcie doprowadzi do ukształtowania nowoczesnej, atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej. W ramach projektu zapewniona będzie również dbałość o zachowanie</p>					

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łączna na lata 2023-2030

i rozwój zielonej infrastruktury, zwłaszcza ochronę drzew, w całym cyklu projektowym.					
Projekt rewitalizacyjny nr 7	✓				
<p>Przedmiotem zadania będzie uruchomienie funkcjonalności Kameralnego Centrum Aktywności Mieszkańców w zrewitalizowanym budynku oraz jego otoczeniu. W ramach przedsięwzięcia planowane jest stworzenie kompleksowej oferty działań społecznych, edukacyjnych i kulturalnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Projekt zakłada wsparcie działań prowadzących do animowania życia sąsiedzkiego na całym obszarze rewitalizacji. Celem tego projektu jest podniesienie aktywności i integracji społeczności oraz niwelacja wykluczenia społecznego. Celem jednego z modułów działań w ramach projektu jest podniesienie świadomości i umiejętności seniorów w temacie obsługi komputera oraz Internetu. Pozwoli to na ograniczenie problemów społecznych na obszarze rewitalizacji, które związane są m.in. z niedostateczną aktywnością społeczną seniorów i ogólnopokoleniowego problemu z nowymi technologiami. Działania skierowane do młodych i do dzieci pozwolą na ograniczenie problemów społecznych, które związane są m.in. z niedostateczną aktywnością społeczną ludzi młodych i ich izolacją, która może prowadzić do problemów ze zdrowiem psychicznym i zaradnością życiową w przyszłości. Technicznie, przedsięwzięcie zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, tak w sferze infrastrukturalnej jak i wszelkich podejmowanych działań. Projekt stwarza możliwości rozwoju kompetencji społecznych mieszkańców i wykorzystania ich talentów.</p>					
Projekt rewitalizacyjny nr 8	✓	✓			
<p>Działania w ramach projektu będą realizowane na obszarze zrewitalizowanej infrastruktury i przestrzeni. Przedsięwzięcie polegać będzie na zorganizowaniu cyklu zajęć. Zajęcia będą miały charakter teoretyczny i praktyczny dotyczący następujących obszarów zdrowia fizycznego, psychicznego i społecznego. Zajęcia będą prowadzone w blokach tematycznych kierowanych do poszczególnych grup: dzieci i młodzieży, mężczyzn, kobiet i seniorów i obejmowały będą tematykę z zakresu zdrowego trybu życia, diety, aktywności fizycznej, badań kontrolnych adekwatnych do wieku, rynku pracy, autoprezentacji, komunikacji. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do włączenia mieszkańców, w tym również przedstawicieli grup wykluczonych, do działań społecznych i zajęć sportowo – rekreacyjnych, przełoży się na poprawę zdrowia fizycznego, psychicznego i społecznego mieszkańców obszaru rewitalizacji i Gminy oraz poprawę jakości ich codziennego życia. Projekt przyczyni się do szeroko pojętej aktywizacji. Tego typu aktywności zintegrują mieszkańców Gminy, którzy będą mieli okazję nawiązać nowe wartościowe relacje. Szczególnie ważne jest to w aspekcie osób samotnych, tak bardzo potrzebujących kontaktu z drugim człowiekiem. Ponadto, wydarzenie przyczyni się do krzewienia kultury fizycznej i zdrowego stylu życia, Technicznie, przedsięwzięcie zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, tak w sferze infrastrukturalnej jak i wszelkich podejmowanych działań. Realizacja niniejszego przedsięwzięcia jest odpowiedzią na potrzeby starzejącego się społeczeństwa i wzrostu bezrobocia. Projekt stwarza warunki dla aktywności plenerowej mieszkańców, korzystnie wpływającej na ich stan zdrowia.</p>					
Projekt rewitalizacyjny nr 9	✓	✓			
<p>Realizacja przedsięwzięcia zmierza do reintegracji społecznej i zawodowej poprzez zapewnienie pomocy i wsparcia osobom długotrwale bezrobotnym za poprzez organizowanie</p>					

i prowadzenie działań o charakterze miękkim, biznesowym, inkubacyjnym i animacyjnym. W rezultacie nastąpi aktywizacja zawodowa i społeczna grup wykluczonych społecznie, młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, stworzona zostanie możliwość realizacji spotkań dla grup defaworyzowanych. Stowarzyszenie zakłada organizację cyklicznych spotkań o charakterze edukacyjnym i terapeutycznym dla osób z grup wykluczenia społecznego. Realizacja projektu wpłynie na zmniejszenie problemu bezrobocia oraz przestępczości na terenie rewitalizacji. Projekt stwarza możliwości rozwoju kompetencji społecznych mieszkańców obszaru rewitalizacji, przyczynia się do poprawy integracji społeczności lokalnej. Dodatkowo projekt zakłada zdiagnozowanie potrzeb mieszkańców i ukierunkowanie działań na zdiagnozowane potrzeby. Poprzez opracowanie Lokalnego Programu Ekonomii Społecznej projekt wpłynie na poprawę efektywności funkcjonowania Stowarzyszenia.

Projekt rewitalizacyjny nr 10	✓	✓	✓	✓	✓
--------------------------------------	---	---	---	---	---

Przedmiotem projektu jest adaptacja budynku dawnej mansjonarii do pełnienia funkcji kulturalnych i społecznych, dostosowanie na potrzeby muzeum parafialno-regionalnego. Projekt ukierunkowany jest na rozwijanie aktywności społecznej poprzez adaptację przestrzeni do realizacji oferty kulturalno-edukacyjnej i rozwoju innowacji i integracji społecznych oraz ograniczenie wykluczenia społecznego. Zaplanowane działania zmieniają obecną funkcję obiektu i jednocześnie zabezpieczą jego substancję. Nastąpi odnowienie zabytkowego budynku, ważnego w sferze historyczno-kulturowej obszaru. Jest to świadectwo bogatej historii i różnorodności kulturowej obszaru. Projekt przyczynia się do ochrony i wzmocnienia dziedzictwa materialnego i niematerialnego społeczności lokalnej. Realizacja projektu przyczyni się do poprawy stanu technicznego zabudowy, kształtuje przestrzeń w sposób przyjazny i bezpieczny dla mieszkańców. Uzupełnieniem projektu będzie zagospodarowanie skarpy przy ulicy Lubelskiej w bezpośrednim sąsiedztwie budynku mansjonarii oraz budowa nowych schodów, które udostępnią zwiedzającym zorganizowane muzeum oraz zespół sakralny kościoła p.w. św. Marii Magdaleny. Realizacja projektu wpłynie na poprawę dostępności instytucji kultury oraz jakości usług w sferze kultury. Przewidziane działanie wpłynie pozytywnie na rozwój kultury oraz zrównoważonej turystyki. Budynek dawnej mansjonarii w Łęcznej z uwagi na swoje wartości historyczno-architektoniczne stanowi obiekt niezwykle cenny z punktu widzenia całej Gminy. Jego rewitalizacja przyczyni się do rozwoju gospodarczego ośrodka (turystyka), umożliwiając wypracowanie marki miejsca, opartej na lokalnej architekturze i historii. W ramach projektu zapewniona będzie również dbałość o zachowanie i rozwój zielonej infrastruktury, zwłaszcza ochronę drzew, w całym cyklu projektowym.

Projekt rewitalizacyjny nr 11	✓	✓	✓		✓
--------------------------------------	---	---	---	--	---

Przedmiotem projektu jest budowa nowego obiektu przedszkola publicznego zlokalizowanego w miejscu obecnie funkcjonującego budynku przedszkola przy ul. Tysiąclecia w Łęcznej. Obecna siedziba przedszkola jest zdegradowana ze względu na swój stan techniczny. Założeniem projektu jest stworzenie przedszkola publicznego dla dzieci z terenu miasta i gminy Łęczna, a przede wszystkim zamieszkujących obszar rewitalizacji. Dodatkowo w projekcie zakłada się zagospodarowanie przestrzeni wokół budynku. Celem działania jest poszerzenie oferty placówek opiekuńczo-wychowawczych na obszarze rewitalizacji, rozwój oraz poprawa dostępności infrastruktury społecznej. Rozszerzenie oferty przedszkoli wpłynie pozytywnie na możliwość powrotu młodych rodziców na rynek pracy, co wpłynie na ożywienie gospodarcze, podniesie atrakcyjność obszaru rewitalizacji do zamieszkania, wpłynie

na podniesienie poziomu integracji społecznej oraz rozwoju lokalnych inicjatyw społecznych i kulturalnych. Nowe przedszkole jest też odpowiedzią na problem starzenia się społeczeństwa. Projekt ukierunkowany jest na rozwijanie aktywności społecznej poprzez adaptację przestrzeni do realizacji oferty opiekuńczo-edukacyjnej. Realizacja projektu przyczyni się do poprawy stanu technicznego zabudowy, kształtuje przestrzeń w sposób przyjazny i bezpieczny dla mieszkańców.					
Projekt rewitalizacyjny nr 12	✓			✓	
<p>Działania w ramach projektu będą realizowane na obszarze zrewitalizowanego przedszkola. Projekt ma na celu podniesienie jakości edukacji przedszkolnej w Przedszkolu Publicznym nr 1 w Łącznej poprzez poszerzenie oferty dodatkowych zajęć umożliwiających wszystkim dzieciom uczęszczającym do przedszkola wyrównywanie szans w zakresie stwierdzonych deficytów oraz rozwijania uzdolnień. Wsparciem w postaci kursów, szkoleń, warsztatów doskonalących zostanie objęta również zatrudniona kadra przedszkola oraz rodzice dzieci uczęszczających do placówki. Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na podniesienie kwalifikacji nauczycieli, poszerzenie oferty przedszkola o nowe zajęcia, wsparcie rodziców w procesie wychowawczym, wyrównanie szans edukacyjnych, rozwijanie uzdolnień i zainteresowań dzieci. Projekt stwarza możliwości rozwoju kompetencji społecznych mieszkańców i wykorzystania ich talentów. Realizacja projektu wpłynie pozytywnie na rozwój umiejętności społecznych, emocjonalnych i poznawczych u dzieci i u dorosłych (rodziców), co w przyszłości wpłynie na ograniczenie wykluczenia społecznego. Lepsza jakość edukacji w przedszkolach może przyczynić się do zmniejszenia zjawiska marginalizacji społecznej, szczególnie wśród grup o niższym statusie ekonomicznym czy osób niepełnosprawnych. Dzieci mające dostęp do wysokiej jakości przedszkoli mają większe szanse na rozwój swoich umiejętności i osiągnięcie sukcesu w przyszłości. W projekcie przewidziane są również zajęcia o tematyce przyrodniczej i ekologicznej, co przełoży się na wzrost świadomości środowiskowej dzieci i rodziców.</p>					
Projekt rewitalizacyjny nr 13	✓	✓	✓		✓
<p>Przedmiotem zamierzenia niniejszego projektu jest przebudowa połączona ze zmianą sposobu użytkowania obecnie nieużytkowanego budynku po byłej szkole z przeznaczeniem na żłobek publiczny. Realizacja projektu przyczyni się do poprawy stanu technicznego zabudowy, kształtuje przestrzeń w sposób przyjazny dla mieszkańców. Budynek będzie dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Realizowane w nim funkcje opiekuńcze umożliwią ograniczenie wykluczenia społecznego, poprawę warunków życia mieszkańców, aktywizację i integrację mieszkańców, a także ożywienie gospodarcze. Realizacja projektu wpłynie pozytywnie na rozwiązanie problemów związanych ze starzeniem się społeczeństwa, odpływem ludności z obszaru rewitalizacji. Nowe miejsca w żłobkach pozwolą rodzicom wrócić na rynek pracy, dzięki zapewnieniu opieki dzieciom. Dzięki budowie budynku żłobka nastąpi zwiększenie dostępności usług opieki nad dziećmi do lat 3 umożliwiające zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców regionu. Główną korzyścią będzie znaczny spadek kosztów opieki nad podopiecznymi (dla rodzin i opiekunów), co przełoży się może na wzrost zamożności rodzin. Przebudowa budynku szkolnego na potrzeby żłobka pomoże także rozwiązać problemy w sferze funkcjonalno-przestrzennej w zakresie dostępności budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami.</p>					
Projekt rewitalizacyjny	✓	✓	✓		✓

nr 14					
<p>Zadaniem projektu jest przebudowa i modernizacja bazy transportowej na obiekt o charakterze turystyczno-usługowym (hotel, restauracja, kawiarnia, sala weselna). Obiekt zlokalizowany jest przy skarpie Starego Miasta w Łęcznej, w dolinie rzeki Świnki. Teren wokół budynku zostanie uporządkowany. Przeprowadzone zostaną prace pielęgnacyjne zieleni. Teren będzie oświetlony – projekt przyczynia się do zwiększenia bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji. Projekt ukierunkowany jest na rozwijanie aktywności społecznej poprzez adaptację przestrzeni do realizacji oferty gospodarczo - turystycznej. Realizacja projektu przyczyni się do poprawy stanu technicznego zabudowy, kształtuje przestrzeń w sposób przyjazny dla mieszkańców. Uporządkowanie otoczenia budynku zlikwiduje zaniedbane i nieestetyczne miejsce pomiędzy zrewitalizowanym Starym Miastem, a odnowionym parkiem Podzamcze. Uporządkuje przestrzeń publiczną w dolinie rzeki Świnka, spowoduje „zwrócenie się” miasta w kierunku naturalnych terenów zlokalizowanych na rewitalizowanym obszarze. Realizowane w budynku i jego otoczeniu funkcje umożliwią ograniczenie wykluczenia społecznego, poprawę warunków życia mieszkańców, aktywizację i integrację mieszkańców, a także ożywienie gospodarcze, ograniczenie bezrobocia i wzrost atrakcyjności turystycznej obszaru.</p>					
Projekt rewitalizacyjny nr 15	✓		✓	✓	
<p>W ramach projektu w Ośrodku Rewalidacyjno-Wychowawczym w Łęcznej zaplanowano rozszerzenie oferty usług dla osób z niepełnosprawnościami o charakterze profilaktycznym i terapeutycznym oraz aktywizującym poprzez wprowadzenie zajęć sensorycznych i hortiterapii realizowanych z wykorzystaniem ogrodu sensorycznego położonego na terenie Ośrodka Rewalidacyjno - Wychowawczego w Łęcznej. Osoby biorące udział w projekcie będą miały możliwość bezpośredniego kontaktu z roślinnością na terenie ogrodu sensorycznego poprzez zmysły w szczególności: dotyku, smaku, zapachu. Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na podniesienie kwalifikacji pracowników Ośrodka Rewalidacyjno - Wychowawczego w Łęcznej z zakresu hortiterapii, wzrost kwalifikacji rodziców dotyczących zajęć z wykorzystaniem elementów hortiterapii. Celem przedsięwzięcia jest wspieranie rozwoju fizycznego i intelektualnego osób z niepełnosprawnościami, wykorzystanie bogactwa świata przyrodniczego oraz bodźców płynących z otoczenia naturalnego do wspomagania procesów nauczania, terapii i rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami, rozszerzenie oferty terapeutycznej Ośrodka, aktywizacja osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin, rozwijanie kreatywności i zainteresowań przyrodniczych. Projekt przyczynia się do poprawy integracji społeczności lokalnej, stwarza warunki dla aktywności i rekreacji plenerowej mieszkańców, korzystnie wpływającej na ich stan zdrowia. Projekt stwarza możliwości rozwoju kompetencji społecznych mieszkańców i wykorzystania ich talentów. Projekt przyczyni się do włączenia osób niesamodzielnych, o ograniczonej sprawności.</p>					
Projekt rewitalizacyjny nr 16	✓	✓	✓	✓	✓
<p>Celem przedsięwzięcia jest stworzenie ogrodów sensorycznych oraz tężni na terenie Ośrodka Rewalidacyjno- Wychowawczego w Łęcznej na potrzeby wychowanków Ośrodka Rewalidacyjno-Wychowawczego w Łęcznej, jak również dla osób z niepełnosprawnościami i całej społeczności lokalnej. Głównym założeniem będzie rehabilitacja na przestrzeni otwartej. Projekt stwarza warunki do aktywności i rekreacji plenerowej, korzystnie wpływając na stan zdrowia użytkowników. Ogrody będą spełniały funkcję dydaktyczną, rewalidacyjną oraz terapeutyczną. Dzięki wprowadzeniu ogrodów zostanie rozszerzona bioróżnorodność obszaru.</p>					

Projekt przyczyni się do poprawy stanu zagospodarowania przestrzeni oraz poprawy integracji społecznej i ograniczenia wykluczenia. Projekt przyczyni się do włączenia osób niesamodzielnych, o ograniczonej sprawności. Projekt ukierunkowany jest na rozwijanie aktywności społecznej poprzez adaptację przestrzeni do realizacji oferty terapeutyczno-integracyjnej i rozwoju innowacji społecznych. Głównym rezultatem będzie aktywizacja i integracja ze środowiskiem lokalnym osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin i stworzenie przestrzeni do wspólnych inicjatyw oraz wyzwolenie kreatywności. Dodatkowym rezultatem będzie dostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami wzrost atrakcyjności kompleksu parkowo-pałacowego, co wpłynie pozytywnie na ożywienie gospodarcze i wzrost atrakcyjności turystycznej obszaru.

**Projekt
rewitalizacyjny
nr 17**

Projekt przewiduje urządzenie w bezpośrednim sąsiedztwie Środowiskowego Domu Samopomocy w Podzamczu ogrodów społecznych i ogrodów terapeutycznych służących rehabilitacji społecznej i zawodowej grup wykluczonych społecznie. Teren przeznaczony pod realizację projektu jest zdegradowany, nie pełni obecnie żadnej funkcji. Projekt stwarza warunki dla aktywności i rekreacji plenerowej mieszkańców obszaru i korzystnie wpływa na ich stan zdrowia. Jednocześnie przyczynia się do poprawy zagospodarowania terenu oraz poprawy jego stanu technicznego. Dzięki wprowadzeniu ogrodów zostanie rozszerzona bioróżnorodność obszaru. Ogrody zostaną urządzone wraz z infrastrukturą gastronomiczną, terapeutyczną służącą aktywizacji zawodowej, społecznej i wyłączeniowej. Projekt przeciwdziała wykluczeniu społecznemu i sprzyja integracji społecznej poprzez stworzenie miejsca odpowiedniego do realizacji przedsięwzięć miękkich służących rehabilitacji społecznej i zawodowej grup wykluczonych społecznie. Projekt ukierunkowany jest na rozwijanie aktywności społecznej poprzez adaptację przestrzeni do realizacji oferty terapeutyczno-edukacyjnej i rozwoju innowacji społecznych. Działalność ogrodu będzie skierowana na edukację, wspieranie rozwoju i terapię zajęciową. Ponadto wykorzystany zostanie potencjał osób długotrwale bezrobotnych i poszukujących zatrudnienia w ogrodnictwie przy organizowaniu ogrodów i terenów zielonych i ich pielęgnacji. W ramach projektu zapewniona będzie dbałość o zachowanie i rozwój zielonej infrastruktury, zwłaszcza ochronę drzew, w całym cyklu projektowym.

**Projekt
rewitalizacyjny
nr 18**

Projekt przewiduje wykorzystanie powstałych w bezpośrednim sąsiedztwie Środowiskowego Domu Samopomocy w Podzamczu ogrodów społecznych i ogrodów terapeutycznych wraz z towarzyszącą infrastrukturą do rehabilitacji społecznej i zawodowej grup wykluczonych społecznie. W ramach projektu zaprojektowane i wykonane zostaną 2 kolorowe mini ogródki. Teren będzie dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Ogródki zostaną zaprojektowane, założone i pielęgnowane przez uczestników projektu oraz współpracujących studentów i uczniów. Adresaci projektu zdobędą umiejętności w ramach kursu i zdobędą zaświadczenie. Utworzone zostaną stanowiska pracy. W realizacji Projektu zostanie nawiązana współpraca z podmiotami ekonomii społecznej, organizacjami pozarządowymi i instytucjami z obszaru pomocy społecznej i zatrudnienia. Celem przedsięwzięcia jest aktywizacja zawodowa i społeczna osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi oraz stworzenie nowych miejsc pracy – ograniczenie bezrobocia na obszarze rewitalizacji. Celem jest również innowacyjne połączenie podmiotów z obszaru pomocy społecznej, biznesu i III sektora oraz wykorzystanie walorów dziedzictwa

przyrodniczego i historycznego w rozwoju przedsiębiorczości społecznej. Poprzez podjęte działania miejsce będzie miała promocja oferty turystycznej i edukacyjnej miasta i gminy, nastąpi wzmocnienie motywacji do aktywności zawodowej i społecznej. Jednocześnie projekt wpłynie pozytywnie na ochronę przyrody i edukację ekologiczną. Projekt przyczynia się do poprawy warunków życia lokalnej społeczności, poprawy integracji społecznej, wpływa na poprawę stanu zagospodarowania przestrzeni oraz stwarza warunki do aktywności i rekreacji plenerowej mieszkańców korzystnie wpływającej na ich stan zdrowia.

**Projekt
rewitalizacyjny
nr 19**

Zakres inwestycji obejmuje naprawę/ renowację spękaną/ załamanej sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej z rur kamionkowych wraz z remontem studni. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa systemu odprowadzania ścieków, zmniejszy ryzyko powstania zatorów, czy zalewania ściekami budynków. Przedsięwzięcie pozytywnie wpływa na wzrost bezpieczeństwa środowiska przyrodniczego poprzez wyeliminowanie przedostawania się ścieków do gruntu. Przedsięwzięcie rozwiązuje problem niskiego wyposażenia w infrastrukturę poprawiającą jakość życia mieszkańców, przyczynia się do poprawy stanu technicznego urządzeń kanalizacyjnych.

**Projekt
rewitalizacyjny
nr 20**

Zakres inwestycji obejmuje naprawę/ renowację spękaną/ załamanej sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej z rur kamionkowych wraz z remontem studni. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa systemu odprowadzania ścieków, zmniejszy ryzyko powstania zatorów, czy zalewania ściekami budynków. Przedsięwzięcie pozytywnie wpływa na wzrost bezpieczeństwa środowiska przyrodniczego poprzez wyeliminowanie przedostawania się ścieków do gruntu. Przedsięwzięcie rozwiązuje problem niskiego wyposażenia w infrastrukturę poprawiającą jakość życia mieszkańców, przyczynia się do poprawy stanu technicznego urządzeń kanalizacyjnych.

**Projekt
rewitalizacyjny
nr 21**

Projekt obejmuje działania promocyjno-informacyjne z zakresu ochrony środowiska, w tym wykorzystania odnawialnych źródeł energii i usuwania czynników zanieczyszczających otoczenie (np. azbest). W zakres przedsięwzięcia wchodzi m.in. plakaty, broszury informacyjne, a także spotkania z przedsiębiorcami i mieszkańcami Gminy, prowadzone przez doradcę ekologicznego. Efektem realizacji niniejszego przedsięwzięcia będzie wzrost świadomości społeczności lokalnej na temat ochrony środowiska naturalnego w najbliższej okolicy. Przewiduje się, że przeprowadzone działania promocyjno-informacyjne przyczynią się w przyszłości do wyraźnego zmniejszenia wykorzystania azbestu w gospodarstwach domowych na terenie Gminy i w lokalnych przedsiębiorstwach oraz do wzrostu zainteresowania OZE. W rezultacie jakość środowiska w Gminie Łęczna ulegnie znaczącej poprawie.

Komplementarność przestrzenna oznacza konieczność uwzględnienia w procesie tworzenia i realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji wzajemnych powiązań pomiędzy przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi wdrażanymi zarówno na obszarze rewitalizacji, jak i tymi zaplanowanymi poza granicami obszaru, ale oddziałującymi na niego. Głównym celem komplementarności przestrzennej jest aby:

- przedsięwzięcia realizowane były na całym obszarze rewitalizacji a nie punktowo, w pojedynczych miejscach;

- poszczególne przedsięwzięcia wzajemnie się dopełniały przestrzennie oraz aby zachodził między nimi efekt synergii;
- prowadzone działania nie skutkowały przenoszeniem problemów na inne obszary lub nie prowadziły do niepożądanych efektów społecznych, takich jak segregacja społeczna i wykluczenie.

Przedsięwzięcia z listy podstawowej obejmują obszar rewitalizacji zatem spełniają warunek komplementarności przestrzennej. Wyjątek stanowi wyłącznie przedsięwzięcie nr 8 „Zdrowa odnowa Łęcznej” – przedsięwzięcie miękkie, które realizowane będzie na obszarze rewitalizacji oraz poza obszarem rewitalizacji. Na obszarze rewitalizacji wykazano koncentrację negatywnych zjawisk na które odpowiada niniejsze przedsięwzięcie.

Zapewnienie *komplementarności proceduralno-instytucjonalnej* wymusza zaprojektowanie systemu zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. W tym celu niezbędne jest osadzenie systemu zarządzania realizacją GPR w przyjętym przez Gminę Łęczna systemie zarządzania.

W dokumencie Programu Rewitalizacji, system ten uszczegółowiony został w rozdziale 10. System wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji. Efektywne funkcjonowanie tego systemu związane jest ze współpracą wszystkich uwzględnionych podmiotów działających na obszarze Gminy Łęczna. Istotne w tym zakresie jest budowanie partnerstw publicznych, prywatnych i społecznych oraz funkcjonowanie Komitetu Rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna uwzględnia również zasadę *komplementarności międzyokresowej*. Zasada ta zapewnia ciągłość procesu rewitalizacji w zmieniających się uwarunkowaniach formalno-prawnych. Dotyczy to zmiany formuły programu rewitalizacji w związku z zakończeniem okresu przejściowego określonego w ustawie o rewitalizacji, a także zasad wspierania procesów rewitalizacji w ramach polityki spójności w poszczególnych perspektywach finansowych (2007-2013, 2014-2020, 2021-2027), stanowiących jedno z głównych źródeł finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Jednocześnie stanowi odwołanie do obowiązku oceny aktualności i stopnia realizacji GPR co najmniej co 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie w rozdziale 11.

Komplementarność źródeł finansowania polega na dywersyfikacji źródeł finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych, tworzeniu montażu finansowych, tak aby uniezależnić ich realizację od dostępności finansowania z jednego źródła. Projekty uwzględnione w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030 mogą zostać uskutecznione przy udziale różnych źródeł finansowania, w tym:

- środków unijnych (w szczególności EFRR i EFS+),
- krajowych środków publicznych,
- środków własnych Gminy,
- środków prywatnych.

W praktyce oznacza to, że przedsięwzięcia rewitalizacyjne opierać się muszą na konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia z różnych funduszy i programów unijnych. Komplementarność finansowa oznacza także zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania, przy założeniu, że stymulowanie endogenicznych zdolności inwestycyjnych ma kluczowe znaczenie dla dynamiki pożądanых zmian. Komplementarność finansowa przedsięwzięć rewitalizacyjnych z dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030 została zaprezentowana w Tabeli 14. Zestawienie projektów

rewitalizacyjnych z podziałem ich finansowania.

9.6 Realizacja zasady partnerstwa i partycypacji

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna realizuje zasadę partnerstwa i partycypacji poprzez angażowanie interesariuszy na każdym etapie jego realizacji. Poniżej omówiono sposób realizacji tej zasady.

W trakcie prac nad dokumentem GPR stawiano szczególny nacisk na przedsięwzięcia realizowane w partnerstwie. Dlatego zaplanowano zawieranie szerokich partnerstw z podmiotami spoza sektora publicznego. Gmina Łęczna planując tego typu partnerstwa bazuje na zasadach określonych w ustawie. Przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi i uzupełniającymi zaplanowanymi w partnerstwie są m.in.: przedsięwzięcia rewitalizacyjne nr 5, 9, 12, 16, 17, 18, 2u, 3u.

Partycypacja stanowi jeden z kluczowych elementów od pierwszego do ostatniego etapu tworzenia, wdrażania i monitoringu efektów Gminnego Programu Rewitalizacji, który został szczegółowo opisany w treści dokumentu.

9.7 Szacunkowe ramy finansowe działań rewitalizacyjnych

Zgodnie z omówioną powyżej zasadą komplementarności źródeł finansowania, Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030 może korzystać zarówno z wewnętrznych funduszy budżetu Gminy i podmiotów prywatnych, jak również zewnętrznych środków unijnych i krajowych. Ważne jest przy tym, by architektura finansowania procesu rewitalizacji, zakładająca możliwość zaangażowania środków pochodzących z różnych źródeł finansowania, była dostosowana do specyfiki obszaru i korzystała z doświadczeń wszystkich podmiotów, planujących realizację projektów rewitalizacyjnych. Istotną wagę mają ponadto czynniki takie jak: wielkość udziałów we własności dóbr, właściwości prawne podmiotów czy dostępność i możliwość uruchomienia danych środków.

Ze względu na fakt, iż zgłoszone do Programu projekty rewitalizacyjne realizowane będą przez różne podmioty, w tym prywatne przy wykorzystaniu ich środków własnych, kluczowe jest włączenie w proces rewitalizacyjny (jeszcze na etapie planowania poszczególnych działań) różnych grup interesariuszy, w szczególności lokalnych przedsiębiorców, wspólnoty mieszkaniowe oraz organizacje pozarządowe.

Szczególną formą finansowania procesu rewitalizacji jest połączenie środków prywatnych z publicznymi, poprzez zawiązanie partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP). W rozumieniu Ustawy o PPP z dnia 28 lipca 2005 r. (Dz. U. Nr 169 poz.1420) jest to rodzaj współpracy podmiotu publicznego i prywatnego partnera, opartej na umowie i służącej realizacji danego zadania publicznego. W ramach partnerstwa, podmiot prywatny zobowiązuje się ponieść całkowite lub częściowe nakłady na wykonanie przedmiotowego przedsięwzięcia, bądź też zapewnić ich uregulowanie przez osoby trzecie. Stosowanie PPP zaleca się w szczególności, gdy:

- projekt wymaga znaczących nakładów finansowych, a fundusze publiczne skierowane są na inne, bardziej priorytetowe cele;
- samorząd chce utrzymać pewien stopień kontroli nad przedsięwzięciem;
- zaangażowany w projekt podmiot prywatny jest w stanie uzyskać zwrot zainwestowanych środków z opłat za użytkowanie obiektu.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

Ponadto realizacja projektów rewitalizacyjnych możliwa jest również z wykorzystaniem dostępnych środków z programów rządowych oraz funduszy Unii Europejskiej. Podstawowe unijne źródło finansowania stanowi Program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027 (FEeL), w ramach którego najważniejszym działaniem dla Gminy Łęczna, dedykowanym rewitalizacji, jest działanie: *11.04. Rewitalizacja obszarów inne niż miejskie w ramach celu polityki 5(l) Wspieraniem zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich*. Realizacja projektów współfinansowanych z RPO WL w ramach tego działania możliwa będzie jedynie pod warunkiem wpisania ich do Gminnego Programu Rewitalizacji. Największą szansę na zdobycie dotacji mają przedsięwzięcia twarde (techniczne), przywracające bądź nadające obszarom zdegradowanym nowe funkcje, zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej, infrastrukturalnej, środowiskowej oraz przestrzenno-funkcjonalnej.

Orientacyjne ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji zaplanowano na cały ośmioletni okres obowiązywania dokumentu, tj. do 2023 do 2030 roku. Przedstawiają się one następująco:

- Całkowitą wartość projektów rewitalizacyjnych, podejmowanych w ramach Programu, szacuje się na kwotę 110 470 400,00 zł.
- W powyższej kwocie ujęty został wkład budżetu Gminy, który wyniesie około 9 724 000,00 zł.
- Pozostały udział finansowy w przedsięwzięcia rewitalizacyjne (publiczny i prywatny razem) oszacowano na 100 746 400,00 zł.
- W ramach udziału, o którym mowa powyżej, szacuje się, że wkład środków prywatnych wyniesie w przybliżeniu 8 829 060,00 zł.
- Całkowity strumień wydatków na GPR ze środków publicznych (budżet Gminy, środki UE oraz budżet państwa) wyniesie zatem 101 476 340,00 zł.
- W chwili obecnej niemożliwe jest precyzyjne oszacowanie kosztów zarządzania procesem rewitalizacji. Orientacyjnie powinny one mieścić się w granicach od 2,5 do 6,0% całkowitej wartości Programu, a więc od 2 761 760,00 zł do 6 628 224,00 zł w perspektywie ośmioletniej.

Tabela poniżej zawiera zestawienie przyjętych w niniejszym Programie projektów rewitalizacyjnych wraz z proponowanym podziałem ich finansowania. Ze względu na brak możliwości precyzyjnego określenia udziału poszczególnych środków przyjęto założenie, iż wkład dofinansowania wynosi 85% całkowitej wartości przedsięwzięcia, natomiast wkład własny – 15%.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

Tabela 14. Zestawienie projektów rewitalizacyjnych z podziałem ich finansowania

Lp.	Tytuł projektu	Szacowana wartość	Źródła finansowania				
			Krajowe środki publiczne	Fundusze Europejskie	Środki prywatne	Środki z innych źródeł	Środki własne JST
1	Rewitalizacja zachodniej pierzei Rynku II w Łęcznej - budowa Mediateki Łęczyńskiej	12 000 000	x	10 200 000	x	x	1 800 000
2	Synagogi w Łęcznej – odrestaurowanie budynku synagogi w Łęcznej na potrzeby Centrum Spotkań (ośrodek muzealno-edukacyjny)	10 000 000	x	8 500 000	x	x	1 500 000
3	Wykorzystanie odrestaurowanego budynku synagogi w Łęcznej na potrzeby Centrum Spotkań (ośrodka muzealno-edukacyjnego).	500 000	x	425 000	75 000	x	x
4	Synagogi w Łęcznej – przebudowa budynku biblioteki przy ulicy Bożniczej w Łęcznej do pełnienia funkcji społeczno-kulturalnych	3 600 000	x	3 060 000	x	x	540 000
5	„W poszukiwaniu harmonii”. Literatura, muzyka, plastyka –współbrzmienie.	300 000	x	255 000	x	x	45 000
6	Kameralne Centrum Aktywności Mieszkańców	2 876 000	x	2 444 600	431 400	x	x
7	Uruchomienie funkcjonalności Kameralnego Centrum Aktywności Mieszkańców	1 189 000	x	1 010 650	178 350	x	x
8	Zdrowa odnowa Łęcznej	25 000	x	21 250	3 750	x	x
9	Klub Integracji Społecznej „Razem możemy więcej” - rozwój wsparcia społecznego skierowany na aktywizację społeczną i zawodową mieszkańców Podzamcza i Starego Miasta.	320 000	x	272 000	24 000	x	24 000
10	Adaptacja budynku dawnej mansjonarii w Łęcznej do pełnienia funkcji kulturalnych i społecznych wraz z poprawą dostępności obiektu.	3 500 000	x	2 975 000	525 000	x	x
11	Budowa przedszkola publicznego przy ulicy Tysiąclecia w Łęcznej.	10 000 000	8 500 000	x	x	x	1 500 000
12	„Przedszkole równych szans” – wysoka jakość edukacji w Przedszkolu Publicznym nr 1 w Łęcznej	300 000	x	255 000	x	x	45 000
13	Przebudowa budynku szkolnego przy ul. Staszica 17 w Łęcznej na żłobek publiczny	4 500 000	x	3 825 000	x	x	675 000
14	Przebudowa budynku przy ul. Lubelskiej 28 na obiekt o profilu usługowo-turystycznym	5 000 000	x	4 250 000	750 000	x	x

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

15	Hortiterapia i zajęcia sensoryczne jako nowatorska forma wsparcia osób z niepełnosprawnościami.	50 000	x	42 500	7 500	x	x
16	Budowa ogrodów sensorycznych oraz tężni na terenie Ośrodka Rewalidacyjno- Wychowawczego w Łęcznej	550 000	x	x	165 000	165 000	220 000
17	Rozbudowa infrastruktury dla świadczenia usług na rzecz grup wykluczanych społecznie, mieszkańców miasta i gminy Łęczna	3 000 000	1 200 000	300 000	1 200 000	x	300 000
18	Rozwój usług świadczonych na rzecz grup wykluczanych społecznie, mieszkańców miasta i gminy Łęczna	1 800 000	720 000	180 000	720 000	x	180 000
19	Naprawa/renowacja metodą bezwykopową kolektora sanitarnego ul. Lubelska w mieście Łęczna	3 296 400	x	2 801 940	494 460	x	x
20	Naprawa/renowacja metodą bezwykopową kolektora sanitarnego wzdłuż rzeki Świnki w mieście Łęczna (od ul. Kapitana Żabickiego)	8 364 000	x	7 109 400	1 254 600	x	x
21	Proekologiczni mieszkańcy Łęcznej	150 000	x	127 500	x	x	22 500
1u	Rewitalizacja przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji	2 500 000	x	2 125 000	x	x	375 000
2u	Modernizacja i ożywienie zdegradowanych budynków na obszarze rewitalizacji	20 000 000	x	17 000 000	3 000 000	x	x
3u	„Pod dzikiem” - sąsiedzkie spotkania aktywizacyjno-animacyjne.	200 000	x	170 000	x	x	30 000
4u	Wdrożenie elementów zielonej sieci dla miasta Łęczna	10 500 000	x	8 925 000	x	x	1 575 000
5u	Rewitalizacja terenów nadrzecznych na obszarze rewitalizacji w Łęcznej	5 950 000	x	5 057 500	x	x	892 500
Razem		110 470 400	10 420 000	81 332 340	8 829 060	165 000	9 724 000

Źródło: Urząd Miejski w Łęcznej

10. System wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji

Istotnym elementem, decydującym o skuteczności realizacji założeń Gminnego Programu Rewitalizacji jest zintegrowany system jego wdrażania. Poprawnie skonstruowany, powinien w jasny sposób przedstawiać i określać metody zarządzania GPR-em, a także identyfikować i wyodrębnić struktury organizacyjne, odpowiedzialne za poszczególne zadania. W rezultacie możliwe będzie efektywne łączenie różnych źródeł finansowania oraz współpraca podmiotów, instytucji i lokalnej społeczności, zaangażowanej w cały proces.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o rewitalizacji przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie stanowi zadanie własne gminy. Zadania te powinny być realizowane w sposób jawny i przejrzysty, z zapewnieniem aktywnego udziału interesariuszy.

10.1 Harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Poniżej przedstawiono planowany harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023 - 2030.

Tabela 15. Harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023 - 2030

Zadanie	Realizacja
Uchwalenie Gminnego programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030	III kwartał 2024 r.
Wprowadzenie planowanych przedsięwzięć do Wieloletniej Prognozy Finansowej	od razu po uchwaleniu dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji
Powołanie Komitetu Rewitalizacji	II kwartał 2024 r.
Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych	od 2024 r. do 2030 r.
Monitorowanie postępu realizacji	od 2024 r. do 2030 r. (corocznie)
Ewaluacja on-going	2026 r. i 2029 r.
Ewaluacja ex-post	2031 r.

Źródło: opracowanie własne

10.2 System instytucjonalny i zarządzanie procesem rewitalizacji

Proces zarządzania rewitalizacją w Gminie Łęczna skupia się zarówno na koordynacji całości Programu i obejmuje problematykę rewitalizacji całościowo - angażując różne komórki Urzędu i podmioty zewnętrzne w celu realizacji określonych założeń oraz odnosi się do realizacji poszczególnych przedsięwzięć oraz projektów rewitalizacyjnych. Przyjęta struktura zarządzania jest adekwatna do procesu rewitalizacji i gwarantuje osiągnięcie założonych w dokumencie celów.

Zastosowane metody umożliwiły zaangażowanie partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnościami, równości płci

i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem planu działań IIT (Innych Instrumentów Terytorialnych), którego rolę niewątpliwie pełni przedmiotowy dokument.

10.2.1 Etap przygotowania GPR

Na etapie przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji nadzór na procesem rewitalizacji pełnił Burmistrz Łęcznej oraz Rada Miejska w Łęcznej. Instytucją bezpośrednio zaangażowaną w cały proces jest Urząd Miejski w Łęcznej wraz z jednostkami organizacyjnymi. Podmiotem zarządzającym Gminnym Programem Rewitalizacji jest Zespół roboczy ds. rewitalizacji. Stanowi on forum współpracy i dialogu interesariuszy rewitalizacji z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniotawczą-doradczą dla Burmistrza. W czasie realizacji Programu Zespół ds. Rewitalizacji, z inicjatywy własnej lub na wniosek podmiotu (komórki/jednostki) realizującego przedsięwzięcie będzie mógł przeprowadzić spotkanie – naradę w celu omówienia występującego – zgłoszonego problemu. Zespół ds. rewitalizacji uprawniony będzie do wyrażania opinii oraz podejmowania inicjatyw i rozwiązań odnoszących się do rewitalizacji gminy. Zespół powołany został na czas opracowania, przyjęcia uchwałą oraz realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023 – 2030.

Obowiązek bieżącego zarządzania wszystkimi działaniami związanymi z rewitalizacją spoczywa na Zespole zadaniowym ds. rewitalizacji, powołanym do życia dnia 24.03.2023 r. zarządzeniem nr 35/2023 Burmistrza Łęcznej, i zmienionym zarządzeniem nr 155/2023 z dnia 29.12.2023 r. w sprawie zmiany składu osobowego Zespołu zadaniowego do spraw rewitalizacji oraz zmiany zarządzenia w sprawie powołania Zespołu zadaniowego do spraw rewitalizacji, i zmienionym zarządzeniem nr 33/2024 Burmistrza Łęcznej z dnia 04.04.2024 w sprawie zmiany zarządzenia w sprawie powołania Zespołu zadaniowego do spraw rewitalizacji, wyodrębnionym w ramach struktur Urzędu i składającym się z 10 pracowników właściwych merytorycznie referatów. Do zadań Zespołu ds. rewitalizacji należy w szczególności:

- zebranie i analiza informacji niezbędnych do opracowania projektu uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030”,
- identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych i wypracowanie kierunków działań,
- ustalenie hierarchii potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych,
- analiza zgłoszonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych i opracowanie listy projektów rekomendowanych do realizacji,
- wypracowanie wskaźników monitorowania i oceny „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030”,
- ocena zasadności utworzenia Specjalnej Strefy Rewitalizacji,
- przygotowanie projektów uchwał niezbędnych do podjęcia na każdym etapie prac nad „Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030”,
- organizowanie konsultacji społecznych na każdym etapie prac nad uchwałą o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz prac nad „Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030”,
- po zakończeniu konsultacji społecznych na każdym etapie prac nad uchwałą o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz nad „Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030”, niezwłoczne opracowanie informacji podsumowującej ich przebieg, zawierającej zgłoszone uwagi wraz z odniesieniem się do nich,

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

- monitorowanie i ocena wdrażania „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030”.

Członkami Zespołu są:

- Kierownik referatu Inwestycji i Rozwoju Gminy – Przewodniczący Zespołu
- Zastępca Skarbnika Główny Księgowy Urzędu
- 4 pracowników referatu Inwestycji i Rozwoju Gminy
- Kierownik referatu Spraw Obywatelskich
- Kierownik referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska
- Kierownik referatu Planowania Przestrzennego i Gospodarowania Mieniem Gminnym
- rzecznik prasowy Urzędu Miejskiego

Instytucjami wspomagającymi powyższe struktury jest Rada Miejska i sołtysi jednostek wchodzących w skład obszaru rewitalizacji, którzy jako przedstawiciele społeczności lokalnej znają najważniejsze problemy i potrzeby mieszkańców, a w związku z tym służą realnym wsparciem wszystkich działań, mających na celu poprawę jakości życia i wzmocnienie kapitału ludzkiego na terenie Gminy.

Ponadto w procesie zbierania danych oraz tworzenia poszczególnych rozdziałów Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Łęczna, jak i na etapie diagnozy obszaru rewitalizacji uczestniczyli pracownicy Urzędu Miejskiego oraz jednostki organizacyjne Gminy i inne jednostki:

- Centrum Kultury w Łęcznej;
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęcznej;
- Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Z. Herberta w Łęcznej;
- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łęczna Sp. z o.o.;
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Łęcznej;
- Zespół Obsługi Szkół i Przedszkoli w Łęcznej;
- Powiatowy Urząd Pracy w Łęcznej;
- Komenda Powiatowa Policji w Łęcznej.

Zastosowanie szerokiej partycypacji w procesie tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji zagwarantowało również udział partnerom społeczno-gospodarczym, m.in:

- Mieszkańcom obszaru rewitalizacji;
- Przedsiębiorcom;
- Organizacjom pozarządowym;
- Lokalnym liderom społecznym;
- Właścicielom i zarządcom nieruchomości na terenie rewitalizacji.

Zaangażowana w proces przygotowania powyższego dokumentu społeczność lokalna wraz z Zespołem zadaniowym ds. opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna uczestniczyła w:

- zebraniu i analizie informacji niezbędnych do opracowania Programu Rewitalizacji;
- przeprowadzeniu diagnozy problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych;
- identyfikacji potrzeb rewitalizacyjnych i wypracowaniu celów oraz kierunków działań;
- przeprowadzeniu diagnozy lokalnych potencjałów w gminie;

- delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji;
- ustaleniu hierarchii potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych;
- analizie zgłoszonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych i opracowaniu listy projektów rekomendowanych do realizacji;
- opracowaniu struktury zarządzania Programem Rewitalizacji;
- wypracowaniu wskaźników monitorowania i oceny Programu Rewitalizacji.

Ponadto przed przyjęciem Uchwały Rady Miejskiej w Łęcznej w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji, opracowany dokument podlegał szerokim konsultacjom społecznym.

10.2.2 Etap wdrażania GPR

Wśród struktur organizacyjnych, biorących udział w procesie realizacji założeń Gminnego Programu Rewitalizacji, wymienia się następujące trzy typy podmiotów:

- podmiot koordynujący – nadzorujący wdrażanie całości GPR,
- podmiot zarządzający – odpowiedzialny za uskutecznianie projektów rewitalizacyjnych oraz prowadzący monitoring i ocenę Programu,
- podmioty wykonawcze – realizujące poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

W przedmiotowym systemie wdrażania Programu, funkcję podmiotu koordynującego pełni Burmistrz Łęcznej odpowiedzialny za nadzór nad całym procesem rewitalizacji, który realizowany jest na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji. W procesie koordynacji wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji udział bierze również Komitet Rewitalizacji.

Komitet Rewitalizacji stanowi organ opiniotwórczo-doradczy dla Burmistrza w zakresie dbałości o prawidłową realizację GPR oraz prowadzenie dialogu między interesariuszami procesu rewitalizacji a organami Gminy. Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji określa Rada Miejska w drodze uchwały, zapewniając wyłanianie przez interesariuszy ich przedstawicieli. Podjęcie uchwały w tej sprawie było poprzedzone konsultacjami społecznymi. Zasady wyznaczenia składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji wskazano w rozdziale 10.4.

Funkcje Komitetu Rewitalizacji na etapie wdrażania:

- opiniowanie postępów związanych ze stopniem realizacji przedsięwzięć podstawowych;
- tworzenie rekomendacji do kolejnych działań;
- wspomaganie tworzenia partnerstw do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
- przekazywanie lokalnej społeczności informacji na temat postępów w realizacji założeń GPR;
- opiniowanie oceny postępów wdrażania GPR;
- rekomendowanie potrzeby aktualizacji GPR lub jego uchylecia (w przypadku zrealizowania założeń).

Podmiotem zarządzającym jest Urząd Miejski w Łęcznej oraz jego pracownicy, w szczególności pracownicy Referatu Inwestycji i Rozwoju Gminy Urzędu Miejskiego w Łęcznej. W przypadku projektów złożonych i interdyscyplinarnych utworzone zostaną zespoły projektowe, które składać się będą z pracowników komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Łęcznej i ewentualnie partnerów (w wypadku projektów partnerskich). Będzie na nich spoczywać

odpowiedzialność za organizację i uporządkowanie spraw związanych z procesem rewitalizacji, opracowanie i prowadzenie działań związanych z realizacją konkretnych projektów uwzględnionych w dokumencie GPR (przygotowanie dokumentacji, przeprowadzenie postępowań przetargowych, promocję projektów, składanie wniosków o dofinansowanie). Ponadto, instytucjami wspierającymi są interesariusze rewitalizacji, m.in. sołtysi jednostek pomocniczych i przedstawiciele obszaru, wchodzącego w skład obszaru rewitalizacji, którzy jako reprezentanci lokalnej społeczności znają główne problemy i potrzeby mieszkańców, a w związku z tym mogą realnie wspierać wszystkie działania, mające na celu poprawę jakości życia i wzmocnienie kapitału ludzkiego na terenie Gminy.

Funkcje pracowników Referatu Inwestycji i Rozwoju Gminy Urzędu Miejskiego w Łącznej na etapie wdrażania dokumentu GPR:

- Współpraca i bieżące kontakty z partnerami przedsięwzięć (organizacje pozarządowe);
- Prowadzenie monitoringu stopnia realizacji przedsięwzięć podstawowych – kontakt z partnerami przedsięwzięć, pozyskiwanie i agregowanie informacji;
- Wnioskowanie do Burmistrza (we współpracy z wydziałami i jednostkami organizacyjnymi w zakresie powierzonych im zadań), o zapewnienie warunków do realizacji przedsięwzięć podstawowych, dla których odpowiedzialność realizacyjna spoczywa na Gminie Łączna;
- utrzymywanie kontaktów z partnerami GPR zaangażowanymi w realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
- planowanie kolejnych działań w ramach GPR w ujęciu rocznym.

Do podmiotów wykonawczych należą jednostki publiczne, społeczne i gospodarcze, realizujące poszczególne projekty rewitalizacyjne, a także organizacje pozarządowe. Poziom ich zaangażowania uzależniony jest od charakteru poszczególnych przedsięwzięć. Wśród jednostek publicznych najważniejszą rolę pełni Urząd Miejski w Łącznej, który poprzez realizację pierwszych inwestycji, doprowadzi do zredukowania obiektywnych barier rozwoju, umożliwiając tym samym stopniowe wdrażanie projektów, zainicjowanych przez inne jednostki.

Funkcje partnerów na etapie wdrażania:

- Włączanie się w realizację zadań rewitalizacyjnych, zgodnie z posiadanymi kompetencjami;
- Raportowanie postępów i zgłaszanie pracownikom Referatu Inwestycji i Rozwoju Gminy Urzędu Miejskiego w Łącznej pojawiających się problemów lub dodatkowych potrzeb związanych z wdrażanymi przedsięwzięciami podstawowymi uwzględnionymi w GPR do opracowania raportów monitorujących;
- udział w procesie oceny stopnia realizacji GPR (współdziałanie z pracownikami Referatu Inwestycji i Rozwoju Gminy Urzędu Miejskiego w Łącznej oraz udzielanie pomocy we wszelkich sprawach związanych z zbieraniem i udostępnianiem niezbędnych danych do opracowania oceny aktualności i stopnia realizacji dokumentu GPR);
- zgłaszanie wniosków dotyczących zmian w Programie.

Ryc. 23. Schemat systemu zarządzania procesem rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Uwzględniając wielopoziomowy charakter Gminnego Programu Rewitalizacji, w systemie jego wdrażania uczestniczyć będą różne podmioty. Ważne jest więc, aby wszystkie zainteresowane jednostki wykazywały zaangażowanie w realizację założeń programu rewitalizacji, które umożliwią osiągnięcie zakładanych w nim celów.

10.2.3 Etap monitorowania i ewaluacji GPR

Postępy w realizacji założeń Gminnego Programu Rewitalizacji, a także poszczególnych projektów rewitalizacyjnych będą obowiązkowo podlegać monitorowaniu. Monitoring postępu polega na regularnym sprawdzaniu i kontroli realizowanych przedsięwzięć w aspekcie zgodności z założeniami.

Podmiotem odpowiedzialnym za monitorowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030 jest Urząd Miejski w Łęcznej. Do jego zadań należy zbieranie danych, obrazujących tempo i jakość prowadzonej rewitalizacji, ich analizowanie i raportowanie w formie corocznych i końcowych sprawozdań z realizacji GPR.

Obowiązek sporządzania raportów ewaluacyjnych przekazany zostanie firmie zewnętrznej pod nadzorem pracowników Urzędu Miejskiego. Ocena Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna (raport ewaluacyjny) stale podlega opiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji, przedłożeniu Burmistrzowi Łęcznej oraz ogłoszeniu na stronie BIP Gminy Łęczna.

Ze względu na przenikanie i zazębianie się zarówno etapu wdrażania jak i monitorowania oraz ewaluacji GPR funkcje pozostałych podmiotów biorących udział w procesie rewitalizacji pozostają takie same jak opisane w podrozdziale 10.2.2.

10.3 System budowania i wspierania partnerstw

Jedną z podstawowych zasad branych pod uwagę w procesie tworzenia oraz wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji jest zasada partnerstwa. Zasada ta polega na zaangażowaniu w proces rewitalizacji możliwie jak najszerszej grupy instytucji, które mogą stanowić potencjalnych partnerów w realizacji zaplanowanych przedsięwzięć. Ponadto, zawiązywanie partnerstw zachęca i mobilizuje lokalną społeczność do podejmowania inicjatyw oddolnych, zmierzających do osiągnięcia założonych w Programie celów. Określenie zasad i sposobów współuczestnictwa w procesie rewitalizacji wszystkich partnerów jest niezbędne do osiągnięcia zgodności pomiędzy rozpoczynanymi działaniami, a potrzebami i oczekiwaniami społeczności lokalnej, zidentyfikowanymi na etapie konsultacji społecznych. Niezbędne jest także uwzględnienie kwestii ograniczających występowanie konfliktów oraz ewentualnych kosztów ich rozwiązywania, co stanowi bazę do określenia form samoświadomości społecznej.

Zasada partnerstwa i partycypacji społeczności lokalnej w realizacji Programu odbywać się będzie dwutorowo: w sposób pośredni – informowanie oraz w sposób bezpośredni – interaktywny. Pośrednio informacje zamieszczane będą w lokalnej prasie, na stronie internetowej Gminy, w materiałach i broszurach promocyjnych i informacyjnych. Grupami docelowymi działań promocyjnych i komunikacyjnych będą społeczność lokalna, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy z obszaru rewitalizacji oraz lokalne media. Celem dodatkowym będzie promocja zrealizowanych projektów rewitalizacyjnych.

W niniejszym dokumencie inicjowanie partnerstwa pomiędzy sektorem publicznym i prywatnym stanowi kontynuację praktyki rozpoczętej w ramach *Programu Rewitalizacji Gminy Łączna na lata 2016-2023*, gdzie do współpracy zostali zaproszeni chętni z całego obszaru rewitalizacji. Poszczególne podmioty mogą współdziałać ze sobą w trzech zintegrowanych wymiarach:

- merytorycznym – poprzez współuczestnictwo w podejmowaniu decyzji i rozwiązywaniu problemów;
- organizacyjnym – poprzez wykorzystanie zasobów i kompetencji, charakterystycznych dla danego sektora oraz wzajemne ich uzupełnianie w ramach realizacji wspólnych projektów;
- finansowym – poprzez zapewnienie wkładu własnego każdego z partnerów.

Gmina Łączna, planując partnerstwa z podmiotami spoza sektora finansów publicznych, kierować się będzie zasadami określonymi w ustawie z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym, ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz ustawie o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027, zawierając współpracę w oparciu o następujące cztery typy projektów:

- projekt partnerski – podstawowy rodzaj współuczestnictwa, tworzony przez podmioty wnoszące doń zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe;
- projekt zintegrowany, stanowiący de facto co najmniej dwa przedsięwzięcia tematycznie ze sobą powiązane i realizujące wspólny cel;
- projekt hybrydowy, polegający na ustanowieniu partnerstwa publiczno-prywatnego w celu realizacji przedsięwzięcia o charakterze infrastrukturalnym;
- projekt grantowy, dotyczący udzielenia przez jego beneficjenta grantów na realizację zadań, służących osiągnięciu przez grantobiorców założonych w projekcie celów.

Inicjatorami projektów, podejmowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji, są: Burmistrz Łęcznej oraz Rada Miejska, przed którymi stoi wyzwanie zachęcenia do współpracy jak najszerzego grona potencjalnych partnerów. Będzie to możliwe chociażby poprzez organizację naborów lub wdrożenie odpowiedniego systemu zachęt. Ponadto, kluczowe jest także znalezienie osób szczególnie zaangażowanych w życie społeczności (tzw. przywódców opinii, lokalnych liderów), będących w stanie pozyskać dla procesu rewitalizacji szerokie poparcie wśród interesariuszy. Zawiązane partnerstwa zostaną sformalizowane stosownymi porozumieniami lub umowami, co pozwoli na precyzyjne określenie zakresu obowiązku poszczególnych współdziałowców oraz terminów wykonywania zadań. Partnerzy, którzy będą odpowiedzialni za realizację określonych projektów/ przedsięwzięć w ramach realizacji założeń rewitalizacji będą zobowiązani do zachowania określonych ram: terminów i zakresu.

Współpraca pomiędzy partnerami Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030 ma na celu:

- optymalne wykorzystanie kompetencji i zasobów organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców z terenu Gminy;
- wykorzystanie potencjału lokalnej społeczności poprzez skoordynowanie działań w ramach jednego, spójnego planu, akceptowanego przez wszystkich uczestników procesu rewitalizacji;
- wsparcie innowacyjności, wyrażającej się zastosowaniem nowatorskich podejść do problemów, związanych z rozwojem lokalnym.

10.4 Komitet rewitalizacji

Komitet Rewitalizacji to utworzona na podstawie ustawy o rewitalizacji obligatoryjna struktura zapewniająca współdziałanie organów gminy, mieszkańców i pozostałych interesariuszy z obszaru rewitalizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji. Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą dla Burmistrza Łęcznej.

Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji przyjęte zostały uchwałą nr LXXXII/453/2024 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 24 stycznia 2024 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Łęczna, którą poprzedzały konsultacje społeczne, zmienionej uchwałą nr LXXXIII/456/2024 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 28 lutego 2024 r. zmieniającą uchwałę w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Konsultacje projektu uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Łęczna odbyły się w okresie od 15.11.2023 r. do 21.12.2023 r. Spotkanie konsultacyjne miało miejsce w dniu 5 grudnia 2023 r. o godz. 16.00 w siedzibie Rady Miejskiej w Łęcznej.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.), oraz art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2021 r., poz. 485 z późn. zm.), Rada Miejska w Łęcznej określiła zasady wyznaczania składu Komitetu Rewitalizacji, zgodnie z załącznikiem nr 1 do uchwały oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji stanowiące załącznik nr 2 do uchwały. Załącznik 1 reguluje również kwestie wygaśnięcia członkostwa w Komitecie, czy też usunięcia członkostwa osób wchodzących w skład Komitetu i kwestie naboru uzupełniającego. Kadencja Komitetu trwa 5 lat i biegnie od dnia powołania Komitetu przez Burmistrza Łęcznej.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

Zadaniem Komitetu Rewitalizacji jest współpraca z Gminą podczas programowania, realizacji i monitorowania Programu. Celem Komitetu jest przede wszystkim koordynacja przedsięwzięć podejmowanych na obszarach rewitalizacji oraz udział w monitoringu i ewaluacji Programu. Zakres działania Komitetu obejmuje m.in.:

- dostarczanie opinii i stanowisk dotyczących m.in. przebiegu procesu rewitalizacji oraz dokumentów z tym związanych.
- prowadzenie dialogu między interesariuszami rewitalizacji na temat planowanych rozwiązań, sposobu ich realizacji oraz ewaluacji rewitalizacji.
- Komitet uczestniczy w opiniowaniu oraz przygotowaniu projektów uchwał Rady Miejskiej w Łęcznej i zarządzeń Burmistrza Łęcznej związanych z rewitalizacją.
- Komitet uprawniony jest do wyrażania opinii oraz podejmowania inicjatyw i rozwiązań w sprawach dotyczących przygotowania, przeprowadzenia i oceny rewitalizacji Gminy Łęczna.

Zgodnie z zapisami uchwały komitet liczy sobie od 9 do 16 osób. W jego skład wchodzi:

- przedstawiciele Urzędu Miejskiego w Łęcznej lub innych jednostek organizacyjnych Gminy Łęczna, wskazani przez Burmistrza Łęcznej,
- przedstawiciele Rady Miejskiej w Łęcznej, wskazani przez Radę Miejską w Łęcznej,
- przedstawiciele mieszkańców obszaru rewitalizacji właścicieli, użytkowników wieczystych nieruchomości i podmiotów zarządzających nieruchomościami, znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe, towarzystwa budownictwa społecznego oraz członkowie kooperatywy mieszkaniowej współdziałający w celu realizacji na obszarze rewitalizacji inicjatywy mieszkaniowej w rozumieniu art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o kooperatywach mieszkaniowych oraz zasadach zbywania nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości w celu wsparcia realizacji inwestycji mieszkaniowych,
- przedstawiciele mieszkańców Gminy Łęczna spoza obszaru rewitalizacji,
- przedstawiciele prowadzący lub zamierzający prowadzić działalność gospodarczą na terenie Gminy Łęczna,
- przedstawiciele podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić działalność społeczną na obszarze Gminy Łęczna, w tym organizacji pozarządowych i grup nieformalnych,
- Przedstawiciele organów władzy publicznej inni niż wymienieni w podpunkcie 1 i 2 oraz podmiotów innych niż organa władzy publicznej, realizujący na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Obsługę organizacyjną Komitetu zapewnia Urząd Miejski, do którego należy zapewnienie odpowiedniej koordynacji działania Komitetu z innymi komisjami stałymi i doraźnymi. W pracach Komitetu mogą brać udział osoby spoza jego grona (przedstawiciele różnych środowisk oraz specjaliści z zakresu działań podejmowanych na obszarze objętym procesami rewitalizacji) zaproszeni przez Przewodniczącą lub Zastępcę; zaproszeni goście uczestniczą w posiedzeniach z głosem doradczym bez prawa głosowania.

Komitet Rewitalizacji został powołany zarządzeniem 34/2024 Burmistrza Łęcznej z dnia 04.04.2024 r. w sprawie powołania Komitetu Rewitalizacji. Komitet Rewitalizacji powołany został w składzie 11 osób: 2 przedstawicieli Urzędu Miejskiego w Łęcznej, 3 przedstawicieli mieszkańców obszaru rewitalizacji, 2 przedstawicieli mieszkańców Gminy Łęczna spoza obszaru

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

rewitalizacji, 1 przedstawiciel organów władzy publicznej, 3 przedstawiciele Rady Miejskiej w Łęcznej.

Przedstawiciele interesariuszy wybrani zostali w drodze otwartej procedury naboru, natomiast przedstawiciele Gminy wskazani zostali przez Burmistrza Łęcznej, a przedstawiciele Rady Miejskiej przez członków Rady Miejskiej. Obwieszczenie Burmistrza z informacją o naborze członków Komitetu Rewitalizacji opublikowano 02.02.2024 roku na stronie internetowej Urzędu Miejskiego (zakładka Gminny Program Rewitalizacji) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego, rozwieszone na tablicach ogłoszeń na terenie Gminy Łęczna i w Urzędzie Miejskim w Łęcznej, na stronie internetowej Środowiskowego Domu Samopomocy, na stronie internetowej Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Łęcznej. Dodatkowo skierowano drogą pisemną indywidualne zaproszenia do zgłaszania kandydatów na członków Komitetu Rewitalizacji do Przewodniczących Rady Osiedli Stare Miasto i Samsonowicza, Sołtysa Sołectwa Podzamcze, Radnych Rady Miejskiej w Łęcznej oraz Prezesa Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Łęczyńskiej. Przedłużony nabór zaplanowano w terminie 6 - 31.03.2024 r.

Zgłoszenie chęci przystąpienia do Komitetu następowało na podstawie pisemnej deklaracji za pomocą formularza zgłoszeniowego, stanowiącego załącznik do obwieszczenia o naborze członków Komitetu Rewitalizacji.

Wypełniony i podpisany formularz zgłoszeniowy w formie papierowej lub elektronicznej należało złożyć w terminie trwania w jednej z następujących form:

- drogą korespondencyjną na adres Urzędu Miejskiego w Łęcznej, Plac Kościuszki 5, 21-010 Łęczna;
- osobiście w siedzibie Urzędu Miejskiego w Łęcznej, Biuro Obsługi Interesanta, Plac Kościuszki 5, 21-010 Łęczna, w godzinach pracy Urzędu;
- pocztą elektroniczną na adres e-mail: info@um.leczna.pl;
- skrytki ePUAP na adres: [y5j80b3hn1/skrytka](https://skrytki.ePUAP.pl/y5j80b3hn1/skrytka).

Zasady działania Komitetu Rewitalizacji

Uczestnictwo w Komitecie Rewitalizacji ma charakter społeczny, a za udział w posiedzeniach i pracach Komitetu nie przysługuje wynagrodzenie, dieta ani zwrot kosztów podróży. Pierwsze posiedzenie Komitetu zwołuje Burmistrz Łęcznej. Podczas pierwszego posiedzenia Komitetu członkowie wybierają spośród siebie Przewodniczącego i Zastępcę; pierwsze posiedzenie Komitetu do czasu wyboru Przewodniczącego prowadzi najstarszy wiekiem członek Komitetu. Wybór Przewodniczącego i Zastępcy Przewodniczącego Komitetu następuje zwykłą większością głosów, w głosowaniu jawnym, spośród członków Komitetu obecnych na posiedzeniu, przy obecności co najmniej połowy składu Komitetu. Kolejne posiedzenia Komitetu zwołuje Przewodniczący Komitetu lub w jego zastępstwie Zastępca Przewodniczącego Komitetu. Pracami Komitetu Rewitalizacji kieruje Przewodniczący, a w przypadku jego nieobecności Zastępca Przewodniczącego. Przewodniczący Komitetu Rewitalizacji zwołuje posiedzenia Komitetu, kieruje pracami Komitetu oraz reprezentuje Komitet na zewnątrz. Posiedzenia Komitetu Rewitalizacji zwołuje Przewodniczący nie rzadziej niż raz na rok. Informacje na temat terminu, miejsca planowanego posiedzenia Komitetu, proponowany porządek posiedzenia oraz materiały, które będą przedmiotem obrad powinny być przekazane członkom Komitetu na minimum 5 dni przed posiedzeniem. Z posiedzenia Komitetu sporządzany jest protokół, w którym wpisuje się wszelkie ustalenia poczynione podczas posiedzenia Komitetu i każdorazowo

sporządzana jest lista obecności. Obsługę organizacyjną prac Komitetu Rewitalizacji zapewnia Burmistrz.

W sytuacji wprowadzenia niezbędnych zmian w Uchwale w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, nastąpi konieczność aktualizacji dokumentu GPR zgodnie z przyjętymi zasadami aktualizacji niniejszego dokumentu (podrozdział 11.2).

10.5 System informacji i promocji

Ze względu na partycypacyjny charakter rewitalizacji, niezwykle ważne jest zapewnienie odpowiedniego systemu promocji oraz informowania o trwającym procesie. Dobra praktyka powiadamiania interesariuszy polega przede wszystkim na:

- usprawnieniu przepływu informacji pomiędzy zaangażowanymi stronami,
- promowaniu działań rewitalizacyjnych, w tym pozyskiwaniu nowych podmiotów, skłonnych do zaangażowania się w poszczególne zadania,
- zapoznaniu interesariuszy z ramami procesu rewitalizacji oraz postępami, jakie poczyniono na kolejnych etapach pracy.

Podmiotem odpowiedzialnym za promocję oraz informowanie o Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030 jest Burmistrz Łęcznej wraz z Zespołem zadaniowym ds. rewitalizacji. Ponadto, obowiązek informacyjno-promocyjny w niewielkim stopniu spoczywa także na wszystkich pozostałych uczestnikach procesu rewitalizacji. Do zadań w tym zakresie zalicza się:

- upublicznienie założeń Programu do wglądu dla społeczności lokalnej;
- powiadamianie o stanie realizacji poszczególnych założeń Programu na oficjalnej stronie internetowej Gminy, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na gminnych profilach w mediach społecznościowych (np. Facebook);
- zamieszczanie informacji w lokalnych mediach (np. prasie czy telewizji);
- organizację spotkań z mieszkańcami Gminy, lokalnymi liderami i organizacjami pozarządowymi, odnośnie przebiegu wdrażania Programu.

Odbiorcami działań informacyjnych i promocyjnych są: lokalna społeczność Gminy Łęczna, organizacje pozarządowe, partnerzy społeczno-gospodarczy (w tym spółdzielnie), lokalni przedsiębiorcy oraz wszelkiego rodzaju media.

10.6 Koszty zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji

Ze względu na to, iż osoby zaangażowane w proces wdrażania i zarządzania rewitalizacją to pracownicy Urzędu Miejskiego w Łęcznej, koszty zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji będą mieścić się w ramach wydatków bieżących funkcjonowania Urzędu Miejskiego w Łęcznej.

W chwili obecnej niemożliwe jest precyzyjne oszacowanie kosztów zarządzania procesem rewitalizacji w Gminie Łęczna. Szacunkowo powinny one mieścić się w granicach od 2,5 do 6,0% całkowitej wartości projektów rewitalizacyjnych, a więc od 2 761 760,00 zł do 6 628 224,00 zł w perspektywie ośmioletniej.

11. System monitoringu, ewaluacji i aktualizacji programu

Z uwagi na fakt, iż niniejszy Program jest dokumentem otwartym, poddawany będzie cyklicznemu monitorowaniu, okresowym ocenom oraz aktualizacjom. W związku z tym niezbędne jest systematyczne zbieranie informacji o przebiegu wdrażania jego założeń. Zapewnienie właściwego poziomu monitorowania procesu wdrażania niniejszego Programu wymaga określenia założeń, zasad i uruchomienia systemu monitoringu.

Zgodnie z przyjętą definicją: monitoring to stała obserwacja ilościowych oraz jakościowych zmian pewnych wielkości, mająca na celu pozyskanie informacji na temat stopnia realizacji zamierzonych zadań i celów oraz ich ewentualną modyfikację. Służy on badaniu i ocenie sposobu dochodzenia do wyznaczonych celów, a także poziomu ich osiągania. Monitoring prowadzony będzie w odniesieniu do wskaźników. Odnotowane zmiany poszczególnych wskaźników odnoszone będą do stanu bazowego, za który uznaje się rok 2020. Wybrane wskaźniki zaprezentowano w dalszej części rozdziału. Uzupełnieniem oceny opartej na wskaźnikach może być badanie opinii mieszkańców. Badania mogą być uzupełnione konsultacjami społecznymi.

Monitoring, w odniesieniu do przedmiotowego procesu rewitalizacji, planowany jest w czterech podstawowych wymiarach, tj.:

- ewaluacja Gminnego Programu Rewitalizacji – pogłębiona analiza wskaźników ilościowych i jakościowych, stanowiąca podstawę do oceny stopnia realizacji dokumentu, w tym założonych w nim celów oraz zadań;
- monitoring zmian zachodzących w Gminie – należy do kompetencji podmiotu koordynującego proces rewitalizacji i prowadzony jest w cyklach rocznych; polega na obserwacji zjawisk kryzysowych w odniesieniu do pięciu sfer: społecznej, gospodarczej, infrastrukturalnej, środowiskowej oraz przestrzenno-funkcjonalnej;
- monitoring projektów rewitalizacyjnych na poziomie strategicznym – dotyczy podstawowych (ogólnych) cech projektów, takich jak: ich liczba, stan realizacji czy poniesione nakłady finansowe;
- monitoring projektów rewitalizacyjnych na poziomie operacyjnym – własny system monitorowania i oceny poszczególnych przedsięwzięć, prowadzony bezpośrednio przez realizatora danej inwestycji i obejmujący m.in.: kosztorys, harmonogram realizacji, wskaźniki produktu.

Proces monitorowania opierać się będzie na systematycznym gromadzeniu i analizie informacji dotyczących właściwego przebiegu realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna w sposób ciągły, zarówno w aspekcie finansowym, jak i rzeczowym. Jest to istotne narzędzie w procesie realizowania polityki Gminy, umożliwia stałe obserwowanie zmian i szybkie reagowanie na zjawiska niezgodne z założonymi celami. Ponadto, pozwala na ocenę realizacji postępów w stosunku do pierwotnych planów. Sprawnie funkcjonujący system monitoringu będzie podstawowym warunkiem pozyskania rzetelnych danych umożliwiających dokonanie oceny GPR.

Jako podmiot odpowiedzialny za monitorowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030 wyznacza się pracowników Referatu Inwestycji i Rozwoju Gminy Urzędu Miejskiego w Łęcznej. Do jego zadań należeć będzie zbieranie danych, obrazujących tempo i jakość prowadzonej rewitalizacji, ich analizowanie i raportowanie w formie okresowych i końcowych sprawozdań z realizacji GPR.

11.1 Zasady, tryb i metody prowadzenia ewaluacji

Ewaluacja to proces obiektywnej weryfikacji stopnia, w jakim zostały spełnione założenia danego programu. Jej celem jest poprawa jakości i skuteczności realizacji GPR w kontekście zdiagnozowanych problemów. Skupia się przede wszystkim na badaniu stopnia wdrożenia dokumentu, poprzez analizę poszczególnych wskaźników, dążąc przy tym do uzyskania odpowiedzi na pytanie o trafność przeprowadzonych inwestycji rewitalizacyjnych w odniesieniu do zidentyfikowanych potrzeb. Ewaluacja jest odrębnym i usystematyzowanym rodzajem badań społeczno-ekonomicznych z ogólnie przyjętymi standardami i metodologią prowadzonych w celu oceny jakości i efektów realizowanych działań przewidzianych w GPR. Ocena taka dokonywana jest w oparciu o odpowiednie kryteria.

Do prowadzenia okresowych badań ewaluacyjnych Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023 - 2030 będą wykorzystywane różne rodzaje ewaluacji. Rodzaj ewaluacji zależy od momentu, w którym ewaluacja jest wykonywana w cyklu przygotowywania i realizacji Programu Rewitalizacji:

- ex-ante (przed wdrożeniem GPR) – ze względu na fakt, iż listy podstawowych i uzupełniających projektów rewitalizacyjnych sporządzono w oparciu o szczegółową diagnozę potrzeb społeczności lokalnej przyjąć można, że ocena ta została przeprowadzona na etapie przygotowywania dokumentu i wynika z niej, że Program jest poprawnie skonstruowany, prawidłowo formułuje cele oraz identyfikuje działania, służące ich osiągnięciu;
- on-going (w trakcie obowiązywania GPR) – ewaluacji tej poddawane będą poszczególne inwestycje w trakcie ich realizacji, oceniając postępy w uskutecznianiu założeń Programu i kontrolę terminów wykonania konkretnych działań; ewaluacja on-going przeprowadzana będzie nie rzadziej niż co 3 lata (tj. w 2026 r. i 2029 r.), a jej efektem będą okresowe raporty ewaluacyjne;
- ex-post (po zakończeniu realizacji GPR) – gwoili weryfikacji założonych celów, gdy horyzont czasowy realizacji niniejszego Programu dobiegnie końca, tj. w 2031 roku, sporządzony zostanie końcowy raport ewaluacyjny, podsumowujący cały okres działania i wnioskujący o potrzebie (bądź jej braku) kontynuacji procesu rewitalizacji.

Tabela 16. Plan ewaluacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023 - 2030

Rodzaj ewaluacji	Rok przeprowadzenia badania ewaluacyjnego i opracowania raportu								
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Ewaluacja ex-ante	X								
Ewaluacja on-going				X			X		
Ewaluacja ex-post									X

Źródło: Opracowanie własne

Najczęściej stosowanymi kryteriami w procesie ewaluacji są: skuteczność, efektywność, użyteczność, trwałość i trafność. Zastosowanie różnych kryteriów może prowadzić do skrajnie różnych ocen. Przykładowo: projekt może być uznany za skuteczny, ponieważ osiągnął zakładane cele, ale jest nieefektywny, ponieważ zaangażowane zostały nadmierne zasoby, lub nieużyteczny, bo nie zaspokaja potrzeb beneficjentów. Poniżej przedstawiono opis kryteriów ewaluacyjnych:

- trafność – pozwala stwierdzić, w jakim stopniu cele rewitalizacji odpowiadają potrzebom i priorytetom, wskazanym w obszarze rewitalizacji;
- skuteczność – umożliwia analizę poziomu, na jakim osiągnięte zostały cele rewitalizacji, zdefiniowane na etapie opracowywania GPR;
- efektywność – pozwala określić poziom „ekonomiczności” Programu. Ocenia relację między nakładami, kosztami, zasobami (finansowymi, ludzkimi, administracyjnymi) a osiągniętymi efektami interwencji;
- użyteczność – ocenia całość rzeczywistych efektów wywołanych przez interwencję (zarówno tych planowanych, jak i nieplanowanych, tzw. ubocznych), odnosząc je do wyzwań społeczno-ekonomicznych (często już zmienionych w czasie). W odróżnieniu od kryterium trafności, ocena użyteczności jest prowadzona po zamknięciu interwencji lub w jej końcowej fazie wdrażania. Ocenia, w jakim zakresie dokument odpowiada potrzebom grup docelowych;
- trwałość – umożliwia stwierdzenie, jakie jest prawdopodobieństwo, że pozytywne zmiany wywołane oddziaływaniem GPR będą trwać po jego zakończeniu.

Liczba kryteriów uzależniona jest od rodzaju ewaluacji:

Ryc. 24. Rodzaje kryteriów ewaluacyjnych w odniesieniu do rodzaju ewaluacji

Źródło: Opracowanie własne

Pomiar (ocena) w procesie ewaluacji dokonywany jest w oparciu o pytania badawcze przypisane do odpowiednich kryteriów ewaluacyjnych. Podstawowe pytania badawcze w odniesieniu do kryteriów i rodzaju ewaluacji prezentują się następująco:

Tabela 17. Zestaw przykładowych pytań badawczych odpowiadających danemu kryterium

Kryterium	Przykładowe pytania
Trafność	W jakim stopniu realizacja celów Gminnego Programu Rewitalizacji zaspokoi potrzeby jego odbiorców?
Efektywność	W jaki sposób wykorzystano pozyskane środki finansowe? Czy działania są realizowane w sposób optymalny?
Skuteczność	Czy Gminny Program Rewitalizacji jest realizowany zgodnie z założeniami? Jakie zmiany zaszły w stosunku do okresu przed rozpoczęciem realizacji?

Użyteczność	W jakim stopniu realizowane działania są przydatne dla ich odbiorców?
Trwałość	Czy osiągnięte efekty utrzymały się po zakończeniu realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji? Jakie czynniki miały na to wpływ?

Źródło: Opracowanie własne

Katalog kryteriów ewaluacyjnych nie jest zamknięty, możliwe jest wykorzystanie innych m.in.: jakość podjętych działań w ramach Programu, sprawiedliwość, komplementarność z innymi dokumentami strategicznymi/planistycznymi czy satysfakcja odbiorców inwestycji.

Obowiązek sporządzania raportów ewaluacyjnych spoczywa na firmie zewnętrznej, a każdy z nich musi być przedłożony Burmistrzowi Łęcznej. Ewaluacja on-going będzie podstawą do rozpoczęcia procesu aktualizacji GPR, natomiast po przeprowadzeniu oceny ex-post wszelkie rozbieżności pomiędzy pierwotnymi ustaleniami, a rzeczywistym wykonaniem będą szczegółowo wyjaśnione.

Każdorazowo ocena Gminnego Programu Rewitalizacji podlega opiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji i ogłoszeniu na stronie BIP Gminy.

11.2 Monitorowanie efektów działań rewitalizacyjnych oraz zasady i tryb aktualizacji GPR

Monitoring procesów rewitalizacyjnych ma na celu dostarczenie informacji, na podstawie których można dokonać oceny postępu prowadzonych działań, jak również zweryfikować tempo zachodzących zmian. Dzięki prowadzonemu monitoringowi można zidentyfikować i przeanalizować napotkane trudności lub nieprawidłowości w toku realizacji GPR i w razie potrzeby wdrożyć działania naprawcze. Pozwala na zbadanie skuteczności przedsięwzięć uwzględnionych w Programie, a w związku z tym przesądzać może o zasadności ich dalszej realizacji. Monitoring spełnia funkcję wewnętrznej kontroli, w wyniku, której badana jest zgodność realizacji przedsięwzięcia z przyjętymi założeniami i celami, a także skuteczność i terminowość realizacji poszczególnych zadań względem harmonogramu. Pozwala na ustalenie, czy założone cele zostały osiągnięte.

Monitoring realizowany jest w cyklu corocznym w dwóch wymiarach:

- strategicznym – ocena postępu realizacji całego Programu. Wykonanie działań analizuje się za pomocą harmonogramu realizacji projektów oraz analizuje się zmianę poziomu degradacji obszaru rewitalizacji po realizacji na tym terenie przedsięwzięć. W tym celu wykorzystuje się wskaźniki, które posłużyły do wyznaczenia obszaru rewitalizacji. Porównuje się stan wyjściowy wskaźników kryzysowych (z poziomu delimitacji) ze stanem obecnym i wyciąga się wnioski na temat dynamiki zmian.
- operacyjnym – ocena efektów poszczególnych przedsięwzięć określona ilościowo. Równolegle do monitoringu strategicznego projekty rewitalizacyjne posiadają własny, operacyjny system monitorowania i oceny, obejmujący m.in. kosztorys, harmonogram realizacji, wskaźniki produktu i rezultatu, itp., za przygotowanie i prowadzenie którego odpowiadają realizatorzy poszczególnych przedsięwzięć oraz projektów na nie się składających. Proces monitoringu projektów rewitalizacyjnych polega na porównaniu zapisanych w kartach przedsięwzięć wskaźników z osiągniętymi wartościami na etapie wdrożenia.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

Należy pamiętać o konieczności monitorowania negatywnych zjawisk również poza obszarem rewitalizacji w celu weryfikacji, czy realizowane działania nie powodują ich przeniesienia do innych części Gminy.

Wskaźniki definiowane są, jako mierzalne mierniki osiągniętego efektu w realizacji wyznaczonego celu. Wskaźnik powinien składać się z nazwy identyfikującej jego zakres, wartości oraz jednostki miary. W powyższym opracowaniu omawiany monitoring prowadzony będzie na dwóch poziomach:

- **wskaźników delimitacyjnych**, pozwalających zmierzyć stopień wyjścia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego,
- **wskaźników monitorujących**, umożliwiających zbadanie poziomu realizacji poszczególnych celów strategicznych.

W tabeli poniżej przedstawiono wskaźniki, wykorzystane w etapie delimitacji obszarów zdegradowanych Gminy Łęczna wraz z ich wartościami bazowymi (średnia dla Gminy w 2020 r.). Monitorowanie zmian wartości tych mierników pozwoli ocenić, czy na obszarze rewitalizacji została ograniczona sytuacja kryzysowa oraz czy inny obszar na terenie Gminy nie uległ obciążeniu negatywnymi zjawiskami. Celem jak najpełniejszego zilustrowania poprawy sytuacji zaleca się porównanie wartości otrzymanych w roku bazowym z wynikami osiąganymi na kolejnych etapach procesu rewitalizacji oraz po zakończeniu Programu.

Tabela 18. Wskaźniki delimitacyjne

Wskaźnik delimitacyjny	Wartość bazowa w 2020 roku	Szacowana wartość w 2030 roku
Sfera społeczna		
Zmiana liczby ludności w latach 2015-2020	-4,38%	-4,00%
Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym na 1000 ludności osiedla/sołectwa w 2020r.	179,62	182,00
Zmiana liczby ludności w wieku produkcyjnym w latach 2015-2020 (%)	-9,40%	-8,50%
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 1000 ludności osiedla/sołectwa w 2020 r.	186,29	181,00
Liczba osób w grupie wiekowej 60+ na 1000 ludności osiedla/sołectwa w 2020 r.	225,99	220,00
Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy MOPS na 1000 ludności osiedla/sołectwa w 2020 r.	28,26	27,5
Osoby korzystające z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - rodzina niepełna na 1000 ludności osiedla/sołectwa w 2020 r.	6,32	6,00
Liczba dzieci na które otrzymano zasiłek rodzinny na 1000 ludności osiedla/sołectwa w 2020 r.	29,42	28,00
Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców osiedla/sołectwa w 2020 r.	4,18	5,00
Liczba niebieskich kart na 1000 ludności osiedla/sołectwa w 2020 r.	3,87	3,00
Średnie wyniki z egzaminu ósmoklasisty rok szkolny 2019/2020		
- język polski	65,71%	70,00%
- matematyka	45,93%	47,00%
- język angielski	58,02%	60,00%
Liczba czytelników korzystających z bibliotek na 1000 mieszkańców osiedla/sołectwa w 2020 r.	234,09	240,00
Liczba uczestników zajęć w Centrum Kultury na 1000 mieszkańców osiedla/sołectwa sezon 2019/2020	15,67	18,00
Liczba bezrobotnych na 1000 mieszkańców osiedla/sołectwa w	25,55	23,8

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łączna na lata 2023-2030

2020 r.		
Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym osiedla/sołectwa w 2020 r. (%)	4,03%	3,95%
Udział bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia w ogólnej liczbie ludności osiedla/sołectwa w 2020 r. (%)	0,40%	0,35%
Sfera przestrzenno-funkcjonalna		
Wskaźnik intensywności zabudowy (liczba budynków na 1 km ²) w 2020 r.	82,75	83,15
Długość dróg nieutwardzonych w powierzchni sołectwa w 2020 r. (km/km ²)	0,07	0,04
Liczba miejsc z infrastrukturą społeczną dostosowanych do potrzeb osób o szczególnych potrzebach na 1000 mieszkańców osiedla/sołectwa w 2020 r.	0,22	0,30
Sfera gospodarcza		
Liczba zarejestrowanych działających podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców osiedla/sołectwa w 2020 r.	48,95	50,00
Udział powierzchni terenów inwestycyjnych w powierzchni osiedla/sołectwa 2020 r. (%)	2,38%	2,38%
Sfera techniczna		
Udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed rokiem 1989 w liczbie budynków w danym osiedlu/sołectwie w 2020 r. (%)	23,45%	23,0%
Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w budynkach mieszkalnych osiedla/sołectwa w 2020 r. (%)	82,43	85,00%
Liczba budynków użyteczności publicznej niedostosowanych do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami na 1000 mieszkańców osiedla/sołectwa w 2020 r.	0,89	0,92
Sfera środowiskowa		
Udział powierzchni obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem osiedla/sołectwa w 2020 r. (%)	51,26%	51,26%
Udział powierzchni pokrytych wyrobami zawierającymi azbest w powierzchni osiedla/sołectwa w 2020 r. (%)	0,45%	0,35%

Źródło: Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Gminie Łączna

Dodatkowo zaprezentowano zestawienie celów strategicznych wraz z przypisanymi do nich wskaźnikami monitorującymi, źródłami pozyskania danych i szacowanymi wartościami na rok 2030. Mierniki te posłużą do oceny stopnia realizacji założonych w Programie celów, a w związku z tym pozwolą określić czy wizja Gminy Łączna została spełniona.

Tabela 19. Wskaźniki monitorujące

Wskaźnik	Stan wyjściowy (2022 rok)	Szacowana wartość w 2030 roku
Cel rewitalizacji A: Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej oraz przeciwdziałanie marginalizacji		
A1. Działania na rzecz wsparcia integracji i aktywności społecznej oraz budowania tożsamości regionalnej		
Liczba zorganizowanych wydarzeń społeczno-kulturowych skierowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji (imprezy ogólnogminne oraz te realizowane na obszarze rewitalizacji)	0	37 szt.
A2. Rozwijanie sektorów opieki nad najmłodszymi oraz edukacji		
Liczba wybudowanych/ zmodernizowanych obiektów edukacyjnych i opiekuńczo- wychowawczych.	0	5 szt.
Liczba zorganizowanych zajęć dodatkowych (pozalekcyjnych) na obszarze rewitalizacji	0	10 szt.
A3. Promocja zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej		
Liczba zorganizowanych wydarzeń sportowych i promujących zdrowy tryb życia (imprezy ogólnogminne oraz te realizowane na obszarze rewitalizacji)	0	23 szt.
Cel rewitalizacji B: Modernizacja infrastruktury i wzrost atrakcyjności przestrzeni publicznej		

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

B1. Infrastruktura, przestrzeń publiczna oraz zajęcia dostosowane do potrzeb mieszkańców, w tym osób starszych i z niepełnosprawnościami		
Liczba przestrzeni i obiektów publicznych dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami na obszarze rewitalizacji	0	27 szt.
B2. Rozwój infrastruktury o funkcjach społeczno-kulturalnych i rekreacyjnych		
Liczba zrewitalizowanych obiektów na obszarze rewitalizacji	0	10 szt.
B3. Uporządkowana i zagospodarowana przestrzeń publiczna z elementami zielonej przestrzeni		
Liczba zrewitalizowanych przestrzeni na obszarze rewitalizacji	0	15 szt.
B4. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego		
Liczba zorganizowanych spotkań i wydarzeń o tematyce proekologicznej skierowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji	0	6 szt.
Długość wybudowanej/ zmodernizowanej infrastruktury technicznej na obszarze rewitalizacji	0	4737 m
Cel rewitalizacji C: Stymulowanie wzrostu aktywności gospodarczej mieszkańców		
C1. Aktywizacja zawodowa mieszkańców		
Liczba zorganizowanych szkoleń pobudzających przedsiębiorczość skierowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji	0	16 szt.
C2. Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji		
Liczba przeprowadzonych działań promujących potencjały i atrakcje turystyczne obszaru rewitalizacji	0	22 szt.
Liczba przeprowadzonych działań promujących kształcenie zawodowe, techniczne, naukę rzemiosła tradycyjnego	0	16 szt.

Źródło: Opracowanie własne

Podstawowe narzędzie procesu monitoringu stanowi **Raport z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna zawierający formularze kart monitorujących zadania**, który będzie przygotowywany w cyklu corocznym.

Podstawowym założeniem systemu monitorowania wdrażania GPR jest odnotowanie zmiany w czasie wartości poszczególnych wskaźników ilustrujących monitorowane zjawiska na obszarze rewitalizacji w odniesieniu do okresu bazowego. Za rok bazowy należy uznać rok 2020, który wzięto pod uwagę podczas opracowywania diagnozy i delimitacji stanowiących podstawę wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz opracowania założeń Programu. Zakłada się, że obserwacja zmian dotyczy obszaru rewitalizacji. Jednak zbieranie danych i wykonywanie szerszych analiz prowadzone jest również dla obszaru całej Gminy ze szczególnym uwzględnieniem obszaru rewitalizacji. Tego typu dane mogą się okazać niezbędne na etapie aktualizacji programu rewitalizacji, weryfikacji granic wyznaczonego obszaru rewitalizacji i ich ewentualnej zmiany. Punktem odniesienia dla wielkości poszczególnych zjawisk zanotowanych na obszarze rewitalizacji jest wartość średnia dla Gminy.

Poniżej przedstawiono wzór karty służącej do zestawienia informacji istotnych na potrzeby pomiaru przemian na obszarze rewitalizacji.

Tabela 20. Karta prezentująca zestawienie wartości wskaźników monitorujących GPR

	Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika w diagnozie		Wartość wskaźnika bieżąca		Zmiana wartości wskaźnika	
		Obszar rewit.	Gmina	Obszar rewit.	Gmina	Obszar rewit.	Gmina
Strefa społeczna	Wskaźnik nr...						
	Wskaźnik nr...						
Strefa	Wskaźnik nr...						

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

przestrzenno-funkcjonalna	Wskaźnik nr...						
Strefa gospodarcza	Wskaźnik nr...						
	Wskaźnik nr...						
Strefa techniczna	Wskaźnik nr...						
	Wskaźnik nr...						
Strefa środowiskowa	Wskaźnik nr...						
	.....						

Źródło: Opracowanie własne

Zakres raportów rocznych będzie obejmował wszystkie cele rewitalizacji oraz wskaźniki monitorowania. Raporty roczne wykorzystywane będą do bieżącego zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji przez wszystkie jednostki odpowiedzialne za realizację przypisanych im zadań. Raport będzie zawierać pełne sprawozdanie z realizacji GPR w oparciu o wskaźniki monitoringowe, których wartość będzie wskazywać na stan realizacji Programu i stanowić podstawę do podejmowania ewentualnych działań korygujących. Raport stanowić będzie również podstawę do wszelkich prac związanych z aktualizacją GPR, w tym także przedłużających okres jego obowiązywania na kolejne lata.

Ryc. 1. Schemat funkcjonowania systemu wdrażania GPR

Źródło: Opracowanie własne

W sytuacji wystąpienia ważnych, niedających się przewidzieć okoliczności zewnętrznych o charakterze społeczno-gospodarczym lub okoliczności wewnętrznych, może być opracowany raport doraźny na podstawie jednorazowej decyzji Burmistrza Gminy. Przeglądy doraźne swoim zakresem mogą objąć wszystkie obszary ujęte w GPR (przegląd pełny) albo mogą mieć charakter przeglądu selektywnego, który będzie obejmował wybrany jeden lub kilka obszarów realizowanego GPR. Rezultatem przeglądu doraźnego będzie raport zawierający oprócz części analitycznej wnioski i rekomendacje dotyczące potrzeby i zakresu ewentualnej aktualizacji GPR.

Ustawa o rewitalizacji wskazuje w art. 22, iż Program Rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez Burmistrza Łęcznej minimum raz na 3 lata. Musi to przebiegać zgodnie z zaproponowanym systemem monitorowania i oceny. Przeprowadzona ocena podlega zaopiniowaniu przez przyjęty Komitet Rewitalizacji. Planowana

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

ocena jest przewidziana na **rok 2026 i 2029** (ewaluacja on-going) oraz po zakończeniu działań rewitalizacyjnych – **2031 r.** (ewaluacja ex-post).

Okresową aktualizację Programu dopuszcza się w następujących przypadkach:

- gdy zaistnieje potrzeba wprowadzenia do Programu nowych projektów rewitalizacyjnych,
- jeśli harmonogram realizacji projektów lub plan finansowy ulegną zmianie,
- gdy w wyniku przeprowadzenia ewaluacji stwierdzony zostanie brak osiągnięcia założonych celów,
- jeśli zaistnieje konieczność aktualizacji wskaźników.

Przy okazji aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, w trakcie jego trwania, dołączać doń będą mogli także kolejni partnerzy – zarówno zupełnie nowi, jak również zastępujący dotychczas funkcjonujących.

Ewentualna aktualizacja niniejszego Programu odbywać się będzie w drodze podjęcia przez Radę Miejską stosownej uchwały tak, aby dokument mógł w dalszym ciągu spełniać swoje zadania operacyjne. Wprowadzone zmiany wymagają ponadto podania ich uzasadnienia merytorycznego. Zmiana Gminnego Programu Rewitalizacji zgodnie z Ustawą o rewitalizacji następuje zgodnie z trybem w jakim został uchwalony.

W przypadku zmian dotyczących przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz uchwały dotyczącej utworzenia Specjalnej Strefy Rewitalizacji aktualizowany dokument Programu podlega opiniowaniu, o którym mowa w art. 17 ust.2 pkt. 4 oraz przeprowadzeniu konsultacji społecznych na zasadach określonych w ustawie o rewitalizacji.

Każda zmiana zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji musi być opiniowana przez Komitet Rewitalizacji i przedstawiana do publicznej wiadomości, tak aby poznać potrzeby, oczekiwania oraz opinię interesariuszy.

Tryb okresowej aktualizacji przedmiotowego Programu obejmuje następujące kroki:

1. podmioty zainteresowane korektą GPR, działające w obrębie obszaru rewitalizacji bądź też chcące podjąć taką działalność, zgłaszają swoje propozycje zmian w formie pisemnej do siedziby Urzędu Miejskiego w Łęcznej;
2. zgłoszone sugestie zostaną poddane weryfikacji w momencie przeprowadzania śródk okresowej ewaluacji Programu (ocena on-going); następnie Burmistrz Łęcznej wyda opinię odnośnie uwzględnienia bądź odmowy zastosowania zmiany;
3. jeżeli raport ewaluacyjny on-going oraz propozycje interesariuszy wykażą faktyczną konieczność włączenia do Programu nowych projektów, modyfikacji założonych w nim celów lub uaktualnienia wskaźników, Burmistrz Łęcznej wraz z Komitetem ds. Rewitalizacji zadecyduje o przystąpieniu do okresowej aktualizacji GPR;
4. po uaktualnieniu, dokument poddany zostanie opiniowaniu, o którym mowa w art. 17 ust.2 pkt. 4 oraz konsultacjom społecznym;
5. zaktualizowany Program podlega ponownemu uchwaleniu przez Radę Miejską;
6. celem zapewnienia przejrzystości opracowania, wprowadzone zmiany sygnalizowane będą dodatkowo w postaci rejestru, stanowiącego załącznik do uchwały;
7. zaktualizowany Program, po przyjęciu przez Radę Miejską, zgłaszany jest do właściwej instytucji, zarządzającej Funduszami Europejskimi dla Lubelskiego na lata 2021-2027.

W przypadku zgłoszenia do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030 projektów o wyjątkowej wadze dla społeczności lokalnej lub gdy zaistnieją poważne zmiany w otoczeniu, wpływające na realizację postanowień dokumentu, Burmistrz ma możliwość przystąpienia do procesu nadzwyczajnej aktualizacji dokumentu. Aktualizacja w tym trybie przebiega niezależnie od wyznaczonych w treści GPR terminów monitoringu.

12. Zmiany w politykach i dokumentach strategicznych

12.1 Niezbędne zmiany w polityce mieszkaniowej

Wymagany przez ustawę o rewitalizacji elementem Gminnego Programu Rewitalizacji (według art. 15. ust. 1. pkt 10. ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji) jest określenie niezbędnych zmian w uchwałach dotyczących wieloletnich programów gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy oraz zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy, o których mowa w art. 21. ust. 1. ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego. Zgodnie z ustawą o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 611. oraz z 2021r. poz. 11.) w Wieloletnim Programie Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy uwzględnia się działania, zapobiegające wykluczeniu mieszkańców obszaru rewitalizacji z możliwości udziału w pozytywnych efektach wdrożenia GPR, w szczególności w zakresie zasad ustalania wysokości czynszów.

Gmina Łęczna posiada aktualnie obowiązujący Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Łęczna na lata 2021 – 2026. Dokument przyjęto uchwałą nr XXXVI/234/2021 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 29 września 2021 r. w sprawie uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Łęczna na lata 2021 – 2026. Polityka mieszkaniowa Gminy została określona również za pomocą uchwały nr XXVII/158/2020 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 30 listopada 2020 r. w sprawie ustalenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Łęczna (z późniejszą zmianą wprowadzoną uchwałą nr XXXV/219/2021 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 26 sierpnia 2021 r.). Zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji przedsięwzięcia nie będą wpływać na ustalenia tychże uchwał, dlatego też nie ma konieczności wprowadzania zmian w polityce mieszkaniowej Gminy.

12.2 Niezbędne zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

Dokument aktualnie obowiązującego Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łęczna został przyjęty uchwałą nr XXIV/124/2016 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 31 sierpnia 2016 roku w sprawie uchwalenia Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łęczna, zmienionego uchwałą Nr XXXVIII/250/2021 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 30 listopada 2021 roku. W czasie obowiązywania studium przebieg procesów rewitalizacyjnych regulowany był za pośrednictwem Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2016 – 2023 przyjętego uchwałą nr XXXV/185/2017 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 31 maja 2017 r. w sprawie przyjęcia "Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2016-2023". Dokumenty LPR i GPR zgodne są jedynie częściowo ze sobą nawzajem. W dokumencie LPR do obszaru rewitalizacji zaliczono północną część Starego Miasta oraz Park Podzamcze (fragment obrębu Podzamcze). Obszar

rewitalizacji wyznaczony w dokumencie GPR zajmuje większy teren i obejmuje 58,38 ha osiedla Samsonowicza, 8,60 ha Sołectwa Podzamcze (Park Podzamcze) i 53,27 ha osiedla Stare Miasto. Na obszarze rewitalizacji pokrywającym się z wyznaczonym obszarem rewitalizacji w dokumencie LPR nadal zauważalna jest sytuacja kryzysowa, szczególnie w sferze społecznej.

Ze względu na zakończenie prac w ramach LPR przyjęto uchwałę nr LXX/386/2023 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 26 kwietnia 2023 r. uchylającą uchwałę w sprawie przyjęcia dokumentu pn. "Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2016-2023". W miejsce zakończonego LPR uchwała się dokument GPR, w którym zarówno obszar zdegradowany jak i obszar rewitalizacji ulegają zmianie względem poprzednio obowiązującego LPR. W takiej sytuacji zachodzi potrzeba wprowadzenia tychże zmian również w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łęczna, na zasadach określonych w Ustawie o rewitalizacji. Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne są zgodne z polityką przestrzenną przedstawioną w dokumencie Studium.

Obwieszczeniem Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 30 stycznia 2019 r. został ogłoszony jednolity tekst i rysunek zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Łęczna (t.j. Dz.Urz.Woj.Lub. z 2019 r., poz. 3361), który obowiązuje również w granicach obszaru rewitalizacji.

W związku z przyjęciem Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030 nie przewiduje się konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, o którym mowa w art. 37f ust. 1. ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Obszar rewitalizacji znajduje się również w granicach obowiązującego Miejsowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego przyjętego Uchwałą Nr XL/217/2017 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 15 listopada 2017 r w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Łęczna, zmienionej Uchwałą nr XLVIII/258/2018 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 20 czerwca 2018 roku w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Łęczna, zmienionej Uchwałą Nr LXI/354/2022 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 30 listopada 2022 roku w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Łęczna. Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego jest zgodny z zapisami Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023 – 2030. Jednakże w wyniku realizacji projektów rewitalizacyjnych nastąpi zmiana funkcji obszarów w ww. dokumencie w wypadkach:

- Projekt 10 „Adaptacja budynku dawnej mansjonarii w Łęcznej do pełnienia funkcji kulturalnych i społecznych wraz z poprawą dostępności obiektu”
- Projekt 14 „Przebudowa budynku przy ul. Lubelskiej 28 na obiekt o profilu usługowo-turystycznym”,

Zatem podczas podejmowanych kolejnych aktualizacji Miejsowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łęczna należy zapewnić jego zgodność z dokumentem Gminnego Programu Rewitalizacji.

Należy mieć ponadto na uwadze przyszłe zmiany wynikające z zastąpienia dokumentu SUIKZP Planem Ogólnym. Zmiana ta wynikać będzie z wejścia w życie ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw. Wymusi to potrzebę aktualizacji i wprowadzenia zmian w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023- 2030.

13. Specjalna Strefa Rewitalizacji

Specjalną Strefę Rewitalizacji (SSR) ustanawia się w drodze uchwały wyłącznie w przypadku, gdy przyjęty przez samorząd lokalny Gminny Program Rewitalizacji przewiduje wyznaczenie takiej Strefy. Wówczas podmiot koordynujący (Burmistrz) zwraca się do Rady Miejskiej z wnioskiem o podjęcie niezbędnej uchwały wskazując obszar, dla którego ma ona zostać uchwalona. We wniosku określa się m.in. kwestie:

- zastosowania rozwiązań, przewidzianych w art. 30. ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, tj. zakaz wydawania decyzji o warunkach zabudowy,
- rozwiązania, dotyczące zasad udzielania dotacji, o których mowa w art. 35. ust. 2. ustawy.

Uchwała ustanawiająca Specjalną Strefę Rewitalizacji stanowi akt prawa miejscowego i podlega regulacjom, dotyczącym ogłaszania aktów normatywnych. Może być przyjmowana dla całości obszaru rewitalizacji lub w granicach jego podobszarów jeśli takie zostały wyznaczone. Zgodnie z zapisem Ustawy, zakres obowiązywania SSR ustala się na 10 lat, przy czym czas ten liczony jest od dnia wejścia w życie uchwały ustanawiającej Strefę.

W ramach obszaru rewitalizacji, wyznaczonych w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Łęczna na lata 2023-2030, nie podejmuje się utworzenia SSR, o której mowa w art. 25. Ustawy o rewitalizacji.

Wydziały merytoryczne Urzędu Miejskiego przeprowadziły analizę, która wykazała, że realizacja przyjętych w Programie przedsięwzięć rewitalizacyjnych nie wymaga ustanowienia SSR.

14. Opiniowanie Programu przez właściwe podmioty

Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o rewitalizacji Burmistrz Łęcznej wystąpił o zaopiniowanie projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023 – 2030 do wskazanych w/w ustawie instytucji w zakresie swojej właściwości rzeczowej lub miejscowej. Wniosek o opinię wysłano do następujących instytucji:

Zapis z ustawy	Odpowiednie organy
w każdym przypadku przez:	
zarząd właściwego powiatu – w zakresie zgodności ze strategią rozwoju powiatu,	Zarząd Powiatu Łęczyńskiego
zarząd właściwego województwa – w zakresie zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego województwa i strategią rozwoju województwa,	Zarząd Województwa Lubelskiego
właściwego wojewodę – w zakresie zgodności z zadaniami rządowymi służącymi realizacji celu publicznego określonego w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami,	Wojewoda Lubelski
właściwe organy wojskowe, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa – w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności,	- Dyrektor Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Delegatura w Lublinie - Szef Agencji Wywiadu - Komenda Powiatowa Policji w Łęcznej

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

	<ul style="list-style-type: none"> - Nadbużański Oddział Straży Granicznej w Chełmie - Centralne Wojskowe Centrum Rekrutacji Ośrodek Zamiejscowy w Lublinie - Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego w Łęcznej
właściwego komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej – w zakresie ochrony przeciwpożarowej,	Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Łęcznej
właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego,	<ul style="list-style-type: none"> - Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Lublinie - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łęcznej
właściwą gminną komisję urbanistyczno-architektoniczną,	Gminna Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna w Łęcznej
operatorów sieci uzbrojenia terenu, w tym zarządców dróg oraz linii i terenów kolejowych,	<ul style="list-style-type: none"> - Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Lublinie - Zarząd Dróg Wojewódzkich w Lublinie - Zarząd Dróg Powiatowych w Łęcznej - PGE Dystrybucja S.A. - Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Lublinie - Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łęczna Sp. z o.o. - Orange Polska S.A. Oddział w Lublinie - Netia S.A. - Wirtualne Powiaty 3 Sp. z o.o. - Auto-Mik Żurek Sp.J. - Oddział Lubelskiej Regionalnej Sieci Szerokopasmowej Lubelskie Centrum Innowacji i Technologii
Komitet Rewitalizacji, jeżeli został powołany,	Komitet Rewitalizacji
Krajowy Zasób Nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2020 r. poz. 1100 i 2127 oraz z 2021 r. poz. 11 i 223) – w zakresie sposobu zagospodarowania oraz przedsięwzięć związanych z nieruchomościami wchodzącymi w skład Zasobu Nieruchomości,	Krajowy Zasób Nieruchomości
Inne	<ul style="list-style-type: none"> - Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa Ośrodek Terenowy Lublin - Gminy: Puchaczów, Ludwin, Milejów, Cyców, Spiczyn, Wólka, Mełgiew
w przypadku gdy jest to uzasadnione specyfiką obszaru rewitalizacji przez:	
właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska – w zakresie form ochrony przyrody,	<ul style="list-style-type: none"> - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie - Dyrektor Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych
właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków – w zakresie form ochrony zabytków	Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Lublinie
właściwego dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie – w zakresie zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią,	Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w Lublinie
Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe – w zakresie nieruchomości Skarbu Państwa będących w trwałym	Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023-2030

zarządzie tego Gospodarstwa; właściwego dyrektora urzędu morskiego – w zakresie zagospodarowania pasa technicznego, pasa ochronnego oraz morskich portów i przystani,	Nie dotyczy
właściwy organ nadzoru górniczego – w zakresie zagospodarowania terenów górnich	Nie dotyczy
właściwy organ administracji geologicznej – w zakresie zagospodarowania terenów osuwisk	Nie dotyczy
ministra właściwego do spraw zdrowia – w zakresie zagospodarowania obszarów ochrony uzdrowiskowej	Nie dotyczy

Źródło: Opracowanie własne

Na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji Burmistrz Łęcznej wyznaczył termin 21 dni na przedstawienia opinii, licząc od dnia doręczenia projektu Gminnego Programu Rewitalizacji. Nieprzedstawienie opinii w wyznaczonym terminie wiązało się z równoznacznym pozytywnym zaopiniowaniem projektu Gminnego Programu Rewitalizacji. Termin nadsyłania opinii minął 26.06.2024 roku. Opinie przesłało 14 podmiotów. W poniższej tabeli przedstawiono listę podmiotów, które przesyłały opinie. Wszystkie opinie były pozytywne, część zasugerowała uwzględnienie w opisie dodatkowych elementów. Uwzględniono treść opinii i dopisano w tekście GPR elementy dotyczące dokumentu GPR, które zostały wskazane w opinii. Pełny opis zgłoszonych uwag i sugestii oraz sposób odniesienia się do nich przedstawiono w Raporcie podsumowującym przebieg procesu opiniowania projektu dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023 – 2030¹³.

Tabela 21. Wykaz podmiotów, które przesyłały opinie

L.p.	Podmiot	Data pisma/odebrania pisma
1	Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łęcznej	04.06.2024
2	Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie	06.06.2024
3	Dyrektor Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych	10.06.2024
4	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie	10.06.2024
5	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Lublinie	11.06.2024
6	Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Lublinie	12.06.2024
7	Centralne Wojskowe Centrum Rekrutacji Ośrodek Zamiejscowy w Lublinie	11.06.2024
8	Oddział Lubelskiej Regionalnej Sieci Szerokopasmowej Lubelskie Centrum Innowacji i Technologii	12.06.2024
9	Zarząd Województwa Lubelskiego	04.06.2024
10	Komitet Rewitalizacji	12.06.2024
11	Wojewoda Lubelski, Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie	14.06.2024
12	Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w Lublinie	14.06.2024
13	Komendant Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Łęcznej	14.06.2024
14	Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Lublinie	18.06.2024

Źródło: Opracowanie własne

¹³ <https://leczna.pl/gminny-program-rewitalizacji-gminy-leczna-na-lata-2023-%e2%80%93-2030/>

15.Strategiczna ocena oddziaływania Gminnego Programu Rewitalizacji na środowisko

Zgodnie z procedurą Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko dotyczącej dokumentu strategicznego, jakim jest Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna oraz Ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2081 z późn. zm.) wystąpiono do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie oraz Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie o określenie konieczności i zakresu sporządzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Pismem z dnia ..... Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie wydał opinię, uznając, że projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023 -2030 spełnia zapisane w/w ustawie warunki odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Pismem z dnia ..... Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Lublinie wydał opinię, uznając, że projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023 - 2030 spełnia zapisane w/w ustawie warunki odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 49 cyt. ustawy przy odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wzięto pod uwagę charakter działań przewidzianych w dokumencie, a także ich usytuowanie. W skład zaproponowanych projektów wchodzi zarówno działania inwestycyjne, jak i nieinwestycyjne. Realizacja zadań wynikających z Programu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, a czas trwania ich oddziaływań na środowisko powinien zostać ograniczony do czasu wykonywania prac budowlanych oraz organizacyjnych. Ocenia się, iż planowane działania nie wpłyną na zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi oraz zagrożenia dla środowiska, ani nie spowodują wystąpienia oddziaływań skumulowanych i transgranicznych. Realizacja zadań wynikających z przedmiotowego dokumentu zostanie zaprojektowana w taki sposób, by zminimalizować negatywne oddziaływanie na środowisko, szczególnie w odniesieniu do terenów posiadających znaczenie dla dziedzictwa przyrodniczego. Działania wynikające z Programu nie stanowią zagrożenia, jakie określono dla obszarów Natura 2000. Działania uciążliwe ze względu na swój charakter, będą obowiązkowo poddane niezbędnym, wymagany prawem procedurom, np. uzyskanie niezbędnych pozwoleń (na budowę), w związku z czym inwestycje te będą podlegały procesom uzgadniania z organami uprawnionymi do wydawania takich decyzji/opinii, co wyeliminuje wystąpienie negatywnego wpływu np. na zachowanie dziedzictwa kulturowego, czy na środowisko przyrodnicze. W przypadku inwestycji mogącej znacząco oddziaływać na środowisko, wnioskodawca będzie zobligowany do uzyskania stosownej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Wobec powyższego można prognozować, iż realizacja projektów w ramach Programu będzie zgodna z obowiązującymi wymogami dotyczącymi ochrony środowiska.

Ze względu na to, iż nie zachodzą przesłanki do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w trybie art. 46 ustawy z dnia 3 października 2017 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2023 poz. 1094), odstąpiono od jej przeprowadzenia.

16. Spis rycin, tabel i załączników

16.1 Spis rycin:

Ryc. 1. Podział obszaru Gminy Łęczna na jednostki badawcze	18
Ryc. 2. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w Gminie Łęczna wyznaczone w Lokalnym Programie Rozwoju.....	19
Ryc. 3. Ogłoszenie o naborze kart przedsięwzięć rewitalizacyjnych umieszczone na oficjalnej stronie Gminy Łęczna.....	27
Ryc. 4. Położenie Gminy Łęczna na tle Polski, województwa lubelskiego i powiatu łęczyńskiego ..	37
Ryc. 5. Obszar zdegradowany - Obszary największej koncentracji negatywnych zjawisk.....	60
Ryc. 6. Obszar rewitalizacji Gminy Łęczna	61
Ryc. 7. Zmiana liczby ludności w latach 2015-2020 (%).....	69
Ryc. 8. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym na 1000 ludności osiedla/sołectwa w 2020 r ..	69
Ryc. 9. Zmiana liczby ludności w wieku produkcyjnym w latach 2015-2020 (%)	70
Ryc. 10. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 1000 ludności osiedla/sołectwa w 2020 r	70
Ryc. 11. Liczba osób w grupie wiekowej 60+ na 1000 ludności osiedla/sołectwa w 2020 r.	71
Ryc. 12. Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy MOPS na 1000 ludności osiedla/sołectwa w 2020 r.	71
Ryc. 13. Osoby korzystające z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - rodzina niepełna na 1000 ludności osiedla/sołectwa w 2020 r	72
Ryc. 14. Liczba dzieci, na które otrzymano zasiłek rodzinny na 1000 ludności osiedla/sołectwa w 2020 r.	72
Ryc. 15. Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców osiedla/sołectwa w 2020 r.	74
Ryc. 16. Liczba niebieskich kart na 1000 ludności osiedla/sołectwa w 2020 r.	74
Ryc. 17. Średnie wyniki z egzaminu ósmoklasisty rok szkolny 2019/2020	75
Ryc. 18. Liczba czytelników korzystających z bibliotek na 1000 mieszkańców osiedla/sołectwa w 2020 r.	76
Ryc. 19. Liczba uczestników zajęć w Centrum Kultury na 1000 mieszkańców osiedla/sołectwa sezon 2019/2020.....	76
Ryc. 20. Liczba bezrobotnych na 1000 mieszkańców osiedla/sołectwa w 2020 r.....	77
Ryc. 21. Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym osiedla/sołectwa w 2020 r. (%).....	77
Ryc. 22. Udział bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia w ogólnej liczbie ludności osiedla/sołectwa w 2020 r. (%).....	77
Ryc. 23. Schemat systemu zarządzania procesem rewitalizacji	213
Ryc. 24. Rodzaje kryteriów ewaluacyjnych w odniesieniu do rodzaju ewaluacji	221

16.2 Spis tabel:

Tabela 1. Uchwały zatwierdzające dokumenty strategiczne	11
Tabela 2. Podział obszaru Gminy Łęczna na jednostki badawcze	17
Tabela 3. Metody zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych	33
Tabela 4. Organizacje pozarządowe w ramach Mapy aktywności organizacji pozarządowych	41
Tabela 5. Zjawiska kryzysowe w Gminie Łęczna	52
Tabela 6. Analiza SWOT	54

Tabela 7. Wartości wskaźników delimitacyjnych dla obszaru rewitalizacji.....	57
Tabela 8. Koncentracja negatywnych zjawisk w poszczególnych sferach	58
Tabela 9. Negatywne zjawiska występujące w obrębie obszaru rewitalizacji.....	78
Tabela 10. Inwentaryzacja stanu zagospodarowania i zabudowy na obszarze rewitalizacji.....	82
Tabela 11. Tabela obrazująca powiązania pomiędzy podstawowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi.....	187
Tabela 12. Harmonogram realizacji projektów rewitalizacyjnych	189
Tabela 13. Powiązania pomiędzy projektami twardymi i miękkimi.....	192
Tabela 14. Zestawienie projektów rewitalizacyjnych z podziałem ich finansowania	206
Tabela 15. Harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023 - 2030.....	208
Tabela 16. Plan ewaluacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023 - 2030	220
Tabela 17. Zestaw przykładowych pytań badawczych odpowiadających danemu kryterium	221
Tabela 18. Wskaźniki delimitacyjne	223
Tabela 19. Wskaźniki monitorujące	224
Tabela 20. Karta prezentująca zestawienie wartości wskaźników monitorujących GPR	225
Tabela 21. Wykaz opinii uzyskanych na podstawie art. 17, ust. 2, pkt 4 i art. 18, ust. 2 i 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji do projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2023 - 2030.....	232

16.3 Spis fotografii:

Fot. 1. Aktualny stan pierzei zachodniej Rynku II	107
Fot. 2. Aktualny stan budynku i otoczenia synagogi	111
Fot. 3. Aktualny stan budynku	118
Fot. 4. Aktualny stan budynku i schodów	140
Fot. 5. Aktualny stan budynku	144
Fot. 6. Aktualny stan obiektu	153
Fot. 7. Aktualny stan terenu.....	183

16.4 Spis załączników

Załącznik nr 1. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali 1:5 000 opracowanej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej.

Załącznik nr 2. Karta projektu rewitalizacyjnego.